

ქეთევან ჯაში

თარგმანის
პრაქტიკული
კურსი

თბილისი 2006

წინამდებარე სახელმძღვანელო განკუთვნილია იმ სტუდენტებისათვის, ვისაც სურს დაეუფლოს თარგმნის თეორიული კურსის პრაქტიკული რეალობების მეთოდებს. დღეს თარგმანს დიდი მნიშვნელობა აქვს. განსაკუთრებით თუ გავითვალისწინებთ იმ გარემოს, რომელშიც საქართველო იმყოფება. მისი გეოგრაფიული მდებარეობა აძლიერებს იმ აუცილებლობას, რასაც უცხო ქვეყნებთან კონტაქტი ჰქვია. საქართველოს მიმართ ინტერესი სულ უფრო იზრდება. სულ უფრო მეტად ფეხს იკიდებს ტურიზმი, რაც შედარებით სტაბილური მდგომარეობით აიხსნება.

მოთხოვნა თარგმნისა და მთარგმნელებზე იზრდება. სწორედ ამისათვის, აუცილებელია კვალიფიციური კადრების მომზადება. ამ სახელმძღვანელოს დანიშნულებაა ასწავლოს სტუდენტებს თარგმნის ნიუანსები. დააუფლოს სხვადასხვა ტერმინოლოგიას. ასწავლოს მთელი რიგი გამოთქმები პოლიტიკური, ეკონომიკური და იურიდიული სფეროდან. ეს გამოთქმები მოცემულია სავარჯიშოებში. ეს თავისთავად გაამყარებს იმ მასალას, რომელთა განხილვაც ხდება ცალკეულ ტექსტებში და მდიდარია ლექსიკური თვალსაზრისით.

ვიმედოვნებთ, რომ მოცემული სახელმძღვანელო დიდ დახმარებას გაუწევს ყველა დაინტერესებულ პირს. ყველას, ვისაც სურს დაეუფლოს ან გაიღრმავოს თავისი პრაქტიკული ცოდნა მთარგმნელობით სფეროში.

ფონდი „**ლინგვა პლუსი**“

ISBN 9940-23-71-3

თარგმნის პრაქტიკული კურსი

თარგმნა ნიშნავს გამოხატო ზუსტად და სრულყოფილად ერთი ენის საშუალებების მიერ ის, რაც უკვე გამოხატულია სხვა ენის მეშვეობით, ისე რომ არ დაირღვეს ფორმისა და შინაარსის მთლიანობა. (ფეოდოროვი - შესავალი თარგმნის თეორიაში, 1958, გვ. 11). ყოველთვის როდესაც მოხდება ფორმის ან შინაარსის დარღვევა, ეს გამოიწვევს ძალიან უხეში შეცდომის დაშვებას. ლოგიკური იქნებოდა გვეფიქრა, რომ საუკეთესო საშუალებაა სიტყვასიტყვითი თარგმანი, რადგან სხვადასხვა ენებს განსხვავებული ენობრივი სისტემები გააჩნიათ. ასეთი ტიპის თარგმანი ყოველთვის როდია შესაძლებელი. მთარგმნელმა თავი უნდა აარიდოს, როგორც უხეში შეცდომის დაშვებას, ისე სიტყვასიტყვით თარგმნას.

სწორი თარგმანის განხორციელება შეიძლება ორიგინალის სწორი გაგების შემთხვევაში. თუმცა ორიგინალის სწორი გაგება, როდი ნიშნავს სწორედ თარგმნას. განსაკუთრებული სირთულე ჩნდება მაშინ, როდესაც უნდა მოხდეს ორი ენის ელემენტებს შორის შესიტყვების მოძებნა. ძალიან ხშირად, თავს იჩენს ისეთი პრობლემები, როდესაც შინაარსი სათარგმნი ტექსტის გასაგებია, მაგრამ ძალიან ძნელია მისი გამოხატვა სხვა ენაზე, ანუ ძნელია მოიძებნოს ენათშორისი შესიტყვება. ამიტომ, რომ თარგმნის სწავლებისას აქცენტი უნდა გაკეთდეს მზა ენათშორისი შესიტყვების სწავლებაზე და ჩვევის გამომუშავებაზე, მოიძებნოს ეს შესატყვისები, თუ ისინი არ არსებობს.

ის, რომ თარგმანი შესაძლებელია, მეტყველებს იმაზე, რომ ორი ენის ელემენტებს შორის შესაძლებელია არსებობდეს სრული შესატყვისი. ამა თუ იმ კონტექსტში ორი ენის ელემენტები ფუნქციურად შეესიტყვება ერთმანეთს იმ ეკვივალენტების სახით, რომლებიც თარგმნისას გამოიყენება.

ენობრივ ელემენტებს, კონტექსტის მიუხედავად სხვა ენაში შეიძლება მუდმივი ეკვივალენტები ჰქონდეს. მუდმივი ეკვივალენტებია სპეციალური ტერმინები, სიტყვა - რეალიები, საყოფაცხოვრებო სიტყვები ზუსტად განსაზღვრული მნიშვნელობით. ყველა შემთხვევაში კონტექსტი განსაზღვრავს სიტყვის მნიშვნელობას.

კონტექსტი - ესაა მეტყველების მონაკვეთი, რომელიც აუცილებელია სიტყვათა მნიშვნელობის გასაგებად და შესარჩევად. მოცულობის მიხედვით ის სხვადასხვანაირია. ძალიან ხშირად ეკვივალენტები შეიძლება განსხვავდებოდეს როგორც ლექსიკის ისე გრამატიკის დონეზე.

სიტყვის შერჩევა თარგმნის დროს

ორი ენის სიტყვებს შორის შეიძლება არსებობდეს შემდეგი ურთიერთმიმართება:

ა) მოცემულ სიტყვას მეორე ენაში ყოველთვის ერთი ვარიანტი შეესაბამება. ასეთ ურთიერთმიმართებას ეწოდება მუდმივი ეკვივალენტი. მაგალითად: Organisation des Nations Unies – O.N.U.-გაერო.

ბ) მოცემულ სიტყვას შეიძლება შეესაბამებოდეს სხვა ენაში მთელი რიგი კონტექსტუალური ეკვივალენტები, რომელთა უმეტესობაც შეიძლება არ იყოს დაფიქსირებული ლექსიკონში. მაგალითად: suffrage - საარჩევნო ხმა, მოწონება

გ) მოცემულ სიტყვას არ გააჩნია შესატყვისი სხვა ენაში. ამ შემთხვევაში მოცემულია არა თარგმანი, არამედ ახსნილია სიტყვის მნიშვნელობები. მაგალითად: désistement - საკუთარი კანდიდატურის მოხსნა სხვის სასარგებლოდ.

თარგმნისას ეს სამივე ტიპი ქმნის გარკვეულ სირთულეებს. პირველ შემთხვევაში მთარგმნელმა უნდა იცოდეს მუდმივი ეკვივალენტი. უნდა ეყრდნობოდეს საკუთარ მეხსიერებას. ხშირად მას არ აქვს უფლება თვითნებურად შეცვალოს მოცემული ტერმინის

არსებული ეკვივალენტი საკუთარი თარგმანით. მუდმივი ეკვივალენტები ხშირად გამოიყენება ტერმინების, რეალიების, სხვადასხვა საგანგებო ლექსიკის მყარი შესიტყვებების სათარგმნელად.

განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს ეკვივალენტების გამოყენებას სიტუაციის მიხედვით. ხშირად უარი უნდა ვთქვათ სიტყვასიტყვით თარგმანზე, მაშინაც კი როდესაც ის არ ეწინააღმდეგება თარგმნის ენის შინაარსს, იმის გამო, რომ ენის მატარებლები სხვა ფორმას გამოიყენებენ მოცემულ სიტუაციაში.

მეორე შემთხვევაში მთარგმნელის წინაშე სხვა ამოცანა დგას. უნდა შეარჩიოს ის ეკვივალენტი, რომელიც მოცემულ კონტექსტში უფრო შესაფერისია.

მესამე შემთხვევაში, მთარგმნელ-თარჯიმანმა თვითონ უნდა მოძებნოს ეკვივალენტი, რისთვისაც მან ზუსტად უნდა იცოდეს ცნების შინაარსი, რომელიც გამოხატულია სათარგმნი სიტყვით. ამგვარად ხდება ტერმინების, რეალიების, ნეოლოგიზმების თარგმნა, რომლებიც არაა დაფიქსირებული ლექსიკონებში, რომლითაც სარგებლობს მთარგმნელი, ანდა რომლებსაც არა აქვს თარგმნის ენაში შესატყვისი.

სათარგმნი სიტყვის პოლისემანტურობა და ომონიმია. სათარგმნი სიტყვას შეიძლება მრავალი მნიშვნელობა ჰქონდეს, რომლებიც შეიძლება სათარგმნი ენაში გადმოიცეს სინონიმების მთელი რიგით. იმისათვის, რომ სწორედ ითარგმნოს სიტყვა, უნდა განისაზღვროს სიტყვის მნიშვნელობა კონტექსტში, შემდეგ გაკეთდეს არჩევანი სინონიმებს შორის. ხშირად, ორენოვან ლექსიკონებში არაა მოცემული ყველა მნიშვნელობა. ამ შემთხვევაში უნდა მივმართოთ განმარტებით ლექსიკონს. ხშირია შემთხვევები, როდესაც ლექსიკონი იძლევა საჭირო მნიშვნელობას, მაგრამ არც ერთი მათგანი არ უხდება მოცემულ კონტექსტს, მაშინ მთარგმნელი ან თარჯიმანი თვითონ ეძებს საჭირო სინონიმს, ეყრდნობა ენის საკუთარ ცოდნას. არც თუ იშვიათია, რომ სიტყვის მოცულობის მიხედვით სხვადასხვა ენების სიტყვები განსხვავდებიან. ბევრ ფრანგულ სიტყვას გააჩნია ფართო სემანტიკა, რომელიც მოიცავს მთელ რიგ სიტყვათა მნიშვნელობებს. ამ შემთხვევაში თარგმნისას გვიხდება სიტყვათა მნიშვნელობების კონკრეტიზირება.

ფრანგული ენის ერთეულში სიტყვა კარგავს დამუკიდებელ მნიშვნელობას და ითარგმნება მთელი გამონათქვამის შემადგენლობაში.

სიტყვა, რომლის პირდაპირი მნიშვნელობა ემთხვევა, სხვადასხვა ენებში შეიძლება არ დაემთხვეს გადატანითი მნიშვნელობით ხმარების დროს. მაგალითად: *vif* ნიშნავს მკვირცხლს, ხოლო *vifs applaudissements* - ში იგი ითარგმნება, როგორც მხურვალე აპლოდისმენტები.

სრული მნიშვნელობის მქონე და დამხარე სიტყვები. ხშირად სრული მნიშვნელობის მქონე სიტყვებს უსუსტდებათ ძირითადი მნიშვნელობა და ისინი გარდაიქმნება დამხმარე ელემენტებად, რომლებიც განსაზღვრავს და აკავშირებს სხვა სიტყვებს. ყველაზე ხშირად სუსტდება ზმნების მნიშვნელობა. მაგალითად: *Il faut connaître bien ses amis. Cette réunion a connu un grand succès. Ce projet a connu pas mal de difficultés.* სამივე წინადადება სხვადასხვანაირად თარგმნის ფრანგულ ზმნას.

მორფოლოგიური თავისებურებანი და სიტყვათა სინტაქსური კავშირები. ეს თავისებურებანი სხვადასხვანაირია და შეუძლიათ ასახონ სიტყვათა მნიშვნელობებში ცვლილებები. ასე მაგალითად, არსებითი სახელი ფრანგულ ენაში იცვლის მნიშვნელობას სიტყვის რიცხვის მიხედვით. ზედსართავი სახელი არსებით სახელთან მიმართებაში ადგილის მიხედვით, ხოლო ზმნა, პირდაპირი დამატების ქონება, არ ქონების მიხედვით.

სიტყვას გააჩნია სტილისტური თავისებურებანი. ეს თავისებურება შეიძლება იყოს ნეიტრალური, დადებითი და უარყოფითი. სტილისტური თავისებურების გადმოცემა აუცილებელია პოლიტიკური ტექსტების თარგმნისას. სხვათა შორის, მსგავსი მნიშვნელობების სიტყვების სტილისტური შეფერილობა ყოველთვის როდი ემთხვევა. ხშირად ფრანგულში ერთ სიტყვას შეესაბამება ქართულ ენაში ორი ან რამდენიმე სიტყვა, რომლებიც სხვადასხვა სტილისტური შეფერილობით ხასიათდება.

მთარგმნელი ვალდებულია კარგად შეისწავლოს შეპირისპირებით პლანში არა ცალკეული სიტყვები, არამედ სიტყვათა მთელი რიგი, რომელთაც მსგავსი მნიშვნელობები გააჩნიათ(სინონიმური რიგები). ამის ცოდნა აუცილებელია, რადგან თარგმნისას უნდა გათვალისწინებულ იქნას მთელი რიგი ნიუანსები. რომელი სიტყვა უნდა ჩაისვას და რა კონტექსტში.

თარგმნის გრამატიკული საკითხები. თარგმნისას გრამატიკულ ჩანაცვლებას ისევე ხშირად მივმართავთ, როგორც ლექსიკურს. გრამატიკული ჩანაცვლება აუცილებელია: 1)იმ კატეგორიების გამოსახატავად, რომლებიც არ არსებობს სათარგმნ ენაში; 2) თარგმანში ისეთი კატეგორიების გამოსაყენებლად, რომლებიც არ არსებობს დედანში; 3)ორ ენაში, თუ განსხვავდება ერთი და იმავე კატეგორიების ფორმები სხვადასხვა სტილისტურ ნორმების გამოყენების მიხედვით.

განსხვავება არსებობს სიტყვათა მორფოლოგიური კატეგორიების მიხედვით.

მაგალითად სიტყვის რიცხვის შეცვლა. Dans le cadre de l'ONU - გაეროს ფარგლებში. ფრანგულ და ქართულ ენებში განსხვავება მეტყველების ნაწილების გამოყენების მიხედვით გამოიხატება იმ შემთხვევაში, თუკი ინფინიტივს ჩავანაცვლებთ არსებითი სახელით. მაგალითად: La grande tâche des partisans de la paix est de lutter pour l'interdiction de l'arme nucléaire - ბრძოლა ბირთვული იარაღის აკრძალვის შესახებ, მშვიდობისმომხრეთა მნიშვნელოვანი ამოცანაა. სხვადასხვა ენაში არსებობს წინადადების აზრობრივი ცენტრის გამოყოფის სხვადასხვა საშუალება. ქართულ ენაში შეიძლება სიტყვა ჩანაცვლებულ იქნას სიტყვათა რიგით.

სინტაქსის სფეროში განსხვავება ვლინდება იმით, რომ პირდაპირ დამატებას ერთ ენაში შეესაბამება ირიბი დამატება. მაგალითად: Rien ne peut empêcher le mouvement de libération nationale - ვერაფერი ხელს ვერ შეუშლის ეროვნულ - განმათავისუფლებელ მოძრაობას. ან კიდევ, ერთ ენის წინადადების ერთი წევრი მეორე ენაში შეიძლება გადმოიცივს გამოთქმით, დამოკიდებული წინადადებით ანდა დამოუკიდებელი წინადადებით.

განსხვავება სიტყვათა რიგის მიხედვით. ფრანგულ ენაში პირდაპირ რიგს, შეიძლება ქართულ ენაში ინვერსია შეესაბამებოდეს.

წინადადების აზრობრივი ცენტრი. თარგმნისას მნიშვნელოვანია იცოდეთ წინადადების აზრობრივი ცენტრის გამოყოფა, რომელიც გამონათქამის ბირთვს შეიცავს, ეს ის ახალი ინფორმაციაა, რომელსაც გამოხატავს წინადადება. წინადადების ერთი და იმავე სინტაქსური სტრუქტურის დროს აზრობრივი ცენტრი შეიძლება იყოს სხვადასხვა. ლოგიკური გამოყოფის საშუალებებია ლოგიკური მახვილი და გამომყოფი ნაწილაკები: „ეს, სწორედ ეს“ და ა.შ. ფრანგულ ენაში აზრობრივი ცენტრის გამოსაყოფად გამოიყენება: ა) განუსაზღვრელი არტიკლი, რომელიც გამოხატავს იმას, რომ მოცემული ცნება ახალია და უცნობი. მაგალითად: Un vote a eu lieu après les débats - დებატების შემდეგ ჩატარდა კენჭისყრა.

ბ)გამომყოფი კონსტრუქციები; გ)სიტყვათა რიგი. გამოსაყოფი სიტყვა დაისმის ბოლოში; თუმცა ფრანგულ ენაში, სადაც დაცულია წინადადების პირდაპირი რიგი, ყველა წევრი როდი შეიძლება დაისვას წინადადების ბოლოში. მაგალითად, ქვემდებარე შეიძლება მოსდევდეს ზმნას თუ ეს უკანასკნელი გარადევალა ანდა უკუქცევითი. თუ ზმნა გარდამავალია, ბოლოში შეიძლება იდგას მხოლოდ დამატება. ფრანგული ენის განსაკუთრებულ თავისებურებას წარმოადგენს ის ტენდენცია, რომ გამოიყენოს უსულო არსებითი სახელი ქვემდებარის როლში. ქართულში ასეთი სახელი უმეტესად ასრულებს დამატების ანდა გარემოების როლს. მაგალითად: Cette catastrophe a fait trois morts - კატასტროფის შედეგად დაიღუპა 3 მგზავრი.

საგაზეთო მასალის სტილისტური თავისებურებანი. საზოგადოებრივ - პოლიტიკური მასალები საკმაოდ მრავალფეროვანია, როგორც სტილიტური ისე ჟანრობრივი თვალსაზრისით. ისინი შეიძლება დავეყთ სამ ჯგუფად: დოკუმენტურ - საქმიანი მასალები (კონსტიტუცია და საკანონმდებლო აქტები, პარტიის წესდება, დიპლომატიური დოკუმენტები - ნოტები, დეკლარაციები, კომიუნისე, ხელშეკრულებები და სხვა); საინფორმა-

ციო - აღწერითი მასალები(საინფორმაციო შენიშვნები, საცნობარო მასალები, ისტორიული აღწერები და მიმოხილვები, მიმოხილვითი მასალები დაკავშირებული რაიმე მოვლენასთან, პრობლემურ - თეორიული სტატიები და ა. შ.); და ბოლოს, პუბლისციტური მასალები სიტყვის უფრო ვიწრო მნიშვნელობით(პოლემიკური სტატიები, პამფლეტები, გამოსვლები და სხვა.).

თითოეულ ამ ჯგუფს აქვს თავისებურებები, რომლებიც თარგმნის სპეციფიურ სიძნელებებს ქმნის. პირველი ჯგუფისათვის დამახასიათებელია სპეციალური ტერმინოლოგიის, სხვადასხვა რეალიების, განსაკუთრებული მყარი შესიტყვებების სიუხვე. მთარგმნელმა უნდა იცოდეს თუ როგორ გააფორმოს მსგავსი დოკუმენტები.

მეორე ჯგუფში ბევრი სიტყვა და გამოთქმაა, რომლებიც დაკავშირებულია მიმდინარე მოვლენების შესახებ ინფორმაციასთან. თუ ისინი ეძღვნება რომელიმე ისტორიულ საკითხს, შეიცავს ბევრ ტერმინს, ისტორიულ რეალიებს, საკუთარ სახელებს და სხვა. ასეთი სტატიების თარგმნისას განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, იცნობდე იმ საკითხს, რომელსაც ეძღვნება მოცემული სტატია. ხშირად ასეთი ტიპის სტატიებში მოცემულია შეფასებისა და პოლემიკის ელემენტები, ასევე ციტატები, სხვისი გამონათქვამები.

მესამე ჯგუფი გამოირჩევა ემოციურად შეფერილი ელემენტების შედარებითი სიუხვით, რომელშიც მოცემულია ავტორის გრძნობები და იწვევს ემოციებს მკითხველსა თუ მსმენელში. ესენია: სიტყვები დადებითი თუ ურაცოფითი სტილისტური მახასიათებლებით, ხატოვანი გამონათქვამები, სინტაქსური ფიგურები, ციტატები, ისტორიული მინიშნებები და სხვა. თარგმნისას აუცილებელია გამოხატო და გადმოსცე ტექსტის ყველა ეს ექსპრესიული თავისებურებანი.

პოლიტიკურ სტატიებში ხშირად გამოიყენება სხვადასხვა მიზნით ფრთოსანი გამონათქვამები, ციტატები. ყოველთვის უნდა მოიძებნოს ციტატის შესაბამისი თარგმანი. არ შეიძლება მთარგმნელმა თავისი სიტყვებით თარგმნოს ციტატა თუ ის რომელიმე ნაწარმოებთანაა ამოღებული.

რაც შეეხება გრამატიკულ თავისებურებებს, უნდა აღვნიშნოთ, რომ არსებობს სინტაქსური ფიგურები, რომელებიც ყველაზე ხშირად გამოიყენება ორატორის მეტყველებაში, მოწინავე სტატიაში, მიმართვებში, მისალმებებსა და სხვა მასალებში.

სინტაქსური ფიგურები ეფუძნება გრამატიკული კონსტრუქციების მსგავსებასა და სიტყვების გამეორებებს. მნიშვნელოვან სინტაქსურ ფიგურებს განეკუთვნება გამეორება, პარალელიზმი, ვარიაციები.

თარგმნისას აუცილებელია გათვალისწინებულ იქნას ის განსხვავება, რომელიც არსებობს გამოსახატავ ცნებათა მნიშვნელობებში. ამას გარდა პუბლიცისტიკაში გამოიყენება ანტითეზა, რიტორიკული შეკითხვები და შეძახილები, რომლებიც თარგმნისას არ ქმნის პრობლემას.

Entente cordiale de façade entre Blair et Chirac - Le Figaro, 08.10.2005, Alain Barluet.

Union Européenne. Le premier ministre britannique, en visite hier à l'Elysée, et le président français ont mis de côté leurs différends en vue du prochain sommet des Vingt - Cinq.

Faute de pouvoir solder leurs différends, Jacques Chirac et Tony Blair ont cherché à positiver, hier, durant la grande heure d'entretien qu'ils ont eue à l'Elysée. La cordialité était de rigueur pour cette visite du premier ministre britannique destinée à préparer le conseil informel des Vingt - Cinq qui se tiendra à la fin du mois à Hampton Court, près de Londres. "Nous sommes déterminés à être une force d'harmonie pour l'Europe de demain" et "non une force de division", a déclaré, à l'issue de la rencontre, le président de la République qui se tenait au côté du chef de gouvernement britannique. Après le double non français et néerlandais à la Constitution et un Conseil européen qui s'est déroulé à couteaux tirés, en juin, les sujets qui fâchent ont été temporairement écartés.

En brefs. Arivées et départ.

1. Le président autrichien est arrivé à Tbilissi en visite officielle le 05 septembre 2004.
2. Le ministre de l'Éducation Nationale d'Inde arrive à Tbilissi sur l'invitation du Ministère de l'Éducation Nationale de Géorgie.
3. Le secrétaire général de l'O.T.A.N., est arrivé hier à Tbilissi, venant de Prague.
4. Le secrétaire général des Nations Unies est arrivé hier à Londres, par avion. Il résidera deux jours dans la capitale britannique.
5. Le président brésilien se rendra en visite officielle aux Etats - Unis le 9 avril prochain, annonce - t - on de source officielle. Le président brésilien a l'intention de visiter, à titre privé, différents centres industriels.

მოკლე შეტყობინებები

1. თბილისში ოფიციალური ვიზიტით ჩამოვიდა აშშ - ს პრეზიდენტი.
2. ლონდონში სამდღიანი ოფიციალური ვიზიტით ჩავიდნენ იტალიის პრემიერ მინისტრი და საგარეო საქმეთა მინისტრი.
3. 2000 წლის 22 დეკემბერს ინდოეთში ოფიციალური ვიზიტით ჩავიდა განის პრემიერ მინისტრი.
4. გუშინ მოსკოვში აშშ - ს ელჩთან სტუმრის სტატუსით ჩავიდა აშშ - ს მუდმივი წარმომადგენელი გაეროში ბატონი სმიტი მეუღლესთან ერთად.
5. ბრიტანეთის პრემიერ მინისტრმა მიიწვია აშშ - ს პრეზიდენტი ლონდონში ამა წლის ნოემბრის ბოლოს. აშშ - ს პრეზიდენტს პასუხი არ მიუწერია მიწვევაზე.

Délégations.

1. Une délégation italienne de six membres est partie aujourd'hui de Rome pour Prague. Sous la conduite de l'attaché au ministère de la santé publique, la délégation visitera diverses installations sanitaires tchèques.
2. Une mission commerciale chinoise est attendue le 30 juin prochain en Belgique où elle restera environ deux semaines. Elle comprendra des spécialistes des industries métallurgiques, chimiques et alimentaires.
3. Le 15 septembre le ministre du Commerce extérieur est arrivé à Tbilissi à la tête d'une délégation gouvernementale de la République Tchèque.
4. Le 12 octobre, la délégation géorgienne à la session de l'Assemblée générale de l'O.N.U. prend l'avion pour New York.
5. Une délégation espagnole de trois membres est partie aujourd'hui de Madrid pour Paris.

დელეგაციები.

1. საქართველოს სამთავრობო დელეგაცია გაემგზავრა ნიუ - იორკში გაეროს გენერალური ასამბლეის სხდომაში მინაწილეობის მისაღებად.
2. 30 ივნისს თბილისში ჩამოვიდა დიდი ბრიტანეთის კულტურის მუშაკები ედინბურგის უნივერსიტეტის რექტორის მეთაურობით. დელეგაცია ჩამოვიდა საქართველოს ივ. ჯავახიშვილის სახ. სახელმწიფო უნივერსიტეტის მოწვევით.
3. ბუდაპეშტში გაემგზავრა საქართველოს სოფლის მეურნეობის სპეციალისტები, სოფლის მეურნეობის მინისტრის ხელმძღვანელობით. დელეგაციის წევრები მონაწილეობას მიიღებენ უნგრეთის სოფლის მეურნეობის კონფერენციაში.
4. საქართველოს საპარლამენტო დელეგაცია გაემგზავრა სტრასბურგში ევროპარლამენტის სხდომაში მონაწილეობის მისაღებად.
5. თბილისში ჩამოვიდა გერმანიის სამთავრობო დელეგაცია.

La cérémonie d'investiture du nouveau président géorgien, M. Mikhaïl Saakachvili. Le 25 janvier 2004, Russie.net

Noëlle Lenoir, ministre déléguée aux Affaires européennes, représentera la France, dimanche 25 janvier, lors de la cérémonie d'investiture du nouveau président géorgien, M. Mikhaïl Saakachvili. Au cours de ce déplacement en Géorgie les 24 et 25 janvier, Mme Lenoir devrait s'entretenir avec M. Saakachvili, Mme Bourdjanadze, présidente du Parlement, M. Jvania, ministre d'État et M. Djaparidze, ministre des Affaires étrangères. A cette occasion, M. Alexandre Yakovenko fait le point sur les relations russo - géorgiennes: à la demande de Tbilissi, la Russie a accepté en mars 2001 de restructurer la dette géorgienne (157 millions de dollars) sur la base multilatérale dans le cadre du Club de Paris. La dette courante de la Géorgie envers la Russie représente 22,5 millions de dollars. La Russie considère sa coopération avec la Géorgie dans les secteurs électrique et gazier comme un facteur important de renforcement des relations bilatérales.

კომენტარები.

ფრანგულ პრესაში ინფორმაციის წყარო მოხსენებულია ინფორმაციის შემდეგ. ქართულ ვარიანტებში წყარო მითითებულია ან დასაწყისში ან შუაში.

თვეები. ფრანგულ ენაში გამოიხატება შემდეგნაირად:

დეკემბრის ბოლოს au début du mois de décembre

ოქტომბრის პირველ ნახევარში dans la première quinzaine d'octobre

სექტემბრის მეორე ნახევარში dans la seconde moitié de septembre

შუა ოქტომბერში à la mi - octobre

ნოემბრის ბოლოს vers la fin du mois de novembre, fin novembre

დროის მონაკვეთი. ფრანგულ ენაში დროის მონაკვეთი გამოიხატება შესაბამისი არსებითი სახელით, წინდებულით და რიცხვითი სახელით.

ორდღიანი ვიზიტი une visite de deux jours

სამკვირიანი მოგზაურობა un voyage de trois semaines

დელეგაციების შემადგენლობა და ხელმძღვანელები.

ა) დელეგაციის შემადგენლობაში ყოფნა:

la délégation comprend 4 personnes

la délégation est composé de 4 personnes - დელეგაცია შედგება 4 წევრისაგან ;
4 personnes font partie de la délégation

ბ) დელეგაციების ხელმძღვანელები

une délégation avec N à sa tête - დელეგაციას ხელმძღვანელობს N

une délégation avec à la tête N

une délégation N à sa tête

une délégation conduite par N

une délégation présidéé par N

ფრანგულ ინფორმაციაში ხშირად დელეგაციის ხელმძღვანელის გვარი მითითებულია პირველ ადგილზე. ასეთი ფორმის მიზანი არ არის დელეგაციის მეთაურის გამოყოფა, მას შეიძლება ქართულში შეესაბამებოდეს სიტყვათა ჩვეულებრივი რიგი. უნდა აღინიშნოს, რომ კრებითი სახელების შემდეგ არტიკლი არ გამოიყენება. მაგალითად:

ექიმების დელეგაცია une délégation de médecins

ქიმიკოსების ჯგუფი un groupe de chimistes

თანამდებობების დასახელება. ქართულში ჯერ მოიხსენება პიროვნების თანამდებობა და მერე მისი სახელი და გვარი, ფრანგულში კი პირიქით ხდება.

გამონაკლისს წარმოადგენს le maréchal, le général, რომლებიც ქართულის მსგავსად დაისმის საკუთარი არსებითი სახელის წინ. დანართში, როდესაც მოცემულია თანამდებობა ან წოდება, არტიკლი არ გამოიყენება. Monsieur N., premier ministre du Canada. არტიკლი აუცილებლად გამოიყენება სამინისტროებისა და მინისტრების დასახელებისას. „თავდაცვის მინისტრი“ - le Ministre de la Défense;

„ვაჭრობის სამინისტრო“ - le Ministre du Commerce. ფრანგულ ენაში სამინისტროების სახელწოდებანი იწერება დიდი ასოთი.

ეკვივალენტები

მაგალითად თვეებისა და დღეების, კვირების აღსანიშნად prochain მიუთითებს უახლოესს, ხოლო dernier - ბოლოს, გასულ თვეს, დღეს და ა.შ. მოცემული, კალენდარული დღეების, წლისა და კვირების ჩარჩოების დამუკიდებლად.

2006 წლის ოქტომბერში იტყვიან:

2006 წლის მარტი mars dernier
გასული წლის ნოემბერი novembre de 2005
მომავალი წლის მარტი mars de 2007
მიმდინარე წლის დეკემბერი décembre prochain

სიტყვა „მუშაკი“, ზოგადი მნიშვნელობით ითარგმნება travailleur. ზოგი სპეციალობის გამოხატვისას სიტყვა მუშაკი არ ითარგმნება. მაგალითად:

- პარტიული მუშაკი militant
- მეცნიერმუშაკი savant, chercheur, scientifique
- განათლების მუშაკი enseignants
- იუსტიციის მუშაკი juristes
- კოოპერატორი coopérateurs
- სოფლის მეურნეობის მუშაკი agriculteurs
- კინოს მუშაკი cinéaste
- პასუხისმგებელი მუშაკი responsable
- მუშაკები(რაიმე დაწესებულებაში) collaborateurs de...
- სამინისტროს პასუხისმგებელი პირები hauts fonctionnaires du ministère

იმ შემთხვევაში თუ შეუძლებელია ერთი სიტყვის მოძებნა მოცემული ტიპის საქმიანობის გამოსახატავად, დასაშვებია შენარჩუნებულ იქნას სიტყვა travailleur - travailleur du commerce - ვაჭრობის მუშაკი, რადგანაც სიტყვა commercant მიგვიყვანდა შინაარსის დარღვევამდე.

სიტყვა „მოღვაწე“ ან ითარგმნება სიტყვა homme, ანდა ხდება მისი გამოტოვება.

- პარტიის, პროფკავშირის მოღვაწე militant, membre
- მეცნიერ მუშაკი savant, homme de science
- სახელმწიფო მოღვაწე homme d'État
- პოლიტიკური მოღვაწე homme politique
- საზოგადოებრივი მოღვაწე homme social
- ლიტერატურული მოღვაწე homme de lettres
- თეატრის მოღვაწე homme de théâtre
- კინომოღვაწე cinéaste
- კულტურის მოღვაწე homme de la culture
- ხელოვნების მოღვაწე artiste

ეპითეტები:

- გამორჩენილი მოღვაწე éminent, en vue
- ცნობილი მოღვაწე grand, célèbre, connu

ცნებები „გამორჩენილი“, „ცნობილი მოღვაწე“, შეიძლება ზოგჯერ ითარგმნოს ერთი სიტყვით personnalité. Une personnalité politique - გამორჩენილი პოლიტიკური მოღვაწე; hautes personnalités françaises - საფრანგეთის გამორჩენილი სახელმწიფო მოღვაწეები.

სიტყვა „président“, ქართულად ითარგმნება როგორც „პრეზიდენტი“ და „თავმჯდომარე“. თარგმნისას აუცილებელია იცოდეთ პიროვნების თანამდებობა.

ფრანგულ ენაში არსებობს მთელი რიგი გამოთქმები, რომლებიც შემოდის წინდებულთ sur. მაგალითად:

Sur l'invitation მოწვევით
Sur la proposition წინადადებით
Sur l'ordre ბრძანებით
Sur la permission ნებართვით
Sur la demande თხოვნით
Sur le conseil რჩევით
Sur l'initiative ინიციატივით
Sur la présentation წარდგენით
Sur la décision გადაწყვეტილებით
Sur la protestation პროტესტით
A l'exemple მაგალითით
A l'appel მოწოდებით

გამოთქმა „გავლით“ ფრანგულში შეიძლება გამოიხატოს სხვადასხვანაირად.

Arriver venant de... მატარებლით საიდანმე ჩამოსვლა

En se rendant à (en); venant de სადმე გავლით ყოფნა, როდესაც სადმე მიემგზავრები

Être de passage à...

Via - გავლით რომელიმე ქალაქის

ლექსიკა:

Visite ვიზიტი

Visite officielle ოფიციალური ვიზიტი

Visite non - officielle, privée არაოფიციალური ვიზიტი

Visite amicale, d'amitié მეგობრული ვიზიტი

Se rendre en (pour une)

visite officielle ოფიციალური ვიზიტით გამგზავრება

faire une visite სტუმრობა

rendre une visite à qn საპასუხო ვიზიტით ჩასვლა

résider, rester, séjourner სადმე ყოფნა, სტუმრობა

séjour სადმე ყოფნა

être attendu: M. N. est

attendu à ბატონ N - ს ელოდებიან...

pour les solennités

(les cérémonies) du X anniversaire ათი წლის იუბილეს აღსანიშნად

sommet სამიტი, უმაღლესი დონის შეხვედრა

investiture პრეზიდენტის ინაუგურაცია

დროის მონაკვეთი, რომელიც ეძღვნება რომელიმე მოვლენას ფრანგულში გადმოიცემა შემდეგნაირად. საზოგადო სახელებთან ყოველთვის დაისმის არტიკლი ან წინდებული: la journée internationale des femmes; le mois de l'amitié franco - géorgienne; le mois d'action contre le danger atomique; საკუთარი არსებითი სახელების წინ არტიკლი არ დაისმის.

სამშობლოში გამგზავრება. გამოთქმებში „სამშობლოში დაბრუნება“, ხშირად სიტყვა სამშობლო არ გამოიყენება. მისი ჩანაცვლება ხდება შესაბამისი ქვეყნის სახელწოდებით ანდა სიტყვით dans son pays. ზოგჯერ თარგმნისას ფრანგულ ენაზე ხდება მხოლოდ ფაქ-

ტის შეტყობინება, ისე რომ არ ხდება მიმართულების დაკონკრეტება. მაგალითად: La délégation a quitté Paris - დელეგაცია გაემგზავრა პარიზიდან სამშობლოში.

Au nom de ... - ვინმეს ან რაიმეს სახელით

Échanger - გაცვლა

Échanger des vues(des opinions) - აზრთა გაცვლა

Échanger des discours - მოხსენებების გაცვლა

Échanger une poignée de main - ურთიერთ ხელის ჩამორთმევა

Échanger l'expérience - გამოცდილების გაზიარება

აღსანიშნავია, რომ ზმნა échanger - ს შემდეგ არტიკლი არ გამოიყენება.

ზმნა saluer ნიშნავს მისალმებას, ან დამშვიდობებას. თარგმნისას უნდა მოხდეს მისი დაკონკრეტება.

ლექსიკა

Saluer - მისალმება, დახვედრა, გაცილება

Accueillir - დახვედრა, მიღება

Accueillir à la descente d'avion (sur l'aérodrome) - აეროდრომზე დახვედრა

Accompagner - თანხლება, გაცილება

Personnes qui l'accompagnent - მისი თანმხლები პირები

S'entretenir avec qn - ვინმესთან საუბარი

Organisations sociales de masses (massives) - მასობრივი საზოგადოებრივი ორგანიზაციები

Une brève allocution - მოკლე მოხსენება

Escale - გზაში ხანმოკლე შეჩერება

Faire escale - დროებით დაშვება; პორტში შესვლა

საკარჯიშოები

I. ლექსიკონით განსაზღვრეთ ზმნა „engager“ - მნიშვნელობა და თარგმნეთ ქართულად.

1. Cette proposition n'engage à rien.
2. Il fut engagé comme simple ouvrier.
3. On l'engagea à participer à la discussion.
4. Après la guerre beaucoup de peuples coloniaux se sont engagés sur le chemin de libération.
5. La compagnie a engagé dans cette opération ses dernières ressources.

II. მოცემულ წინადადებებში განსაზღვრეთ ზედსართავის „vif“, მნიშვნელობა. თარგმნეთ წინადადებები ქართულად.

1. Les discussions à l'Assemblée Générale de l'ONU ont suscité de vifs échos dans tous les pays.

2. Le projet de loi proposé par le gouvernement souleva une vive discussion au Parlement.

3. Les travailleurs ont manifesté un vif désir de participer à la campagne d'union des forces démocratiques entreprise par le MPP.

4. Les manifestants portaient des drapeaux aux couleurs vives qui flambaient sous le soleil tropical.

III. ქართულად თარგმნეთ შემდეგი წინადადებები და გამოიყენეთ სიტყვები „მოღვაწე“ და „მუშაკი“.

Parmi les hôtes étrangers qui séjournèrent en Géorgie au cours de l'année sur l'invitation de diverses organisations et en touristes, on notait: des agriculteurs roumains, des hommes de la culture d'Autriche, des militants en vue du parti travailliste de Grande - Bretagne, une délégation du monde culturel de la Bolivie, une délégation de coopérateurs hongrois, une délégation de personnalités sociales d'Italie, une délégation de personnalités bulgares, une délégation de militants du Parti dirigeant polonais, une délégation d'intellectuels de Pérou.

IV. თარგმნეთ სიტყვა „effectuer“ სხვადასხვა გამოთქმებში:

Effectuer un séjour privé. Effectuer un voyage de trois jours. Effectuer une escale(à Rome); effectuer des recherches scientifiques; effectuer un projet; effectuer un paiement; effectuer une promesse.

V. თარგმნეთ ფრანგულად:

1. ბატონი სმიტი ეწვევა პარიზს ნოემბრის პირველ ნახევარში;
2. საქართველოს დელეგაცია გაემგზავრება რომში ნოემბრის ბოლოს;
3. დღეს დღის მეორე ნახევარში ბატონ ვენსანს ელოდებიან ლონდონში;
4. ამ შაბათს ბატონი X გაემგზავრება თვითმფრინავით ჰააგაში;
5. აპრილის დასაწყისში ბატონი X დაბრუნდება ლონდონიდან პარიზში;
6. გასულ შაბათს, ბერლინში გავლით ყოფნისას, ბატონმა X განაცხადა...

Les Médias

En France, la liberté d'expression est un droit. L'article 11 de la Déclaration des droits de l'homme et du citoyen dispose que tout citoyen peut « parler, écrire, imprimer librement, sauf à répondre de l'abus de cette liberté dans les cas déterminés par la loi ». Sans liberté de la presse, il ne peut y avoir de démocratie. Pourtant la conquête de cette liberté n'alla pas sans heurts...

La presse quotidienne nationale.

La plupart des journaux sortent le matin : seuls Le Monde et La Croix paraissent l'après - midi. Ils ont, dans l'ensemble, renoncé à afficher une couleur politique tranchée. Le ton général est devenu plus neutre, à l'exception de l'éditorial et des pages "opinions".

La presse quotidienne d'opinion, si puissante avant - guerre, a quasiment disparu: demeurent La Lettre de la Nation, organe du Rassemblement pour la République(RPR), L'Humanité, fondée par Jean Jaurès en 1920, organe du Parti communiste français. Présent, tribune de l'extrême droite, et La Croix-L'Événement. Ce quotidien catholique appartient au premier groupe français de presse religieuse, Bayard Presse, mais il est plus un quotidien d'informations générales qu'un quotidien d'opinion à proprement parler.

Les titres phares de la presse quotidienne d'informations dite "de qualité" sont Le Monde, Le Figaro et Libération. Malgré un tirage en baisse continue, leur influence demeure réelle et forte sur l'opinion et sur les autres médias. Leur tirage global(850 000 exemplaires environ) est pourtant inférieur à celui des autres grands journaux européens...

La presse quotidienne régionale.

Cette presse a mieux résisté à la crise que la presse nationale. Elle bénéficie souvent d'une situation d'exclusivité territoriale et donc d'un marché publicitaire protégé; ses informations de proximité et de services, ses pages locales la protègent de la concurrence de la radio et de la télévision...

L'économie de la presse.

En 1945 - 1946, 179 titres, nationaux et régionaux, et millions d'exemplaires se vendaient chaque jour. En 1993, ne paraissaient plus que 75 titres vendus à moins de 9 millions d'exemplaires. La presse écrite française occupe la vingt - cinquième place dans le monde, le septième en Europe. Seulement 41% des Français de plus de quinze ans lisent un quotidien tous les jours ou presque, contre 55% il y a vingt ans...

La presse hebdomadaire.

La presse magazine, pour sa part, est très dynamique. Avec 1 354 exemplaires vendus pour 1000 habitants, les Français sont les premiers lecteurs de magazines dans le monde...

Les agences de presse.

Journaux, télévisions et radios ne pourraient fonctionner sans les agences de presse. Celles - ci sont les "grossistes de l'information": elles fournissent aux organes de presse et aux insti-

tutions des informations de toutes natures - textes, photos, graphiques - moyennant un abonnement dont le cout varie en fonction du tirage ou de l'audience. Dans certains journaux, plus de 80% des informations publiées proviennent d'une ou de plusieurs agences de presse...

L'explosion de l'audiovisuel.

La presse écrite a reculé devant la montée de l'audiovisuel et, dans une moindre mesure, devant le livre qui s'est emparé de l'histoire immédiate, traditionnelle chasse gardée de la presse. En 1993, les Français passaient en moyenne 3h 39 par jour devant la télévision, alors qu'ils ne consacraient que 36 minutes à la lecture de la presse...

Le conseil supérieur de l'audiovisuel est chargé de contrôler le respect par les entreprises de radio et de télévision de leurs obligations légales. Il lui revient également d'attribuer les fréquences, de nommer les présidents des chaînes publiques, de donner un avis lorsque le gouvernement ou le Parlement le lui demande. Il doit assurer le respect du pluralisme politique, favoriser le libre concurrence, veiller à la protection de l'enfance et défendre la langue française. Il est doté par la loi d'un pouvoir de sanction(amendes, suspension de diffusion, etc.)...

La multiplication des chaînes de télévision.

Depuis 1982, il est possible de créer des télévisions et des radios privées. En dix ans, l'offre française est passée de trois chaînes à plus de trente(câbles compris). L'audiovisuel est entré ainsi dans l'ère de la concurrence...

Contrairement aux analyses les plus pessimistes, la radio n'a pas reculé en France devant la télévision. Au contraire, la multiplication des radios, rendue possible par la loi de 1982, et leur diversité, ont donné "un coup de fouet" à ce support et fait de la radio le média préféré des Français, sauf en soirée où la télévision arrive en tête. Tous âges confondus, les Français écoutent la radio 1h 15 par jour en moyenne...

L'action audiovisuelle extérieure de la France.

La France a été l'un des premiers pays à exercer une véritable diplomatie culturelle par le biais des écoles, des centres culturels, des Alliances françaises, de la coopération scientifique et technique. Aujourd'hui, elle passe également par l'action audiovisuelle extérieure pour laquelle le gouvernement a adopté en avril et septembre 1994 un plan de cinq ans qui devrait permettre le développement des grands canaux de communication mondiaux que sont TV5, Canal France International, Radio - France Internationale et les filiales radiophoniques de la SOFIRAD qui regroupe les participations de l'État dans les entreprises audiovisuelles.

RFI, la voix de la France à l'étranger.

Autre pilier de l'action audiovisuelle extérieure, Radio - France Internationale(RFI) est la voix de la France à l'étranger. Cette voix se fait depuis 1931. RFI est aujourd'hui une radio aux programmes multiples qui utilise tous les moyens de diffusion et dont les journalistes ont su faire la preuve de leur indépendance...

ლექსიკა

Journal გაზეთი

lancer un journal გაზეთის გამოშვების დაწყება

faire paraître un journal გაზეთის გამოშვება

diffuser un journal გაზეთის გავრცელება

suspendre un journal დროებით გაზეთის აკრძალვა

(faire) saisir un journal გაზეთის კონფისკაცია

le journal informe, communique,

mande, annonce გაზეთი იტყობინება

le journal fait connaître გაზეთი გვამცნობს

le journal prend à partir, attaque გაზეთი თავს ესხმის

article სტატია

article de tête, de rédaction, de fond, éditorial, leader მოწინავე სტატია

faire paraître, publier,

insérer un article სტატიის გამოქვეყნება

l'article porte sur qch, touche qch,

est consacré à qch სტატია ეძღვნება

lutte ბრძოლა

lutte acharnée, énergique გადამწყვეტი ბრძოლა

lutte (à main) armée შეიარაღებული ბრძოლა

poursuivre, mener une lutte ბრძოლის წარმოება

engager une lutte ბრძოლის დაწყება

გამოხატვის საშუალებები

ა) წყაროს მინიშნება.

Comme l'écrit le journal, selon le journal, d'après le journal - როგორც გაზეთი იტყობინება

selon l'agence N - სააგენტოს შეტყობინებით

l'agence N. informe(annonce) de... - სააგენტო X იტყობინება

notre envoyé spécial - ჩვენი სპეციალური კორესპონდენტი იტყობინება

mande(câble) de... on informe(apprend) de source certaine - ავტორიტეტული წყაროებ-

ზე დაყრდნობით

(bien informée, officieuse) que...

comme l' a dit N - როგორც X თქვა

selon le(s) mot(s) de N. - X თქმით

d'après l'expression de N. -X თქმით

წლისთავი გამოიხატება ფრანგულად სიტყვით anniversaire.

მაგალითად:

dixième anniversaire - ათი წლისთავი

vingtième anniversaire - ოცი წლისთავი

cinquantième anniversaire, cinquantaire - ორმოცდათი წლისთავი

centième anniversaire, centenaire - ასი წლისთავი

deuxième centenaire, bicentenaire - ორასი წლისთავი

troisième centenaire, tricentenaire - სამასი წლისთავი
millénaire - ათასი წლისთავი
fêter(célébrer) l'anniversaire - წლისთავის აღნიშვნა
marquer l'anniversaire - წლისთავის აღნიშვნა
célébrer le centenaire de la naissance de N X - დაბადებიდან ასი წლისთავის აღნიშვნა
commémorer le cinquantenaire de la mort de N X - გარდაცვალებიდან ორმოცდაათი წლისთავის აღნიშვნა

ფრანგულ ენაში სიტყვა „nation“ ნიშნავს არა მარტო „ნაციას“, არამედ ერს, ქვეყანას, სახელმწიფოს. ამგვარად სიტყვა „nation“ ნიშნავს ერთგვარ პოლიტიკურ მთლიანობას, რომელიც ერთი მხრივ უპირისპირდება ადგილობრივს, მეორე მხრივ ანალოგიურ წარმონაქმნებს.

ამის შესაბამისად თვით ზედსართავი სახელს national აქვს მნიშვნელობა: ნაციონალური, ხალხური, ზოგადსახელმწიფოებრივი მთელი ქვეყნის მასშტაბით (ლოკალურის ადგილობრივისაგან განსხვავებით) და სამამულო, პატრიოტული(იმისგან განსხვავებით, რაც სხვა ქვეყნებს განეკუთვნება).

თარგმნისას ყოველთვის უნდა გამოვხატოთ ამ სიტყვის კონკრეტული მნიშვნელობა.

national - ზოგადსახელმწიფოებრივი, საერთოფრანგული (საფრანგეთისათვის)

une route nationale - ნაციონალური გზა, ანუ ზოგადსახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის, რაც განსხვავდება route départementale - ადგილობრივი მნიშვნელობის გზა.

chaîne nationale ფრანგული - რადიომაუწყებლობა, რომელიც განსხვავდება

chaîne parisienne - პარიზის რადიომაუწყებლობისაგან

sur le plan national - მთელი ქვეყნის მასშტაბით

conférence nationale – ნაციონალური (ეროვნული) კონფერენცია

Assemblée nationale - ეროვნული კრება, ანუ კრება რომელიც მთელი ქვეყნის წარმომადგენლებს მოიცავს.

ეს ტერმინი ითარგმნება სხვადასხვანაირად, ქვეყნის მიხედვით.

économie nationale - ნაციონალური ეკონომიკა

national - სახელმწიფოებრივი

le Ministère de la Défense nationale - სახელმწიფო თავდაცვის სამინისტრო

Société nationale de Chemins de Fer - რკინიგზის ნაციონალური კომპანია

intérêts nationaux - სახელმწიფო ინტერესები

national - ნაციონალური, პატრიოტული

Guerre nationale - სამამულო ომი

forces nationales - პატრიოტული ძალები

გამოთქმა avec éclat გამოხატავს მოქმედების ინტენსივობას და ითარგმნება სხვადასხვანაირად, იმის მიხედვით თუ რომელ ზმნას განეკუთვნება. échouer avec éclat - დიდი ხმაურით ჩაფლავება, monter avec éclat - დამაჯერებლად ჩვენება. fêter avec éclat - საზეიმოდ აღნიშვნა.

ფრანგული არსებითი სახელები ხშირად გამოიყენება მრავლობით რიცხვში, რითაც იღებენ კონკრეტულ მნიშვნელობას. ქართულად თარგმნისას რა თქმა უნდა უარი უნდა ვთქვათ მრავლობითი რიცხვის გამოყენებაზე, ანდა შევცვალოთ სიტყვის ეკვივალენტი სხვა სიტყვით.

les calomnies réactionnaires - რეაქციის ცილისწამება

les industries - მრეწველობის დარგები

les libertés - დემოკრატიული თავისუფლებანი

les bonnes volontés - კეთილი ნების ადამიანები (les personnes de bonne volonté).

საქარჯიშოები

თარგმნეთ წინადადებები და გამოყოფილი არსებითი სახელები გადმოეცით მხოლოდით რიცხვში:

1. Le Conseil National demande à tous les patriotes de dépenser dans cette campagne plus d'efforts encore, encore plus d'initiatives, plus de dévouement.
2. On peut écarter à jamais la guerre et mettre au service du progrès humain toutes les énergies, toutes les ressources. On peut obtenir un nouvel et puissant essor des forces productives en mettant à profil le développement inouï atteint par les sciences et les techniques.
3. Les nationalisations stimuleraient la reprise économique... La nationalisation des banques, des assurances, des houillères... permettrait de rationaliser et de développer la production.
4. À l'Assemblée nationale le député socialiste appelle le peuple de France à continuer la lutte pour les libertés et la paix.
5. Un grand nombre d'industries françaises ont dû réduire leur production.
6. Le Conseil National de la Paix forme le vœu que l'on organise et entraîne dans le mouvement toutes les bonnes volontés.

თარგმნეთ წინადადებები, რომლებიც შეიცავენ სიტყვას “nation”:

1. Pour décider sa politique le président de la République doit consulter toute la nation.
2. Le principe de veto à l' ONU a pour but d'empêcher qu'une nation impose sa volonté à d'autres nations.
3. Le UMP a lancé son appel à toute la nation, à tous les hommes de bonne volonté.
4. Les réactionnaires oublient les belles traditions démocratiques de la nation française.

ინტერნაციონალიზმების თარგმნა.

ფრანგულ და ქართულ ენებში არსებობს საერთაშორისო ლექსიკის მნიშვნელოვანი პლასტი, განსაკუთრებით პოლიტიკური და სამეცნიერო ტერმინოლოგიის სფეროში. მსგავსი სიტყვები ენებში შემოვიდა ნასესხობების შედეგად. მათი წყარო ბერძნული და ლათინური ენები იყო. მიუხედავად მსგავსებისა და მნიშვნელობათა თანხვედრისა, არასწორი იქნება გამოვიყენოთ ერთი და იგივე ინტერნაციონალური სიტყვა ერთი ენიდან მეორეზე თარგმნისას. ამან შეიძლება გამოწვიოს სტილიტური შეცდომები.

მაგალითად: სიტყვას charge აქვს უამრავი მნიშვნელობა ფრანგულ ენაში.

ესენია: მუხტი, ტვირთი, შეტევა, კარიკატურა, შარჟი. არასწორი იქნებოდა სიტყვა charge გვეთარგმნა ყოველთვის სიტყვა შარჟით.

სესხებისას სიტყვამ შეიძლება შეიცვალოს სტილისტური შეფერილობა. მაგალითად სიტყვა ქართულში „პრობლემა“ მეცნიერულ - პოლიტიკური ტერმინია. ფრანგული სიტყვა problème გარდა პრობლემისა, ნიშნავს ასევე მარტივ არითმეტიკულ ამოცანას. მსგავს შემთხვევასთან გვაქვს საქმე თუ განვიხილავთ სიტყვას délicat. მაგალითად: Elle a une santé délicate - მას სათუთი ჯანმრთელობა აქვს და არა დელიკატური, რადგან ამ

სიტყვამ შეიძლება ირონიის, ფამილარულობის ნიშანი შესძინოს. ზოგიერთ ინტერნაციონალურ სიტყვას შეიძლება სხვადასხვა ენაში ერთნაირი მნიშვნელობა ჰქონდეს, მაგრამ მაინც უმჯობესი იქნება თუ გამოვიყენებთ სინონიმს, თუკი მოცემულ კონტექსტში ის უფრო ხშირად გამოიყენება, ვიდრე უცხოური წარმოშობის სიტყვა. მაგალითად:

réaliser un plan უმჯობესია ვთარგმნოთ არა როგორც „გეგმის რეალიზება“ არამედ „გეგმის განხორციელება“.

საერთაშორისო სიტყვების თარგმნისას საჭიროა გავითვალისწინოთ სიტყვათა შეთანხმება სხვადასხვა ენებში. მაგალითად une situation dramatique უნდა ითარგმნოს როგორც „ტრაგიკული სიტუაცია“ და არა როგორც „დრამატული სიტუაცია“;

ანტონიმური თარგმნა. ბევრ შემთხვევაში კონტექსტუალური ეკვივალენტი შეიძლება განსაზღვრულ იქნას ანტონიმური თარგმანის მეშვეობით, რომლის დროსაც გამოიყენება სიტყვები და გამოთქმები, რომლებიც ორიგინალის სიტყვების მნიშვნელობებს ეწინააღმდეგება. არსებობს ანტონიმური თარგმნის ორი ტიპი:

ა) სიტყვათა და გამოთქმების შეცვლა ანტონიმებით;

... l'accentuation de la détente internationale... ითარგმნება „საერთაშორისო დაძაბულობის შესუსტება“.

ბ) დადებითი ფორმის გამოყენება უარყოფითის ნაცვლად და პირიქით. მაგალითად: Aucune grande grève ne s'est déroulée en France au cours des dernières années sans que ce journal ne lui accorde son soutien - ეს გაზეთი მუდმივად უწევდა მხარდაჭერას ყველა მსხვილ გაფიცვას, რომელსაც ადგილი ჰქონდა საფრანგეთში ბოლო წლებში. უარყოფითი ფორმის გამოყენება ძალზე დაამძიმებდა მოცემულ წინადადებას.

სხვისი მეტყველების შემოყვანა. ფრანგულ და ქართულ ენებში სხვისი მეტყველების ციტირება და გამოხატვა განსხვავდება. მაგალითად: souligne l'éditorial du "Times" - ხაზგასმულია გაზეთ „თაიმის“ მოწინავე სტატიაში.

ქართულში წინადადებას, რომელსაც სხვისი მეტყველება შემოყავს, ჩვეულებრივ აქვს უპირო წინადადების ფორმა. მაგალითად: „აღნიშნულია მოწინავე სტატიაში.“

ფრანგულში წინადადება, რომელსაც შემოყავს სხვისი მეტყველება, უმეტესწილად ღებულობს პირიანი წინადადების ფორმას, სიტყვა éditorial ქვემდებარის ფუნქციას ასრულებს. ფრანგულში ხშირად გამოიყენება უპირო წინადადებები ზმნა dire-ით. მაგალითად: il est tout dit dans l'article(dans la note) que; ...est - il dans cet article(cette note).

ყველაზე ხშირად გამოყენებული ზმნები, რომელთაც შემოყავთ სხვისი მეტყველება.

dire (notamment) – თქმა (კერძოდ)

signaler - აღნიშვნა

constater - კონსტატირება

souligner, mettre en relief - ხაზგასმა

faire remarquer, faire observer - აღნიშვნა

indiquer - მითითება

démontrer – ნათლად ჩვენება

préciser - დაზუსტება

poursuivre - გაგრძელება

exposer, faire état de - გამოხატვა

affirmer, soutenir - დამტკიცება

prétendre – მტკიცება (საკმარისი საფუძვლის გარეშე)

გამონათქვამის შინაარსის გამოხატვა.

ფრანგულში ხშირად იყენებენ წინდებლებს sur ანდა au sujet de. მაგალითად: une discussion sur qch, la déclaration sur qch; des accords sur qch.

proposition sur qch, informations sur qch, commentaires au sujet de qch.

დროის გამოხატვა.

cette année, l'année en cours - ამ წელს

l'an(l'année) prochain(e), l'année suivante - მომავალ წელს

l'année dernière, l'année passée - გასულ წელს

au cours de l'année écoulée - მიმდინარე წლის განმავლობაში

სიტყვა année, მრავლობით რიცხვში გამოიყენება წინდებულებით dans, au cours de:

dans ces années; alors - ამ წლებში

ces dernières années - ბოლო წლებში

dans les années à venir - მომავალ წლებში

dans les (au cours des) années de guerre - ომის წლებში

თუ გვსურს გამოვხატოთ წყობილება, მმართველობა, ისტორიული ეპოქა მაშინ სიტყვა année შეიძლება გამოტოვებულ იქნას. ამ შემთხვევაში გამოიყენება სტრუქტურა წინდებულებით sous .

sous la Résistance - წინააღმდეგობის წლებში

sous le pouvoir soviétique - საბჭოთა წლებში

à présent, présentement, actuellement, à l'heure actuelle - ახლა, ამჟამად

(très) prochainement, dans le temps le plus proche (à venir) - უახლოეს მომავალში

à notre époque, de nos jours, aujourd'hui - ჩვენს დროში

ეკვივალენტები

ქართულ ზმნას „წარდგენა“ სხვადასხვა კონტექსტში შეესაბამება ზმნები présenter, se présenter, représenter, se représenter.

présenter 1) გაცნობა, გაცნობა(ადამიანის, დოკუმენტის); présenter son ami à qn, présenter un projet, etc. 2) ზოგიერთ დამატებასთან მოცემული ზმნა ქმნის შესაბამის გამოთქმებს : présenter des avantages, des inconvénients; présenter des difficultés, présenter un grand intérêt.

se présenter გამოჩენა une occasion se présente

représenter 1) რაიმეს წარმომადგენლად ყოფნა: ce délégué représente la France; 2) წარმომადგენს: représenter à qn tous les dangers de la guerre.

se représenter წარმოდგენა(საკუთარ თავს წარმოუდგენს), se représenter l'étonnement de qn

შეტყობინება. ოფიციალური შეტყობინება, communiqué.

ინფორმაცია, შეტყობინება: information, communication. მაგალითად: პრესის ინფორმაციით, selon les informations de la presse; შეტყობინება, რომელიც მოდის X-იდან მოწმობს, რომ... les informations de N(provenant de N) témoignent de...

სიტყვა lendemain შედის ზოგიერთ გამონათქვამში Au lendemain de - მაშინვე, როდესაც... sans lendemain - უპერსპექტივო, გამოუვალი(იტყვიან ომზე ან პოლიტიკაზე).

სავარჯიშოები

თარგმნეთ წინადადებები ანტონიმური კონსტრუქციებით;

- 1.Les manoeuvres du gouvernement russe en vue de garder les bases dans d'autres pays ne cessent d'attirer l'attention mondiale.
- 2.Selon les journaux français, les propositions géorgiennes de développer les relations commerciales ne manquent pas d'intérêts pour les compagnies françaises.
- 3.On n'ignore pas que la puissance économique de l'Allemagne est beaucoup plus grande que celle de la France.

თარგმნეთ წინადადებები ზმნის „წარმოდგენა“ მეშვეობით.

1. ელჩმა წარუდგინა სახელმწიფო მეთაურს საელჩოს თანამშრომლები.
2. რომელ ორგანიზაციას წარმოადგენს ეს დელეგატი.
3. რას წარმოადგენს ახალი კანონპროექტი, რომელსაც იხილავს კონგრესი?
4. შეიძლება წარმოვიდგინოთ ამ საკითხის გადაწყვეტის მთელი სირთულე.
5. კოსმოსში გაფრენა დიდ სირთულეს წარმოადგენს, მაგრამ დღეს ის უკვე რეალობაა.

ლექსიკა

titre - სტატიის სათაური

manchette – ქუდი (გაზეთში აკრეფილი მუქი შრიფტით)

titre en vedette - სათაური, რომელიც გამოსაჩენ ადგილასაა მოცემული

titrer - დასათაურება

en gros caractères - მსხვილი შრიფტით, მსხვილი ასოებით

dans les colonnes - სვეტებში

dans(sur) les pages - გვერდებზე

en première page - პირველ გვერდზე

bien en vue - გამოსაჩენ ადგილას

échos, répercussions - გამოძახილი

retentissements susciter, provoquer des échos - გამოძახილის გამოწვევა (ქართულად სწორი ფორმა იქნება, « გამოძახილის ქონა »)

des répercussions, vifs échos - მწვავე გამოძახილი

observateur, commentateur - მიმომხილველი

les commentateurs unanimes constatent - მიმომხილველები ერთხმად აღიარებენ

tension - დაძაბულობა

accentuer la tension internationale - საერთაშორისო დაძაბულობის გამწვავება

affaiblir, atténuer, diminuer - საერთაშორისო დაძაბულობის შესუსტება

la tension internationale - საერთაშორისო დაძაბულობა

détente internationale - საერთაშორისო დაძაბულობის შესუსტება

action, lutte, combat - მოქმედება, ბრძოლა
 actions militaires, hostilités - საომარი მოქმედებები
 attention - ყურადღება
 prêter attention à - ყურადღების მიპყრობა
 réserver, apporter, accorder
 son attention à - ყურადღების მიპყრობა
 faire attention à - ყურადღების მიპყრობა
 fixer, concentrer son attention sur qch - ყურადღების კონცენტრირება
 arrêter, centrer, attirer l'attention de qn sur qch - ყურადღების მიზიდვა
 milieux - წრეები
 milieux sociaux - სოციალური წრეები

მოკლე შეტყობინებები.

1. Le premier britannique part vendredi prochain pour la France, où il aura des entretiens avec le premier français sur la situation.

Ils s'entretiendront également des perspectives des relations entre deux pays.

2. De nouveaux entretiens ont eu lieu hier à Ottawa entre le président américain et le premier ministre canadien.

Ils ont porté sur les problèmes économiques et commerciaux, qui suscitent de sérieuses difficultés entre les deux pays.

3. Le premier ministre des Pays - Bas arrive à Paris où il aura des conversations avec le président de la République.

4. À Pékin, clôture des pourparlers sino - afghans portant sur différentes questions intéressant les deux pays et des problèmes internationaux.

5. Arrivée à Tbilissi d'une délégation grecque présidée par le directeur général du Ministère du Commerce, en vue de négociations commerciales.

6. Une délégation économique gouvernementale de l'Espagne avec, à sa tête, le premier vice - président du Conseil des ministres est arrivée à Tbilissi pour négocier sur des questions économiques et commerciales.

კომენტარები

ზოგჯერ ლექსიკონი არ იძლევა საჭირო ეკვივალენტს მოცემული კონტექსტისათვის. იმისათვის, რომ მოვახდინოთ სწორი თარგმანი საჭიროა შევცვალოთ სიტყვათშეერთების ერთ - ერთი კომპონენტი მისი კონტექსტუალური სინონიმით და სიტყვასიტყვით გადავთარგმნოთ იგი.

მაგალითად: წინადადება - ფრანგული პრესა ყოველთვის მრავალრიცხოვანი იყო - შეიძლება ვთარგმნოთ შემდეგნაირად - Les publications françaises étaient toujours nombreuses et variées.

წამყვანი როლი - le rôle le plus important (principal, primordial)

გაზეთი სარგებლობს დიდი პოპულარობითა და გავლენით - le journal jouit d'une grande popularité et influence; უფრო გავრცელებული ფორმა: le journal est très répandu (beaucoup lu), très influent.

პროგრესულ გამოცემათა რიცხვს ეკუთვნის - Parmi les publications progressistes on trouve...figurent... on peut citer...

თარგმანში დასაშვებია სიტყვების გამოტოვება. ეს ხდება მაშინ, როდესაც ენის სტილის მიხედვით ისინი შეიძლება მიჩნეულ იქნას ზედმეტად.

ყოველდღიური გაზეთი - un quotidien

ყოველკვირეული გაზეთი - un hebdomadaire

თუ კი ფრანგულში შეიძლება იქნას ნაწარმოები რთული ზედსართავი, მისი გამოყენება უნდა მოხდეს ქართული ერთეულის სათარგმნად. მაგალითად: Une revue politico-littéraire-პოლიტიკურ-ლიტერატურული ჟურნალი

ფრანგულში თავისუფლად შეიძლება ვაწარმოოთ რთული ზედსართავები:

ფრანგულ - ქართული - franco - géorgien

ზოგჯერ ასეთი ტიპის ზედსართავებთან გამოიყენება განსაკუთრებული ფუძეები: sino - ჩინური; nippon - იაპონური; germano - გერმანიკული; hispano - ესპანური.

ზოგჯერ ფრანგულში შეუძლებელია რთული ზედსართავის წარმოება, მაშინ იგი ორი ზედსართავით ითარგმნება. მაგალითად: მატერიულ - ტექნიკური ბაზა - La base matérielle et technique

ეროვნულ - განმათავისუფლებელი მოძრაობა - Le mouvement de libération nationale

გამოხატვის საშუალებები

Les périodiques

quotidien ყოველდღიური გაზეთი

hebdomadaire ყოველკვირეული გაზეთი

bi - hebdomadaire რომელიც კვირაში ორჯერ გამოდის

mensuel ყოველთვიური

bi - mensuel რომელიც თვეში ორჯერ გამოდის

bimestriel რომელიც გამოდის ერთხელ ორ თვეში

trimestriel რომელიც გამოდის კვარტალში ერთხელ

semestriel რომელიც წელიწადში ორჯერ გამოდის

annuel წლიური

le journal du matin დღის გაზეთი

de l'après - midi, ნაშუადღევის გაზეთი

du soir საღამოს გაზეთი

გაზეთის მიმართულების აღნიშვნა

couleur (tendance) du journal გაზეთის მიმართულება

journal à tendance radicale (réactionnaire) რეაქციული გაზეთი

journal d'inspiration monarchiste

მონარქიული მიმდინარეობის გაზეთი

journal de (la) droite მემარჯვენე გაზეთი

journal destiné à ... édité pour... გაზეთი, რომელიც განკუთვნილია

გაზეთის ტირაჟი

tirage ტირაჟი

journal à grand (à fort) tirage გაზეთი, რომელიც დიდი ტირაჟით გამოდის

journal tiré à... exemplaires გაზეთი ...ტირაჟით

Ce journal tire à 120 000 exemplaires ამ გაზეთის ტირაჟია 120 000 ეგზემპლარი

Ce journal a un tirage de 120 000 exemplaires ამ გაზეთის ტირაჟია 120 000 ეგზემპლარი

Ce journal atteint un tirage de 120 000 exemplaires ამ გაზეთის ტირაჟია 120 000 ეგზემპლარი

ეკვივალენტები

entretiens, conversations, négociations, pourparlers - საუბარი, მოლაპარაკებები;

ისინი გამოიყენება იმისათვის, რომ თავიდან ავიცილოთ გამეორებები. ეს ფორმები შემოდის წინდებულებით sur, au sujet de; les entretiens sur la situation mondiale, conversations - აზრთა გაცვლა სხვადასხვა საკითხებზე, ორ ან რამდენიმე პირს შორის, გულისხმობს არაოფიციალურ გარემოს;

entretiens - საუბარი რამდენიმე, უფრო ხშირად ორ პირს შორის განსაზღვრულ საკითხზე

pourparlers - საუბარი, თათბირი ორ ან რამდენიმე პირს შორის იმ მიზნით, რომ განიხილონ და გადაწყვიტონ საქმიანი და პოლიტიკური საკითხები.

négociations - მოლაპარაკება, იმ მიზნით, რომ გარკვეულ გადაწყვეტილებამდე მივიდნენ. გულისხმობს მსჯელობას, ურთიერთდათმობას და ა.შ.

სავარჯიშოები

თარგმნეთ შესიტყვებები:

1. ძირეული (radical) საკითხი
2. მწვავე (aigu) სიტუაცია
3. მოწინავე (avancé) კაცობრიობა
4. საკითხის საქმიანი (d'affaire) მოგვარება
5. ნაყოფიერად (fructueusement) მუშაობა

თარგმნეთ შესიტყვებები:

1. სამეცნიერო - ტექნიკური მიღწევები
2. საგარეო პოლიტიკური საკითხები
3. შიდა პოლიტიკური მდგომარეობა
4. აშშ - ს სამხედრო - სამრეწველო მონოპოლია
5. სახელმწიფოს სამხედრო - პოლიციური აპარატი.

ლექსიკა

presse პრესა

presse progressiste პროგრესული პრესა

presse périodique პერიოდული პრესა

presse régionale პროვინციალური პრესა

presse parisienne პარიზული პრესა

presse vénale, mercenaire,

à gages გამყიდველი პრესა

presse subventionnée (par) სუბსიდირებული პრესა

presse servile, aux ordres მონური პრესა

presse au service de, aux gages de,

à la solde de დაქირავებული პრესა

arroser la presse პრესის მოსყიდვა

journal გაზეთი

journal officiel ოფიციალური გაზეთი

journal politique პოლიტიკური გაზეთი

journal non - spécialisé საერთო - პოლიტიკური გაზეთი

journal littéraire ლიტერატურული გაზეთი

journal des jeunes ახალგაზრდული გაზეთი

journal d'opinion რომელიმე პარტიის გაზეთი

journal d'information საინფორმაციო გამოცემა

journal à sensation სენსაციური გაზეთი

" les grands régionaux " მსხვილი პროვინციული გაზეთები

publication გამოცემა

publications pl ჟურნალ - გაზეთები

revue ჟურნალი

revue d'études théoriques თეორიული ჟურნალი

revue politique et littéraire, politico - littéraire პოლიტიკურ - ლიტერატურული ჟურნა-

ლი

revue de documentation საინფორმაციო ჟურნალი

revue spécialisée სპეციალური ჟურნალი

"grande revue" "მსხვილი" ჟურნალი

magazine ილუსტრირებული ჟურნალი

feuille ფურცელი

feuille de chou(péj) ბულვარული გაზეთი

édition გამოცემა

éditions გამოცემა

intérêt vital, immédiat, profond სასიცოცხლო, ძირეული საკითხი

dans l'intérêt, aux intérêts ინტერესებში

défendre les intérêts ინტერესების დაცვა

exprimer, refléter, traduire, ინტერესების გამოხატვა

interpréter les intérêts

répondre, correspondre,

être conforme aux intérêts პასუხობს ინტერესებს

contrairement aux intérêts ეწინააღმდეგება ინტერესებს

un problème d'intérêt général საკითხი, რომელიც საერთო ინტერესის საგანს წარმოად-

გენს

susciter l'intérêt იწვევს ინტერესს

სავარჯიშოები

თარგმნეთ სიტყვათშეერთებები:

exercer un contrôle sur qch; exercer une influence sur qch; exercer son droit. exercer le pouvoir; exercer un métier. exercer sa domination sur qch.

თარგმნეთ სიტყვათშეერთებები:

aggraver la situation; aggraver le danger; aggraver la tension internationale; la maladie s'est aggravée; les contradictions se sont aggravées; le chaos s'aggrave.

თარგმნეთ:

სიტუაცია გამწვავდა; საფრთხე გაიზარდა; კრიზისი გამწვავდა, გაღრმავდა; სიღარიბემ იმატა.

ლექსიკა

politique პოლიტიკა

politique étrangère საგარეო პოლიტიკა

politique conséquente თანმიმდევრული პოლიტიკა

appliquer, suivre, pratiquer, poursuivre, mener, réaliser, პოლიტიკის გატარება

faire une politique

politique des "situations de force" ძალის პოლიტიკა

politique d'abandon, de démission nationale ეროვნული ინტერესების დაცვის უარყოფის

პოლიტიკა

mettre hors d'état de nuire გაუვნებელყოფა

opprimer დაჩაგვრა

opresseur მჩაგვრელი

oppression ჩაგვრა

améliorer გაუმჯობესება

amélioration გაუმჯობესება

négociations, pourparlers მოლაპარაკება

négociations, pourparlers de paix სამშვიდობო მოლაპარაკება

négociations fructueuses წარმატებული მოლაპარაკება

négociations ardues, laborieuses რთული მოლაპარაკება

ouvrir, engager, entamer, commencer,

entreprendre des pourparlers, une négociation

entrer en pourparlers, en négociation(s),

ouvrir les négociations მოლაპარაკების დაწყება

négociier qch, sur qch,

être en pourparlers, avoir des pourparlers

sur qch, mener, poursuivre des pourparlers

sur qch მოლაპარაკების წარმართვა
interrompre, suspendre les négociations (en cours)
rompre les pourparlers მოლაპარაკების შეწყვეტა
renouer, reprendre les négociations, les pourparlers მოლაპარაკების განახლება
faire traîner en longueur les pourparlers, les négociations მოლაპარაკების გაწელება
achever les négociations მოლაპარაკების დასრულება
les pourparlers concernent, portent sur (une question) მოლაპარაკება ეხება
les pourparlers ont échoué, n'ont pas abouti მოლაპარაკება ჩაიშალა
les négociations ont réussi, ont abouti მოლაპარაკება წარმატებით დასრულდა
par voie de négociations, de pourparlers მოლაპარაკების გზით

La paix ne s'attend pas, elle se gagne.

La lutte pour la paix ne date pas d'aujourd'hui. En 1948, des hommes de bonne volonté, dont plusieurs intellectuels marquants, écrivains, savants, artistes se rendant compte de l'urgente nécessité d'alerter les peuples, organisèrent un Congrès des intellectuels pour la défense de la paix à Wroclaw, en Pologne. Ce congrès créa un comité international de liaison des intellectuels pour la paix. Quelques mois plus tard, en octobre, se tint une grande conférence de femmes, à l'appel de la Fédération Démocratique Internationale des Femmes. Au début de 1949, ces deux mouvements se réunirent et lancèrent un appel à toutes les organisations démocratiques, à tous ceux qui défendaient la paix, en vue de tenir un congrès mondial des partisans de la paix. Ce congrès eut lieu du 20 au 25 avril 1949 à Paris. Le Mouvement Mondial de la Paix était né.

Les buts que s'assigna ce Mouvement étaient simples: barrer la route à la guerre, établir des bases d'une paix durable, imposer la coexistence pacifique, unir les masses de tous les pays dans une action commune pour atteindre ces objectifs.

La situation dans laquelle il naquit et la nature des forces qu'il englobait donnèrent au Mouvement son caractère particulier. Sa particularité essentielle consiste ainsi en ceci qu'il ne représente pas une seule classe sociale, mais les peuples eux - mêmes. Dès le début, il se fixa simplement l'objectif démocratique de sauvegarder la paix, d'empêcher que la guerre n'éclate à nouveau.

ეკვივალენტები

faire (apporter) une contribution à qch
 faire un apport à qch წვლილის შეტანა
 contribuer à qch, à faire qch ; favoriser qch ხელის შეყობა
 faciliter qch შემსუბუქება
 permettre qch, de faire qch ნების დართვა
 au - delà de qch არა მხოლოდ, ამის გარდა
 aller au - delà de qch შორს წასვლა, რაიმეთი არ შეზღუდვა

ლექსიკა

appel მოწოდება, მიმართვა
 appel réitérés à მრავალჯერადი მიმართვა
 faire appel à... მიმართვა, მოწოდება
 adresser, lancer un appel à... მოწოდება
 appeler, inviter à... მოწოდება
 échec ჩაუარდნა
 vouer à l'échec განწირვა
 mettre en échec qch,
 faire échec à qch, ჩაშლა
 faire échouer ჩაშლა
 subir un échec (total), essayer une défaite, échouer ჩაშლა
 tenir en échec პარალიზება
 efforts ძალიხმევა

accomplir un effort ძალისხმევის გამოყენება
 faire tous ses efforts ყველა ძალის გამოყენება
 redoubler d'efforts ძალისხმევის გაორმაგება
 multiplier les efforts ძალისხმევის გამრავლება
 persister dans ses efforts ძალისხმევის გაგრძელება
 unir les efforts ძალისხმევის გაერთიანება
 paralyser les efforts ძალისხმევის შეზღუდვა
 n'épargner aucun effort ძალისხმევის არ დაზოგვა
 appuyer, encourager les efforts ძალისხმევის მხარდაჭერა
 par des efforts conjoints გაერთიანებული ძალებით
 les efforts en vue de ძალისხმევა მიმართული...
 coexistence თანაარსებობა
 coexistence pacifique მშვიდობიანი თანაარსებობა
 paix მშვიდობა
 paix solide et durable მყარი და ხანგრძლივი მშვიდობა
 paix équitable სამართლიანი მშვიდობა
 paix séparée სეპარატული მშვიდობა
 paix universelle საყოველთაო მშვიდობა
 rompre, violer la paix მშვიდობის დარღვევა
 défendre, sauvegarder la paix მშვიდობის დაცვა
 s'affirmer, être pour la paix მშვიდობის მომხრედ ყოფნა
 assurer, consolider, raffermir la paix მშვიდობის განმტკიცება
 maintenir la paix მშვიდობის მხარდაჭერა
 rétablir la paix მშვიდობის აღდგენა
 menacer la paix მშვიდობას საფრთხე ემუქრება
 négocier la paix, mener les pourparlers de paix მშვიდობიანი მოლაპარაკების წარმართ-

ვა

lutte pour (en faveur de) la paix მშვიდობისათვის ბრძოლა
 partisans de la paix მშვიდობის მომხრეები
 combattants de la paix მშვიდობისათვის მებრძოლები
 attaché à la paix, épris de paix მშვიდობისმოყვარე
 Comité de défense de la paix მშვიდობის დაცვის კომიტეტი
 le Conseil Mondial de la Paix მშვიდობის დაცვის მსოფლიო საბჭო
 le Mouvement de la Paix მშვიდობის მომხრეთა მოძრაობა
 but, objectif მიზანი
 se proposer, s'assigner un but,
 se proposer pour (comme) but მიზნად დასახვა
 se fixer comme but მიზნად დასახვა
 avoir pour but მიზნად ქონა
 tendre à un but მიზანს მისდევს
 poursuivre un but მიზანს მისდევს
 toucher, arriver au but,
 atteindre son but მიზნის მიღწევა
 revêtir un caractère, une forme ხასიათის, ფორმის მიღება
 revêtir une importance,
 une signification მნიშვნელობის მიღება
 courants (tendances) politiques პოლიტიკური მიმდინარეობა
 situation სიტუაცია

aggraver la situation სიტუაციის გამწვავება
situation actuelle ახლანდელი მდგომარეობა
état de choses actuel შექმნილი მდგომარეობა

Carnage à Moscou, détresse pour les familles - Le Monde, AFP, 2002.

Samedi à l'aube, l'armée russe a donné l'assaut et repris le contrôle du théâtre moscovite où un commando d'une cinquantaine de Tchétchènes retenait en otages au moins 700 personnes depuis mercredi soir. Le bilan des victimes, qui n'a cessé d'augmenter au cours de la journée de samedi, est d'au moins 90 tués parmi les otages et une cinquantaine chez les rebelles tchétchènes. Les autorités russes n'ont donné aucune information sur l'identité des otages tués ni sur les causes exactes de la mort de ces otages, à part deux qui auraient été tués par balles par le commando tchétchène avant l'assaut.

Plusieurs centaines d'otages, sonnés, choqués ou asphyxiés, ont été hospitalisés dans des établissements de Moscou. Les principaux centres hospitaliers de la capitale ont établi des listes des rescapés admis dans leurs murs. Mais le renforcement drastique des mesures de sécurité interdit à de nombreux habitants de la capitale de se rendre à leurs chevet. Certains sont refoulés par la police et les services spéciaux. Un collaborateur de l'AFP, Oleg Ziogonov, qui était parmi les otages, a indiqué par téléphone à sa mère qu'elle ne pourrait le voir que lundi. Pendant ce temps, des familles continuent à chercher désespérément leurs proches. Aucune liste des morts n'a été diffusée.

Un gaz mystérieux.

Dans l'après - midi de samedi, des sources médicales ont indiqué qu'une quarantaine de rescapés souffraient d'une intoxication. Auparavant, un médecin des services d'urgence a déclaré que certains otages étaient morts asphyxiés. De nombreux témoignage. évoquent ce gaz incapacitant répandu dans le théâtre par les forces russes avant de lancer l'assaut.

Selon les informations du site en ligne gazeta.ru qui a mené une enquête dans les hôpitaux, au moins 546 otages ont été hospitalisés, beaucoup dans un état grave du à l'emploi de ce gaz non identifié. Seulement quatre ou cinq personnes auraient été blessés par balles.

Dimanche, la presse locale estime que le total du nombre de morts pourrait s'élever de façon dramatique dans les jours qui viennent en raison notamment des nombreuses intoxications dues aux gaz utilisés par les forces spéciales. Le gouvernement n'a donné précision sur le type de ce gaz.

Le vice - ministre de l'intérieur a reconnu que des "moyens spéciaux" avaient été utilisés lors de l'opération pour neutraliser les femmes kamikazes du commando, qui portaient des ceintures d'explosifs, mais il a démenti que la plupart des victimes annoncées parmi les otages soient dues à ces "moyens spéciaux".

ლექსიკა

guerre ომი

guerre(in)juste უსამართლო ომი

guerre libératrice განმათავისუფლებელი ომი

guerre de libération nationale ეროვნულ - განმათავისუფლებელი ომი

guerre nationale სამამულო ომი
 guerre de conquête დაპყრობითი ომი
 guerre de rapine მძარცველური ომი
 guerre meurtrière სისხლისმღვრელი ომი
 guerre d'extermination გამანადგურებელი ომი
 guerre à outrance სამკედრო - სასიცოცხლო ომი
 guerre jusqu'au bout ომი გამარჯვებამდე
 la Grande guerre I მსოფლიო ომი
 "drôle de guerre" «უცნაური ომი» (1939 - 1940)
 la "sale guerre" «ბინძური» ომი
 guerre froide ცივი ომი
 guerre - éclair ელვისებური ომი
 guerre de(s)partisans,
 guerilla პარტიზანული ომი
 la guerre a éclaté ომი დაიწყო
 la guerre se termine, cesse, prend fin ომი სრულდება
 mener la guerre contre qn,
 faire la guerre à qn, être en
 guerre avec qn ომის წარმოება
 préparation à la guerre ომისთვის მზადება
 préparatifs de guerre ომისთვის საშუაღისი
 déclarer la guerre ომის გამოცხადება
 déclencher, déchaîner la guerre, ომის გაჩაღება
 politique de déclenchement d'une nouvelle guerre ომის გაჩაღების პოლიტიკა
 provoquer, causer, amener, susciter la guerre ომის გამოწვევა
 pousser à la guerre, entraîner dans la guerre ომში ჩათრევა
 entrer en guerre ომში ჩართვა
 faire cesser la guerre ომის შეწყვეტის მიღწევა
 éviter, conjurer la guerre ომის თავიდან აცილება
 empêcher, prévenir, faire reculer la guerre ომის თავიდან აცილება
 instiguer à, fomenter la guerre ომის გაჩაღების ხელშეწყობა
 fauteurs, fomentateurs de guerre,
 instigateurs à (de) la guerre, boutefeux ომის გამჩაღებლები
 être en état de guerre საომარ მდგომარეობაში ყოფნა
 mettre sur le pied de guerre საომარ მდგომარეობაში გადაყვანა
 éliminer, bannir la guerre à tout jamais
 de la vie de la société ომის სამუდამოდ ამოშლა საზოგადოების ცხოვრებიდან
 campagne კამპანია
 entreprendre, mener, poursuivre une campagne კამპანიის წარმოება
 lancer, déclencher une campagne, déchaîner une
 campagne კამპანიის დაწყება
 une campagne de masse მასობრივი კამპანია
 position პოზიცია
 prendre position pour (contre) ვინმეს მომხრე ან წინააღმდეგი იყო
 prise de position საკუთარი დამოკიდებულების გამოხატვა რაიმეს მიმართ
 abandonner ses positions პოზიციაზე უარის თქმა
 attitude პოზიცია (რაიმეს მიმართ)
 attitude ferme, résolue მყარი, გადამწყვეტი პოზიცია

attitude menaçante, hostile მტრული პოზიცია
 attitude bienveillante კეთილგანწყობილი პოზიცია
 garder son attitude აღრინდელი პოზიციის შენარჩუნება
 adopter, prendre une attitude (dans une question, envers qn, qch
 à l'égard de qch, qn, vis-à-vis de qn) რაიმეს მიმართ პოზიციის დაკავება
 abandonner (renoncer à) son attitude რაღაც პოზიციაზე უარის თქმა
 reconsidérer, modifier son attitude პოზიციის გადახედვა, გადასინჯვა
 opinion აზრი, შეხედულება, თვალსაზრისი
 d'opinions politiques diverses განსხვავებული პოლიტიკური შეხედულების მქონე
 opinion publique mondiale მსოფლიო საზოგადოებრივი აზრი
 surmonter les difficultés, les divergences,
 les obstacles წინააღმდეგობების დაძლევა
 catastrophe კატასტროფა
 écarter, éviter la catastrophe კატასტროფის თავიდან აცილება
 aboutir, amener à la catastrophe კატასტროფამდე მიყვანა
 échelle მასშტაბი
 à l'échelle mondiale საერთაშორისო მასშტაბით
 à l'échelle nationale, du pays ქვეყნის მასშტაბით
 sur le plan სფეროში
 sur le plan extérieur საგარეო პოლიტიკის სფეროში

კომენტარები

„ყრილობის მოწვევა“, ამ გამოთქმას ფრანგულში შეესაბამება შემდეგი ფორმები
 „Le congrès s'est tenu, s'est réuni, a eu lieu, cette organisation a tenu son Congrès”,
 Le Mouvement a réuni les représentants des peuples en assemblées".

„თანამშრომლობა“, საერთო მნიშვნელობით ითარგმნება coopération internationale,
 coopération pacifique; მჭიდრო თანამშრომლობა - coopération étroite
 collaboration - თანამშრომლობა კონკრეტულ სფეროში, რომელიმე ორგანიზაციაში,
 collaboration au sein d'un comité. II მსოფლიო ომის დროს სიტყვა კოლაბორაციონის-
 ტები ნიშნავდა იმ ადამიანებს, რომლებიც ეხმარებოდნენ ჰიტლერეებს, აქედან წარმო-
 იქმნა სიტყვა les collabos.

„გადაწყვეტილება“ - décision, la décision du Parlement, prendre une décision.
 résolution (უფრო კატეგორიული გადაწყვეტილების მიღება). Prendre la résolution de
 faire qch; ეს სიტყვა ასევე ნიშნავს გადაწყვეტილებას დოკუმენტის სახით; La résolution a
 été adoptée à l'unanimité, (ერთხმად) une résolution de protestation; შედეგის მიღწევა, სა-
 კოთხის გადაწყვეტა; La solution d'un problème.

„გამოსვლა(მოხსენებით)“ სიტყვას შეესაბამება discours, intervention, allocution, prise
 de parole;
 prise de position pour (contre) qch - ეინმეს სასარგებლოდ ან საწინააღმდეგოდ აზრის
 გამოთქმა;
 მოქმედება, ღონისძიება: actions, campagne, lutte(s), manifestations, initiatives.

ზმირ შემთხვევაში ფრანგულ ენაზე თარგმნისას შეიძლება მთლიანად შეიცვალოს წინადადების სინტაქსური სტრუქტურა. ამ შემთხვევაში ვიყენებთ ზმნებს „გაერთიანების“ მნიშვნელობით: réunir, recueillir, rassembler, totaliser, grouper, ანდა „მოითვლის“ მნიშვნელობით: compter, comprendre. მაგალითად: L'Appel de Stockholm a recueilli 500 millions de signatures. L'Assemblée Mondiale compte 2000 délégués.

საკარჯიშოები

თარგმნეთ წინადადებები და განსაზღვრეთ სიტყვის „გამოსვლა“ ეკვივალენტები.

1. თავიანთ გამოსვლებში ყველა ორატორი ხაზგასმით აღნიშნავდა ბირთვული აფეთქებების აკრძალვას.
2. ბოლო დროს გახშირდა სოციალისტების გამოსვლები სხვა პარტიებთან ერთიანი მოქმედებების სასარგებლოდ.
3. ამ ორატორის გამოსვლას მშვიდობის დაცვის სასარგებლოდ, მოყვა ყველა მშვიდობისმოყვარე ძალთა მხარდაჭერა.

თარგმნეთ წინადადებები და განსაზღვრეთ სიტყვის „გადაწყვეტილება“ ეკვივალენტები.

1. ამ ორგანიზაციამ განაცხადა თავისი გადაწყვეტილების შესახებ გააგზავნოს თავისი წარმომადგენლები ჟენევის კონფერენციაზე.
2. ამ საკითხის გადაწყვეტა მნიშვნელოვანია არა მარტო ჩვენი ხალხისათვის არამედ ევროპის ყველა ხალხებისათვის.
3. პარიზის მენაგვეებმა მიიღეს გადაწყვეტილება, რომლითაც პროტესტი გამოხატეს ახალი კანონის წინააღმდეგ.

თარგმნეთ წინადადებები ზმნის „გაერთიანება“ ეკვივალენტების გამოყენებით.

1. ამ რეზოლუციას ხმა მისცა დელეგატების ორმა მესამედმა.
2. დემოკრატიული ახალგაზრდების მსოფლიო ფედერაცია მოითვლის ასზე მეტ ეროვნულ ახალგაზრდულ ორგანიზაციას.
3. ამ კანდიდატს ხმა მისცა უმრავლესობამ.

ლექსიკა

décision გადაწყვეტილება
formuler, prendre la décision
de faire qch გადაწყვეტილების მიღება
adopter une décision გადაწყვეტილების მიღება კრებაზე
appliquer, accomplir, respecter
les décisions გადაწყვეტილების შესრულება

accepter les décisions გადაწყვეტილებაზე დათანხმება
 revenir sur la décision გადაწყვეტილების გადახედვა
 élaborer une décision გადაწყვეტილების შემუშავება
 solution pacifique მშვიდობიანი გადაწყვეტილება
 solution de force გადაწყვეტილება ძალის გამოყენებით
 résoudre გადაწყვეტა
 coopération თანამშრომლობა
 coopération internationale საერთაშორისო თანამშრომლობა
 développer une coopération თანამშრომლობის განვითარება
 raffermir, consolider la
 coopération თანამშრომლობის განმტკიცება
 signature ხელის მოწერა
 recueillir les signatures ხელმოწერების შეგროვება
 collecte des signatures(pour la paix) ხელმოწერების შეგროვება
 couche ფენა
 de vastes couches laborieuses მშრომელთა ფართო მასები
 condamner énergiquement, résolument მკვეთრად გაკრიტიკება
 convoquer შეკრება, მიწვევა
 convocation შეკრება, მიწვევა
 régler დარეგულირება
 régler la question (par voie pacifique) საკითხის დარეგულირება (მშვიდობიანი გზით)
 règlement დარეგულირება
 règlement pacifique, négocié მშვიდობიანი მოგვარება

La coopération militaire franco - géorgienne prend forme— journal « La Vie en Géorgie », octobre, 2002 - Régis Genté

Le premier "Programme de coopération bilatérale mixte entre la Géorgie et la France dans le domaine de la Défense" a été signé le mercredi 25 septembre au Ministère de la Défense Géorgien, à Tbilissi, entre les colonels Dimitri Legava, Directeur du personnel des armées géorgiennes, et Jean Mornard, adjoint du Directeur des relations internationales de l'État - Major des Armées françaises.

L'Ambassadeur de France en Géorgie, Mme Mireille Musso, a déclaré, lors de la conférence de presse qui a suivi les signatures, que "cette convention permet de formaliser les contacts établis depuis deux ans. Cela témoigne, a-t-elle ajouté, que notre coopération sera régulière et sur long terme."

Le Ministre de la Défense géorgien, M. David Tevzadzé, a souligné la "grande importance d'un premier accord signé entre la France et la Géorgie dans le domaine de la Défense."

Le document prévoit "près de 35 actions différentes", a affirmé l'Attaché de Défense près l'Ambassade de France en Géorgie, le Colonel Francis Moncaubeig. Les principales, selon ce dernier, sont la poursuite du développement de l'enseignement du français dans les

établissements d'enseignement militaire géorgiens, l'aide à la mise en place de corps de chasseurs alpins et de gendarmerie.

"La condition de ces échanges, affirme Mme Musso, est la connaissance de la langue française. C'est ainsi qu'un vivier de militaires géorgiens, capables de venir en France pour suivre des stages, pourra être constitué." Le programme prévoit l'ouverture d'une quatrième salle de français dans un établissement d'enseignement militaire géorgien, à l'Académie navale de Batoumi.

La Géorgie bénéficie de la coopération avec plusieurs pays amis, a souligné Mme Musso. Il était important de ne pas faire double emploi. Nous avons mis en avant les domaines où la France a une expertise particulière."

En mars dernier, rappelle le Colonel Moncaubeig, une mission d'experts de chasseurs alpins français est venue pour évaluer les besoins de la Géorgie. "Pour l'année à venir, dit - il, le document prévoit que des cadres géorgiens aillent en France pour visiter des installations et voir comment travaillent nos chasseurs alpins." M. Tevzadzé a souligné l'importance pour son pays "de préparer des officiers de troupes de montagne."

Pour le corps de gendarmerie, la convention prévoit qu'une première mission d'experts français doit se rendre en Géorgie dans l'année. Le Colonel Moncaubeig précise que ce sera au premier trimestre 2003.

Le colonel Jean Mornard a déclaré que "l'objectif final de cette coopération, est la montée à niveau des armées géorgiennes, lesquelles sont encore faibles. La Géorgie est candidate à l'OTAN, mais il faut être réaliste, a-t-il précisé, cela ne se fera pas avant longtemps. D'ailleurs, les autorités du pays ne donnent pas de date à ce sujet. Le but est d'abord de donner aux forces armées géorgiennes accès au club des pays contributeurs de sécurité et de stabilité."

კომენტარები

გამოთქმა „ჩარჩოში“ ქართულად ითარგმნება dans le cadre, dans l'intérêt, aux intérêts; „შესაბამისად“ ფრანგულად ითარგმნება conformément à qch, en conformité de qch, en vertu de qch, conforme à qch; contraire à qch, contrairement à qch, à l'encontre de, en dépit de, au mépris de ქართულად ითარგმნება „საწინააღმდეგოდ“.

Le conflit abkhaze entre dégradation et signes encourageants-journal «La Vie en Géorgie» - mars 2003 - Régis Genté.

Interview - Pour Mme Heidi Tagliavini, la représentante spéciale du Secrétaire Général des Nations Unies en Géorgie, s'il est vrai que les "négociations ont perdu de leur ampleur ces deux dernières années", "l'intérêt grandissant que la communauté internationale porte à la situation en Géorgie" l'amènent à penser que les efforts aboutiront.

La vie en Géorgie: Voilà près de dix ans que l'Abkhazie a fait sécession et on a le sentiment que les choses n'ont pas avancé depuis tout ce temps? Est - ce aussi votre opinion?

Mme H. Tagliavini: On ne peut pas dire que les négociations entre les deux parties impliquées dans le conflit soient au point mort depuis 10 ans. En vue de résoudre ce conflit, de nombreuses rencontres se sont déroulées dans le cadre du processus de paix de Genève, mené par les Nations Unies. Pour vous donner quelques exemples, je peux vous parler du Conseil de coordination qui s'est réuni 12 fois, et des 3 conférences dont l'objectif était d'établir des relations de confiance. Je dois admettre que les négociations ont perdu de leur ampleur ces deux dernières années du fait de problèmes non résolus, notamment concernant la Kodori. C'est pourquoi actuellement l'un des principaux objectifs de l'UNOMIG est de rétablir dans leur intégralité les négociations entre Tbilissi et Soukhoumi. Cette question a été l'un des sujets clefs abordés lors des réunions du Conseil de Sécurité. C'est ainsi que le 30 janvier 2003, à l'issue de ces entretiens, le Conseil a adopté une résolution.

V.G.: N'avez - vous pas le sentiment que le fossé est en train de se creuser entre la Géorgie et l'Abkhazie?

Mme H. T.: Comme le dernier rapport du Secrétaire Général de l'ONU le souligne, l'année dernière les relations entre les différentes parties se sont dégradées. Elles ne se font pas confiance et n'ont guère la volonté de faire les compromis importants nécessaires à un processus de paix cohérent. Les Abkhazes évoquent la présence de combattants armés géorgiens afin de ne pas participer aux négociations. La partie géorgienne, quant à elle, a été très affectée par la reprise du trafic ferroviaire entre Soukhoumi et Sotchi, ainsi que par l'octroi de la nationalité russe aux Abkhazes. Afin de sortir de cette impasse, les "Amis du Secrétaire Général" peuvent à haut niveau discuter des mesures pratiques à prendre et arriver à un accord. Nous continuerons également, avec les deux parties, nos pourparlers concernant la relance du mécanisme du Conseil de Coordination.

V.G.: L'ONU propose une résolution du conflit sur la base du document "Boden". Pouvez - vous nous dire quel est le contenu de ce document et dans quelle mesure il est encore valable, sachant que la partie abkhaze en refuse les principes?

Mme H.T.: Ce document établit les principes élémentaires de répartition des compétences entre Tbilissi et Soukhoumi et devrait servir de base pour d'importantes négociations sur le futur statut de l'Abkhazie au sein de l'État de Géorgie. Le document reflète cette idée essentielle. Je puis vous assurer que des pourparlers avec les deux parties prenantes sont actuellement en cours afin de les amener à négocier sur la base de ce document. M. Jean - Marie Guehenno, sous - Secrétaire en charge des opérations de maintien de la paix, s'est rendu à Tbilissi et à Soukhoumi en novembre 2002 et a encouragé les efforts dans cette direction. Lors de ses entretiens, M. Guehenno a insisté, en particulier auprès de la partie abkhaze, sur le fait que le cadre de travail défini par ce document - l'intégrité territoriale de la Géorgie, une large autonomie pour l'Abkhazie et des garanties internationales - laissait suffisamment de marges de manoeuvre pour que les intérêts légitimes de chacun soient pris en compte et permettent d'aboutir à un règlement définitif du conflit. Cependant, comme vous l'avez souligné, la partie abkhaze refuse jusqu'à présent de discuter des principes qui devraient régir ces négociations. Il faut sortir de cette impasse pour résoudre le conflit. Le dernier rapport du Secrétaire Général et la résolution du Conseil de Sécurité de l'ONU indiquent la façon d'y parvenir.

V.G.: Dans l'impasse actuelle, la communauté internationale semble miser sur les échanges économiques entre la Géorgie et l'Abkhazie...

Mme H.T.: Je pense qu'une coopération socio - économique entre les deux parties pourrait faciliter le processus de paix. Ainsi, dans le cadre du Groupe de Travail numéro 3 et du Conseil de Coordination, on lance actuellement un projet de coopération à grande échelle dans le domaine des télécommunications. De la même façon, lors de la dernière session du groupe de travail numéro 3, les deux parties ont accepté de développer un certain nombre de projets intéressants.

V.G. : Un certain nombre d'experts et d'observateurs disent que la clef du conflit abkhaze se trouve au kremlin. Qu'en pensez - vous?

Mme H. T. : Je pense que la clef du problème se trouve à Tbilissi et à Soukhoumi. En tant que membre permanent du Conseil de Sécurité de l'ONU, membre du "Groupe des Amis du Secrétariat Général des Nations Unies", en tant que pays pouvant aider à la résolution du conflit et du fait de son influence prédominante dans la région, la Russie joue bien sûr un rôle très important. Elle reconnaît l'intégrité territoriale de la Géorgie et soutien les initiatives dont l'objectif est de résoudre pacifiquement ce conflit. En ayant pour base de discussion ces principes, lors de mon entrevue avec M. Loschinin, nous avons évoqué les avancées possibles dans le processus de paix.

V. G.: La Géorgie se plaint souvent de l'absence de neutralité de la Russie et demande que les forces de Maintien de la Paix russe soient remplacées par une des forces internationales. Ne serait - ce pas effectivement souhaitable?

Mme H. T.: Les Forces de Maintien de la Paix russe constituent une force régionale représentant la CEI, dont la Géorgie fait partie. Elles se trouvent en Géorgie à la demande du gouvernement géorgien. Si Tbilissi décidait de ne pas prolonger le mandat des Forces de Maintien de la Paix, ces dernières quitteraient le pays. Seule la Géorgie peut prendre cette décision. Concernant un remplacement éventuel de ces forces par une force internationale, c'est au Conseil de Sécurité prendre une telle décision. La Géorgie, en tant que membre à part entière de l'ONU peut demander au Conseil de Sécurité d'étudier cette possibilité.

V.G.: Avez - vous le sentiment d'être en mesure de faire progresser le processus de paix dans les mois et années qui viennent?

Mme H.T.: Je suis optimiste et je m'investis dans cette mission. Malgré tous les problèmes et les difficultés auxquels nous devons faire face nous ferons tout ce qui est en notre pouvoir pour faire avancer le processus de paix. Des signes encourageants, parmi lesquels l'intérêt grandissant que la communauté internationale porte à la situation en Géorgie, m'amènent à penser que nos efforts aboutiront. Cependant, c'est uniquement lorsque les parties prenantes auront fait montre de leur bonne volonté, que nous pourrions aboutir à un règlement pacifique et durable de ce conflit.

ლექსიკა

tâche ამოცანა

une tâche urgente გადაუდებელი ამოცანა

fixer, donner, poser une tâche à qn ამოცანის დასახვა

se fixer, se donner pour tâche, s'imposer la tâche ამოცანის დასახვა
 avoir pour tâche ამოცანის ქონა
 assumer la tâche ამოცანის განხორციელების საკუთარ თავზე აღება
 remplir, accomplir la tâche, s'acquitter d'une tâche ამოცანის შესრულება
 une tâche nous incombe, une tâche se dresse devant nous ჩვენს წინ დგას ამოცანა
 faire face à une tâche ამოცანის ამოსახსნელად მზად ყოფნა
 résoudre un problème ამოცანის გადაწყვეტა
 proposition წინადადება
 proposition sur qch წინადადება რაიმეს შესახებ
 proposition en vue de qch, pour qch წინადადება მიმართული რაიმესკენ
 élaborer une proposition წინადადების შემუშავება
 faire, former, avancer une proposition წინადადების შემუშავება
 bien(mal) accueillir la proposition წინადადების კარგად ან ცუდად მიღება
 appuyer, soutenir la proposition წინადადების მხარდაჭერა
 renouveler ses propositions წინადადების განახლება
 repousser, rejeter une proposition წინადადების უკუგდება
 s'opposer à, s'élever contre la proposition წინადადების წინააღმდეგ გამოსვლა
 accepter la proposition წინადადების მიღება
 déposer une proposition წინადადების განსახილველად შეტანა
 débattre, discuter la proposition წინადადების განხილვა
 une proposition (in) acceptable, მისაღები(მიუღებელი) წინადადება
 (in) admissible
 une proposition (dé) raisonnable გონივრული წინადადება
 responsable პასუხისმგებელი
 être responsable de qch რაიმეზე პასუხისმგებლობის ქონა
 se tenir pour responsable საკუთარი თავის პასუხისმგებლად მიჩნევა
 responsables d'une guerre ომზე პასუხისმგებლები
 responsabilité პასუხისმგებლობა
 la responsabilité incombe à qn პასუხისმგებლობა ეკისრება
 avoir la responsabilité de qch პასუხისმგებლობის ქონა
 prendre, assumer la responsabilité sur qn პასუხისმგებლობის აღება
 se soustraire à la responsabilité პასუხისმგებლობისაგან თავის არიდება
 décliner toute responsabilité ყოველგვარი პასუხისმგებლობის მოხსნა
 sécurité უსაფრთხოება
 sécurité collective კოლექტიური პასუხისმგებლობა
 sécurité internationale საერთაშორისო პასუხისმგებლობა
 assurer la sécurité de qch უსაფრთხოების უზრუნველყოფა
 mesures efficaces ეფექტური ზომები
 mesures de désarmement განიარაღებისკენ მიმართული ზომები
 prendre des mesures (nécessaires) (აუცილებელი) ზომების მიღება
 discuter, examiner des mesures à
 prendre pour(en vue de) განხილვა ზომების
 réaliser, effectuer les mesures ზომების გატარება
 participer (activement) à, prendre une part active à აქტიურად მონაწილეობა
 participation à მონაწილეობა

„ხელის შეშლა“ - ამ გამოთქმას შეესაბამება შემდეგი ზმნები "empêcher qch(de faire qch), entraver, paralyser, contrecarrer;

"გამოსვლა სიტყვით" - ამ გამოთქმას შეესაბამება ზმნები „faire un discours; prendre la parole; intervenir dans les débats; parler à la radio, au (devant le) micro;

სიტყვა „გამოსვლას“ შეესაბამება შემდეგი ზმნები იმისდა მიხედვით, თუ რა გამოთქმაში გვხვდება:

მოხსენებით გამოსვლა faire(présenter) un rapport

სიტყვით გამოსვლა prononcer un discours

განცხადების გაკეთება une déclaration(déclarer)

წინადადების წამოყენება faire, avancer une proposition(proposer)

პროტესტით გამოსვლა élever des protestations(protester)

უარყოფა démentir

ინიციატივით გამოსვლა prendre l'initiative de qch

ვინმეს მომხრედ ყოფნა être pour, se prononcer pour, s'affirmer pour, préconiser, se faire le champion(le partisan) de qch

წინააღმდეგ ყოფნა être contre, se prononcer contre, s'élever contre, se dresser contre, s'opposer à, lutter contre

"დაცვა"- მისი ეკვივალენტებია défendre, sauvegarder

"მიღწევა" მისი ეკვივალენტებია obtenir, atteindre qch, aboutir à qch

ზოგ შემთხვევაში შეიძლება გამოყენებულ იქნას სხვადასხვა ზმნები. ესენია: remporter des succès, obtenir de bons résultats, réussir, arriver à ses fins, atteindre son but, objectif; სხვა შემთხვევაში გამოიყენება შემდეგი ზმნები: „დამოუკიდებლობის მიღწევა“ - accéder à l'indépendance; "შეთანხმების მიღწევა" - conclure un accord; შესაბამისად ამ ზმნებისგან შეიძლება ვაწარმოოთ არსებითი სახელები - accession à l'indépendance; conclusion d'un accord;

„მსხვერპლი“ ითარგმნება შემდეგი სიტყვებით: victime - ნიშნავს დაღუპულს ან დაზარალებულს; მაგალითად: victimes d'une agression, d'une catastrophe;

sacrifice - ნებაყოფილობითი ან იძულებითი ფორმაა რაიმეს სასარგებლოდ - თავგანწირვა; მაგალითად: consentir des sacrifices - მსხვერპლის გაღება.

„მხარდაჭერა“ ითარგმნება სხვადასხვა ზმნებით:

უცვლელი სახით შენარჩუნება - maintenir la paix

მხარდაჭერის გაწევა - appuyer, donner son appui à; მაგალითად: appuyer une proposition;

ურთიერთობის შენარჩუნება - avoir des relations, être en(bonnes)relations avec qn.

„მშვიდობიანი“ ითარგმნება შემდეგი ფორმებით:

Pacifique - როდესაც იმყოფება მშვიდობის პირობებში, ანდა თავს იკავებს ომისაგან, რომელიც შხადაა წინააღმდეგობა გაუწიოს, როდესაც ამის საჭიროება იქნება: la coexistence pacifique; un État pacifique; le règlement pacifique; la construction pacifique; les relations pacifiques; la coopération pacifique; la population pacifique. Paisible - მშვიდობიანი, მშვიდი; მაგალითად: la population paisible; villes et villages paisibles.

De paix - მშვიდობიანი(მიმართული მშვიდობის მისაღწევად); მაგალითად: traité de paix; industries de paix; temps de paix; conférence pour la paix(de paix).

ლექსიკა

course aux armements შეიარაღებისათვის რბოლა

course effrénée aux armements გამაღებული შეიარაღება

poursuivre (se livrer à) la course aux armements გამაღებული შეიარაღების განხორციელება

accentuer, accélérer la course aux armements შეიარაღების გაძლიერება

• souffrances ტანჯვა

souffrances de la guerre ომისაგან მიყენებული ტანჯვა

endurer des souffrances ტანჯვის გადატანა

privations რაიმეს მოკლება

souffrir, endurer des privations ტანჯვის გადატანა

en premier lieu, პირველ რიგში

surtout, tout d'abord

Parade ou macaronis le 26 mai? – «La Vie en Géorgie», mai 2003 – Régis Genté

La vie politique géorgienne est parfois animée de grandes et profondes questions... Malgré le manque de moyens du ministère de la Défense, le lieutenant - général Djoni Pirtsakhalaïshvili, le chef du bureau général des forces militaires de la Géorgie, a fait savoir ces derniers jours qu'il est "essentiel" que la parade militaire du 26 mai, le jour de l'indépendance, se tienne cette année.

On comprend la blessure que représente pour la soldatesque géorgienne le fait de ne pas pouvoir rouler des mécaniques sur l'Avenue Roustavéli, récemment rafistolée. Voilà six ans que ce grand moment est attendu. Depuis 1997, les quelques chars et jeeps de l'armée nationale n'ont pas eu cet honneur.

Toutefois, il n'est pas si saugrenu de se demander qui pourrait défiler. Suivant le rapport annuel des droits de l'homme de l'Ombudsman, le bureau du procureur militaire aurait relevé 1872 cas de désertation en 2000 et 2498 en 2001. Pas de quoi se vanter.

Une situation due en grande partie aux conditions déplorables du déroulement du service militaire en Géorgie. Dans les casernes, les conscrits souffrent de la faim, alors qu'un soldat turc, par exemple, reçoit 6000 kilocalories (Kcal) par jour, le standard géorgien ne lui en accorde que 4524.

De plus, pour atteindre ces "standards" géorgien, le ministère de la Défense nourrit ses hommes principalement avec des aliments à haute valeur calorifique, comme des pâtes ou du pain. Résultat: les pauvres bougres n'ont jamais leur part quotidienne de protéines et de lipides si nécessaires à la santé de chacun.

Le 26 mai, M. Pirtskhalaïshvili, il faudra choisir entre parade militaire et macaronis... au beurre évidemment.

კომენტარები

სიტყვას „მიზნით“ ბევრი ეკვივალენტი აქვს. ესენია:
pour, afin de, en vue de; à l'effet de, aux fins de, dans le but de, dans l'intérêt de(+subst ou inf.);

რალაც მიზნით - dans les buts, à des fins;

გამორჩენის მიზნით - à des fins intéressées

მშვიდობიანი მიზნით - dans les buts pacifiques

ამ მიზნით - à cette fin, dans ce but, à cet effet

ერთადერთი მიზნით - à seule fin de

რა მიზნით? - dans quel but?

მიზნით, განზრახვით - dans l'intention de

იმისათვის - que, afin que, pour que(+ subj.), afin de, pour, en vue de(+inf.)

ისე, რომ - de sorte que, de manière que, de façon que(+subj.), de manière à, de façon à (+inf.)

ეკვივალენტები

სიტყვა „მეომარს“ ფრანგულში ბევრი ეკვივალენტი აქვს.

"martial" - დღეს გამოიყენება იშვიათად, ძირითადად ზოგიერთ მყარ გამოთქმებში: air martial, (déclarer) la loi martiale, la Cour martiale.

"guerrier" - ხასიათდება შიდა თვისებებით, ბრძოლის უნარით: un peuple guerrier; პოლიტიკურ ენაში თითქმის არ გამოიყენება;

"belliqueux" - თავისი მნიშვნელობით ახლოსაა სიტყვა guerrier - სთან, გამოიყენება ჩვეულებრივ დადებითი მნიშვნელობით: l'air belliqueux, un peuple belliqueux;

"belliciste" - მილიტარისტული, აქვს მნიშვნელობა „ომის მომხრე“, ხშირად გამოიყენება პუბლიცისტიკაში, თანაც უარყოფითი მნიშვნელობით. მაგალითად un gouvernement belliciste, les milieux bellicistes, (attiser) l'hystérie belliciste(de guerre), politique belliciste(de guerre).

"belligérant" - un pays belligérant, les Parties belligérantes.

"militant" - ის ვინც ბრძოლას აწარმოებს, un athée militant, de combat

militaire - სამხედრო(ანტონიმი - civil), რომელიც განეკუთვნება შეიარაღებულ ძალებს, როგორც ომის ისე მშვიდობიან პერიოდში. მაგალითად: le service militaire; l'art militaire; instruction militaire; le tribunal militaire; stocks militaires; les commandes militaires; les dépenses militaires; les opérations militaires(les hostilités); une agression militaire(à main armée).

"de guerre" - (ანტონიმი - de paix, pacifique). მაგალითად: le matériel de guerre; un plan de guerre; l'économie de guerre; le temps de guerre; un criminel de guerre; une politique de guerre; les menaces de guerre; l'état de guerre.

სავარჯიშოები

თარგმნეთ ფრანგულად შემდეგი გამოთქმები:

პოლიტიკა, რომელიც შეესაბამება ხალხის ინტერესებს; პოლიტიკა, რომელიც ეწინააღმდეგება ხალხის ინტერესებს; მიღწეული შეთანხმებების შესაბამისად; ხალხის სურვილის საწინააღმდეგოდ.

თარგმნეთ წინადადებები:

1. საქართველო ყოველთვის მომხრეა, რომ ყველა საერთაშორისო საკითხი მშვიდობიანი გზით გადაწყდეს.
2. საქართველო გამოდიოდა და გამოდის ვაჭრობის თავისუფალი განვითარებისათვის მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნებთან.
3. პროფკავშირებმა მოუწოდა პარიზელებს პროტესტით გამოსულიყვნენ სოციალური დაზღვევის პირობების შეცვლის გამო.
4. გაერო ყოველთვის უნდა იყოს ინიციატორი იმისა, რომ ფართო დახმარება გაუწიოს ყველა ქვეყანას, რომელიც ამა თუ იმ სტიქიური უბედურების გამო მძიმე მდგომარეობაში აღმოჩნდება.

თარგმნეთ წინადადებები და განსაზღვრეთ ზმნის „მიღწევა“ ეკვივალენტები:

1. გამოდის რა თავისი მშვიდობიანი წინადადებებით, საქართველოს მთავრობას სურს მიაღწიოს დაძაბულობის შენელებას საკუთარ ქვეყანაში;
2. მიმდინარე წელს ყველა ქვეყანამ მიაღწია ახალ წარმატებებს;
3. 1960 წელს აფრიკის ბევრმა ქვეყანამ მოიპოვა დამოუკიდებლობა;
4. სტუდენტების გაფიცვამ 2006 წლის მაისში თავისი ნაყოფი გამოიღო და მათ მიადწიეს, რომ მთვარობა წაეიდა დათმობებზე.

თარგმნეთ წინადადებები და განსაზღვრეთ გამოთქმის „მხარის დაჭერა“ ეკვივალენტები:

1. ბევრმა დელეგატმა მხარი დაუჭირა საქართველოს წინადადებას.
2. იმისათვის, რომ შევინარჩუნოთ მშვიდობა საჭიროა ყველა ქვეყნის ფართო მასების საერთო ძალების გაერთიანება.
3. საქართველოს აქვს დიპლომატიური ურთიერთობები 200-ზე მეტ ქვეყანასთან.
4. საქართველო მხარს უჭერს ხალხებს, რომლებიც იბრძვიან თავისუფლებისა და ეროვნული დამოუკიდებლობისათვის.

თარგმნეთ გამოთქმები სიტყვის „მშვიდობიანი“ გამოყენებით:

მშვიდობიანი აღმშენებლობა; მშვიდობიანი შეჯიბრება; მშვიდობიანი მოლაპარაკება; მშვიდობიანი პოლიტიკა; მშვიდობიანი კონფერენცია.

თარგმნეთ გამოთქმები სიტყვების „მეომარი, სამხედრო“ გამოყენებით:

სამხედრო ხარჯები; მრეწველობის სამხედრო დარგები; სამხედრო ინტერვენცია; სამხედრო ეკონომიკა; სამხედრო საბჭო; სამხედრო ტრიბუნალი; სამხედრო ფანდი.

ლექსიკა

armes იარაღი

armes classiques კლასიკური იარაღი

armes A(atomiques) ატომური იარაღი

arme H(à hydrogène) წყალბადის იარაღი

armes à réaction რეაქტიული იარაღი

armes nucléaires ბირთვული იარაღი

armes thermonucléaires თერმობირთვული იარაღი

armes de destruction massive მასიური განადგურების იარაღი

armes meurtrières სასიკვდილო იარაღი

les fusées სარაკეტო იარაღი

interdire les armes atomiques ატომური იარაღის აკრძალვა

doter les troupes d'armes ატომური იარაღით აღჭურვა

équiper les troupes en armes(atomiques)

brandir les armes, faire sonner les armes იარაღის ჟღარუნა

armements-შეიარაღება

réduire les armements შეიარაღების შემცირება

limiter les armements შეიარაღების შეზღუდვა

désarmement განიარაღება

désarmement général et complet საყოველთაო და სრული განიარაღება

arrêt შეწყვეტა

arrêt définitif საბოლოო შეწყვეტა

arrêt contrôlé მაკონტროლებელი შეწყვეტა

arrêt immédiat დაუყოვნებელი შეწყვეტა

arrêt unilatéral ცალმხრივი შეწყვეტა

cessation შეწყვეტა

cessation temporaire დროებითი შეწყვეტა

cessation des expériences ბირთვული იარაღის გამოცდის შეწყვეტა

essais nucléaires ბირთვული იარაღის გამოცდა

suspendre les essais ბირთვული იარაღის დროებითი შეჩერება

arrêter les essais(à tout jamais, pour toujours) ბირთვული იარაღის სამუდამო შეწყვეტა

danger, menace საფრთხე

constituer, présenter un grave

danger pour წარმოადგენს სერიოზულ საფრთხეს

s'exposer au danger საფრთხე ემუქრება

courir le danger საფრთხეს იქმნის

aggraver le danger საფრთხის გაძლიერება

aggravation du danger საფრთხის გაძლიერება

prévenir, éloigner, écarter,

conjurer, éliminer le danger საფრთხის თავიდან აცილება

délivrer, débarasser, libérer

l'humanité du danger de guerre კაცობრიობისათვის საფრთხის თავიდან აცილება

dépenses დანახარჯები

réduction des dépenses militaires სამხედრო ხარჯების შემცირება

accord, traité, convention, pacte შეთანხმება

accord international საერთაშორისო შეთანხმება

aboutir, arriver à un accord შეთანხმებამდე მისვლა

atteindre un accord შეთანხმების მიღწევა

se mettre, tomber d'accord sur qch,

pour faire qch შეთანხმების მიღწევა

conclure, former, réaliser un accord შეთანხმება

signer, passer un accord(sur, en vue de) შეთანხმებაზე ხელის მოწერა

respecter, observer un accord შეთანხმების დაცვა

rompre, dénoncer, violer un accord შეთანხმების დარღვევა

retarder un accord შეთანხმების მიღწევის დროის გაწევა

l'accord est intervenu sur un point... ამა და ამ საკითხზე მიღწეულ იქნა შეთანხმება

d'un commun accord საერთო შეთანხმებით

ეკვივალენტები

მიზეზ - განმარტებით მაკავშირებელი გამოთქმები:

compte tenu de qch გათვალისწინებით

(en) tenant compte de qch ვითვალისწინებთ

prenant en considération qch მხედველობაში ვიღებთ

étant donné que ვინაიდან

vu qch რაღაცის გათვალისწინებით

face à, devant პირისპირ

"განადგურება, გაუქმება, ლიკვიდირება, გადაღება"-ფრანგულ ენაზე გადმოცემა შემდეგი ფორმებით:

supprimer(subst. suppression) - საერთო ტერმინი, გამოიყენება ნებისმიერი დამატებით: supprimer les armes, leurs stocks, armées, ministères, bases militaires; supprimer un journal, un impôt.

liquider(subst. destruction) - ლიკვიდირება რაიმე საქმის, ასევე რაიმე ხელის შემშლელის ლიკვიდირება

détruire(subst. destruction)-განადგურება რაიმე მატერიალურის: détruire des villes, des armes, des maisons.

ამ ზმნებს თავისი მნიშვნელობით უახლოვდება:

éliminer la guerre, le danger, annuler, abolir le service militaire, dissoudre des forces militaires.

ზემოსხენებული ზმნების შესაბამისი არსებითი სახელებია: élimination, annulation, abolition, dissolution.

„მიღება“ - ამ ზმნას ფრანგულ ენაში შეიძლება შეესატყვისებოდეს შემდეგი ზმნები:

recevoir (subst. réception) „მიღება“ ზოგადი მნიშვნელობით;
accepter (subst. acception) " წინადადების მიღება"; accepter une invitation, une proposition, des excuses, une offre;
accueillir (subst. accueil) "განსაზღვრული წესით მიღება"; accueillir une nouvelle;
un hôte; réserver, faire un accueil à;
adopter (subst. adoption); - დამტკიცება - adopter une loi, une résolution; adopter une attitude;
admettre (subst. admission) - დაშვება - admettre qn comme membre d'une organisation;
assumer - საკუთარ თავზე აღება; assumer une tâche, une responsabilité;
prendre (subst. prise)-მიღება გადაწყვეტილების, მონაწილეობის, ზომების, ვალდებულების აღება და ა.შ. - prendre une décision, des mesures, l'obligation de faire qch, une part active à qn, une position.

„საზოგადოებრიობა“ - საზოგადოებრივი აზრი - opinion publique
ორგანიზაცია, წრეები - milieux, organisations;
ზოგჯერ ეს სიტყვა შეიძლება მთლიანად იქნეს გამოტოვებული.

„ნაბიჯი“ ამ სიტყვას შეიძლება რამდენიმე ეკვივალენტი ჰქონდეს-pas, mesure, initiative, démarche

„საკვსე“, ამ სიტყვას შეიძლება შეესაბამებოდეს სიტყვები plein, complet, total, absolu.
plein - ნიშნავს უმაღლესს, რომელიც სრულიად აკმაყოფილებს პირობებს;
absolu - ნიშნავს აბსოლუტურს
complet - საკვსე, ერთიანი
total - რომელიც ვრცელდება მთლიანის ყველა ნაწილზე.

მაგალითად: le plein emploi de la population; l'interdiction absolue des expériences nucléaires; le désarmement complet; le plein développement des relations commerciales; l'équipement complet d'une entreprise; jouir d'une indépendance absolue(complète); une victoire complète; identité totale de vues.

„განხილვა“ ამ სიტყვას შეიძლება სხვადასხვა ეკვივალენტები ჰქონდეს
„მიჩნევა“: considérer comme;
„შესწავლა“ - examiner, étudier; envisager
"რაიმე ორგანოსათვის საკითხის განსახილველად გადაცემა“ - soumettre qch `à (l'examen de)... déposer sur le bureau de ...

მაგალითად:

1. Les hommes de bonne volonté considèrent la lutte pour la paix comme leur tâche des plus importantes.
2. Le ministre a demandé à son collègue de le rencontrer pour examiner(étudier) différents points évoqués au cours des conversations précédentes.

3. Un nouveau projet de loi vient d'être soumis à l'Assemblée nationale.
4. Il faut envisager toutes les possibilités susceptibles de contribuer à la détente internationale.

„მშვიდობისმოყვარე“ - pacifique, épris de paix, attaché à la paix. შეიძლება შეგვხვდეს შემდეგი ტიპის გამოთქმები: épris de liberté, attaché à la liberté, attaché à la démocratie

„ეფექტური“ - efficace; ფრანგულში არის სიტყვა effectif, რომელიც ხშირად ემღეობათ პირველ სიტყვაში, ეს უკანასკნელი ნიშნავს, იმას, რაც შეესაბამება სინამდვილეს, რეალურს, ძირითადად. ამ სიტყვებს გააჩნიათ ზმნიზედის ფორმებიც: efficacement, effectivement.

საეარჯიშოები

თარგმნეთ წინადადებები, გამოიყენეთ სიტყვის „მიღება“ ეკვივალენტები:

1. გუშინ საქართველოს ელჩი საფრანგეთში მიიღო საფრანგეთის სენატის თავმჯდომარე;
2. გუშინ ბევრი ახალი წვერი იქნა მიღებული გაეროში;
3. ბევრმა ქვეყანამ მიიღო კანონი მშვიდობის დაცვის შესახებ;
4. რეზოლუცია ერთხმად იქნა მიღებული;
5. იმისათვის, რომ ეს ამოცანა წარმატებით განხორციელდეს, საჭიროა მიღებულ იქნას აუცილებელი ზომები;
6. მათ არ სურთ ჩვენი წინადადების მიღება.

თარგმნეთ კონტექსტში სიტყვა „საზოგადოებრიობა“.

1. საქართველოს პრეზიდენტის საფრანგეთში მოგზაურობისას, ბევრი ქალაქის საზოგადოებრიობამ გამოთქვა სურვილი მიეღო მაღალი დონის სტუმარი საკუთარ ქალაქში;
2. აფრიკისა და აზიის პროგრესული საზოგადოებრიობა იბრძვის აფრიკულ - აზიურ ერთიანობისა და ეროვნული დამოუკიდებლობის განსამტკიცებლად.
3. დედაქალაქის საზოგადოებრიობამ ფართოდ აღნიშნა ხელშეკრულების ხელმოწერის ერთი წლისთავი.

თარგმნეთ კონტექსტში სიტყვა „ნაბიჯი“.

1. რუსეთმა არა ერთხელ გამოიჩინა ინიციატივა და გადადგა კონკრეტული ნაბიჯები, რომლებიც მიმართული იქნება იმისაკენ, რომ ბოლო მოუღოს გამალებულ შეიარაღებას;
2. საყოველთაო და სრული განიარაღების პროგრამის მიღება იქნება გადამწყვეტი ნაბიჯი მშვიდობისაკენ;
3. აფხაზეთის რეაქციული პრესა ცდილობს წარმოაჩინოს პროპაგანდად საქართველოს მთავრობის ყოველი ნაბიჯი, რომელიც მიმართულია ორ ერს შორის დაძაბულობის შენელებისაკენ.

თარგმნეთ ფრანგულად და ყურადღება მიაქციეთ იმ განსხვავებას, რომელიც არსებობს სიტყვების "efficace" და „effectif“ შორის.

1. Si les patrons et le gouvernement restent sourds aux demandes réitérées des Français, qu' ils ne s'étonnent pas que ceux - ci recourent à des moyens plus efficaces pour se faire entendre.

2. On voudrait espérer que l'ONU trouvera la force de se libérer de tout ce qui a été accumulé par la guerre froide pour devenir une organisation vraiment universelle de coopération internationale agissant efficacement pour la paix.

3. Le communiqué précise que le renforcement de la paix dans le monde entier dépend dans une grande mesure d'une coopération internationale large et effective.

4. Les anciens combattants en France n'ont pas à prouver qu'ils ont effectivement servi leur pays et que le gouvernement doit se pencher sur leurs intérêts.

ლექსიკა

sommes, ressources სახსრები, რესურსები
consacrer, utiliser, affecter les sommes à qch სახსრების გამოყენება
engloutir, absorber(dépenser) les sommes შთანთქმა (დახარჯვა) სახსრების
accueil მიღება
accueil chaleureux თბილი მიღება
accueil amical მეგობრული მიღება
accueil cordial გულთადი მიღება
accueil favorable კეთილგანწყობილი მიღება
accueil enthousiaste აღფრთოვანებული მიღება
réserver un accueil(chaleureux) à qn, qch ვინმეს თბილად მიღება
accueillir -მიღება
trouver un accueil მიღებულ იქნა

კომენტარები

„გამოხატვა“, ამ სიტყვას შეიძლება შემდეგი ეკვივალენტები ჰქონდეს: exprimer, traduire, interpréter; traduire les inérêts, les aspirations.

exprimer, énoncer, formuler, émettre, manifester;

სშირ შემთხვევაში ზმნისა და არსებითი სახელის შეთანხმება იცვლება ერთი ზმნით. მაგალითად:

სურვილის გამოხატვა(გამოთქმა) manifester, exprimer le désir, désirer

სურვილის გამოხატვა émettre des vœux, souhaiter

სინანულის გამოხატვა exprimer, formuler le regret, regretter

ეჭვის გამოთქმა formuler, émettre, exprimer le doute

პროტესტის გამოხატვა élever des protestations, protester

ლექსიკა

question, problème საკითხი, პრობლემა

question décisive გადამწყვეტი საკითხი

question litigieuse, en litige სადაო საკითხი

question en suspens, non résolue გადაუწყვეტელი საკითხი

questions venues à maturité, mûries მომწიფებული საკითხი

questions urgentes გადაუდებელი საკითხი

grands problèmes de l'heure (de l'actualité) თანამედროვეობის მნიშვნელოვანი პრობლემები

solution d'une question საკითხის გადაწყვეტა

négocier la question de მოლაპარაკების წარმოება

poser la question sur(de) qch საკითხის დაყენება

la question s'impose, se dresse, se pose, surgit საკითხი დგება

débattre, discuter, examiner une question საკითხის განხილვა

éclaircir une question საკითხს ნათელი მოეფინა

éviter, éluder la question საკითხის თავიდან აცილება

trancher, résoudre, régler, décider une question საკითხის გადაწყვეტა

შენიშვნა: სიტყვების question, problème შემდეგ გამოიყენება არტიკლი. მაგალითად: question de la paix, problème du désarmement

თარგმნეთ ქვემოთცემული ტექსტები:

Dossier Irak: "Cette guerre qui n'a aucune légitimité", - «La Vie en Géorgie», avril 2003, Régis Genté.

...L'ambassadeur de France en Géorgie, soutient que la force n'aurait dû être employée qu'en dernier recours. Elle attire l'attention sur les graves risques de déstabilisation du Moyen - Orient que cette guerre entraîne.

La vie en Géorgie: Depuis le début de la crise irakienne, la France s'oppose à la guerre voulue par les Etats - Unis. Pourquoi?

Mme Mireille Musso: Comme la majorité des autres pays, la France estime que la force ne doit être employée qu' en dernier recours. Le système des inspections donnait des résultats et il fallait laisser le temps à M. Blix et son équipe de faire leur travail. La question de l'entrée en guerre n'aurait dû se poser qu'au moment où les inspecteurs auraient dit eux - mêmes qu'ils ne pouvaient pas obtenir tous les éléments pour savoir si l'Irak détenait ou non des armes de destruction massive. Le cocasse est que le dernier rapport des inspecteurs montrait que les irakiens étaient sur le point de satisfaire à nos exigences. Il était possible d'éviter cette guerre qui n'a aucune légitimité.

V.G.: Etait - il réellement possible de désarmer l'Irak sans recourir à la force?

Mme M.M.: Tout le monde dit qu'on a d'avantage désarmé l'Irak de 1991 à 1998, pendant la première période des inspections, que pendant la guerre du golfe. On voulait continuer dans cette voie. On s'aperçoit que l'armement irakien est dérisoire maintenant. L'Irak d'aujourd'hui est beaucoup plus faible que celui qui a envahi le Koweït en 1990. Si toutefois il s'avérait que le pays utilisait des armes de destruction massives, notre position pourrait évoluer. Mais, pour le moment, on n'a aucune preuve de cela.

V.G.: Les Etats - Unis invoquent la légitimité de leur action en raison du risque terroriste représenté par l'Irak. Comprenez - vous cette justification?

Mme M.M.: C'est une fausse légitimité. Nous n'avons aucune preuve que l'Etat irakien soit au centre du terrorisme international. Tout le monde connaît les pays qui soutiennent le terrorisme. On devrait plutôt s'occuper de lutter contre ces menaces - là, connues de tous.

V.G.: Quelles peuvent être les conséquences de cette guerre pour l'organisation générale des relations internationales?

Mme M.M.: C'est un mauvais coup porté à l'ONU qui a été créée après la seconde guerre mondiale pour éviter que les Etats recourent à la force. Il est paradoxal qu'aujourd'hui c'est contre son avis qu'on emploie la force. Même si elle a des défauts, cette organisation reste un forum irremplaçable pour le pays qui n'ont pas une représentation dans chaque Etat. Nous espérons qu'elle reviendra sur le devant de la scène, non seulement du point de vue humanitaire mais aussi pour le règlement politique de la question irakienne. Il n'appartient pas à un seul pays de décréter qui doivent être les dirigeants irakiens de demain, mais aux irakiens eux - mêmes, avec le soutien des Nations Unies.

V.G.: Les deux premières semaines de guerre montrent que la coalition conduite par les USA n'est pas accueillie en Irak, comme une armée de libérateurs. Comment interprétez - vous cette tournure des événements?

Mme M.M.: Croire que la coalition allait être accueillie en libératrice, c'était ignorer le sentiment national très fort des peuples arabes. Même lors de la guerre du golfe, alors qu'il s'agissait de secourir un pays envahi, on voyait bien que les pays arabes avaient le sentiment d'une unité de la nation arabe. Cela est vrai au point qu'ils soutiennent tous les régimes arabes sans distinction, tyranniques ou démocratiques. On a aussi sous - estimé que ceux sur lesquels on compte le plus aujourd'hui, notamment les chiites du sud de l'Irak, n'ont pas oublié qu'ils ont été lâchés par les américains au lendemain de la guerre du golfe. On leur avait dit de se soulever pour faire tomber Saddam Hussein et on les a abandonnés à sa vindicte. A l'époque, les troupes de la coalition se sont arrêtées à quelques kilomètres de Bagdad, laissant Saddam Hussein en place pour des raisons politiques. Pas étonnant que les armées américaine et anglaise soient aujourd'hui perçues comme une force d'invasion, pas de libération. Il faut ajouter que l'Irak est un pays fragile. Il comprend des peuples qui n'ont pas forcément vocation à vivre ensemble et qui sont présents dans les pays voisins. Ce qui peut déstabiliser toute la région. Le problème kurde en est un exemple. Cette guerre est donc très risquée. De plus, la frustration des pays arabes vient surtout du constat qu'il y a deux poids, deux mesures au Moyen - Orient, puisque les résolutions de l'ONU, sont respectées ou non, selon qu'il s'agit de l'Irak ou d'Israël. Pour stabiliser la région, il aurait plutôt fallu commencer par régler le problème israélo - palestinien. Les USA ont pris les choses à l'envers.

Remonter le moral des troupes – «La Vie en Géorgie», Claire Delessard - mai 2004

Vaincue et désorganisée au lendemain du conflit abkhaze, l'Armée géorgienne avait mauvaise réputation. Les entraînements organisés par les États - Unis ont redonné le moral aux troupes et redoré l'image défraîchie du blason. Aujourd'hui, la rhétorique militaire est très présente dans les médias, et si elle a un effet psychologique positif sur les Géorgiens, d'autres s'inquiètent de cette série de démonstrations de force.

En hiver 2002, la Russie a accusé la Géorgie d'abriter des soldats tchéchènes et d'avoir une base arrière de la guerre sur son propre territoire, dans les Gorges de Pankissi. "La Russie a alors proposé d'intervenir elle - même dans la région, et de faire passer sa frontière au sud de Pankissi" raconte I. Batkouachvili, directeur de la section Partenariat pour la paix du Ministère de la défense.

"Pankissi est devenu un grand problème" ajoute Alex Rondéli, directeur du Centre d'Études Stratégiques de Tbilissi. "Les Russes voulaient se servir de ce problème. Notre armée pensait alors entreprendre un nettoyage de Pankissi mais n'en avait pas les moyens. C'est là que les Américains ont proposé de nous aider".

Parti d'un intérêt commun à la lutte contre la menace terroriste, le partenariat militaire géorgiano - américain trouve aujourd'hui sa pleine expression. "Les États - Unis n'ont pas beaucoup d'amis fidèles tels que la Géorgie" considère T. Gordadzé, professeur à Science Po Paris.

"Pour nous l'impérialisme arrive du nord" explique Alex Rondéli. "Alors notre indépendance, elle vient des États - Unis. La vieille Europe, sans doute, regarde, cela sans beaucoup de tendresse, mais c'est ainsi".

Désireuse d'être reconnue, comme détenant une diplomatie à part entière, la Géorgie tient à une armée solide. "Le fait d'avoir une armée non seulement, entraînée, mais aussi pouvant prétendre à une expérience, représente une force de persuasion à l'intérieur et à l'extérieur de nos frontières" explique S. Koutatéladzé, chef de l'Armée Nationale.

Le drame de Beslan fait voler en éclats les quelques acquis politiques de Vladimir Poutine – «Le Monde», Marie Jégo, septembre 2004

Le président russe veut incarner stabilité et intransigeance. La multiplication des attentats signe l'échec de sa politique dans le Caucase et des voix s'élèvent pour réclamer un durcissement. Et si les hommes issus du KGB tenaient le président?

Assaut programmé ou enchaînement spontané? Le dénouement tragique de la prise d'otages des écoliers de Beslan, en Ossétie du Nord, s'annonce lourd de conséquences pour Vladimir Poutine, dont les principaux acquis politiques - la stabilité tant vantée et l'intransigeance, présentée comme payante, sur le dossier tchéchène - viennent de voler en éclats, alors que la Russie a connu quatre attaques terroristes en dix jours.

Tout comme ce fut le cas lors de la prise d'otages du théâtre de la Doubrovka qui fit 130 morts à Moscou en octobre 2002, l'assaut sur l'école de Beslan a eu lieu moins de vingt - qua-

tre heures après une même déclaration du président russe: "L'essentiel est de sauver la vie et de protéger la santé des otages." Cette fois - ci, le bilan des victimes est beaucoup plus lourd encore: des témoins avancent le chiffre de 500 morts. Mais qui songera à en blâmer les autorités?

Le fait que le commando ait pris pour cible des écoliers, les images insoutenables des cadavres de ces enfants dont la vie a basculé un jour de rentrée des classes vont davantage contribuer au renforcement de la haine envers les Tchétchènes qu'à une remise en cause de la politique du Kremlin dans la région. L'enjeu est de taille quand on sait l'état de délitement avancé et les tensions qui agitent les marches sud de la Russie où la gangrène du conflit en cours depuis six ans se propage lentement. Mais qui, dans une société privée d'opposition, où les médias sont sous contrôle, osera dire l'évidence? Que la guerre en Tchétchénie ne fait que préparer le terrain du terrorisme, un mal que le président russe prétend combattre.

À l'inverse, des voix s'élèvent aujourd'hui en Russie qui réclament un nouveau tour de vis, sur fond du traumatisme causé par les attentats, comme furent adoptés, au lendemain de l'assassinat de Kirov en 1930, les décrets qui allaient ouvrir la voie à la période des purges. "Les attaques ont montré notre vulnérabilité. Il nous faut restructurer nos services secrets, nous en avons les moyens. (...) Le président doit s'en charger, a expliqué Vladimir Ryjkov, député du parti présidentiel à la Douma. "C'est la guerre, a tonné Boris Gryzlov, le porte-parole de la Chambre basse du Parlement. Selon lui, de nouvelles lois concoctées par le FSB (ex - KGB), le ministère de l'intérieur et de celui de la justice vont être votées en urgence dans les jours qui viennent. La population russe "peut se préparer à vivre des moments difficiles", a ajouté le député Vladimir Vasiliev.

L'option de la force.

Avant l'assaut "non prémédité" sur l'école de Beslan, l'option de la force était clairement privilégiée. "Nous nous attendons à ce que le président fasse usage de la force car sinon c'est le fondement même de sa réputation politique d'homme à poigne, opposé au dialogue avec des criminels, qui sera érodé. Cela pourrait conduire à une perte de moral pour nos troupes fédérales, à la déstabilisation de la région, à la perte de l'autorité russe", expliquait un analyste de l'agence Itar Tass. Selon Mikhaïl Marguelov, chargé des affaires internationales à la Douma, "les services de sécurité doivent agir, c'est à eux de le faire. Ils se sont bien tirés d'affaire lors de la prise d'otages du théâtre, même s'ils ont dû essuyer des tas de critiques par la suite."

Pour la plupart des hommes politiques et des commentateurs russes, l'essentiel était de ne pas négocier, d'éviter "une nouvelle honte du genre de celle Boudennovsk ou de Pervomaïskoe", lorsque le gouvernement de Boris Eltsine avait, lors de la première guerre de Tchétchénie(1994 - 1996), choisi de négocier avec les preneurs d'otages. À l'heure qu'il est, ni le drame de l'école ni l'impétie de la politique menée dans le Caucase ne réussiront, semble-t-il, à ébranler l'autorité du locataire du Kremlin. Pourtant, la vague d'attaques intervient à un mauvais moment pour lui.

À l'aube de son second mandat, le côté de popularité du président a baissé(-20%) ces derniers mois. La guerre en Tchétchénie, vue comme un événement marginal par la plupart des Russes, n'y est pour rien. En revanche, la crise bancaire de juin, la suppression en août des privilèges accordés depuis l'époque soviétique aux retraités et aux défavorisés, l'inflation qui érode le pouvoir d'achat d'une population à bout de souffle et aujourd'hui l'insécurité mettent à mal son image sur la scène intérieure.

Quelle importance? Dans un pays dépourvu de société civile, où les "les hommes en épaulettes"-les anciens du KGB-sont omniprésents à tous les échelons du secteur économique et de l'appareil de l'État, imaginer une remise en question du pouvoir par la base fantaisiste. Fidèle à une tradition fortement ancrée depuis les tsars, selon laquelle celui qui gouverne n'a pas à rendre de compte, il y a fort à parier qu'aucun responsable ne sera démis de ses fonctions, malgré les failles révélées par les attentats en matière de sécurité, malgré les mensonges.

Car les autorités ont menti, sur le nombre des otages dans l'école: ils étaient plus de 1000 et non 300, sur les catastrophes aériennes du 24 août présentées de prime abord comme des accidents survenus à cause d'un mauvais carburant puis devenues le fait d'Al-Qaida, comme l'expliqué Vladimir Poutine à ses homologues français et allemand venus le congratuler à Sotchi au lendemain d'une parodie d'élection présidentielle en Tchétchénie.

Incontourablement, la Russie se trouve à un moment crucial de son histoire post-soviétique. des forces influentes dans les couloirs de l'administration présidentielle poussent en faveur d'un durcissement, laissant supposer que la ligne actuelle poursuivie par le maître du Kremlin est trop molle.

Dans un rapport émis au début du mois d'août, le Conseil national pour la stratégie, un organe consultatif près la présidence, après avoir énuméré les pas à accomplir pour aller vers "la nouvelle grandeur de la Russie" se fend de quelques conseils à l'intention de Vladimir Poutine. L'ancien lieutenant - colonel du KGB doit cesser de se poser en "manager efficace" pour endosser le costume de "leader national". Le rapport le presse de sortir de sa réserve pour devenir "l'inspiration du rêve russe, l'incarnation de la nouvelle mission historique du pays". Le doute surgit. Pour le moment, il est admis que Vladimir Poutine tient les "siloviki", ces hommes issus du KGB qu'il a placés à tous les échelons du pouvoir. Et si c'était l'inverse? Et si les hommes en épaulettes tenaient le président?

ლექსიკა

colonie კოლონია

colon კოლონისტი, ახალმოსახლე

gros colons მსხვილი მიწათმფლობელი

colonialisme კოლონიალიზმი

colonisateur კოლონიზატორი

colonisation კოლონიზაცია

décolonisation დეკოლონიზაცია

domination, suprématie ბატონობა

chercher à établir(asseoir) sa

domination mondiale (dans le monde) ცდილობს მიაღწიოს მსოფლიო ბატონობას

soumettre un peuple à sa domination ხალხის დამორჩილება

mainmise, emprise (sur) რაიმეზე ბატონობა

dépendance დამოკიდებულება

tomber dans(sous) la dépendance ვინმეს დამოკიდებულებაში ჩავარდნა

être dans (sous) la dépendance ვინმეს დაქვემდებარებაში ყოფნა

un nouveau partage, repartage ხელახალი გადანაწილება
mandat მანდატი
pays sous mandat სამანდატო ტერიტორია
pays mandataire ქვეყანა, რომელსაც მანდატი აქვს
tutelle მეურვეობა
sous tutelle მეურვეობის ქვეშ
placer sous tutelle de მეურვეობის ქვეშ გადაცემა
territoire non - autonome არაავტონომიური ტერიტორია

კომენტარები

კონსტრუქცია le fait que, გამოიყენება იმ შემთხვევაში, როდესაც ფრანგულში არ გვაქვს შესაბამისი აბსტრაქტული არსებითი სახელი. მისი ეკვივალენტია „ის ფაქტი, რომ, ის გარემოება, რომ“, მაგრამ შეიძლება ისინი გამოვიყენოთ აგრეთვე ფრანგული არსებითი სახელების სათარგმნელად, რომელთაც განყენებული მნიშვნელობა აქვს. მაგალითად: საქართველოს შხადყოფნა გვერდში დადგომოდა აშშ - ს ურაციის ომის დროს...

Le fait que la Géorgie est prête à aider les États - Unis lors de la guerre en Irak...

ის ფაქტი, რომ რუსეთმა დაკარგა თავისი ძველი დიდება (სახელი), აშკარაა.
La perte de l'ancienne rénomée de la Russie est évidente.

mener, conduire, entraîner, engendrer, ზმნებს აქვთ ეკვივალენტად „გამოიწვევს“.

მაგალითად: La politique de guerres coloniales a fait perdre à la France ses positions en Indochine - კოლონიალური ომის პოლიტიკამ მიიყვანა საფრანგეთი იქამდე, რომ მან დაკარგა პოზიციები ინდოჩინეთში.

ne faire que - მიგვიყვანს მხოლოდ. მაგალითად: Cela ne fera qu'aggraver la situation.

ამით მხოლოდ გართულდება სიტუაცია.

„საშუალების მიცემა“, permettre, რომელიც შეიძლება ვთარგმნოთ, როგორც „მიგვიყვანს“ - cette politique permettra la renaissance du fascisme.

mettre en ordre წესრიგში მოყვანა

indigner, soulever l'indignation აღშფოთება, აღშფოთების გამოწვევა

mettre en marche, en œuvre ამოქმედება, რეალიზება

mettre en état de რაღაც მდგომარეობაში ჩაყენება

faire penser, porter à croire გაფიქრებინებს

réduire à l'obéissance დამორჩილება

„შედგება“, ამ ზმნის ეკვივალენტი ფრანგულში გვაქვს comprendre, se composer de.

„რაიმე ორგანიზაციის წევრობა“, être membre.

„რაიმე თანამდებობაზე ყოფნა“, remplir, exercer les fonctions de.

„მდგომარეობს“, ამ ზმნის ეკვივალენტია consister, résider dans, être de, ან მაკავშირებელი ზმნები, ანდა გამოთქმა C'est là. მაგალითად: „ჩვენი ყველაზე მნიშვნელოვანი ამოცანა მდგომარეობს ხალხის მასების მობილიზებაში“ - ეს წინადადება ფრანგულად შეიძლება სხვადასხვანაირად ვთარგმნოთ - Notre tâche primordiale réside dans la mobilisation des masses.

Notre tâche primordiale consiste à mobiliser les masses.

La mobilisation des masses constitue notre tâche primordiale.

La mobilisation des masses constitue notre tâche primordiale.
Mobiliser les masses, c'est là notre tâche primordiale.

შენიშვნა. ზმნა *consister* გამოიყენება წინდებული *à* - თი ინფინიტივის წინ, წინდებულით *en* დაქვემდებარებული წინადადების წინ, ხოლო წინდებულით *dans* არსებითი სახელის წინ.

სიტყვა „კავშირი“ ითარგმნება სიტყვებით *lien, liaison*. კავშირი მოვლენებსა და ცნებებს შორის ჩვეულებრივ გამოიხატება სიტყვით *liaison*. მრავლობით რიცხვში სიტყვა *liens* გადმოსცემს განსაკუთრებით მყარ ანდა ოფიციალურ კავშირს, მაშინ როდესაც სიტყვა *liaisons* ხაზს უსვამს ამ კავშირის ფორმების მრავალფეროვნებას.

მაგალითად:

Le parti UMP doit resserrer les liens avec les masses.

Le gouvernement s'est prononcé en faveur d'une multiplication des liens entre les partis.

Nous sommes pour le développement des liaisons culturelles avec tous les pays.

„პროცესი“, ამ სიტყვის ეკვივალენტია *processus* და არა *procès*, რომელიც იურისპრუდენციაში გვხვდება. მაგალითად: *le processus de la détente internationale*.

„ეგრეთწოდებული“, ითარგმნება სიტყვებით *dit, prétendu, soi - disant*. თუკი მთელი გამოთქმა დგება კითხვის ნიშნის ქვეშ, თვით არსებითი სახელის ჩათვლით, მაშინ გამოიყენება *prétendu, soi - disant*, მაგალითად: *la prétendue (la soit - disant) Communauté Européenne de Défense*, თუკი კითხვის ნიშნის ქვეშ დგება მხოლოდ განსაზღვრება, მაშინ გამოიყენება *dit*, მაგალითად: *la Communauté Européenne dite de Défense*.

„ომისშემდგომი“, ან „ომამდელი“, შესაბამისად ითარგმნება *d'après - guerre, d'avant - guerre*.

ლექსიკა

désagrégation (du système colonial) დაშლა (კოლონიალური სისტემის)

contradictions, antagonismes დაპირისპირება

contradictions internes შიდა დაპირისპირება

contradictions irréconciliables შეურიგებელი დაპირისპირება

éliminer les contradictions დაპირისპირების თავიდან აცილება

aggravation, accentuation, accroissement,

exacerbation des contradictions დაპირისპირების გამწვავება

indépendance დამოუკიდებლობა

détruire l'indépendance დამოუკიდებლობის დაკარგვა

accéder à l'indépendance დამოუკიდებლობის მიღწევა

accorder l'indépendance დამოუკიდებლობის მინიჭება

obtenir l'indépendance დამოუკიდებლობის მიღწევა

octroi de l'indépendance დამოუკიდებლობის მინიჭება

tentative მცდელობა

faire une tentative მცდელობა

tentative obstinée, désespérée ამაო მცდელობა

mouvement de libération nationale (national libérateur) ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობა

libérer, délivrer, affranchir, émanciper განთავისუფლება

délivrance, affranchissement, émancipation განთავისუფლება

lien, liaison კავშირი

établir, assurer les liaisons avec კავშირის დამყარება

resserrer les liens(avec) კავშირის განმტკიცება

couper, rompre, les liens კავშირის გაწყვეტა

expansion (conquêtes) coloniale(s) კოლონიალური დაპყრობა

assujettir, asservir, subjuguier დამონება

pénétrer, s'implanter(dans les colonies) შეღწევა(კოლონიაში)

pillier ძარცვა

mettre au pillage, spolier ძარცვა

mettre une colonie en coupe réglée კოლონიის დაუნდობლად ძარცვა

pillage ძარცვა

mise au pillage, spoliation რეპრესია, ჩახშობა

répression, représailles რეპრესია

exercer une répression contre, réprimer რეპრესირება

une répression s'est abattue sur რეპრესია თავს დაატყდა

violences ძალადობა

exercer des violences ძალადობის განხორციელება

état d'urgence, d'exception საგანგებო მდგომარეობა

état de siège ალყაში ყოფნა

état de guerre საომარი მდგომარეობა

déclarer l'état de guerre საომარი მდგომარეობის გამოცხადება

exploiter (durement, férocement) დაუნდობლად ექსპლუატაციის გაწევა

exploitation (dure, féroce, brutale, sanglante) ექსპლუატაცია

cultures კულტურა(სასოფლო - სამეურნეო)

cultures vivrières სასურსათო კულტურები

cultures d'exportations საექსპორტო კულტურა

cultures obligatoires საეალდებულო კულტურა

ampleur გაქანება

prendre de l'ampleur გაფართოება

prendre une grande ampleur ფართო გაქანების მიღება

donner de l'ampleur გაქანების მიცემა

avec une ampleur sans précédent არნახული გაქანებით

marchés ბაზრები

marchés d'exportation საექსპორტო ბაზრები

marchés d'exportation des capitaux კაპიტალის გატანის ბაზრები

débouché გასაღების ბაზარი

Vers la libération - Jacques Arnault «Le procès du colonialisme», Paris, 1957.

La deuxième guerre mondiale a porté au système colonial un nouveau coup qui allait précipiter sa chute.

Elle a fait apparaître la faiblesse des empires coloniaux.

Le mouvement de libération nationale d'une série de pays d'Asie orientale s'est transformé en une lutte armée des peuples de ces pays contre la mainmise impérialiste. Certains d'entre eux proclament leur indépendance...

Mais, si les grandes puissances ne se sentent plus en mesure de rétablir leur domination avec l'ampleur et l'intensité qui caractérisaient la période antérieure, elles ne renoncent pas pour autant...

Le mouvement de libération nationale accuse alors de plus en plus son caractère populaire: les masses y prennent la place prééminente, elles en sont dorénavant la force déterminante...

Ainsi, ce que les entreprises coloniales avaient mis cinq siècles à établir s'effondre en quelques années. En 1939, le système de l'oppression coloniale de l'impérialisme contrôlait encore...plus de la moitié de l'humanité; en 1957, le contrôle direct ne s'exerce plus que sur 9% de la population mondiale.

საკარჯიშობი

თარგმნეთ წინადადებები, გამოიყენეთ ზმნა "soulever".

1. ამ პოლიტიკამ გამოიწვია მთელი მოსახლეობის ღრმა აღშფოთება.
2. ამ საკითხმა გამოწვია მწვავე დავა.
3. ამ განცხადებამ ამ საკითხის გადაწყვეტაში ახალი პრობლემები გამოიწვია.
4. ამ ქმედებამ გამოიწვია ხალხის მასების პროტესტი.

თარგმნეთ წინადადებები:

1. Lors de la campagne électorale s'est accusé la tendance des petits commerçants et artisans à appuyer les listes communistes.
2. Les prix des produits de première nécessité ont accusé une hausse sensible et les familles ouvrières françaises s'en ressentent.
3. Le septennat réalisé, l'industrie française accusera une augmentation de 80%.

თარგმნეთ სიტყვათშეერთებები:

- a) apporter: apporter son appui, apporter une aide, apporter des preuves, apporter des obstacles.
- b) réserver: réserver sa réponse, réserver son opinion, se réserver les moyens, les droits.

ჩაწერეთ ფრანგულად შემდეგი გეოგრაფიული სახელწოდებები:
შანხაი, ჰეკინი, ფენიანი, დელი, ქაირო, დამასკო, ვარშავა, მიუნხენი.

ეკვივალენტები

„მიღწევა“, რაოდენობის თვალსაზრისით ითარგმნება ზმნებით être de, se fixer à, s'établir à, se porter, atteindre, s'évaluer à, se chiffrer à(par), passer à...

მაგალითად: La production houillère s'est chiffrée par... millions de tonnes en 2000.

Selon le plan, la production du pétrole atteindra...millions de tonnes; la production de l'acier est passée de ...tonnes.

შემზღვრავი კონსტრუქცია rien que, მისი ეკვივალენტია „მხოლოდ“ , "მარტო“.

მაგალითად: Rien qu'en 1955, les compagnies minières anglaises en Afrique ont encaissé 200 millions de livres sterling de bénéfices nets - მარტო 1955 წელს ინგლისურ სამთომომპოვებელ კომპანიებს აფრიკაში ჰქონდათ 200 მილიონი სუფთა მოგება.

connaître, ეს ზმნა კარგავს ზოგჯერ ძირითად მნიშვნელობას და გამოდის დამხმარე ფუნქციით. ქართულად მისი ეკვივალენტები შეიძლება იყოს ისეთი ზმნები, როგორცაა „ქონება, მიღება, განცდა“ და სხვა. მაგალითად: Ces idées ont connu un grand succès - ამ იდეებს დიდი წარმატება ჰქონდათ.

დამხმარე ფუნქციით შეიძლება შეგვხვდეს სხვა ზმნებიც. მაგალითად: enregistrer, on constate, on voit, on trouve, on rencontre, on assiste à. ქართულად ისინი ითარგმნება პასიური ან კონსტატაციის უპირო ზმნებით („შეიმჩნევა, შეიძლება ვნახოთ“) ანდა გარდაუვალი ზმნებით, „ხდება“ და ა.შ.

თარგმნისას ქართული ენიდან ზემომოცემული ზმნები გამოიყენება ხშირად ქვემდებარის ინვერსიის თავიდან ასაცილებლად. მაგალითად:

აფრიკაში იზრდება პალმები, ზეთის ხილის ხე, ყავის ხე და სხვა - On trouve en Afrique les palmiers, l'olivier, le cafélier, etc.

Il s'agit de. მისი ეკვივალენტია ბევრ შემთხვევაში არა „საქმე ეხება“, არამედ „აუცილებელია, საჭიროა“.

Pour- არცთუ იშვიათად წინდებული pour კარგავს მიზნობრივ მნიშვნელობას და გამოდის როგორც ორ მოქმედებას შორის კავშირის ფორმალური საშუალება, რომლებიც ერთმანეთს მოსდევს. ამ შემთხვევაში pour არ ითარგმნება როგორც „იმისათვის“, არამედ ხდება მისი შეცვლა კავშირით „და“, „მაგრამ“ ანდა გერუნდით.

საეარჯიშოები

თარგმნეთ ფრაზეოლოგიური ერთეულები. აღნიშნეთ თარგმნის რა ხერხი გამოიყენეთ:

1. Une hirondelle ne fait pas le printemps.
2. Il ne faut pas vendre la peau de l'ours avant de l'avoir tué.
3. Charbonnier est maître en sa maison.
4. Qui a peur de feuilles n'aille pas au bois.
5. Paris ne s'est pas fait en un jour.
6. Au chant on connaît l'oiseau.
7. Mettre la charrue devant les bœufs.
8. Tirer sa poudre aux moineaux.
9. C'est la montagne qui accouche d'une souris.
9. Promettre monts et merveilles.
10. Qui trop embrasse, mal étreint.
11. Renvoyer aux calendes grecques.

გამოიყენეთ კონსტრუქცია rien que;

1. მარტო 2000 წელს საფრანგეთში აშენდა დაახლოებით 3 მილიონი ახალი ბინა.
2. გასულ წელს მარტო რუსეთში აშენდა 2000 მსხვილი სამრეწველო საწარმო.

თარგმნეთ წინადადებები:

1. Dans la période écoulée, l'industrie française a connu un essor rapide.
2. L'année dernière a connu une nouvelle baisse du pouvoir d'achat de la majorité des Français.
3. En France, on assiste depuis plusieurs mois à une hausse considérable du coût de la vie.
4. L'année passée le développement de notre industrie a enregistré de nouveaux succès.
5. Depuis la fin de la deuxième guerre mondiale, la politique coloniale française a connu beaucoup de difficultés.

თარგმნეთ შესიტყვებები:

Travail forcé; Travaux forcés; Travaux de force.

ლექსიკა

aborigènes მკვიდრი მოსახლეობა

autochtone ადგილობრივი

indigène (souvent péj.) მკვიდრი, ადგილობრივი

esclavage მონობა

esclavagiste მონათმფლობელი, მონებით მოვაჭრე

maître ბატონი

être maître de qch ბატონობა

faire le(s) maître(s) de ბატონობა

régner en maître ბატონობა

se rendre maître de დაპატრონება

faire main basse sur qch დაპატრონება

mettre la main sur qch დაპატრონება

misère (affreuse, horrible) სიღარიბე

analphabétisme უმეცრება

analphabète, illettré გაუნათლებელი (წერა-კითხვის უცოდინარი)

qui sait lire et écrire განათლებული, ვინც წერა - კითხვა იცის

service médical სამედიცინო მომსახურება

richesses naturelles ბუნებრივი სიმდიდრე

gisements საბადოები

sources de matières premières ნედლეულის წყარო

exploiter დამუშავება (საბადოების)
 sous - développement ჩამორჩენილობა
 état arriéré ჩამორჩენილობა
 pays sous - développé, arriéré სუსტადგანვითარებული ქვეყანა
 retard ჩამორჩენილობა
 liquider, rattraper le retard ჩამორჩენილობა
 être en retard sur qn de 2ans ჩამორჩენა 2 წლით
 être en avance sur qn de 2 ans წინ გასწრება 2 წლით
 dépasser qn de 2 ans წინ გასწრება 2 წლით
 aide, assistance დახმარება
 accorder son aide(dans) დახმარების გაწევა
 venir en aide დახმარების გაწევა
 prêter, porter aide დახმარება
 une aide désintéressée უანგარო დახმარება
 autodétermination თვითგამორკვევა
 gérer ses propres affaires საკუთარი საქმეების მართვა
 droit à l'autonomie ავტონომიაზე უფლება
 droit de libre disposition თვითგამორკვევის უფლება
 droit à disposer (librement) de soi - même თვითგამორკვევის უფლება
 droit à l'autodétermination თვითგამორკვევის უფლება
 égal en droit თანასწორუფლებიანი
 égalité en droit თანასწორობა
 sur le pied d'égalité თანასწორობის საფუძველზე
 union librement consentie ნებაყოფილობითი კავშირი
 crédits კრედიტები
 accorder, consentir des crédits კრედიტის მიცემა
 affecter des crédits à კრედიტების მიმართვა
 contracter, toucher des crédits კრედიტების მიღება
 crédit à long terme გრძელვადიანი კრედიტი
 profits, bénéfices მოგება
 bénéfices nets სუფთა მოგება
 tirer profit de qch მოგების გამორჩენა
 recevoir le profit მოგების მიღება
 encaisser, empocher des profits მოგების მიღება
 réaliser des bénéfices მოგების მიღება
 rapporter, donner des profits(bénéfices) მოგების მოტანა
 bénéfices, profits énormes, exorbitants, fabuleux უზარმაზარი, კოლოსალური მოგება
 joug უღელი
 vivre sous le joug უღლის ქვეშ ცხოვრება
 mettre sous le joug დამორჩილება
 soumettre un pays à son joug ქვეყნის დამორჩილება
 délivrer son pays du joug ქვეყნის უღლისაგან განთავისუფლება
 secouer le joug უღლის გადაგდება
 le lourd héritage du colonialisme კოლონიალიზმის მძიმე მემკვიდრეობა

კომენტარები

en+S, შეიძლება შეესაბამებოდეს ქართულ ენაში დაქვემდებარებულ წინადადებას, ან-და მიმღეობას. მაგალითად: une bourgeoisie en formation - ბურჟუაზია, რომელიც ჩამოყალიბების გზაზეა.

une production en augmentation constante - მუდმივად მზარდი წარმოება

des constructions en cours - მიმდინარე მშენებლობები

ისეთმა გამოთქმებმა, როგორცაა en cours de, en état de, en voie de მიიღეს დამხმარე მნიშვნელობა და არ ითარგმნება ცალკე. მაგალითად: les travaux en cours d'exécution – სამუშაოები, რომლებიც შესრულების პროცესშია

une question en voie de règlement - საკითხი დარეგულირების პროცესში

თუკი დაეკავშირებთ ზმნასთან être, mettre და სხვა en+ S, ქმნის გამოთქმას, რომელიც ზმნას უტოლდება.

მაგალითად: les salaires sont en baisse=les salaires réels baissent.

ციფრებს შორის განსხვავება გადმოიცემა წინდებულთა à, თუ ციფრებს შორის არსებობს სხვა ციფრები, ხოლო კავშირი ou გამოიყენება იმ შემთხვევაში, თუ შუამავალი ციფრი არ არსებობს. მაგალითად: 2 - 3%, 2 à 3%;

2 - 3 ადამიანი, 2 ou 3 personnes; 2 - დან 3% - მდე; 2 à 3%.

"ჩათვლით", ამ სიტყვის ეკვივალენტია y compris, მაგალითად: la France y comprise; „გამოკლებით“ - non - compris

Contexte, texte. საზოგადოებრივ - პოლიტიკურ ტექსტებში contexte აღნიშნავს ხშირად „პირობებს, სიტუაციას, გარემოებას“. სიტყვა texte გამოიყენება ხშირად ნებისმიერი დოკუმენტის გამოსახატავად. თარგმნისას ხდება მისი კონკრეტულობა. იგი შეიძლება აღნიშნავდეს „ხელშეკრულებას“, „მანიფესტს“ და ა.შ.

საეარჯიშოები

თარგმნეთ მიმღეობები შემდეგი კონსტრუქციით en+ (ზმნური არსებითი სახელი).

ხალხი, რომელიც იბრძვის ეროვნული დამუკიდებლობისათვის (lutte)

მშენებარე არხი (construction)

მოსამზადებელი პროგრამა (préparation)

მიმდინარე ომი (cours)

მოქმედი მანქანა (fonction)

მოქმედი რკინიგზა (service)

მოქმედი კანონი (vigueur)

დაშლის გზაზე მყოფი კოლონიალური სისტემა (désagrégation)

მებრძოლი არმია (combat)

ქვეყანა, რომელსაც საფრთხე ემუქრება (danger)

აჯანყებული ხალხი (soulèvement, révolte)

ქვეყანა, რომელიც სხვებს ჩამორჩება (retard)

განხილვის პროცესში მყოფი საკითხი (question)

გადაუწყვეტელი საკითხი (suspens)

ქვეყანა, რომელმაც სხვას გაუსწრო (avance)

მზარდი გადასახადები (augmentation)

თარგმნეთ სიტყვები კონტექსტში:

Déjà, dans la période d'expansion coloniale de l'impérialisme, Guesde et Jaurès avaient élevé l'opposition des travailleurs à la politique de conquêtes et de rapines coloniales. Désormais, il ne s'agira plus seulement de discours, d'idées généreuses. Il s'agira de la lutte concrète, d'actions effectives de l'avant - garde de la classe ouvrière pour entraîner contre le colonialisme la masse du prolétariat et l'ensemble du peuple français.

Le premier français donne, en fin de matinée, lecture du communiqué final des négociations préliminaires franco - maliennes en présence des membres des délégations.

Ce texte annonce que les négociateurs ont rédigé en commun les instructions aux experts de la France et du Mali qui doivent commencer les travaux en vue d'aboutir au transfert des compétences et aux accords de coopération entre les deux États.

Le Statut démocratique des Fonctionnaires élaboré par un ministre communiste et adopté unanimement en 1946 par la deuxième Assemblée constituante, a été remplacé par un autre texte qui place les agents de l'État à la discrétion au pouvoir.

ეკვივალენტები

„დამფუძნებელი“. მაგალითად: დამფუძნებელი კრება“, Assemblée constituante, „დამფუძნებელი ყრილობა“ - un congrès constitutif.

„შზადყოფნა“ - ეს სიტყვა სხვადასხვანაირად გადმოიცემა კონტექსტის მიხედვით.

შზადყოფნა - სურვილი, თანხმობა - désir, (bonne) volonté;

შზადყოფნა - შზადყოფნის მდგომარეობა, ითარგმნება სტრუქტურის ცვლილებით. მაგალითად: მან განაცხადა თავისი შზადყოფნის შესახებ - il a déclaré qu'il est prêt à; il s'est déclaré (s'est dit) prêt à...

„რაც შეეხება“, ამ გამოთქმის ეკვივალენტებია ფრანგულ ენაში quant à, en ce qui concerne, pour ce qui est de.

მოქმედების უწყვეტობა, რომელიც ქართულად გადმოიცემა სიტყვებით „გრძელდება, არ წყდება, მუდმივად, ისევ, კიდევ“, ფრანგულში გადმოიცემა სხვადასხვანაირად. მაგალითად:

ა) ზმნებით continuer, poursuivre; დაჟინებით გაგრძელება persévérer, persister à; s'obstiner, s'acharner à.

ბ) ზმნით ne cesser de: ils ne cessent d'augmenter.

გ) შემზღუდავი კონსტრუქციით: ne faire que: ils ne font que croître;

დ) ზმნიზედით: toujours, sans cesse; ils augmentent toujours.

უსულს არსებით სახელთან გამოიყენება ზმნა „continuer“.

განსაზღვრებები „ამიერიდან“ შეიძლება გადმოვცეთ სიტყვებით toujours, comme le passé, comme auparavant, à l'avenir.

მაგალითად: Ils continuent à encaisser d'énormes bénéfices - ისინი აგრძელებენ დიდი თანხების მოგებას

La coopération s'élargit toujours(continue à, ne cesse de s'élargir, va s'élargissant).

„ხელმძღვანელობა“, se laisser guider par;
„გამომდინარეობს“, partir de
„შთაგონება“, s'inspirer de

საეარჯიშოები

გადმოეცით ფრანგული სიტყვათშეერთება - ნეოლოგიზმების ეკვივალენტები სიტყვის force მეშვეობით:

solutions de force; épreuve de force; force de frappe; politique des "situations de force".

თარგმნეთ წინადადებები, გამოიყენეთ გამოთქმები à l'aide de, avec l'aide de...

სხვა ქვეყნების დახმარებით აფრიკული ქვეყნები სწრაფად ქმნიან თავიანთ ეროვნულ ეკონომიკას.

ბევრი სამრეწველო ობიექტი ჩამორჩენილ ქვეყნებში აშენებულ იქნა რუსეთისა და აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნების დახმარებით.

თარგმნეთ წინადადებები. გამოიყენეთ მოქმედების უწყვეტობის გამომხატველი სხვა-დასხვა საშუალებები.

1. დაპირისპირებულობა განვითარებულ ქვეყნებს შორის კიდევ უფრო ღრმავდება.
2. მონოპოლიათა მოგება სულ უფრო იზრდება, მაშინ როცა მშრომელთა ცხოვრების დონე გამუდმებით ეცემა.
3. რუსებს კვლავ სურთ შეინარჩუნონ ბატონობა საქართველოს ზოგიერთ რეგიონში.

Rencontre au sommet ce soir à Berlin – « Le Figaro » - AFP - octobre 2005

Les quatre principaux dirigeants conservateurs et sociaux - démocrates allemands se trouvent au sommet ce soir (18h00 GMT) à Berlin pour l'ultimes négociations qui devraient enfin aboutir à l'annonce, demain, d'un gouvernement de coalition, et du nom de celui - celle - qui le dirigera.

Cette rencontre au sommet, après de premières consultations similaires jeudi soir dont rien n'avait filtré, sera l'occasion d'ultimes marchandages sur le répartition des postes ministériels au sein de la nouvelle équipe, que devrait vraisemblablement diriger la présidente de l'Union chrétienne - sociale(CDU), Angela Merkel. Accompagnée de son allié de l'Union chrétienne-sociale(CSU), Edmund Stoiber, Angela Merkel devra se mettre d'accord avec le chancelier sortant Gerhard Schröder et avec le président du Parti social - démocrate(SPD) Franz Müntefering sur la "structure" de ce gouvernement "droite - gauche", une situation qui n'a connu qu'un seul précédent en Allemagne, de 1966 à 1969.

Les résultats de cette réunion seront annoncés lundi aux directions des différents partis, lesquelles devraient les avaliser pour enfin débloquer la crise politique qui paralyse depuis près de trois semaines le plus important pays européen.

Depuis les élections législatives anticipées du 18 septembre, le SPD de Gerhard Schröder conteste la victoire de la CDU - CSU, qui ne dispose que 4 sièges d'avance sur le SPD au Bundestag(226 contre 222). Aucun des deux grands partis n'a de majorité absolue. D'après le journal dominical Welt am Sonntag, citant des sources proches des deux camps, le principe d'un partage à parts égales des postes au gouvernement, en séparant notamment les ministères de l'Économie et du Travail, aurait été retenu.

Selon l'hebdomadaire Focus à paraître lundi, le gouvernement pourrait comporter 14 membres, en plus d'Angela Merkel et son ministre à la chancellerie: huit seraient issus du SPD, quatre de la CDU et deux de la CSU.

La rencontre de dimanche soir devrait être également l'occasion d'ultimes arbitrages sur la politique que mènera le futur gouvernement, ce qui nécessitera des compromis de part et d'autre. "Cela n'a aucun sens de s'arc-bouter sur des tabous", a ainsi déclaré à Focus l'un des ténors de la CDU, le ministre - président de Saxe(Est), Georg Milbradt. Selon M. Milbradt, la CDU pourrait ainsi renoncer à l'un des points forts de son programme, la hausse de deux points de la TVA.

კომენტარები

მყარი შესიტყვებების თარგმნა.

როგორც ქართულ, ისე ფრანგულ საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ მეტყველებაში გვხვდება მყარი გამოთქმები. არცთუ ისე იშვიათად ამ გამოთქმებს გააჩნიათ ემოციურ - შეფასებითი ხასიათი, რომელთაც საფუძვლად უდევთ ან მეტაფორა, მეტონიმი და ა.შ. ხშირი გამოყენებით ხატოვნება თანდათანობით იშლება. თარგმნისას არაა აუცილებელი

სიტყვასიტყვით იქნას აღდგენილი ეს ხატოვანი გამოთქმა იმ დროს, როდესაც ეს ხატი ეწინააღმდეგება სიტყვათშეერთებას, რომელიც გამოიყენება სათარგმნ ენაზე.

მაგალითად:

1. ორივე ენაზე ეკვივალენტები ერთნაირი პრინციპითაა აგებული;

abandon des positions de classe - კლასობრივი პოზიციებიდან გადახვევა; ქართულში ვამბობთ გადახვევა და არა მიტოვება;

2. სათარგმნ ენაში არ არსებობს შესატყვისი ეკვივალენტი. ამ შემთხვევაში ვიყენებთ აღწერით მეთოდს, რომელიც ზუსტად გადმოსცემს შესაბამის შინაარსს; მაგალითად: Le congrès a mis en évidence la santé du parti. აქ უნდა აღვნიშნოთ, რომ შეუძლებელია ვთქვათ „პარტიის ჯანმრთელობა“. უნდა ვთარგმნოთ „პარტიის სიცოცხლისუნარიანობა“. ფრანგულმა მნიშვნელობამ დაკარგა თავისი პირვანდელი ხატოვნება.

საჭიროა დავიმახსოვროთ ერთი რამ, რომ საზოგადოებრივ - პოლიტიკური გამოთქმების თარგმნისას უნდა ვერიდოთ ხატოვნების გადმოცემის სიტყვასიტყვითი ლექსიკო - ფრაზეოლოგიური და სტილისტური ვარიანტების გამოყენებას.

ზმნა „devoir“ imparfait - ში გამოიყენება იმისათვის, რომ ხაზი გავუსვათ მოქმედებას, რომელიც უნდა მომხდარიყო რაღაც მოქმედების შემდეგ. ამ შემთხვევაში ეს ზმნა ან სულ არ ითარგმნება, ანდა ითარგმნება სიტყვებით:

„შემდგომში“, „მოგვიანებით“, „შედეგად“.

ზმნა être კონკრეტული მნიშვნელობის ზმნით.

კონსტრუქცია ce+être+S, წარმოადგენს ანალიტიკურ წარმონაქმნს, სადაც ზმნა être ასრულებს დამხმარე ფუნქციას და თარგმნისას იცვლება სრულმნიშვნელობის მქონე ზმნით, რომელსაც უფრო კონკრეტული მნიშვნელობა გააჩნია.

მაგალითად:

En juin 1848, c'est l'insurrection historique des ouvriers parisiens - 1848 წლის ივნისში იფეთქა პარიზელ მუშათა აჯანყებამ.

ზმნები „გაგრძელება“. ამ ზმნის ეკვივალენტებია: continuer, poursuivre;

continuer - გაგრძელება, არ შეწყვეტა. Continuer la guerre, son travail, les traditions.

Poursuivre - გაგრძელება, რომელიც რაღაც მიზანს ისახავს. Poursuivre la guerre, ses études, son discours. ბევრ კონტექსტში ეს ზმნები ურთიერთჩანაცვლებადია.

"Respectif" - ამ ზედსართავს არ აქვს სიტყვასიტყვითი ეკვივალენტი ქართულ ენაში. იგი ითარგმნება შემდეგი სიტყვებით: „შესაბამისი“, „ურთიერთ“, „თავისი“. მაგალითად: Les ambassadeurs ont décidé d'informer leurs gouvernements respectifs des résultats des pourparlers - ელჩებმა გადაწყვიტეს მოეხსენებინათ თავიანთი მთავრობებისათვის მოლაპარაკების შედეგები.

„homme“ - ადამიანი. ფრანგულში homme, gens, რუსული სიტყვები „ადამიანი“ და „ხალხი“ ყოველთვის როდია ეკვივალენტები. თითოეული მათგანი შეიძლება ითარგმნოს კონტექსტის შესაბამისად, სხვადასხვა საშუალებებით, ხშირად აუცილებელია მოხდეს კონკრეტიზაცია.

homme d'action - საქმის კაცი; homme d'affaire - საქმიანი ადამიანი;

ზოგჯერ ეს სიტყვა შეიძლება არ იქნას თარგმნილი განსაკუთრებით პროფესიის გამოხატველ სიტყვებში. homme de lettres - ლიტერატორი; hommes du grand capital - კაპიტალის მსახურები. თუ სიტყვა შედის პერიფრაზაში, გამონათქვამის საერთო მნიშვნელობიდან გამომდინარე, შეიძლება მისი კონკრეტიზირება.

Napoléon III, l'homme du 2 décembre - დეკემბრის გადატრიალების გმირი;

Le général X, l'homme de la guerre - ომის დამქაშები

F. Joliot - Curie, l'homme de la paix - მშვიდობისათვის მებრძოლი

სიტყვა „ხალხი“ ითარგმნება სიტყვებით hommes, gens. ამ სიტყვებს შორის სწორი ფორმის შერჩევა ცოტა ძნელია; თუმცა შეიძლება მაინც ვიხელმძღვანელოთ ზოგიერთი რჩევით: თუ სიტყვათშეერთების მნიშვნელობა არ იცვლება რიცხვითან ერთად, მაშინ ვიყენებთ სიტყვას homme. თუ იცვლება მნიშვნელობა რიცხვითან ერთად, მაშინ ვიყენებთ სიტყვას gens. მაგალითად: საღადმოაზროვნე ადამიანები - hommes ou gens de bons sens; უბრალო ხალხი - simples gens ou petites gens(სიტყვა gens მამარობითი სქესისაა, მაგრამ თუ მას წინ უსწრებს უშუალოდ ზედსართავი იგი მდედრობითი სქესის ხდება. სწორედ ესაა ამ სიტყვის თავისებურება). სიტყვა „ადამიანი“ შეიძლება ითარგმნოს როგორც personne. მაგალითად: La délégation comprend 10 personnes.

ლექსიკონი

parti პარტია

parti combatif მებრძოლი პარტია

parti de masse მასობრივი პარტია

parti de (d'un) type nouveau ახალი ტიპის პარტია

parti au pouvoir მმართველი პარტია

créer, fonder, constituer un parti პარტიის შექმნა, დაფუძნება

interdire un parti პარტიის აკრძალვა

dissoudre un parti პარტიის დაშლა

admettre au parti პარტიაში მიღება

adhérer au parti პარტიაში შესვლა

adhérent au parti პარტიის წევრი

recruter, gagner de nouveaux adhérents პარტიაში ახალი წევრების მიღება

adhésion პარტიაში შესვლა

discipline დისციპლინა

discipline du parti პარტიული დისციპლინა

discipline rigoureuse მკაცრი დისციპლინა

appliquer, respecter, observer la discipline დისციპლინის დაცვა

organisation ორგანიზაცია

principes d'organisation საორგანიზაციო პრინციპები

méthodes d'organisation საორგანიზაციო მეთოდები

organisation de base საბაზისო ორგანიზაცია

სავარჯიშოები

თარგმნეთ წინადადებები და მიაქციეთ ზმნის devoir მნიშვნელობას.

1. Premier tour des élections municipales. Le RPR enregistre une montée qui devait se confirmer au deuxième tour.

2. Au cours de la conférence de presse, le président devait éclairer l'opinion en développant la politique de la France qui est étroitement liée à celle de l'Allemagne.

3. Cette affaire devait éclairer les relations entre les milieux financiers et les "tueurs à gages" recrutés chez les anciens paras.

თარგმნეთ კონტექსტში სიტყვები „ადამიანი“ და „ხალხი“.

1. უბრალო ხალხს მთელ მსოფლიოში მიუხედავად მათი ეროვნებისა და პოლიტიკური მრწამსისა, რელიგიისა და კანის ფერისა სურთ იცხოვრონ მშვიდობიან გარემოში (vivre en paix).

2. მსოფლიოს ყველა ქვეყნის უმრავლესობა ხალხს კარგად ესმის სრული და საყოველთაო განიარაღების აუცილებლობა.

3. „სანამ მეცნიერი იქნები, უნდა იყო უბრალოდ ადამიანი“ - განაცხადა ჟოლიო - კიურიმ ერთ - ერთ თავის გამოსვლაში.

4. დეპუტატებმა პარლამენტში არა ერთხელ გამოავლინეს მთავრობის წევრები, რომლებიც მსხვილი კაპიტალის მსახურნი არიან და იცავენ მხოლოდ მის ინტერესებს.

კომენტარები

წინდებულის გამეორება. წინდებულები à, de, en უნდა იქნას გამეორებული ერთგვაროვანი წევრების წინ. სხვა წინდებულების გამეორებას სტილიტური ხასიათი აქვს.

მაგალითად: Les combattants de la paix et de la liberté. La lutte pour la paix, (pour) la démocratie et (pour) la liberté

გამოთქმა „შედეგად“ ითარგმნება შემდეგნაირად: en résultat de..., à la suite de, résulter, avoir pour résultat, pour conséquence

À la suite de cette lutte l'unité d'action fut établie entre deux partis - ამ ბრძოლის შედეგად შესაძლებელი გახდა ორი პარტიის გაერთიანება.

Cette lutte a pour résultat (conséquence) l'établissement de l'unité d'action entre les deux partis.

გამოთქმა „გამო“ ითარგმნება à l'occasion de l'arrivée de qn(d'une fête);

„გათვალისწინებით“ - vu qch;

„პირისპირ“ - devant, face à;

„შიგნით“ - au sein de...

„გარდაქმნა“ - se transformer en - ეს ზმნა ყოველთვის გამოიყენება წინდებულებით en.

„თავდადება“ - avec abnégation; (plein) d'abnégation. travailler avec abnégation; travail (plein) d'abnégation.

ლექსიკონი

détachement რაზმი

détachement d'avant - garde მოწინავე რაზმი

unité ერთიანობა

sauvegarder l'unité du parti პარტიის ერთიანობის შენახვა

unité d'action მოქმედების ერთიანობა

propagande პროპაგანდა

une propagande intense აქტიური პროპაგანდა

intensifier la propagande პროპაგანდის გაძლიერება

faire de la propagande pour (en faveur de) qch პროპაგანდის წარმოება რაიმეს სასარ-

გებლოდ

faire une large propagande de დიდი პროპაგანდის გაწევა

rangs რიგები

serrer les rangs რიგების შემჭიდროება

le parti compte dans ses rangs პარტია თავის რიგებში მოითვლის

recruter პარტიაში მიზიდვა

recrutement პარტიაში მიღება

sympatisant პარტიის მომხრე

influence გავლენა

jouir d'une(grande) influence დიდი გავლენით სარგებლობა

exercer une influence sur, influencer qn გავლენის გაწევა

avoir de l'influence parmi გავლენის ქონა

subir l'influence de qn გავლენის განცდა

se soustraire à l'influence de qn გავლენიდან გამოსვლა

échapper à l'influence de qn გავლენიდან თავის დაღწევა

carte პარტბილეთი

reprise de cartes dans le parti პარტბილეთების გამოცვლა

cellule პარტუჯრედი

cellule d'entreprise საწარმოს პარტუჯრედი

cellule rurale სოფლის პარტუჯრედი

cellule locale(de quartier) ტერიტორიული უჯრედი

კომენტარები

ფრანგულ ენაში ზოგიერთი სიტყვა კარგავს საკუთარ მნიშვნელობას და სხვა არსებით სახელთან ან რომელიმე ზედსართავ სახელთან ერთად გადმოსცემს შესაბამისს განყენებულ ცნებას. მაგალითად:

esprit de suite თანმიმდევრულობა

esprit de système სისტემურობა

manque de culture უკულტურობა

manque de sincérité არაგულახდილობა

manque d'honnêteté უპატიოსნობა

caractère obligatoire ვალდებულება

caractère abstrait აბსტრაქტულობა

ძალიან ხშირად ქართული აბსტრაქტული ზედსართავეების გადმოცემა ფრანგულში შესაძლებელია მხოლოდ მთელი წინადადების გარდაქმნით.

მაგალითად: ის გამოირჩევა კარგი დისციპლინით. Il est très discipliné.

დირექტივების განხორციელებაზე პასუხისმგებლობა აკისრიათ ფედერალურ კომიტეტებს.

Les comités fédéraux sont tenus responsables de l'application des directives.

პერიოდულობა. ფრანგულად პერიოდულობის გადმოცემა ხდება შემდეგნაირად:

ორ წელიწადში ერთხელ (une fois) tous les deux ans

ოთხ წელიწადში ერთხელ (une fois) tous les quatre ans

ფრანგულში მიღებულია დროის გამოსახატავად გამოყენებულ იქნას უფრო მცირე ერთეულები, ქართულისაგან განსხვავებით. მაგალითად:

დღე – ღამე vingt - quatre heures

ორი დღე quarante - huit heures

ერთი კვირა huit jours

ორი კვირა quinze jours

ერთი თვე un mois, trente jours

ნახევარი წელი six mois

წელიწადი un an, douze mois

წელიწადი და სამი თვე quinze mois

წელიწად ნახევარი dix - huit mois

ამგვარად გამოთქმას „ორჯერ წელიწადში“ შეესაბამება "deux fois par an" ან „tous les six mois“, ხოლო "ორჯერ წელიწადში" გადაითარგმნება შემდეგნაირად: „tous les quinze jours" და "deux fois par mois".

რაიმე მოქმედების წინსწრება ფრანგულად გადმოიცემა წინდებულობით avant: "deux mois avant le Congrès" - ყრილობამდე ორი თვით ადრე. თუ სიტყვა, რომელიც მოვლენას გამოხატავს, რომლის მიმართაც გამოითვლება დრო, გამოტოვებულია, მაშინ წინდებულობით avant ჩანაცვლებულია ზმნიზედისეული გამონათქვამით à l'avance: deux mois à l'avance.

„ორგანო, ორგანიზაცია“, ამ სიტყვებს სამი ეკვივალენტი აქვს. ესენია: organisation, organisme, organe.

ორგანო, ბეჭდვითი ორგანო - organe;

ორგანო - დაწესებულება, ინსტანცია organisme, organe

organisme შეიძლება ითარგმნოს არა მხოლოდ სიტყვით „ორგანო“, ასევე „ორგანიზაცია“. ეს სიტყვა ორგანიზმი ითარგმნება მხოლოდ იმ შემთხვევაში თუ საუბარი გვაქვს ბიოლოგიურ ცნებაზე.

მაგალითად: Le parti est un organisme vivant, et comme tout corps vivant, il renouvelle constamment sa substance - პარტია ცოცხალი ორგანიზმია და როგორც ყოველი ცოცხალი ორგანიზმი ის მუდამ უნდა განახლდეს.

"intervention" - ეს სიტყვა შეიძლება ითარგმნოს, როგორც დადებითი ისე უარყოფითი მნიშვნელობით. დადებითი მნიშვნელობის შემთხვევაში უნდა გამოვიყენოთ სიტყვა „ჩარევა“ და არა „ინტერვენცია“.

სავარჯიშოები

თარგმნეთ შემდეგი სიტყვათშეერთებები აბსტრაქტული არსებითი სახელების დახმარებით.

l'esprit de discipline ; l'esprit de parti
l'esprit de classe ; l'esprit de suffisance
l'esprit de famille ; l'esprit de camaraderie
l'esprit de parenté; l'esprit de caste

თარგმნეთ და გამოიყენეთ ფრანგული წინდებუდიანი ფორმებისა და ქართული ზედსართავების ეკვივალენტები:

organisation de base ; travail d'explication
formes d'organisation ; criminel de guerre
question d'organisation ; parti de masse
travail de sape ; comité du parti

სამხარეო კომიტეტი; პარტიული ორგანიზაცია;
საორგანიზაციო სამუშაო; მასობრივი სამუშაო;
ხელმძღვანელი ორგანოები; ეროვნულ-განმათავისუფლებელი ბრძოლა

თარგმნეთ წინადადებები, მიაქციეთ ფრანგულ ენაში პერიოდულობის გამოხატვის სხვადასხვა საშუალებებს.

1. რიგითი სხდომების მოწვევა ხდება წელიწადში ერთხელ.
2. ეს პარტია პლენარულ სხდომებს ატარებს ექვს თვეში ერთხელ.
3. რიგითი სამხარეო კონფერენციას იწვევს სამხარეო კომიტეტი ორ წელიწადში ერთხელ.
4. რაიონული კომიტეტის პლენუმის მოწვევა ხდება სამ თვეში ერთხელ.
5. ფედერაციის კონფერენციის მოწვევა ხდება სულ ცოტა(au moins) წელიწადში ორჯერ.

თარგმნეთ წინადადებები და მოუძებნეთ სიტყვას „ორგანო“ ეკვივალენტი.

1. პარტიის უმაღლესი ორგანოა მისი ყრილობა.
2. პარტიის ცენტრალური ბეჭდვითი ორგანოა გაზეთი „ფიგარო“.

3. პარტიის თეორიული ორგანოა, ყოველთვისური ჟურნალი „კაიე დიუ კომიუნიკე“.

თარგმნეთ და ლექსიკონის საშუალებით მოძებნეთ სხვადასხვა გამოთქმების მნიშვნელობები.

- a) accentuer: accentuer la lutte. accentuer la tension. accentuer les difficultés.
- b) appliquer: appliquer la discipline. appliquer le programme.
 - appliquer les statuts du Parti. Appliquer une décision. Appliquer la ligne générale du Parti. Appliquer les principes de la coexistence pacifique.
- c) Accepter le programme. Accepter les statuts. Accepter une proposition. Accepter les décisions prises.

ლექსიკონი

assemblée, réunion კრება

assemblée générale საერთო კრება

appartenance au parti პარტიის წევრობა

bureau ბიურო

Bureau politique პოლიტბიურო

nommer un bureau ბიუროს დანიშვნა

cadres კადრები

choix, sélection des cadres კადრების შერჩევა

formation, préparation des cadres კადრების მომზადება

montée, promotion des cadres კადრების დაწინაურება

répartition des cadres კადრების გადანაწილება

promouvoir, pousser les cadres კადრების წამოწევა

Commission de contrôle financier ფინანსური კონტროლის კომისია

Commission centrale de vérification ცენტრალური სარევიზიო კომისია

comité კომიტეტი

comité du parti პარტკომი

comité de section სექციის კომიტეტი

comité fédéral ფედერალური კომიტეტი

comité de région სამხარეო კომიტეტი

comité de ville ქალაქის კომიტეტი

comité de rayon რაიონული კომიტეტი

• comité central ცენტრალური კომიტეტი

compte rendu ანგარიში

compte rendu devant... ანგარიშგება ვინმეს წინაშე

cotisations საწევრო

acquitter, verser, payer ses(les) cotisations,

s'acquitter de ses cotisations საწევროს გადახდა

critique კრიტიკა

critique venant d'en-bas კრიტიკა ქვევიდან

développer la critique კრიტიკის განვითარება

bâillonner la critique კრიტიკის ჩახშობა

déviation გადახრა
 déviation de droite, de gauche მარჯვნივ გადახრა
 direction ხელმძღვანელობა
 direction collective კოლექტიური ხელმძღვანელობა
 échelon დონე(ორგანიზაციის სტრუქტურაში)
 à tous les échelons ყველა დონეზე
 fédération ფედერაცია
 fusion გაერთიანება
 mandat მანდატი, უფლებამოსილება
 mandant ამომრჩეველი
 membre წევრი
 membre titulaire პარტიის წევრი
 membre suppléant პარტიის წევრობის კანდიდატი
 militant აქტივისტი
 militer საკმედიანობის წარმართვა
 organismes ორგანოები
 organismes directeurs, dirigeants, de direction მმართველი ორგანოები
 organismes inférieurs, supérieurs ქვემდგომი ორგანოები
 programme პროგრამა
 élaborer, dresser un programme პროგრამის შემუშავება
 adopter un programme პროგრამის მიღება
 reconnaître (adhérer à) un programme პროგრამის აღიარება
 responsable პასუხისმგებელი
 secrétaire მდივანი
 secrétaire général პასუხისმგებელი მდივანი
 secrétaire d'organisation მდივანი ორგანიზაციულ საკითხებში
 secrétaire fédéral ფედერაციის მდივანი
 sectarisme სექტარიზმი
 sectaire სექტანტი
 scinder, scissionner პარტიის გათიშვა
 scissionniste გამთიშველი
 scission, division გათიშულობა
 session plénière პლენუმი
 stagiaire კანდიდატი
 stage სტაჟი
 stage dans le parti,
 présence dans le parti, ancienneté პარტიული სტაჟი
 accomplir le stage სტაჟის გავლა
 statuts du Parti პარტიის წესდება
 travail სამუშაო
 travail personnel ინდივიდუალური სამუშაო
 travail d'organisation საორგანიზაციო სამუშაო
 travail d'explication, d'éclaircissement ახსნა - განმარტებითი სამუშაო
 travail de masse მასობრივი სამუშაო
 entraîner au travail სამუშაოში ჩართვა
 vigilance სიფხიზლე
 faire preuve de vigilance სიფხიზლის გამოჩენა
 action საკმედიანობა, მოქმედება

action ouvrière მუშათა კლასის გამოსვლა
action clandestine იატაკქვეშა მუშაობა
action générale საერთო მოქმედება
action de masse მასობრივი გამოსვლა
mener, conduire, poursuivre une action ბრძოლის წარმოება
organiser une action pour (contre) გამოსვლის ორგანიზება ვინმეს სასარგებლოდ ან წინააღმდეგ
intensifier l'action მუშაობის გაძლიერება
activité საქმიანობა
activité fractionnelle ფრაქციული საქმიანობა
orienter l'activité vers qch საქმიანობის მიმართვა
développer une activité intense, déployer une grande activité აქტიური საქმიანობის გაშლა
confiance ნდობა
avoir confiance(en qn, à, dans qch) ვინმეს მიმართ ნდობის ქონა
placer, mettre sa confiance en qn ვინმეს მიმართ ნდობის გამოხატვა
retirer à qn sa confiance ვინმესადმი ნდობის დაკარგვა
gagner, obtenir la confiance ნდობის მოპოვება
mériter la confiance ნდობის დამსახურება
justifier la confiance ნდობის გამართლება
tromper, trahir la confiance ნდობის არ გამართლება

Demande d'agrément à la nomination d'un ambassadeur

Ambassade de Novadie
12, avenue Paul-Doumer
75016 Paris

Paris, le 22 octobre 2003

N 973

Monsieur le Ministre,

J'ai l'honneur de porter à la connaissance de Votre Excellence, suivant les instructions reçues, que mon Gouvernement m'a chargé de vous présenter la demande d'agrément du Gouvernement Français à la nomination de Monsieur Franz Emmanuello Selim Napho en qualité d'Ambassadeur Extraordinaire et Plénipotentiaire de Novadie en France.

Le curriculum vitae de M. Napho est annexé.

Je vous prie d'agréer, Monsieur le Ministre, les assurances de ma plus haute considération.

R.L. Nelim
Ambassadeur de Novadie
Son excellence
Monsieur le Ministre
des Relations Extérieures
Paris

A Davos, le président brésilien préconise "des solutions pacifiques sous l'égide de l'ONU". – «Le Monde», janvier 2003, Serge Marti.

En dépit de l'opposition de certains de ses compagnons de route, Luiz Inacio da Silva avait décidé de troquer les pluies estivales de Porto Alegre contre les chutes de neige de Davos pour exposer aux 2311 congressistes de l'édition 2003 du Forum économique mondial, venus de 104 pays, les termes de l'appel à "un nouveau modèle de développement" dont il a fait son credo présidentiel. Ce message lui avait préalablement valu l'acclamation des 80 000 participants au Forum social mondial de Porto Alegre, d'où il s'était envolé pour Davos.

"Le peuple t'a plébiscité Lula, tu ne dois jamais le trahir", avertissait une pancarte brandie à l'occasion de ce Forum social, à l'attention de l'ancien syndicaliste de la métallurgie. Message reçu, semblait signifier Lula quelques heures plus tard: s'adressant, dimanche 26 janvier, à une salle comble de "global leaders" conscients de l'événement, il les a invités à "regar-

der dorénavant le monde avec d'autres yeux" et leur a demandé de ne plus penser seulement en termes de marchés, mais de se soucier aussi de la sécurité collective des citoyens et de son corollaire, la disparition de la pauvreté.

Intervenant tout de suite après le secrétaire d'État américain, Colin Powell, venu justifier la position de l'administration Bush à propos de l'Irak, M. Da Silva a clairement indiqué que le Brésil, par principe "favorable à la paix et à la négociation", jugeait "impératif" le recours à "des solutions pacifiques sous l'égide de l'ONU pour résoudre la crise". Le président brésilien en a profité pour rappeler que, selon lui, la pauvreté et la faim sont en partie à l'origine "du ressentiment, de l'intolérance et du fanatisme" actuel.

კომენტარები

რთული არსებითი სახელები. მათი თარგმნა ხდება ზედსართავის მეშვეობით ან აღწერითი ფორმით. მაგალითად: attaque - surprise - მოულოდნელი თავდასხმა; idée - force - იდეა, რომელიც ძალად იქცა; positions - clés - საკვანძო პოზიციები; opération - choc - დარტყმითი ოპერაცია; document - programme - პროგრამული დოკუმენტი.

მიზეზობრივი კონსტრუქციები.

tenir à: ceci tient à

être dû à

s'expliquer par

la cause en est... ou en est la cause

d'où...

Les succès de la diplomatie géorgienne tiennent à sa politique de paix.

Les succès de la diplomatie géorgienne sont dûs à sa politique de paix.

Les succès de la diplomatie géorgienne s'expliquent par sa politique de paix.

La diplomatie géorgienne a enregistré nombre de succès; c'est sa politique de paix qui en est la cause;

La diplomatie géorgienne applique une politique de paix. D'où ses succès.

„უარის თქმა“ - refuser qch(de faire qch), se refuser à, renoncer à;

refuser - ნიშნავს უარის თქმას იმაზე, რასაც სთავაზობენ, არ შეასრულო რასაც გთხოვენ, ან არ მისცე რასაც გთხოვენ.

se refuser - უფრო კატეგორიული ნიუანსი აქვს, ვიდრე ზმნას refuser;

repousser qch - უარყოფა; une offre, une demande, une proposition, un projet de loi;

rejeter qch - უკუგდება; des propositions, un projet de loi, des conseils;

décliner qch - უარის თქმა; არ მიღება; décliner une invitation;

renoncer - უარის თქმა რაიმე გადაწყვეტილებაზე, აზრის შეცვლა; თავისი მნიშვნელობით ეს ზმნა ახლოსაა ზმნასთან abandonner, რომელსაც იგივე მნიშვნელობა აქვს.

traiter de, qualifier - ეს ზმნები ნიშნავს, რაიმესათვის რაიმეს სახელის მინიჭება; პუბლიცისტიკაში მათ უარყოფითი მნიშვნელობა აქვს.

préconiser - ნიშნავს მუდმივად რაიმეს დასაცავად გამოსვლა, მუდმივად რაიმე იდეის წამოყენება.

თარგმნეთ წინადადებები და მიაქციეთ ყურადღება მიზეზობრივ კონსტრუქციებს.

1. სენატორმა განაცხადა, რომ ამერიკელები, მოითხოვენ მათ აუხსნან ამერიკული დიპლომატიის წარუმეტებლობის მიზეზები;
2. მონოპოლიები ცდილობენ დაუქვემდებარონ სუსტად-განვითარებული ქვეყნები თავიანთ ბატონობას. სწორედ ამით აიხსნება აზიის, აფრიკისა და ლათინური ქვეყნების შიდა საქმეებში ჩარევის სხვადასხვა გეგმები;
3. სხვადასხვა ქვეყნებში ეკონომიკური ჯგუფების გაჩენა აიხსნება მონოპოლიებს შორის კონკურენტული ბრძოლის გამწვავებით.

თარგმნეთ წინადადებები და ყურადღება მიაქციეთ ზმნის „უარის თქმა“ ეკვივალენტებს.

1. აშშ უშუალო ჩარევის გამო ამ ქვეყნის მთავრობამ უარი თქვა საკუთარ გეგმებზე.
2. დასავლეთის სახელმწიფოები ჯიუტად აცხადებენ უარს მოახდინონ საკუთარი სამხედრო ბაზების გაყვანა სხვისი ტერიტორიებიდან.
3. მრეწველობის ზოგიერთ სფეროში უარს ამბობენ ქალების სამასახურში მიღებაზე.
4. ეს კანონპროექტი უარყოფილ იქნა პარლამენტის მიერ.

ლექსიკა

traité, convention, accord ხელშეკრულება
 traité inégal, léonin არათანასწორი ხელშეკრულება, კაბალური ხელშეკრულება
 traité de commerce სავაჭრო ხელშეკრულება
 traité de paix სამშვიდობო ხელშეკრულება
 traité d'assistance, mutuelle ურთიერთდახმარების ხელშეკრულება
 traité d'amitié (entre) მეგობრობის ხელშეკრულება
 traité de non – agression თავდაუსხმელობის ხელშეკრულება
 traité de commerce et de navigation ხელშეკრულება ვაჭრობისა და ნაოსნობის შესახებ
 négocier un traité მოლაპარაკების წარმოება ხელშეკრულების დადების მიზნით
 signataire ხელმომწერი
 pays signataire d'un traité ხელშეკრულების ხელმომწერი ქვეყანა
 subversif(manoevres, actions, activité),
 de sape, de torpillage(actions) ძირგამომთხრელი
 prêter qch à qn,
 attribuer qch à qn ვინმესთვის რაიმეს მიწერა
 attaché à qn à qch ერთგული
 attachement à qch ერთგულება
 souligner, faire ressortir,
 mettre en relief, mettre en valeur ხაზგასმა, თვალნათლივ ჩვენება

კომენტარები

loin de faire qch - ეს გამოთქმა ითარგმნება „არა მხოლოდ, არამედ...“, „იმის მაგივრად, რომ...“

"კანონიერი" - ფრანგულში ითარგმნება სიტყვებით „légal" (ექვემდებარება მოქმედ კანონს) და „légitime"(შეესაბამება კანონს, სამართლიანობას).

du côté, à côté;

du côté - ვინმეს მხარეზე, მხრიდან;

être du côté de qn - ვინმეს მხარეზე ყოფნა

se ranger du côté de qn - ვინმეს მხარეზე დადგომა

à côté - გვერდით, ახლოს, გარდა;

aux côtés - გვერდიგვერდ

à l'issue de - დასასრულს, შედეგად, დასასრულს

à l'issue d'une rencontre officielle

au terme des concertations entre représentants

en conclusion d'une visite présidentielle

servir de qch - მომსახურება; რაიმეს ან ვინმეს სამსახურში ყოფნა - ამ მნიშვნელობით ეს ზმნა წინდებულის გარეშე გამოიყენება. მაგალითად: servir sa patrie, servir (la cause de) la paix. ინფინიტური კონსტრუქციის წინ ამ ზმნასთან გამოიყენება წინდებული à; servir à faire qch.

contribuer à, favoriser, être conforme à - ხელის შეწყობა; მაგალითად: Ceci contribuera à l'affermissement de l'amitié entre les deux pays.

„ლოზუნგი“ - ფრანგულში შეესაბამება ორი სიტყვა mot d'ordre, slogan. ბოლო სიტყვამ კონტექსტში შეიძლება მიიღოს უარყოფითი სტილისტური შეფერილობა (ცრუ, დემაგოგიური ლოზუნგი).

სავარჯიშოები

თარგმნეთ წინადადებები და მიაქციეთ ყურადღება გამოთქმას loin de.

1. კოლონიური მთავრობის ტერორმა არა მხოლოდ დააშინა ხალხი, რომელიც ისწრაფვოდა თავისუფლებისაკენ, არამედ გააძლიერა განმათავისუფლებელი ბრძოლა.

2. რუსეთს არა მხოლოდ არ სურს თავისი ჯარების გაყვანა აფხაზეთიდან, არამედ ცდილობს შექმნას ახალი ბაზები.

3. ამ ლათინოამერიკული ქვეყნის დიქტატორმა იმის მაგივრად, რომ იფიქროს ხალხის მოთხოვნებზე, დაუქვემდებარა ქვეყნის ეკონომიკა უცხოური კომპანიების ინტერესებს.

თარგმნეთ წინადადებები და მიაქციეთ ყურადღება გამოთქმებს du côté, à côté, aux côtés.

1. სხვა რესპუბლიკელებთან გვერდიგვერდ სოციალისტები მონაწილეობენ ხალხის მოთხოვნების დასაცავად მოწყობილ დემონსტრაციებში.

2. ჩვენ არ გვეშინია სეპარატისტთა დეკლარაციების. ძალა დღეს ჩვენ მხარესაა.
3. მოწინავე ქვეყნებთან ერთად უშიშროების საბჭოში შედიან პატარა ქვეყნების წარმომადგენლებიც.

თარგმნეთ სიტყვა accorder მოცემულ გამოთქმებში:

accorder sa politique aux impératifs du temps. Accorder une audience. Accorder un droit à qn. Accorder une aide désintéressée à qn. Accorder un appui à qn. Accorder les intérêts de deux parties. Accorder une attention. Accorder son approbation. Accorder un différend.

ლექსიკა

intervention, immixtion, ingérence ჩარევა
 intervenir, s'immiscer, s'ingérer ჩარევა (ეს არსებითი სახელები და ზმნები გამოიყენება წინდებულით dans)
 intervenir dans les affaires d'un autre pays პირობა
 condition პირობა
 dans ces conditions ამ პირობებში
 à condition de რაღაც პირობით
 à des conditions avantageuses ხელსაყრელი პირობებით
 sous condition de პირობით
 à quelles conditions რა პირობებით
 en aucun cas არავითარ შემთხვევაში
 satisfaire aux conditions პირობების დაკმაყოფილება
 réaliser, remplir les conditions პირობების შესრულება
 faire, mettre, poser les conditions პირობების წაყენება
 imposer les conditions პირობების თავზე მოხვევა
 arrêter, régler les conditions პირობების დადგენა
 engagement ვალდებულება
 prendre l'engagement de faire qch ვალდებულების აღება რაღაცის გასაკეთებლად
 assumer, contracter les engagements ვალდებულების აღება
 tenir (respecter, faire face à) ses engagements ვალდებულების შესრულება
 remplir les engagements ვალდებულების შესრულება
 violer, rompre un engagement ვალდებულების დარღვევა
 manquer à ses (mépriser ses) engagements ვალდებულების არ შესრულება, უგულვე-
 ბელყოფა
 délier qn de ses engagements ვალდებულებისაგან განთავისუფლება
 revenir sur ses engagements აღებული ვალდებულებისაგან უარის თქმა
 relations ურთიერთობები
 établir les relations diplomatiques დიპლომატიური ურთიერთობების დადგენა
 rompre les relations ურთიერთობების გაწყვეტა
 renouer, rétablir les relations ურთიერთობების აღდგენა
 au niveau (à l'échelon) des ambassadeurs ელჩების რანგში

კომენტარები

კონსტრუქცია voir+infinitif ; ინფინიტივიან კონსტრუქციაში ეს ზმნა ხშირად კარგავს თავის მნიშვნელობას, ხდება თავისებური დამხმარე სიტყვა და თარგმნისას შეიძლება გამოტოვებულ იქნას. თუ გვესურს ხაზი გავუსვათ სუბიექტის მონაწილეობას ასაღწერ მოვლენაში, მაშინ ზმნა voir და ფრანგული წინადადების ქვემდებარე ითარგმნება ქართულ ენაზე, თუ ამის საჭიროება არ არსებობს მაშინ მათი თარგმნა არ ხდება.

ამ შემთხვევაში შესაძლებელია ქართულ ენაზე თარგმნისას არსებობდეს ორი ვარიანტი: ზმნის სრული გამოტოვება ანდა მისი გადმოცემა სხვადასხვა საშუალებებით („როგორც ვიხილეთ“, „ჩვენ თვალწინ“). ხშირად რეკომენდებულია ამ ზმნის გამოტოვება თარგმნისას, ამ დროს ხდება წინადადებაში სუბიექტურ-ობიექტურ ურთიერთობათა ცვლილება. მაგალითად:

1) ქვემდებარე გამოხატულია განუსაზღვრელი ნაცვალსახელით on.

On voit le terrorisme entrer dans la période de son déclin et de sa disparition.

ტერორიზმი შევიდა მისი ჩასვენებისა და გაქრობის პერიოდში.

2) ქვემდებარე გამოხატავს დროს. ამ შემთხვევაში ზმნის გამოტოვება აუცილებელია. ფრანგულში მოცემულ ქვემდებარეს ქართულ თარგმანში შეესაბამება დროის გარემოება.

Avril a vu pratiquement se terminer la campagne de remise des cartes dans le UMP. Il est utile donc d'en faire le bilan.

აპრილში პრაქტიკულად დასრულდა საპრეზიდენტო პარტიაში პარტიილეთების გამოცვლის კამპანია. ამჯერად უნდა მოხდეს შეჯამება.

3) ზმნის დამატებას თან ახლავს კუთვნილებითი ზედსართავი. ფრანგულ ენაში მოცემულ ქვემდებარეს შეესაბამება განსაზღვრება. მაგალითად:

Les paysans et les ouvriers agricoles ont vu leur situation s'aggraver considérablement.

გლეხებისა და სოფლისმეურნეობის მუშების მდგომარეობა მნიშვნელოვნად გაუარესდა.

4) ზმნას voir წინ უსწრებს სხვა ზმნა ან არსებითი სახელი, რომელიც გამოხატავს სურვილს, მისწრაფებას, შიშს და ა.შ. ამ შემთხვევაში ასეთი სტრუქტურა voir+infinitif ჩანაცვლებულია დაქვემდებარებული წინადადებით. მაგალითად: Le peuple indien ne désire pas voir s'installer des rampes de lancement sur leur sol.

ინდოელ ხალხს არ სურს, რომ მათ მიწაზე აღიმართოს სარაკეტო დანადგარები.

5) se voir+infinitif. ნაცვალსახელი se შეიძლება იყოს პირადაპირი ან ირიბი დამატების მაჩვენებელი. ამის მიხედვით ფრანგული წინადადების ქვემდებარე ხდება პირადაპირი ან ირიბი დამატება ქართულ წინადადებაში, ქვემდებარე არ გამოიყენება ქართულ წინადადებაში, რადგანაც ზმნა ღებულობს განუსაზღვრელ პირიან ფორმას. მაგალითად: M. Gorbatchev s'est vu attribuer le Prix Nobel pour la consolidation de la paix entre les peuples.

მიხეილ გორბაჩოვს მიენიჭა ნობელის პრემია ხალხებს შორის მშვიდობის განსამტკიცებლად.

შეიძლება მსგავსი კონსტრუქცია გამოყენებულ იქნას ფორმით (se) voir+participe passé.

6) კონსტრუქცია voir+infinitif შეიძლება გამოყენებულ იქნას ქართულიდან ფრანგულად თარგმნისას. განსაკუთრებით მიზანშეწონილია მისი გამოყენება ქართულიდან თარგმნისას, როდესაც ადგილი აქვს ქვემდებარის ინვერსიას, რადგანაც ეს საშუალებას იძლევა თავიდან ავიცილოთ ინვერსია, რომელიც არც თუ სასურველია ფრანგულ ენაში. მაგალითად: Après la deuxième guerre mondiale on a vu se libérer du joug colonial beaucoup de pays africains.

მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ ბევრი აფრიკული ქვეყანა განთავისუფლდა კოლონიალური უღელისაგან.

კონსტრუქცია (se) voir+participe passé გარდამავალი ზმნებისათვის გამოიყენება ქართული პასიური ფორმებისათვის. მაგალითად:

კრიზისმა მოიცვა მთელი ქვეყანა - On voit la crise atteindre le pays.

ქვეყანა მოცულია კრიზისით - On voit le pays atteint par la crise.

L'Ambassadeur va être reçu par le Président de la République.

Le Chef du Protocole
37, quai d'Orsay-VIIe

Le 28 décembre 2004

Monsieur l'Ambassadeur,

Votre Excellence a bien voulu exprimer le désir d'obtenir une audience de Monsieur le Président de la République pour lui remettre les lettres L'accréditant en qualité d'Ambassadeur Extraordinaire et Plénipotentiaire de Novadie.

J'ai l'honneur de vous faire savoir que Monsieur le Président de la République vous recevra en audience officielle le lundi 10 janvier 2005 à 11 heures.

Un agent du Protocole aura soin d'aller vous chercher avec deux voitures de la Présidence à votre Ambassade, 12, avenue Paul Doumer, Paris XVIe, pour vous conduire, avec deux membres de votre Mission, au Palais de l'Elysée.

Le Président de la République sera n tenue de ville.

Je serais très obligé à Votre Excellence de bien vouloir accuser réception de la présente communication.

Veuillez agréer, Monsieur l'Ambassadeur, l'assurance de ma haute considération.

L'Introducteur des Ambassadeurs

Son Excellence
Monsieur Franz Napho
Ambassadeur de Novadie¹

ეკვივალენტები

„საფუძველი“ ითარგმნება სიტყვებით base, fondement.

sur la base de qch საფუძველზე
partant de qch
servir de base, être à la base

avoir pour base, réposer sur, être basé sur ეფუძნება

¹ ნოვადია მოგონილი სახელწოდებაა(ქ.ჯამი)

créer la base(les bases)

jeter les bases de საფუძვლის ჩაყრა
mettre (établir) qch sur
une base solide რაიმეს მყარ საფუძველზე დადგმა
basé sur qch, prendre qch pour base,
mettre qch à la base de საფუძველად ჩადება

„პოვნა“ (დამსახურება, მოპოვება, სარგებლობა), არსებით სახელთან ერთად, რომელიც გამოხატავს ურთიერთობის გამოვლენას, ითარგმნება ზმნებთან trouver, recevoir, joindre შეთანხმებით ანდა ერთი ზმნით პასიურ ფორმაში. მაგალითად:

თანაგრძნობით სარგებლობა trouver la sympathie
მხარდაჭერის ქონა recevoir l'appui, être appuyé
მოწონების დამსახურება recevoir l'approbation, être approuvé
გამოხატულების პოვნა s'exprimer par, se manifester dans, trouver son expression dans
აღიარების მოპოვება être reconnu
ზმნა accueillir ქართულად ითარგმნება „მიღება“. მაგალითად:
Cette nouvelle a été bien accueillie - ეს ახალი ამბავი კარგად იქნა მიღებული

განსაკუთრებული აღნიშვნის ღირსია სიტყვები „progressiste, progressif“, რომლებიც ძალიან ხშირად ეშვებათ.

progressiste - პროგრესული
progressif - თანდათანობითი

comme - როგორც
en tant que
à titre de
en qualité de

comme et en გააჩნიათ შედარებითი ნიუანსი. სხვა გამოთქმებისთვის ის არაა დამახასიათებელი.

მაგალითად: Il faut éliminer à tout jamais la guerre, en tant que moyen de résoudre les problèmes internationaux en litige - საჭიროა სამუდამოდ გამოვრიცხოთ ომი, როგორც საერთაშორისო სადავო საკითხების გადაწყვეტის საშუალება.

„ყოველმხრივი“, ეს ზედსართავი შეიძლება სხვადასხვანაირად ითარგმნოს ფრანგულ ენაზე. მაგალითად: „ყოველი მხრიდან“ - sous tous les aspects, à tous les points de vues.
„ყოველმხრივ განვიხილოთ“ - examiner sous tous les aspects;

„რომელიც ეხება სხვადასხვა საკითხებს“ - dans tous les domaines, large. მაგალითად: une large coopération, une coopération dans tous les domaines, sous toutes les formes.
„ყოველმხრივი განვითარება“ - développement harmonieux.

„მიმართული“ - être destiné à, être dirigé à, être orienté à, être concentré sur qch;
viser à qch, à faire qch (უფრო მეტად უარყოფითი მნიშვნელობით)
avoir pour but qch, avoir en vue qch, tendre à.

ეს გამოთქმა შეიძლება შეგვხვდეს სხვადასხვა წინდებულებთან, როგორცაა: pour, en vue de. წინადადებები მიმართული მშვიდობის განსამტკიცებლად - les propositions en vue de la consolidation de la paix (de consolider la paix); პროგრამა, რომელიც მიმართულია საზღვრების გადასახედად - programme de révision des frontières.

საეარჯიშოები

თარგმნეთ წინადადებები და მიაქციეთ ყურადღება სიტყვის „საფუძველი“ ეკვივალენტებს.

1. ქვეყნების ერთიანობა ემყარება მყარ საფუძველს.
2. დეკრეტში მშვიდობის შესახებ ჩადებულია ქვეყნის საგარეო პოლიტიკის საფუძველები.

თარგმნეთ წინადადებები და მიაქციეთ ყურადღება ზმნის „პოვნა“ ეკვივალენტებს.

1. მშვიდობიანი თანაარსებობის იდეა თავის ფართო აღიარებას პოულობს მსოფლიო საზოგადოებრიობაში.
2. ამ ორატორის მოხსენებამ დიდი მოწონება დაიმსახურა.
3. საქართველოს დღეებმა საფრანგეთში დიდ აღიარებას ჰპოვა საფრანგეთის კულტურულ წრეებში.

თარგმნეთ წინადადებები და მიაქციეთ ყურადღება გამოთქმას „მიმართული“.

1. ორატორმა მოკლედ ისაუბრა პარტიის წინასაარჩევნო კამპანიის შესახებ, რომელიც მიმართულია მშვიდობის დაცვისაკენ.
2. ჩვენი ქვეყნის დიპლომატია მიმართულია მოწინავე ქვეყნებთან საერთაშორისო ურთიერთობების გასაღრმავებლად.

თარგმნეთ წინადადებები და მიაქციეთ ყურადღება სიტყვებს progressiste, progressif.

1. Certains entreprises dissimulent leurs revenus pour diminuer le paiement des impôts progressifs.
2. L'organisation des Nations Unies appelle tous ses membres d'appliquer des idées progressistes qui figurent sur la Convention des Droits de l'Homme.

ლექსიკა

impasse ჩიხი

mettre dans l'impasse ჩიხში შეყვანა

tirer de l'impasse ჩიხიდან გამოყვანა

sortir de l'impasse ჩიხიდან გამოსვლა

système წყობა

à divers(différents) systèmes sociaux,

à différent système social სხვადასხვა სოციალური წყობით

intégrité territoriale ტერიტორიალური მთლიანობა

inviolabilité des frontières საზღვრების ხელშეუხებლობა

**Conférence de Presse
de M. Jacques Chirac
Président de la République Française
À l'occasion du sommet de l'OTAN**

Istanbul - Turquie
juin 2004

Bonjour Mesdames, Messieurs,

Je voudrais remercier les autorités turques qui nous reçoivent aujourd'hui, les journalistes turcs, les journalistes français qui ont fait le déplacement et les journalistes étrangers.

Vous me permettrez tout d'abord d'exprimer ma reconnaissance au Président SEZER, avec qui d'ailleurs je viens d'avoir un entretien bilatéral, et au Premier ministre Erdroğan pour l'accueil que nous ont réservé les autorités turques à l'occasion d'une réunion qui, chacun s'en est rendu compte, était difficile à organiser et complexe, et qui l'a fort bien été. Je voudrais également dire à la population d'Istanbul, cette superbe et glorieuse cité d'Istanbul, toute notre reconnaissance et aussi nos excuses pour les perturbations apportées à leur vie quotidienne et les difficultés qu'elle a dû assumer de notre fait. J'ai demandé au Président SEZER de les transmettre de ma part.

J'ai également souhaité remercier le Secrétaire général de l'OTAN pour la façon dont il a organisé, préparé et présidé nos travaux.

Il y a deux ans, à Prague, vous vous en souvenez, l'Alliance Atlantique ouvrait une page nouvelle de son histoire, une page marquée par l'élargissement, par la mise en place d'outils militaires plus flexibles et plus efficaces et enfin par le renforcement de ses partenariats. C'est ce travail que nous avons poursuivi aujourd'hui.

Ce Sommet consacre tout d'abord le nouvel élargissement et j'ai été heureux d'être, ce matin, le porte-parole des chefs d'État et de gouvernement pour accueillir les sept nouveaux membres qui ont rejoint l'OTAN.

Nous avons également dressé un premier bilan des outils militaires de l'OTAN. Comme vous le savez, la France est pleinement partie prenante à cet effort militaire de la NRF, la Force de Réaction Rapide de l'OTAN, dont les moyens nationaux, je le rappelle, sont également disponibles pour ce qui concerne l'Union européenne. La France est aussi, j'ai eu l'occasion de le rappeler, notamment pour les nouveaux membres, pour ceux qui ne nous connaissent pas aussi bien, l'un des tous premiers contributeurs de force aux missions militaires de l'OTAN. Au deuxième trimestre de cette année, la France sera amenée à diriger les opérations conduites par l'OTAN au Kosovo. Elle sera également en Afghanistan à travers l'état-major du Corps européen dont l'engagement, je le note en passant, est l'un des symboles de l'Europe de la défense. Cet engagement montre de manière exemplaire qu'une Europe de la défense forte est non seulement compatible mais aussi nécessaire pour une organisation militaire de l'OTAN forte.

კომენტარები

„ეხება“, ეს სიტყვა სხვადასხვანაირად გამოიყენება ფრანგულ ენაზე. მაგალითად:
touchant qch
relatif à qch
ayant trait à qch
en ce qui concerne

quant à qch
à propos de, au sujet de;
აგრეთვე გამოიყენება წინდებულები de, sur.
მაგალითად: un programme de consolidation de la paix
des propositions sur la consolidation de la paix

„ჩვენება“, ამ ზმნას ბევრი ეკვივალენტი აქვს. შეიძლება გამოვიყენოთ სხვადასხვა ზმნები თავისი ნიუანსებით.

montrer, faire voir ჩვენება, მითითება
démontrer თვალნათლივ ჩვენება
prouver დამტკიცება
témoigner de qch, attester qch დამოწმება
confirmer დადასტურება
manifester გამოვლენა

მოცემულ ზმნებს აქვთ თავიანთი შესატყვისი არსებითი სახელები ანალოგიური მნიშვნელობით. manifestation, preuve, témoignage;

გამოთქმას: „დამაჯერებლად“ შეესაბამება ფრანგული ეკვივალენტი „avec éclat, d'une manière convaincante“; „განსაკუთრებული თვალსაჩინოებით“, „მთელი დამაჯერებლობით“ - avec le plus grand éclat; „უდაოდ“ - incontestablement, irréfutablement. შესაბამისად არსებობს ამავე სიტყვებისაგან ნაწარმოები ზედსართავები. მაგალითად: éclatant, convaincant, probant. მაგალითად:

un exemple (témoignage) éclatant, convaincant, probant;
une preuve convaincante, frappante;
un argument probant, convaincant.

„პატივისცემა, დაცვა“ ამ სიტყვის ეკვივალენტებია - estimer, respecter;

მაგალითად: respecter la souveraineté d'un peuple, respecter les intérêts de qn, respecter les aspirations de qn.

„წარმატებულად“, ამ ზმნისზედის ეკვივალენტია avec succès; se développer avec succès; remplir le plan avec succès; réaliser sa tâche avec succès.

„წარმატებული“, ეს ზედსართავი გადმოიცემა სხვადასხვა ფორმებით ფრანგულ ენაში. მაგალითად:

réalisation du plan გეგმის წარმატებით განხორციელება
les pourparlers ont abouti,

le succès des négociations მოლაპარაკებების წარმატებით დასრულება

le bon (heureux) développement des relations ურთიერთობათა წარმატებით განვითარება

le lancement (réussi) d'une fusée რაკეტის წარმატებით გაშვება

„თანმიმდევრული“, ეს ზედსართავი გადმოიცემა შემდეგი ეკვივალენტებით. constant, conséquent; une politique conséquente, constante;

„თანმიმდევრულად, უცვლელად“ - constamment, avec conséquence, invariablement;

ერთი მეორის მიყოლებით - successif: des gouvernements successifs.

მაგალითად: À l'ONU, la France se prononce d'une façon conséquente en faveur des pays économiquement faibles - საფრანგეთი თანმიმდევრულად გამოდის გაეროში ეკონომიკურად შედარებით ჩამორჩენილი ქვეყნების დასახმარებლად.

Le ministre a reçu successivement les délégations des trois fédérations syndicales - მინისტრმა ერთმანეთის მიყოლებით მიიღო სამი პროფკავშირული დელეგაცია.

„შემდგომი“, თუ ეს სიტყვა ახლავს არსებით სახელს, რომელიც გამოხატავს განვითარებას, წინსვლას, შეიძლება არ ვთარგმნოთ ფრანგულად. ეს სიტყვა ითარგმნება თუ მას აქვს მნიშვნელობა „ახალი“ - nouveau, „უწყვეტი“ - continu,

იგი შეიძლება გადაითარგმნოს უკვე ნახსენები მოვლენის შემდეგ, როგორც „ultérieur“. მაგალითად: Dans les régions de l'Est de notre pays, les géologues ont trouvé de riches gisements de minéraux. Les recherches ultérieures (nouvelles recherches) seront effectuées cet été - ჩვენი ქვეყნის აღმოსავლეთით გეოლოგებმა აღმოაჩინეს სასარგებლო წიაღისეულის საბადოები. შემდგომი კვლევა განხორციელდება ზაფხულში.

სავარჯიშოები

თარგმნეთ ფრანგულად და გამოიყენეთ კონსტრუქცია voir+infinitif

1. ბოლო დროს მნიშვნელოვნად განმტკიცდა და გაფართოდა ჩვენი მრეწველობის წარმოებით - ტექნიკური ბაზა (le potentiel);
2. ასეთია ზოგადად საერთაშორისო მდგომარეობა: ერთი მხრივ იზრდება ხალხთა სწრაფვა განმტკიცდეს მშვიდობა და საერთაშორისო უსაფრთხოება; მეორე მხრივ, იზრდება ტერორისტების მცდელობები გაამწვავონ საერთაშორისო მდგომარეობა.

თარგმნეთ წინადადებები ფრანგულად

1. ძირეული სოციალური ცვლილებების შედეგად შესაძლებელი გახდება საქართველოში სიღარიბის აღმოფხვრა;

2. ომისშემდგომი პოლიტიკა ზოგიერთ ქვეყანაში მიმართული იყო გაეროს წესდების პრინციპების შესარყევად (à saper).

3. საქართველოს მიერ წამოყენებული წინადადებები, რომლებიც მიმართულია მთელ მსოფლიოში მტკიცე მშვიდობის უზრუნველსაყოფად, პოულობენ გამოხმაურებასა და მხარდაჭერას ყველა ქვეყნის საზოგადოების ფართო მასებში.

თარგმნეთ სიტყვა „ძირეული“ გამოთქმებში და გამოიყენეთ ფრჩხილებში მოცემული სიტყვები (principal, radical, vital, profond, crucial)

ძირეული ცვლილებები, ძირეული საკითხი, ძირეული შემობრუნება, ძირეული ინტერესები.

ლექსიკა

importance მნიშვნელობა

signification

d'une grande importance დიდი მნიშვნელობის

d'importance historique mondiale მსოფლიო ისტორიული მნიშვნელობის

attacher de l'importance მნიშვნელობის მინიჭება

revêtir une grande importance დიდი მნიშვნელობის მიღება

cimenter, sceller შედუღება

invincible დაუმარცხებელი
irrésistible (force) უძლეველი
immuable (principe, loi); invariable უცვლელი
indestructible, inaltérable(amitié) ურღვევი
indissoluble (liens) ურღვევი
inébranlable (volonté) ურყევი
intransigeant შეურიგებელი
constant მუდმივი

La Déclaration universelle des Droits de l'Homme (10 décembre 1948)

Préambule :

Considérant que la reconnaissance de la dignité inhérente à tous les membres de la famille humaine et de leurs droits égaux et inaliénables constitue le fondement de la liberté, de la justice et de la paix dans le monde.

Considérant que la méconnaissance et le mépris des droits de l'homme ont conduit à des actes de barbarie qui révoltent la conscience de l'humanité et que l'avènement d'un monde où les êtres humains seront libres de parler et de croire, libérés de la terreur et de la misère, a été proclamé comme la plus haute aspiration de l'homme.

Considérant qu'il est essentiel que les droits de l'homme soient protégés par un régime de droit pour que l'homme ne soit pas contraint, en suprême recours, à la révolte contre la tyrannie et l'oppression.

Considérant qu'il est essentiel d'encourager le développement de relations amicales entre nations.

Considérant que la Charte, les peuples des Nations-Unies ont proclamé à nouveau leur foi dans les droits fondamentaux de l'homme, dans la dignité et la valeur de la personne humaine, dans l'égalité des droits des hommes et des femmes, et qu'ils se sont déclarés résolus à favoriser le progrès social et à instaurer de meilleures conditions de vie dans une liberté plus grande.

Considérant que les États-membres se sont engagés à assurer, en coopération avec l'Organisation des Nations-Unies, le respect universel et effectif des droits de l'homme et des libertés fondamentales.

Considérant qu'une conception commune de ces droits et libertés est de la plus haute importance pour remplir pleinement cet engagement.

კომენტარები

„თარიღების აღნიშვნა“ - როდესაც გვინდა რამდენიმე დღის მითითება, ფრანგულ ენაში არსებობს სამი ფორმა. მაგალითად:

4 დან 8 ოქტომბერი - du 4 au 8 octobre; entre le 4 et 8 octobre

4 - 8 ოქტომბერი - les 4, 5, 6, 7 et 8 octobre.

„წინააღმდეგობის გაწევა, დაპირისპირება“, ეს ზმნები ფრანგულად გადმოიცემა შემდეგნაირად:

donner, infliger une riposte
s'élever, se dresser contre
résister, empêcher
faire face à
mettre obstacle à
tenir en échec, entraver, paralyser

"განმტკიცება, გაძლიერება", გადმოიცემა შემდეგი ფორმებით:

renforcer, consolider, raffermir
resserer (les liens d'amitié)
accentuer, intensifier
aggraver (გაუარესება, საფრთხის გაძლიერება)

„მხარე“, ამ სიტყვას ორი ეკვივალენტი აქვს. partie, côté. პირველი სიტყვა გამოიყენება შესიტყვეებებში „ორივე მხარე“, „მოლაპარაკებაში მონაწილე მხარე“, "les deux parties", "la partie contractante";

ზოგჯერ სიტყვა « მხარე » შეიძლება არც კი ითარგმნოს. მაგალითად: „საქართველოს მხარე წარმოდგენილი იყო...“, "La Géorgie était représentée par..."

„ურთიერთ“, ეს სიტყვა ითარგმნება სიტყვებით mutuel, réciproque. ზოგ შემთხვევაში ეს სიტყვა გამოტოვებულა თუკი სიტყვაში მოცემული პრეფიქსი entre -, რომელიც გამოხატავს ურთიერთმიმართებას.

sécurité mutuelle ორმხრივი უსაფრთხოება
coopération თანამშრომლობა
aide réciproque ურთიერთდახმარება
assistance mutuelle, entraide ურთიერთდახმარება
avantage(profit) réciproque ურთიერთგამორჩენა
réciproquement(mutuellement)avantageux ურთიერთხელსაყრელი
rapports, relations ურთიერთობები
respect mutuel ურთიერთპატივისცემა
compréhension mutuelle ურთიერთგაგება
confiance mutuelle ურთიერთნდობა
échanges ურთიერთგაცვლა
échange de visites ურთიერთსტუმრობა

„გზა“. ამ სიტყვის ეკვივალენტია voie. იგი შეიძლება შეგვხვდეს „საშუალების“ მნიშვნელობით. მაშინ ამბობენ „moyen“.

au moyen de qch; საშუალებით
autrement, par d'autres voies სხვანაირად, სხვა გზით
par voie (légale, pacifique etc) რაღაცა გზით
dans la voie de გზაზე
s'engager dans la voie de;
prendre le chemin de რაღაცა გზით წასვლა
entreprendre qch რაღაცის გაკეთების დაწყება
suivre la voie de; marcher

dans la voie de გზის გაყოლა
mettre sur la voie de გზაზე გაყვანა
ouvrir, tracer la voie de გზის გახსნა
frayer la voie à გზის გაკვალვა
barrer la route à გზის გადაღობვა

„მპური“, ჩვეულებრივ ითარგმნება სიტყვებით fraternel: amitié fraternelle, salut fraternel; un peuple frère, parti frère.

თუ სიტყვა მდებარეობითი სქესისაა, მაშინ გამოიყენება სიტყვა soeur, une république soeur - მოძმე რესპუბლიკა.

ანალოგიურად ითარგმნება სიტყვა „მეგობრული“; des relations amicales, des pays amis, des nations amies.

„საპასუხო“-ამ ზედსართავს არ აქვს ფრანგულში ეკვივალენტი. მაგალითად:

„საპასუხო ვიზიტით ჩასვლა“ - rendre une visite à;

Après un voyage en Géorgie, une délégation militaire américaine, une délégation militaire géorgienne s'est rendu aux États - Unis.

საქართველოდან აშშ-ში გაემგზავრა საპასუხო ვიზიტით სამხედრო დელეგაცია.

„საპასუხო ზომები“ - mesures nécessaires

თუ საქმე ეხება შეტყობინების, მოხსენებების გაცვლას, გამოიყენება სიტყვები réponse, répondre.

Le président géorgien a adressé au président des USA une réponse.

საქართველოს პრეზიდენტმა საპასუხო წერილი გაუგზავნა აშშ-ს პრეზიდენტს.

საეარჯიშოები

ითარგმნეთ წინადადებები და გამოიყენეთ სიტყვა „გზა“.

1. მშვიდობისმოყვარე ძალები მთელ მსოფლიოში მოითხოვენ ბოლო მოეღოს ტერორიზმს, ანუ მსოფლიო დაადგეს იმ გზას, რომელიც აშშ - მ შესატავაზა.

2. ბოლო დროის მოვლენებმა დაგვარწმუნა, რომ ჩვენ დროში ერთადერთი გზა მშვიდობის შესანარჩუნებლად და ბირთვული იარაღის თავიდან ასაცილებლად არის სხვადასხვა სახელმწიფოთა მშვიდობიანი თანაარსებობა.

3. ვარდების რევოლუციას გზა უნდა გაეხსნა ქართველი ხალხისათვის აღმშენებლობის დასაწყების საქმეში.

ითარგმნეთ წინადადებები და გამოიყენეთ გამოთქმების „საპასუხო“, „პასუხად“ ეკვივალენტები.

1. Une délégation parlementaire bulgare de huit membres a quitté aujourd'hui Sofia à destination de la France. Les parlementaires bulgares rendent ainsi la visite que des parlementaires français ont faite en Bulgarie.

2. En réponse à l'invitation du Conseil de l'Europe une délégation géorgienne a fait un séjour à Strasbourg du 15 au 20 mai 2006.

თარგმნეთ შესიტყვებები:

სტუმრის დახვედრა; წინააღმდეგობის გაწევა; ზეიმობა; წინადადებების მხარდაჭერა; ურთიერთობის შენარჩუნება; პრობლემის გადაწყვეტა; სამსახურის გაწევა; ქვეყანაში შესვლაზე ნების დართვა; ყურადღების მიქცევა; ზეწოლის განხორციელება; ზეგავლენის მოხდენა; დახმარების გაწევა; შეთანხმების მიღწევა; მიზნის მიღწევა; წარმატების მიღწევა; აზრთა ერთიანობა; მოქმედების თანხვედრა.

ლექსიკა

foyer (de guerre, de tension) კერა
s'inspirer de,
se guider par ხელმძღვანელობა, შთაგონება
partir de გამომდინარე
riposte წინააღმდეგობა
infliger une riposte წინააღმდეგობის გაწევა
riposte énergique მკვეთრი წინააღმდეგობა
riposte conjointe ერთობლივი წინააღმდეგობა
climat, atmosphère, ambiance ატმოსფერო, გარემო
dans un climat cordail, chaleureux,
d'amitié, amical, de compréhension mutuelle გულითად, თბილ, მეგობრულ გარემოში
identité (totale, pleine) de vues აზრთა (სრული) ერთიანობა

კომენტარები

განუსაზღვრელი ნაცვალსახელის თარგმანი წინადადებებში.

კონტექსტის მიხედვით ასეთი წინადადებები შეიძლება ითარგმნოს შემდეგნაირად:

ა) განუსაზღვრელი წინადადებებით;

A Londres, on fait remarquer que le plan américain risque d'accentuer les divergences de vues sur la politique à l'égard de la Chine - ლონდონში აღნიშნავენ, რომ ამერიკის პოლიტიკურმა გეგმამ ჩინეთთან მიმართებაში შეიძლება გაამწვავოს განხეთქილება.

ბ) აქტიური კონსტრუქციებით:

Dès ce soir, on entendra le substantiel exposé du secrétaire du UMP.

სალამოს სხდომაზე პრეზიდენტის პარტიის მდივანი გააკეთებს მნიშვნელოვან განცხადებას.

გ) უპირო გამოთქმებით (სიტყვებით „შეიძლება“, „არ შეიძლება“)

On dirait que les larges milieux politiques ont compris la signification du programme russe de désarmement.

შეიძლება ითქვას, რომ ფართო პოლიტიკურ წრეებში მიხედნენ თუ რა მნიშვნელობა აქვს რუსეთის მიერ წამოყენებულ პროგრამას განიარაღების შესახებ.

გამოთქმები on voit, on trouve, on constate ხშირად ითარგმნება გარადაუვალი ზმნებით „იმყოფება“, „არის“, ქართულ წინადადებაში პირდაპირ დამატებას შეესაბამება ქვემდებარე.

Dans l'UMP on voit maintenant trop de technocrates qui n'était pas le cas avant.

დღეს პრეზიდენტის პარტიაში ძალზე ბევრი ტექნოკრატია², რასაც ადგილი ადრე არ ჰქონდა.

თუ ნაცვალსახელი on გამოიყენება განზოგადოებული მნიშვნელობით, მაშინ მას შეესაბამება სიტყვები „ყველა“, „ადამიანები“, „ყოველი“, „ადამიანი“, „ის, ვინც“.

On ne pouvait manquer d'être frappé par l'atmosphère sérieuse et passionnée qui a marqué les séances du Congrès du UMP -

ის, ვინც იმყოფებოდა დარბაზში, არ შეიძლება არ ეგრძნო ის სერიოზული და ემოციური ატმოსფერო, რომელიც სუფევდა პრეზიდენტის პარტიის ყრილობაზე.

პოლიტიკურ მეტყველებაში განუსაზღვრელ ნაცვალსახელს „on“, შეესაბამება ნაცვალსახელი „nous“.

On n'arrivera à l'objectif voulu que par l'union des forces et par des manifestations organisées-

ჩვენ მივალწევთ სასურველ მიზანს, თუ გაკავერთიანებთ ძალებს ორგანიზებული დემონსტრაციებით.

se montrer, se déclarer+ adjectif. ამ სტრუქტურას ქართულში შეესაბამება „გამოხატვა“+ აბსტრაქტული არსებითი სახელი.

se montrer hostile à მტრული განწყობის გამოხატვა

se montrer favorable à კეთილგანწყობის გამოხატვა

se montrer prêt à მზადყოფნის გამოხატვა

se déclarer solidaire de სოლიდარობის გამოხატვა

se déclarer(fermement) résolu à faire qch საკუთარი (მტკიცე) გადაწყვეტილების გაცხადება

„ზიანის მიყენება, დაზარალება“. ეს გამოთქმა გადმოიცემა შემდეგი ზმნებით: nuire, porter préjudice à, porter atteinte, préjudicier.

„საზიანო“, „არაკეთილგანწყობილი“ ქართულად ითარგმნება შემდეგი ეკვივალენტებით: nuisible, dommageable, préjudiciable, défavorable, désavantageux.

ensemble - მთლიანი; dans son ensemble - მთლიანობაში

échange - გაცვლა, échanges pl –საქონელბრუნვა, échange de marchandises;

² ტექნოკრატი არის ფუნქციონერი, რომელიც უპირატესობას ანიჭებს პრობლემის ტექნიკურ მხარეს და უგულვებელყოფს სოციალურს.

face à - გათვალისწინებით
faire face à - თავის გართმევა

სავარჯიშოები

თარგმნეთ წინადადებები და გამოიყენეთ განუსაზღვრელი ნაცვალსახელი « on ».

1. A. France a écrit: "On croit mourir pour la patrie, on meurt pour des industriels".
2. On ne doit pas prendre ses désirs pour des réalités.
3. Mais on ne gouverne pas à la longue sans le peuple et contre le peuple.
4. Lorsque les manifestants débouchèrent sur la place de la ville, un officier donna l'ordre de tirer sur la foule. On releva quinze morts et de nombreux blessés.
5. Du temps du front populaire sous la pression des masses populaires, on a beaucoup fait. On a abrogé les décrets - lois iniques, ...on est venu en aide aux petits commerçants... On a créé pour les paysans l'office du blé.
6. On n'aura pas été sans remarquer que dans une certaine presse on ne néglige rien pour embrouiller les problèmes posés.

ლექსიკა

propriété foncière მიწის საკუთრება
propriétaire foncier მიწათმფლობელი
livraisons, fournitures მიწოდება (საქონლის)
faire dépendre de qch,
lier à qch დაკავშირება, დაქვემდებარება
consacrer მიძღვნა
instruments de ratification სარატიფიკაციო სიგელები
échanger des instruments de ratification სარატიფიკაციო სიგელების გაცვლა
mettre fin à qch, mettre un terme à qch,
en finir avec ბოლოს მოღება

ეკვივალენტები

„მიმდინარეობა, მიმდინარეობის პროცესში“ ითარგმნება გამოთქმებით le cours de, au cours de. მაგალითად:

„მოლაპარაკების პროცესში სერიოზულმა განხეთქილებამ იჩინა თავი“ - De graves divergences ont éclaté au cours des pourparlers. შეიძლება არც კი ითარგმნოს ფრანგულად. „Les pourparlers ont révélé de graves divergences“.

"რიგი". თუ ეს სიტყვა გამოყენება რაოდენობითი მნიშვნელობით, მაშინ მისი ეკვივალენტებია: nombre de, certain nombre de, plusieurs, beaucoup. თუკი რაოდენობითი მნიშვნელობა მეორე პლანზე გადადის და „რიგი“ ნიშნავს „ზოგიერთს“, მაშინ მისი ეკვივალენტებია certains, (toute)une série de...

"მიჩნევა", ეს ზმნა პოლიტიკურ ტექსტებში ითარგმნება სიტყვებით *estimer*, და არა *croire et trouver*.

"საქმე", დიდი ამოცანის მნიშვნელობით ითარგმნება სიტყვით *cause, la cause de la paix*;

კონკრეტული მნიშვნელობით გამოიყენება *affaire, chose; c'est une affaire (chose) très importante*;

„ქმნილება“ - *oeuvre*;

"სურვილი", ეს სიტყვა ითარგმნება შემდეგი ეკვივალენტებით *souhaiter, désirer*;

souhaiter - ამ ზმნას უფრო ნაკლებად კატეგორიული მნიშვნელობა აქვს, ვიდრე ზმნას *désirer*. მაგალითად:

1. *Nous souhaitons de nouveaux succès aux vaillants combattants de la paix*;
2. *Le Roi du Maroc a déclaré à l'envoyé spécial de l'AFP qu'il souhaitait rencontrer le Président de la République*;
3. *Les éléments ultra-réactionnaires souhaitent le rétablissement d'une dictature ouverte dans cette république sudaméricaine*;
4. *La jeunesse africaine désire travailler à la réalisation d'un Afrique libre et indépendante*.

ლექსიკა

difficultés, obstacles წინააღმდეგობა

une difficulté se présente, se dresse, surgit წამოიჭრება წინააღმდეგობა

présenter une difficulté წინააღმდეგობას წარმოადგენს

trancher, lever, aplanir des difficultés წინააღმდეგობის დაძლევა

causer, créer, soulever, élever des difficultés წინააღმდეგობის შექმნა

se heurter à des difficultés წინააღმდეგობას წააწყდა

surmonter des difficultés წინააღმდეგობის გადალახვა

éviter des difficultés წინააღმდეგობას თავი დააღწია

lettres de créance რწმუნების სიგელი

présenter, remettre ses lettres de créance რწმუნების სიგელის გადაცემა

სავარჯიშოები

ითარგმნეთ წინადადებები სიტყვის „მიმდინარეობა“ გამოყენებით.

1. ისტორიულ მოვლენათა კონკრეტული მიმდინარეობა წარმოადგენს მეტად რთულ და წინააღმდეგობებით აღსავსე პროცესს;
2. ყრილობის მიმდინარეობის პროცესში პარტიას მოუხდა მრავალი სიძნელის გადალახვა;
3. ეროვნულ - განმათავისუფლებელი ბრძოლის დროს აფრიკაში შეიქმნა მრავალი დემოკრატიული პარტია.

ითარგმნეთ სიტყვები და სიტყვათშეერთებები:

ჯარების გაყვანა; დასკვნის გაკეთება; წყობიდან გამოყვანა;
პოლიტიკის წარმოება; პარალელის გაღება; ვინმეს გაცეცხვება; ბაზების შექმნა,
სიძნელების შექმნა.

**Discours de Monsieur Jacques Chirac Président de la République Française
Lors de la Cérémonie d'ouverture du Xe Sommet des Chefs d'État et de
Gouvernement des Pays ayant le Français en partage.**

Ouagadougou - Burkina Faso - vendredi 26 novembre 2004

Monsieur le Président de la République,
Mesdames et Messieurs les Chefs d'État et de Gouvernement,
Monsieur le Secrétaire Général des Nations Unies,
Monsieur le Secrétaire Général de l'Organisation Internationale de la Francophonie,
Mesdames, Messieurs,
Chers Amis,

Je tiens à vous remercier, monsieur le Président de la République, Cher Blaise, pour l'accueil inoubliable du peuple du Burkina Faso dans cette ville de Ouagadougou où bat, aujourd'hui, le coeur de notre fraternité francophone.

Au moment où notre famille à adopter sa stratégie de développement durable, l'épreuve qui frappe l'un de nos membres nous rappelle que la paix est la condition première du développement.

A quelques heures de route d'ici, l'un de nous traverse une crise profonde. Une crise qui mobilise la communauté internationale tout entière, les Nations Unies, l'Union africaine, la CEDEAO³, décidée à tout faire pour enrayer la spirale d'autodestruction d'une grande nation qui nous est si proche et si chère.

Dans ces circonstances graves, je tiens à redire solennellement que la France est l'amie de la Côte d'Ivoire. Elle n'est pas là pour imposer sa propre paix, mais pour tenter d'éviter la guerre civile et le chaos. Elle est présente aux côtés du peuple ivoirien, comme de tant d'autres peuples affligés par la guerre, pour l'aider à trouver lui - même le chemin de la réconciliation et du renouveau.

En adoptant à l'unanimité la résolution 1572, le Conseil de sécurité de l'ONU a rappelé avec la plus grande fermeté qu'il ne peut avoir de solution militaire à cette crise. Il a réaffirmé les voies d'un règlement qu'attendent depuis trop longtemps la nation ivoirienne et l'ensemble de la région.

Pour la Francophonie, c'est là un défi majeur. Comment justifier notre existence si nous restions indifférents quand un conflit déchire l'un de nos membres, quand nos valeurs fondamentales sont inées par le recours à la force ou la politique de la haine? Notre organisation, fondée sur la confiance, doit être un lieu où l'on aborde malentendus et différends dans une esprit de fraternité et de conciliation. Nous devons adresser à la Côte d'Ivoire un message ferme et amical à la fois, pour que les parties renoncent enfin à la politique du pire et à la violence, à l'illusion de la solution militaire, et renouent avec le dialogue, seul chemin vers la paix.

Nous devons réagir chaque fois qu'un de nos membres est confronté à une telle situation.

³ CEDEAO-Communauté Économique des États de l'Afrique de l'Ouest

Je rends hommage à l'engagement et à l'action de notre Secrétaire général, le Président Abdou Diouf. Homme d'expérience et de sagesse, il est, à la tête de notre Organisation, un artisan infatigable de la paix.

Sous sa conduite, la Francophonie affirme son rôle politique. Elle s'est engagée avec succès dans des actions de médiation, de soutien aux processus de sortie de conflit, d'appui aux élections. Elle doit travailler en liaison étroite avec Nations Unies, l'Union africaine et les organisations régionales. Confirmons pour cela le mandat politique de notre Secrétaire général, et d'abord en Côte d'Ivoire. Faisons mieux vivre le dialogue politique entre représentants personnels et entre nos ministres.

Communauté de valeurs, la Francophonie a aussi pour mission d'aider à l'enracinement de la démocratie, des droits de l'homme et de l'état de droit. Donnons sa pleine portée à la Déclaration de Bamako qui organise notre coopération dans ce domaine, en étroite liaison avec l'Assemblée parlementaire de la Francophonie, ardent avocat de la démocratie.

წინადადებები

1. Les documents adoptés par le Congrès projettent une vive lumière sur la profondeur et l'importance des changements intervenus dans le pays au cours des dernières années.

2. Le Congrès a élaboré et soumis à l'examen des autres forces républicains un programme de rénovation de la démocratie dans l'ordre politique, économique, social et culturel.

3. Le Congrès a procédé à une critique approfondie de certains défauts dans l'activité des organisations de base.

4. Le Congrès a souligné la nécessité de faire plus pour organiser la jeunesse, la gagner à la lutte, aux côtés des autres forces démocratiques.

5. La discussion sur le rapport du président qui avait commencé la veille au soir s'est poursuivie au cours de la seconde journée du Congrès. A la séance du matin on a entendu successivement trois délégués de fédérations.

6. Placés sous la présidence de M. N., la séance de l'après - midi a vu monter à la tribune nombre de représentants de partis frères. Chaque fois, le Congrès salue avec autant de chaleur les témoignages de solidarité et de sympathie venus de toutes les parties du monde.

7. M. N., assure la présidence de la séance du matin. Il annonce M. X., chef de la délégation du UMP. Le Congrès le salue longuement et les applaudissements éclateront en tempête quand, à la fin de son intervention, il monte à la tribune pour donner l'accolade aux membres du bureau du Congrès.

8. Le président lit trois nouveaux messages parvenus à la tribune du Congrès de la part des partis frères. Chacun de ces messages soulève les acclamations interminables du Congrès.

9. Un tonnerre d'applaudissements salue les dernières paroles de l'orateur.

10. L'intervention s'achève sous les applaudissements, le Congrès se lève et entonne la Marseillaise.

11. La séance est levée à 19 heures. Elle reprend à 21 heures.

12. La séance de l'après - midi est présidée par M.C. Il donne la parole à M. N. qui vient lire une résolution approuvant le rapport d'activité de la commission. Un vote unanime intervient. Il en sera de même pour la résolution sur l'augmentation du taux des cotisations.

13. M. N., présente les conclusions de la commission des mandats.

14. Le Congrès a fortement attiré l'attention des participants sur le rôle du Parti comme organisateur de l'action des millions d'hommes.

კომენტარები

კონსტრუქცია il en est de...

il en est ainsi საქმე შემდეგნაირადაა
il en est de même საქმე ისევე ისეა
il en est autrement საქმე სულ სხვაგვარადაა
quoi qu'il en soit რაც არ უნდა იყოს

lourd de, gros de ...

აღსავსე შედეგებით lourd de conséquences
საფრთხის შემცველი lourd de danger(de périls)

„დარჩენა“, ამ ზმნის ეკვივალენტებია demeurer, rester
travaux - ეს სიტყვა უნდა მრავლობითში შევინარჩუნოთ, როდესაც საქმე ეხება ყრი-
ლობის ან კომისიის მუშაობას.

précéder, suivre, ამ ზმნების ეკვივალენტია „წინ უსწრებდა“.

მაგალითად: Une large discussion a précédé le Congrès - ყრილობას წინ უსწრებდა
გაცხოველებული დისკუსია.

ლექსიკონი

commission des mandats სამანდატო კომისია
(de vérification des pouvoirs)
commission de rédaction სარედაქციო კომისია
assises სხდომები
tenir ses assises შეკრება
congrès ყრილობა
congrès ordinaire, extraordinaire რიგითი, რიგგარეშე ყრილობა
convoquer, réunir le congrès ყრილობის მოწვევა
ouvrir, inaugurer le congrès ყრილობის გახსნა
clôre le congrès ყრილობის დახურვა
clôture du congrès ყრილობის გახსნა
le congrès se réunit le ... à ყრილობა იკრიბება(თარიღი)
le congrès se déroulera du ... au ყრილობა შედგება
le congrès se tient à... ყრილობა შედგება...
le congrès commence, termine ses travaux ყრილობა იწყებს, ამთავრებს მუშაობას
préparatif du (pour le) congrès ყრილობისათვის მზადება
congressiste, participant au congrès ყრილობის მონაწილე
présider le congrès, assurer la présidence
du congrès ყრილობის თავმჯდომარეობა
comité préparatoire მოსამზადებელი კომიტეტი
session préparatoire მოსამზადებელი კომიტეტი

session plénière პლენუმი
assistance ყრილობაზე დამსწრე საზოგადოება
présidium, bureau ყრილობის პრეზიდიუმი
présidium d'honneur საპატიო პრეზიდიუმი

Visite aux États - Unis d'Amérique Discours du Président de la République, M. Jacques Chirac, devant le congrès des États - Unis d'Amérique

(Washington, 1 er février 1996)

Monsieur le Speaker,
Monsieur le Président,
Mesdames et Messieurs les Membres du Congrès,

D'abord, merci de tout coeur de votre accueil. J'y suis profondément sensible.

"Dans l'Amérique, j'ai vu plus que l'Amérique, j'ai cherché une image de la démocratie elle-même". Ainsi s'exprimait Alexis de Tocqueville, l'un de nos plus grands penseurs. C'est parce que vous incarnez aux yeux du monde, depuis plus de deux siècles, une exigence, un symbole, que je suis heureux et fier de saluer aujourd'hui votre éminente Assemblée.

C'est sous le signe de la fidélité et de l'amitié qu'est placée ma visite aux États - Unis. Une amitié personnelle, née à la Libération quand, à douze ans, j'ai vu débarquer les troupes américaines en Provence. Une amitié confortée ensuite par les séjours que j'ai faits dans votre pays en tant qu'étudiant mais aussi, parce qu'il fallait bien vivre, en tant que chauffeur ou serveur de restaurant. Une amitié sincère et vraie, qui s'est renforcée à chacune de mes nombreuses visites aux États - Unis.

Mais surtout, c'est de l'amitié entre nos deux peuples que je veux aujourd'hui témoigner. Nous avons tous appris, dans nos livres d'histoire, combien la France avait aidé votre pays à s'ériger en une nation libre, souveraine, indépendante. Et combien, en retour, vos idéaux politiques avaient inspiré notre révolution et contribué à l'établissement de notre République.

Tissée par les liens du sang, cette amitié ne s'est jamais démentie. Par deux fois dans ce siècle, lorsque l'Europe était plongée dans les ténèbres de la guerre et de la barbarie, l'Amérique s'est levée et a mis sa puissance au service de la démocratie. Vos soldats ont payé de leurs vies ou de leurs blessures ce combat contre le mal. Certains d'entre vous appartiennent à une génération de héros et portent dans leur chair les stigmates de ce combat. À travers eux, c'est au peuple américain tout entier que j'exprime aujourd'hui notre reconnaissance. Vos sacrifices pour la liberté et pour la renaissance de l'Europe et de la France, les Français ne les oublient pas.

Cette relation exceptionnelle entre les États - Unis et la France se fonde sur une vision commune du monde, une même foi dans la démocratie, la liberté, les Droits de l'Homme, l'État de droit.

Bien sûr, nos intérêts ne sont pas toujours identiques. Mais la France a été dès l'origine, et restera, à égalité de droits et de devoirs, l'allié des États-Unis. Un allié solide. Chaque fois que l'essentiel était en cause, chaque fois la France était à vos côtés. Elle l'était à Berlin, puis lors

de la crise des missiles de Cuba. Elle l'était, vingt ans plus tard, lors de l'installation des euro-missiles en Europe. Elle l'était lors de la guerre du Golfe.

"L'amitié qui unit nos deux peuples a passé l'épreuve avec succès", disait George Washington.

ლექსიკა

séance სხდომა

séance d'ouverture, de clôture პირველი, დასკვნითი სხდომა

séance plénière პლენარული სხდომა

ouvrir la séance სხდომის გახსნა

déclarer la séance ouverte სხდომის გახსნილად გამოცხადება

lever la séance სხდომის დახურვა

suspendre la séance სხდომის დროებით შეწყვეტა

annoncer une suspension de séance de...

minutes შესვენების გამოცხადება(სხდომის დროს) რამდენიმე წუთით

la séance reprend სხდომა განახლდა

la séance s'achève sur l'intervention სხდომას დაასრულებს ბატონი X de N. თავისი მოხსენებით

l'intervention de N. achève la séance ბატონ X მოხსენებით დაიხურება სხდომა

la séance du matin, de jour(de l'après - midi), დილის სხდომა, დღის სხდომა,

du soir (de nuit) საღამოს სხდომა

tenir une séance სხდომის ჩატარება

séance publique ღია სხდომა

séance à huis clos დახურული სხდომა

la séance est placée sous la présidence de N სხდომა მიმდინარეობს ბატონ X - ის ხელმძღვანელობით

ordre du jour დღის წესრიგი

l'ordre du jour comporte (comprend) les points (les questions) suivant(e)s დღის წესრიგში დგას შემდეგი საკითხები

adopter l'ordre du jour დღის წესრიგის მიღება

inscrire (porter) une question à l'ordre du jour საკითხის დღის წესრიგში შეტანა

le député N. est intervenu sur le premier point de l'ordre du jour დეპუტატი X გამოვიდა დღის წესრიგის პირველ საკითხთან დაკავშირებით

l'ordre du jour étant épuisé, la séance est levée დღის წესრიგის საკითხები ამოწურულია, სხდომა დახურულია

applaudissements აპლოდისმენტები

applaudissements vifs, enthousiastes,

vigoureux, frénétiques მხურვალე აპლოდისმენტები

applaudissements prolongés ხანგრძლივი აპლოდისმენტები

applaudissements éclatent, retentissent გაისმის აპლოდისმენტები

applaudissements coupent, accueillent ces paroles გამოსვლას წყვეტს აპლოდისმენტები

tonnerre d'applaudissements აპლოდისმენტების გრიალი

salve d'applaudissements აპლოდისმენტების გრიალი

la salle se lève d'un seul élan et acclame longuement l'orateur დარბაზი ფეხზე დგება და ოვაციით ხვდება ორატორს

კომენტარები

პარალელური საშუალებები ზმნა avoir - ის შესაცვლელად. ბევრ თავისუფალ და ნახევრადთავისუფალ გამოთქმებში ზმნა „ქონება“ შეიძლება ჩანაცვლებულ იქნას უფრო ზუსტი მნიშვნელობის მქონე ზმნით. მაგალითად:

Cette politique a des conséquences très sérieuses.

Cette politique entraîne des conséquences très graves.

ასეთ პოლიტიკას ძალზე სერიოზული შედეგები აქვს.

La position de cet homme politique a une grande influence sur l'opinion publique du pays.

La position de cet homme politique exerce une grande influence sur l'opinion publique du pays.

ამ სახელმწიფო მოღვაწის პოზიცია დიდ გავლენას ახდენს ქვეყნის საზოგადოებრივ აზრზე.

"évoquer, invoquer". ამ ორ ზმნას ფრანგულ პოლიტიკურ ენაში დიდი გამოყენება აქვთ. Évoquer - გახსენება, შეხსენება, მოხსენიება. ზოგ კონტექსტში ამ ზმნების მნიშვნელობები სრულიად ემთხვევა.

"devant". ეს წინდებული ხშირად გამოიყენება პოლიტიკურ ენაში. მაგალითად: devant le danger terroriste - ამ კონტექსტში გამოიყენება როგორც „პირისპირ“. მას შეიძლება სხვა ეკვივალენტებიც ჰქონდეს. მაგალითად: „გათვალისწინებით, რაღაცის გამოისობით“.

საკარჯიშოები

მოძებნეთ სხვადასხვა ისტორიული და ლიტერატურული გამოთქმების წყაროები და დაიმახსოვრეთ:

La politique de Gribouille. Tu l'as voulu, Georges Dandin. Le baiser Lamourette. Les Topazes de la III - ème République. Une vérité de la Palice. Des moutons de Panurge. C'est un coup de Jarnac. Il est comme l'âne de Buridan. C'est comme M. Jourdain qui fait de la prose sans le savoir. Le sabre de Joseph Prud'homme.

თარგმნეთ წინადადებები და შეცვალეთ ზმნა avoir, ერთ - ერთი ზმნით: connaître, revêtir, ressentir, nourrir, obtenir, bénéficier, jouir.

1. ხალხთა ბრძოლას აქვს მკვეთრად გამოხატული ეროვნულ - განმათავისუფლებელი ხასიათი.
2. ამ ხალხს აქვს მკვეთრად გამოხატული სწრაფვა დამოუკიდებლობისაკენ.
3. რუსეთის რეაქციულ ძალებს აქვთ სსრკ - ს აღდგენის გეგმები.
4. ქართველ მსახიობთა გამოსვლას პარიზში დიდი წარმატება ჰქონდა.
5. დემოკრატიულ ქვეყნებში ადამიანებს აქვთ შრომის, დასვენებისა და განათლების უფლება.

6. კოლონიების ექსპლუატაციას არ აქვს საზღვრები
7. ყველა ამ წინადადებას აქვს საერთო ხასიათი.

თარგმნეთ კონტექსტში სიტყვები invoquer, évoquer.

1. Il est significatif de noter que le Président de la République invoque implicitement, pour refuser la convocation de l'Assemblée, l'article 5 selon lequel il est chargé de "veiller au respect de la Constitution".
2. Évoquant la conférence au sommet le premier britannique a souligné que les pays du PECO devaient y être représentés.
3. Dans son discours l'orateur a évoqué l'augmentation des municipalités d'union dans plusieurs départements et l'heureux effet de l'activité commune de différents partis.

თარგმნეთ წინდებული devant კონტექსტში.

1. Lors de son voyage en Indonésie, le premier britannique a prononcé, devant l'Assemblée nationale indonésienne, réunie en session spéciale, un discours de cinquante minutes.
2. Les travailleurs de ce département doivent s'organiser devant la menace des licenciements et de la réduction des salaires.

ლექსიკა

discours მოხსენება

discours d'ouverture, d'inauguration შესავალი სიტყვა

discours de clôture დასკვნითი მოხსენება

discours de salutation მისასალმებელი სიტყვა

allocution მოკლე მოხსენება

intervention გამოსვლა

rapport ანგარიში(მოხსენება)

co - rapport თანამოხსენება

rapport d'activité საანგარიშო მოხსენება

rapport politique ანგარიში პოლიტიკური მდგომარეობის შესახებ

faire, présenter un rapport sur... მოხსენების გაკეთება, მოხსენებით გამოსვლა

entendre un rapport ანგარიშის მოსმენა

discuter un rapport ანგარიშის განხილვა

intervenir, prendre la parole

dans le débat sur une question დისკუსიაში მონაწილეობის მიღება გარკვეულ საკითხზე

prendre la parole au congrès ყრილობაზე სიტყვით გამოსვლა

monter à la tribune ტრიბუნაზე ასვლა

passer la parole à qn სიტყვის მიცემა ვინმესთვის

saluer le congrès au nom de... ყრილობას მიესალმო ვინმეს სახელით

apporter, transmettre le salut de... ვინმესთვის მოკითხვის გადაცემა

წინადადებები

1. Je viens à cette tribune pour appuyer, au nom de ma délégation, l'inscription à l'ordre du jour des points 5 et 6.
2. Je tiens tout d'abord que ma délégation accorde son plein appui aux déclarations que viennent de faire ici les représentants de...
3. C'est avec une profonde conviction que notre délégation se déclare en faveur de l'inscription de la question.
4. N. a proposé de soumettre le rapport à l'Assemblée générale. Notre délégation se joint à lui.
5. Je partage l'opinion du représentant de..., mais j'estime qu'avant de prendre une décision la Commission devrait se faire fournir des renseignements supplémentaires.
6. J'associe ma délégation aux vues exprimées par N.
7. Je voudrais me joindre aux orateurs qui m'ont précédé pour me déclarer favorable aux propositions avancées.
8. Nous nous réjouissons des résultats encourageants obtenus par la Conférence.
9. Je me félicite des récentes décisions de la commission.
10. Notre délégation fait siennes les dernières propositions françaises.
11. Pour sa part, ma délégation salue la création d'une commission spéciale chargée d'examiner la question de plus près.
12. Nous avons déclaré que nous étions très heureux de cette solution.
13. Le délégué de ... a déclaré du haut de cette tribune que la question dont nous sommes saisis est une question très grave. Je suis de son avis sur ce point. Il a dit aussi que cette question mérite d'être discutée d'urgence. Là encore, je suis d'accord avec lui.

კომენტარები

ფრანგულ ენაში კონსტრუქციას la question (le problème, le point) de savoir si (où, quel) შეესაბამება „საკითხი იმის შესახებ, რომ...“ მაგალითად: La question de savoir si une question est importante, est tranchée à la majorité simple des voix.
საკითხი იმის შესახებ, რომ არის თუ არა მოცემული საკითხი მნიშვნელოვანი წყდება ხმების მარტივი უმრავლესობით.

Tout+gérondif-შეიძლება გამოხატოს არა მხოლოდ თანადროულობა, არამედ დაპირისპირებულობა, დათმობა. ქართულ ენაში მას შეიძლება შეესაბამებოდეს კავშირები და ზმნიზედები: „თუმცა“, „ და მაინც“ და ა. შ.

„გამოხატო შენი თანხმობა, მოწონება“, ქართულ ენაში გადმოიცემა სხვადასხვა საშუალებებით:

კმაყოფილების გამოხატვა - se féliciter de; se réjouir de, saluer, être très heureux de, applaudir, s'applaudir de; ხშირად ეს ზმნები გამოიყენება გადატანითი მნიშვნელობით „მოწონება“, „მხარის დაჭერა“: approuver, donner son approbation; être, se prononcer pour ou en faveur de qch; accepter (une proposition), concéder, souscrire à, accéder à, dire oui à, adhérer à, donner son adhésion à, se joindre, s'associer à, opter pour; adopter l'opinion, (l'avis), être du même avis que..., se ranger à l'avis de..., partager l'avis, l'opinion de..., se rallier à l'avis, à l'opinion, à une proposition; être, tomber d'accord avec; appuyer; donner, accorder son appui (sans réserve), faire sienne une idée.

Sortant-შეიძლება აღნიშნავდეს: „როდესაც უფლებამოსილების ვადა ამოიწურა“; მაგალითად: président sortant;

tenir à ინფინიტივთან კავშირში ითარგმნება როგორც „აუცილებლად მიჩნევა, თავის მოვალეობად ჩათვლა“; ზოგჯერ ისეთ ზმნებთან, რომლებიც გამოხატავს ხაზგასმას, tenir à შეიძლება სპეციალურად არ გადაითარგმნოს. მაგალითად: L'orateur a tenu à mettre en valeur - ორატორმა ხაზი გაუსვა.

s'inscrire -პოლიტიკურ ტექსტებში ხშირად ნიშნავს „შემადგენელი ნაწილი“;

სავარჯიშოები

თარგმნეთ წინადადებები და ყურადღება მიაქციეთ კონსტრუქციას la question de savoir de...

1. Au fond, la question se pose aujourd'hui de savoir comment rendre solide la coexistence pacifique, comment prévenir les écarts qui çà et là engendrent des conflits dangereux.
2. Il n'y a pas lieu que nous discussions maintenant le point de savoir si le paragraphe 7 de l'article 2 de la Charte est applicable dans ces conditions.
3. En examinant le projet de résolution et les amendements dont nous sommes saisis, il s'agit de savoir si l'Assemblée doit se sentir libre de discuter ouvertement et dans tous ses détails toute question importante intéressant les relations internationales.

თარგმნეთ წინადადებები და მიაქციეთ ყურადღება კონსტრუქციას tout +gérondif:

1. Tout en menant sans défaillance sa politique de coopération pacifique avec tous les pays, les Etats - Unis veille constamment à sa capacité de défense.
2. Tout en nous attachant à résoudre les problèmes urgents que soulève le nouvel essor de l'agriculture, nous devons accorder une attention spéciale au développement de petites fermes.

თარგმნეთ სიტყვები კონტექსტში:

1. Le membre sortant du Conseil de Sécurité doit être remplacé par un autre élu d'après les principes et règlements spécialement prévus.
2. Les ordonnances juridique et financière du gouvernement s'inscrivent parfaitement dans le système qui tend à limiter en France les droits et les libertés démocratiques.

ლექსიკა

résolution რეზოლუცია

mettre au point, élaborer une résolution რეზოლუციის შემუშავება

proposer une résolution რეზოლუციის შეტანა

adopter une résolution რეზოლუციის მიღება

amendement შესწორება

apporter, proposer un amendement შესწორების შეტანა

accepter, repousser un amendement შესწორების მიღება, არ მიღება

vote კენჭისყრა

procéder au vote კენჭისყრაზე გადასვლა

mettre aux voix კენჭისყრაზე დაყენება

le vote doit avoir lieu sans débat კენჭისყრა ჩატარდება დისკუსიის გარეშე

un vote unanime intervient ერთხმად მიღება

voter à l'unanimité ერთხმად მიღება

adopter par 10 contre 8 avec მიღებულია 10 ხმით 8 ხმის წინააღმდეგ,

3 abstentions 3 თავი შეიკავა

discussion, débat დისკუსია

discussion générale საერთო დისკუსია

discussion de principe დისკუსია პრინციპულ საკითხებთან დაკავშირებით

la discussion s'ouvre, se poursuit დისკუსია იწყება, მიმდინარეობს

la discussion s'engage autour de... დისკუსია მიმდინარეობს რაღაც საკითხის გარშემო

les débats se portent sur... დისკუსია ეხება შემდეგ საკითხს

la question a fait l'objet de grands débats საკითხმა გამოიწვია გაცხოველებული კამათი

espoir, espérance იმედი

donner l'espérance, l'espoir იმედის მიცემა

nourrir l'espérance, l'espoir იმედის ქონა

se flatter d'une espérance საკუთარი თავის დაიმედება

mettre son espérance(espoir)

dans qch, en qn რაიმეს იმედის ქონა

tromper, frustrer l'espoir იმედის გაცრუება

être l'(le dernier) espoir de qn ვიღაცის ბოლო იმედად ყოფნა

fonctions, attributions ფუნქცია, სამსახურეობრივი მოვალეობები

exercer, remplir les fonctions ფუნქციის შესრულება

entrer en fonctions თანამდებობის დაკავება

assumer les fonctions ფუნქციის საკუთარ თავზე აღება

cumuler des fonctions რამდენიმე თანამდებობის დაკავება

relever, suspendre qn de ses fonctions ვიღაცის თანამდებობიდან განთავისუფლება

conférer les fonctions à qn მოვალეობების ვინმეზე დაკისრება

კომენტარები

პარალელური საშუალებები, რომლებსაც შეუძლიათ შეცვალონ ზმნა dire.

dire ზმნა შეიძლება ბევრ შემთხვევაში ჩანაცვლებულ იქნას უფრო ვიწრო მნიშვნელობის მქონე ზმნით. მაგალითად: „მინისტრმა გამოთქვა თავისი აზრი ამ საკითხთან დაკავშირებით“ - Le ministre a dit son opinion sur cette question - Le ministre a émis son opinion à ce sujet.

თანხმობის გამოხატვა - ამ გამოთქმას სხვადასხვა ეკვივალენტი აქვს:

réserver son opinion - საკუთარი აზრის არ გამოთქმა

formuler, faire des réserves - შენიშვნების გაკეთება

douter, éprouver des doutes, hésiter - ეჭვის ქონა

trouver inopportun - არათანადროულად ჩათვლა

se prononcer contre

s'opposer à- უარყოფა

rejeter- უკუგდება

„რადაცის შესახებ მოლაპარაკება“ - se mettre, tomber d'accord sur qch, convenir que, s'entendre sur qch, que...

"არჩევა" - élire, désigner, nommer. ხშირად როდესაც საქმე ეხება რაიმე ორგანოს, მაშინ გამოიყენება შემდეგი ზმნები constituer, former. ზმნა „élire“ - ის შემდეგ არტიკლი არ გამოიყენება. მაგალითად: il a été élu président

saisir l'assemblée d'une question – კრებისათვის რაიმე საკითხის განსახილველად გადაცემა.

საეარჯიშოები

თარგმნეთ წინადადებები, შეცვალეთ ზმნა dire, ერთ - ერთი ზმნით: débiter, divulguer, objecter, prétendre.

1. ეს დუმილის შეთქმულებაა და რეაქციული პრესა არაფერს დაწერს ამ მოლაპარაკებაზე.
2. ისინი ამბობენ, რომ ეს წინადადებები ახალი არ არის.
3. ეს დელეგატი ამბობს, რომ ის მართალია, მაგრამ, მას არც ერთი არგუმენტი არ მოუყვანია.

თარგმნეთ წინადადებები და მოუძებნეთ ეკვივალენტები შემდეგ გამოთქმებს:

1. J'ai éprouvé certains doutes devant la façon dont le débat s'est déroulé à la Commission.
2. De l'avis de notre délégation, il ne serait pas opportun d'étudier cette question à la présente session de l'Assemblée.
3. Pour toutes les raisons que je viens d'indiquer, ma délégation rejette résolument la recommandation du Bureau.
4. Notre délégation s'oppose à la motion d'ajournement.
5. Je viens à cette tribune pour déclarer que ma délégation est opposé à l'inscription de ces deux points à l'ordre du jour.
6. Pour toutes ces raisons, ma délégation votera contre l'inscription du point 6.

თარგმნეთ წინადადებები და მოუძებნეთ ეკვივალენტები შემდეგ გამოთქმებს:

1. Les débats de la conférence ont porté sur trois thèmes...
2. Au Congrès extraordinaire du parti travailliste M. G. ouvrira la discussion et M. B. la clôturera et en tirera les conclusions.
3. Le premier orateur inscrit est longuement intervenu sur la question débattue.
4. M. F., appuyé par M. B., dit qu'il n'y a pas lieu de prolonger le débat et propose formellement que la séance soit levée.

5. M. N. suggère de suspendre la séance pour que ceux des représentants qui ont des modifications de rédactions à proposer puissent se mettre d'accord sur un texte avec les auteurs du projet de résolution.

Il en est ainsi décidé:

6. Par 54 voix contre 9 avec 2 abstentions, l'ensemble du projet de résolution commun, sous la forme modifiée, est adopté.

თარგმნეთ წინადადებები:

Le président dit:

- J'invite l'Assemblée à se prononcer sur l'inscription du point 3 qui a trait à...
- Si cette proposition ne soulève aucune objection, je la considérerai comme approuvée par l'Assemblée.
- Trois orateurs ont pris la parole contre l'inscription de la question à l'ordre du jour et trois orateurs ont pris la parole pour l'inscription. En conséquence, l'Assemblée va maintenant voter sur l'inscription du point 6. Le vote par appel nominal est demandé.
- Je donne la parole au représentant de ... qui désire soulever une question-d'ordre.

L'orateur dit:

- Avant de traiter du fond de la question de procédure dont nous sommes saisis je voudrais exposer comment je comprends la position de la question du point de vue de la procédure, afin qu'il n'y ait pas de différent sur ce point.
- Cet argument clôt toute discussion;
- Notre délégation a pris note des nombreux arguments avancés en faveur de cette motion. Ils ne nous ont pas convaincus.
- Même au risque d'être accusé de me répéter, je tiens à dire et à redire que la question dont nous sommes saisis est une grave question qui intéresse la paix du monde.
- Je voudrais maintenant fournir quelques exemples précis à l'appui des déclarations que je viens de faire.
- Ma délégation, désireuse d'écartier tous les doutes et d'apporter de l'ordre dans cette discussion, a proposé, en commun avec quelques autres délégations, les amendements que le Président a mentionnés.
- Je réserve pour moi - même et ma délégation le droit de réponse dans le débat qui s'ensuivra.
- Je n'aborderai pas, à ce stade, le fond de la question. Si la question doit venir en discussion malgré notre opposition, notre délégation traitera du fond pour réfuter les allégations gratuites en invoquant une foule de preuves incontestables.

თარგმნეთ წინადადებები:

პრინციპების დაცვა; დისციპლინის დაცვა. წესრიგის დაცვა.
რეზოლუციის პროექტის შეტანა; კანონპროექტის შეტანა; წინადადებით შემოსვლა; გირაოს შეტანა; თანხის შეტანა; საკითხის გარკვევა; შესწორების შეტანა; სიაში შეტანა; აურხაურის შეტანა; აფორიაქება; დღის წესრიგში საკითხის შეტანა; დებულების შეტანა პროგრამაში; გამოცოცხლება საზოგადოების; საკითხის კენჭისყრაზე დაყენება; საკითხის წამოყენება; ჩიხში შეყვანა; რთულ მდგომარეობაში ჩაყენება. ფაქტების მოყვანა. არგუმენტების მოყვანა; სავალალო შედეგებამდე მიყვანა.

ლექსიკა

travaux du congrès ყრილობის მუშაობა
le congrès aborde l'examen de la question de...
ყრილობა შეუდგა საკითხის განხილვას
le congrès renvoie le projet à l'examen de la commission ყრილობამ კომისიას გადაუგ-
ზავნა პროექტი შესასწორებლად
le congrès passe à l'examen ყრილობა შეუდგა დღის წესრიგის მეორე
du point deux de l'ordre du jour საკითხის განხილვას
le congrès se lève pour honorer la mémoire de... ყრილობის მონაწილეები ფეხზე ადგ-
ნენ, რათა პატივი მიაგონ ვილაციის ხსოვნას
aborder un problème საკითხის განხილვა
manière d'aborder un problème,
attitude envers un problème საკითხისადმი მიდგომა

Extraits de Débats⁴

1. Ouvrir/ clore la conférence

- Je déclare ouverte la conférence mondiale sur...
- J'ai l'honneur de déclarer ouverte la conférence sur... pour la paix
- Je déclare close la conférence mondiale sur...

2. Ouvrir/lever la séance

- Je déclare ouverte la deuxième séance plénière./ La séance est ouverte.
- La deuxième séance plénière est levée./La séance est levée.
- Mesdames et Messieurs, nous nous retrouverons ici à 15 heures précises.
- La prochaine séance plénière se tiendra lundi à 10 heures.

3. Suspendre/reprendre la séance

- Pour permettre aux délégations de se concerter, je suspends la séance pour dix minutes.
- Après cette courte interruption, la deuxième séance plénière reprend ses travaux.
- Je suis saisi d'une demande formelle de la part d'un groupe régional. Est-ce que vous êtes d'accord pour une brève interruption de la séance ? En l'absence d'objections, je déclare la séance suspendue, nous reprendrons nos travaux dans quinze minutes.
- Êtes-vous d'accord pour une suspension de séance de quinze minutes qui vous donnerait la possibilité de rechercher le consensus sur cet amendement ?
- S'il n'y a pas d'orateurs contre ma proposition, il convient de considérer que la demande de suspension est acquise.

⁴ მოცემულია ის ფორმულები, რომლებიც ძირითადად გამოიყენება სხვადასხვა კონფერენციების მსვლელობის დროს.

4. Ordre du jour :annoncer/rappeler

- Vous avez entre les mains l'ordre du jour préparé par la conférence préparatoire, nous passons maintenant au premier point de l'ordre du jour.
- Nous allons commencer par.../Nous passons au débat sur.../Nous poursuivons notre débat sur...
- À l'ordre du jour de nos travaux figure, pour cette séance, l'examen du point 4 de l'ordre du jour.

5. Ordre du jour:/annoncer/rappeler

- Vous avez entre les mains l'ordre du jour préparé par la conférence préparatoire, nous passons maintenant au premier point de l'ordre du jour.
- Nous allons commencer par.../Nous passons au débat sur.../ Nous poursuivons notre débat sur...
- À l'ordre du jour de nos travaux figure, pour cette séance, l'examen du point 4 de l'ordre du jour.

6. Ouvrir/lire/clore la liste des orateurs

- Nous allons aborder maintenant le point 4 de l'ordre du jour, la liste des orateurs est ouverte, je demande aux délégations de bien vouloir s'adresser au secrétariat pour s'inscrire sur la liste.
- Nous passons à l'examen du point 4 de l'ordre du jour, selon la liste des orateurs nous avons cinq délégations qui souhaitent prendre la parole, je demande donc au secrétaire de nous donner lecture de cette liste.
- L'examen du point 4 de l'ordre du jour étant très avancé, je propose de clore la liste des orateurs pour que nous puissions terminer nos travaux dans les délais qui nous sont impartis.

7. Ouvrir/clore/ajourner le débat

- Mesdames et Messieurs, le débat sur le point 2 de l'ordre du jour est ouvert.
- Puisque nous sommes arrivés à un consensus qui me semble suffisamment large, je vous propose de clore le débat sur le point 2 de l'ordre du jour.
- Certaines délégations n'ayant pas encore reçu les documents en français, je vous propose d'ajourner le débat sur le point 4 de l'ordre du jour à demain matin 10 heures.

8. Le droit de parole/limitation

- Je donne la parole au chef de la délégation géorgienne
- Le secrétaire général de la conférence a la parole pour donner lecture de la liste des orateurs.
- J'invite le président de la 2e commission à prendre la parole.
- Monsieur le délégué de la Géorgie ..., vous avez la parole

- Madame la déléguée de la Géorgie, je vous rappelle que conformément aux règles de procédures adoptées pour notre conférence, le temps de parole est limité à cinq minutes par intervention. Je dois donc vous demander de conclure rapidement votre exposé.
- Nous passons au débat sur les travaux de la 2e commission ; je me permets de vous rappeler que le temps de parole est limité à cinq minutes par délégation et par intervention. Je vous remercie de bien vouloir veiller à ne pas dépasser cette limite.

9. Motion d'ordre/motion de procédure

Le délégué de la Russie prend la parole sur le point 4 de l'ordre du jour qui a déjà été examiné, le délégué de la Géorgie proteste.

-Motion d'ordre, Monsieur le Président !

-Je donne la parole au délégué de la Géorgie.

-Monsieur le Président, j'ai soulevé une motion d'ordre parce que nous en sommes maintenant à l'examen du point 5 de l'ordre du jour et non plus au point 4.

-Je remercie le délégué de la Géorgie et je propose au délégué de la Russie de soumettre sa suggestion au bureau de la conférence.

Le Président met un texte aux voix et commet une erreur, le délégué de la Russie demande la parole.

-Point de procédure, monsieur le Président !

-Je donne la parole au délégué de la Russie.

-Monsieur le Président, conformément à l'article 8 de nos règles de procédure, la majorité requise pour l'adoption des questions importantes est la majorité des 2/3 et non pas la majorité absolue. Merci Monsieur le Président.

-Je remercie le délégué de la Russie et je vous prie d'excuser cette erreur. La majorité requise est bien 2/3 puisque l'adoption de la résolution fait partie des questions importantes.

10. Droit de réponse

-Nous passons maintenant au droit de réponse. À la suite de l'intervention de la Russie, le délégué de l'Ukraine a demandé à user de son droit de réponse. Je donne la parole à l'Ukraine et je donne ensuite de nouveau la parole à la Russie.

-L'Ukraine : Monsieur le Président, je tiens seulement à indiquer que les accusations de la Russie sont totalement injustifiées. Les affaires en question sont actuellement entre les mains de la justice et, par conséquent, tant que les tribunaux ne se seront pas prononcés, aucune conclusion ne pourra être tirée dans un sens ou dans un autre.

-Le Président : Monsieur le délégué de la Russie, souhaitez-vous exercer votre droit de réponse ?

-La Russie : Merci Monsieur le Président, je prends acte de ce que vient de dire le délégué de l'Ukraine.

11. Protestations

- Monsieur le Président, nous protestons énergiquement contre les paroles irresponsables prononcées par le délégué de l'Azerie et nous vous demandons de faire en sorte que de tels incidents ne se reproduisent pas. Je vous remercie.

- Monsieur le Président, nous nous élevons contre les accusations proférées par le délégué de la Croatie. Nous ne tolérerons pas que de telles paroles soient prononcées. Je vous remercie.

12. Amendements

Nous passons maintenant à l'examen des amendements soumis. Nous allons commencer par l'article 1. Le premier amendement a été présenté par la Russie, il vise à modifier la composition du Comité d'experts...

- Je mets l'amendement aux voix...
- L'amendement est adopté/l'amendement est rejeté.
- Nous pouvons maintenant passer aux amendements sur l'article 2...

13. Vote

- Je soumetts à votre approbation la proposition d'élire M.X. En l'absence d'objections, il en est ainsi décidé (consensus).

- Je mets aux voix le projet de résolution de la conférence.

La conférence est-elle disposée à voter ce projet de résolution ?

Conformément à nos règles de procédure, l'adoption de la résolution est une question importante, la majorité applicable est donc celle des 2/3.

Qui est pour ?...Qui est contre ?...Abstentions ?...

Je déclare le scrutin clos(pour les votes à bulletin secret).

Voici le résultat du vote : 48 voix pour, 11 voix contre et 5 abstentions.

Le projet de résolution est adopté./Le projet est adopté par acclamation.

14. Réserves

- L'Ukraine : Merci Monsieur le Président, en ce qui concern la solution adoptée par consensus, ma délégation tient à faire une réserve. Le gouvernement de l'Ukraine a examiné avec soin la question du financement et souhaite signaler que...

- Merci Monsieur le Président, permettez-moi d'émettre des réserves quant au plafond budgétaire adopté aujourd'hui...

15. Minute de silence

-Le Président : Vous savez tous que la continent nord-américain vient d'être touché par le typhon particulièrement dévastateur et meurtrier, il y a maintenant environ quarante-huit heures. Je vous invite à observer une minute de silence à la mémoire de toutes les victimes de cette catastrophe naturelle.

16. Condoléances

Mesdames et Messieurs, avant de donner la parole au premier orateur inscrit pour cette séance du matin, je voudrais évoquer le tremblement de terre destructeur qui s'est produit hier en Arménie, provoquant la mort d'environ X personnes, faisant plus de centaines blessés et laissant des milliers de personnes sans abri, selon les premières estimations.

Si vous le permettez, je voudrais adresser en votre nom à tous un télégramme de sympathie et de condoléances aux autorités de l'Arménie et aux familles des victimes. Je constate qu'il n'y a pas d'objections et vous en remercie.

L'Appareil d'État- Les Institutions françaises, Pierre Pactet, PUF, Que sais-je? 1996; p.9

Le pouvoir politique constitue l'élément moteur de l'appareil d'État. C'est lui qui sert d'enjeu aux grandes compétitions entre les principaux courants, soit à l'occasion des présidentielles, soit à l'occasion des législatives. C'est sur lui que sont concentrés les feux de l'actualité, c'est vers lui que se tournent les observateurs lorsqu'ils procèdent à l'analyse de la situation.

Et il est bien certain que les titulaires du pouvoir politique, le Président de la République mais aussi le gouvernement et la majorité parlementaire, ont un rôle d'impulsion, de coordination et de décision qui les place au sommet de la hiérarchie étatique. Ils ne représentent pourtant que la partie visible de l'iceberg. La machinerie administrative qui sert de support et de relais à ces autorités n'est pas moins importante. Assumant en principe des fonctions de préparation et d'exécution mais participant en fait à la prise des décisions, les techno-structures étatiques représentent le corps et la substance même de l'appareil.

On ne saurait davantage négliger les interventions de ce dernier dans le domaine économique et social, cependant théoriquement libre, car ce sont elles qui donnent sa vraie signification à la politique du pouvoir.

კომენტარები

ზოგიერთი რეალია. საფრანგეთის ცხოვრების ბევრი რეალია გამოიხატება მეტონიმიით ან შეკვეცილი ფორმით:

1. დაწესებულება, თანამდებობის პირი ზოგჯერ აღინიშნება ადგილმდებარეობით:

L' Elysée პრეზიდენტის სასახლე
Le Palais Bourbon ეროვნული კრება
Le Luxembourg სენატი
L'Hôtel Matignon პრემიერ - მინისტრი

2. სამინისტროს დასახელებებში ხშირად გამოტოვებულია სიტყვა ministère:
l'Intérieur - შინაგან საქმეთა სამინისტრო.

3. ქუჩების, მოედნების, დაწესებულების, ქანდაქებების დასახელებისას ადგილი აქვს ელიფსურ გამოყენებას. მაგალითად: Un défilé grandiose de la Bastille à la Nation-გრანდიოზული დემონსტრაცია ბასტილიის მოედნიდან ნასიონის მოედნამდე.

4. პარტიის წევრები, ორგანიზაციები აღინიშნება შემოკლებით.

მაგალითად: Un UMP - პრეზიდენტის პარტიის წევრი

5. დეპარტამენტების სახელწოდებებში გამოტოვებულია სიტყვა „დეპარტამენტი“.
მაგალითად: dans l'Aube-ობის დეპარტამენტში.

ლექსიკა

pouvoir ხელისუფლება
division des pouvoirs ხელისუფლების გადანაწილება

pouvoir législatif საკანონმდებლო ხელისუფლება
 pouvoir exécutif აღმასრულებელი ხელისუფლება
 pouvoir judiciaire სასამართლო ხელისუფლება
 investir du pouvoir ძალაუფლებით აღჭურვა
 arriver, parvenir, accéder au pouvoir ხელისუფლებაში მოსვლა
 transmettre le pouvoir à qn უფლებამოსილების გადაცემა
 exercer le pouvoir ძალაუფლების აღსრულება
 remettre le pouvoir entre les mains de qn ძალაუფლების ვინმეს ხელში გადაცემა
 pouvoirs უფლებამოსილებანი
 déléguer ses pouvoirs à qn უფლებამოსილების გადაცემა
 excéder, outrepasser ses pouvoirs უფლებამოსილების გადამეტება
 être le fondé de pouvoirs de qn ვინმეს უფლებამოსილების წარმომადგენელი
 expiration des pouvoirs უფლებამოსილების ამოწურვა
 constitution კონსტიტუცია
 projet de constitution, projet constitutionnel კონსტიტუციის პროექტი
 observer, appliquer la constitution კონსტიტუციის დაცვა
 selon, d'après, en vertu de, aux termes de (la loi, la constitution) (კანონის, კონსტიტუციის შესაბამისად)
 en vigueur მოქმედი
 entrer en vigueur ძალაში შესვლა
 faire entrer en vigueur ძალაში შეყვანა
 ressort, compétence კომპეტენცია
 être du ressort, de la compétence de ვილაცის კომპეტენციაში ყოფნა
 en dernier ressort ბოლო ინსტანციაში

Extraits de la Constitution de la République Française de 1958.

Titre II. Le Président de la République

Article 5.

Le Président de la République veille au respect de la Constitution. Il assure, par son arbitrage, le fonctionnement régulier des pouvoirs publics ainsi que la continuité de l'État.
 Il est garant de l'indépendance nationale, de l'intégrité du territoire.

Article 6.

Le Président de la République est élu pour 5 ans au suffrage universel direct. « Les modalités d'application du présent article sont fixées par une loi organique » .

Article 8.

Le Président de la République nomme le Premier Ministre. Il met fin à ses fonctions sur la présentation par celui - ci de la démission du Gouvernement.

Sur la proposition du Premier Ministre, il nomme les autres membres du Gouvernement et met fin à leurs fonctions.

Titre III. Le Gouvernement

Article 20.

Le Gouvernement détermine et conduit la politique de la Nation. Il dispose de l'administration et de la force armée.

Il est responsable devant le Parlement, dans les conditions et les procédures prévues aux articles 49 et 50.

Titre IV. Le Parlement

Article 24.

Le Parlement comprend l'Assemblée Nationale et le Sénat. Les députés à l'Assemblée Nationale sont élus au suffrage direct.

Le Sénat est élu au suffrage indirect. Il assure la représentation des collectivités territoriales de la République. Les Français établis hors de France sont représentés au Sénat.

Article 28.

Le Parlement se réunit de plein droit en une session ordinaire

Qui commence le premier jour ouvrable d'octobre et prend fin le dernier jour ouvrable de juin.

« Le nombre de jours de séance que chaque assemblée peut tenir au cours de la session ordinaire ne peut excéder cent vingt. Les semaines de séances sont fixées par chaque assemblée.

Le Premier ministre, après consultation du président de l'assemblée concernée, ou la majorité des membres de chaque assemblée peut décider la tenue de jours supplémentaires de séance.

Les jours et les horaires des séances sont déterminés par le règlement de chaque assemblée. »

Article 32.

Le Président de l'Assemblée Nationale est élu pour la durée de la législature. Le Président du Sénat est élu après chaque renouvellement partiel.

Article 33.

Les Séances des deux Assemblées sont publiques. Le compte rendu intégral des débats est publié au *Journal Officiel*.

Chaque assemblée peut siéger en comité secret à la demande du Premier Ministre ou d'un dixième de ses membres.

კომენტარები

ფრანგულ ენაში წინადადება ჩვეულებრივ იწყება ქვემდებარით, ქართულში კი შეიძლება იყოს წინდებულნიანი ფორმა გარემოების ან დამატების მნიშვნელობით. ამიტომ თარგმნისას მიზანშეწონილია წინადადების სტრუქტურა შეიცვალოს. გარდაუვალი ზმნის ნაცვლად ჩაისვას გარდამავალი.

მაგალითად: კონსტიტუციის 15 თავში განხილულია საკითხები სუვერენიტეტის, მთავრობის და ა.შ. შესახებ.

Dans les 15 titres de la Constitution sont examinées les questions de la souveraineté, etc.

Les 15 titres de la Constitution examinent...

ლექსიკა

droit უფლება

droits civils სამოქალაქო უფლება

droits civiques პოლიტიკური უფლება

droit au travail შრომის უფლება

droit au repos დასვენების უფლება

droit à l'instruction განათლების უფლება

droit à la sécurité sociale სოციალური დაცვის უფლება

droit de vote, électoral საარჩევნო უფლება

droit de grève გაფიცვის უფლება

droit syndical პროფკავშირული გაერთიანების უფლება

droit de cité მოქალაქეობის უფლება

droit d'asile, de refuge თავშესაფარის უფლება

accorder un droit უფლების მინიჭება

exercer son droit უფლების განხორციელება

jouir du droit უფლებით სარგებლობა

priver des droits უფლების ჩამორთმევა

fouler aux pieds les droits უფლების შელაზვა

de (plein) droit მდგომარეობით

dégradation civique უფლებებში დამარცხება

liberté თავისუფლება

libertés civiles, publiques სამოქალაქო თავისუფლებანი

liberté de pensée (d'expression) აზრის გამოხატვის თავისუფლება

liberté de la parole სიტყვის თავისუფლება

liberté de réunion შეკრების თავისუფლება

liberté de manifestations დემონსტრაციის მოწყობის თავისუფლება

liberté d'association ასოციაციის შექმნის თავისუფლება

liberté de la presse პრესის თავისუფლება

liberté de conscience სინდისის თავისუფლება

liberté individuelle პიროვნების თავისუფლება

inviolabilité de la personne პიროვნების ხელშეუხებლობა

inviolabilité du domicile საცხოვრებლის ხელშეუხებლობა

Le gouvernement désavoué, la gauche relancée - «le Monde», mars 2004 - Philippe Le Cœur

Marqué par une participation plus forte que prévu, le premier tour des élections régionales et cantonales, dimanche 21 mars, a vu le Parti socialiste et ses alliés devancer nettement les listes UMP et UDF. Le vote - sanction permet aussi au Front national de se maintenir au niveau de 15%.

Les sondages les disaient peu intéressés par les élections régionales, mais désireux de marquer leur mécontentement vis - à - vis du gouvernement. Les Français ont finalement été plus nombreux que prévu à aller voter dimanche 21 mars: le taux de participation au premier tour du scrutin régional a atteint 62, 23% (contre 58% en 1998).

En revanche, leur volonté de profiter de ce scrutin de mi - mandat - le seul de portée nationale avant les élections présidentielle et législatives de 2007 - pour procéder à un vote - sanction n'a pas fléchi. La droite - et tout particulièrement l'UMP, le parti de Jacques Chirac - a ainsi subi un sérieux revers. C'est la gauche qui en tire avant tout profit. Mais le mécontentement exprimé par les électeurs bénéficie également à l'extrême droite, Front National(FN) en tête.

Le PCF et les Verts font bonne figure, l'extrême gauche stagne.

Là où elles se présentaient de façon autonome par rapport à celles du PS, les listes des Verts et du Parti communiste(PCF) ont réalisé de bons résultats. Les Verts, dans les six régions où ils se présentaient seuls, améliorent de un à trois points leurs résultats de l'élection présidentielle de 2002. Ils dépassent partout le seuil de 5% des exprimés, au - delà duquel une fusion de listes est possible. En Rhône - Alpes, ils passent la barre des 10% des exprimés qui permet de se présenter au second tour. Mais la fusion avec les listes de gauche devrait prévoir dans l'ensemble des régions, a annoncé Gilles Lemaire, leur secrétaire national.

Marie - George Buffet, la secrétaire nationale du PCF, peut aussi se féliciter d'avoir réussi son pari. Sa propre liste totalise 7,2% des voix en Ile - de - France. Et en Nord - Pas - Calais et en Picardie, celles emmenées par, respectivement, Alain Bocquet et Maxime Gremetz ont dépassé les 10% des exprimés. Mme Buffet a assuré que "les communistes ont partout l'objectif de faire gagner la gauche".

კომენტარები

კაუზატიური ფორმების შესაცვლელი პარალელური საშუალებები.
კაუზატიურ კონსტრუქციებს, რომელთა შემადგენლობაშიც შედის გარდაუვალი ზმნა, შეიძლება ეკვივალენტად ჰქონდეს მარტივი გარდამავალი ზმნები.

კომუნისტთა და სოციალიტთა გამარჯვებამ გაერთიანებული სიებით არჩევნებზე გამოიწვია მემარჯვენე პარტიათა შეშფოთება-

Le succès des listes d'union aux élections a fait naître l'inquiétude des partis de droite

Le succès des listes d'union ... a suscité l'inquiétude des partis de droite.

სავარჯიშოები

თითოეული წინადადება თარგმნეთ ორგვარი ფორმით (კაუზატიური ფორმით და მისი სინონიმით).

1. ხელშეკრულების ავტორებმა მასში ჩართეს მთელი რიგი ეკონომიკური ხასიათის სტატიები.
2. პრემიერ - მინისტრმა მოიწვია თავისი კოლეგები, რათა განეხილათ სასწრაფოდ შექმნილი მდგომარეობა.
3. მთავრობის უარმა მოეწვია ეროვნული კრების სხდომა გამოიწვია ქვეყნის საზოგადოების აღშფოთება და პროტესტი.
4. პროტესტის ხმები გაისმის სულ უფრო ხშირად.

თარგმნეთ წინადადებები, მიაქციეთ ყურადღება შემოკლებების სწორ გადმოცემას ქართულ ენაზე.

1. Parmi les délégués du Congrès il y a des travailleurs de grands services comme la S.N.C.F., P.T.T.
2. L'intervention brutale des C.R.S. dans le conflit (il s'agit d'une grève) fit beaucoup pour dissiper les illusions démocratiques et sociales que les ouvriers et les petits gens pouvaient avoir.
3. L'UE et le Marché commun, dont les participants sont tous membres de l'OTAN ont beaucoup contribué à l'élargissement de la Communauté européenne.

ლექსიკა

- corps (collège) électoral საარჩევნო კოლეგია
électeur ამომრჩეველი
mandant ამომრჩეველი
exercice du droit électoral საარჩევნო უფლების გამოყენება
avoir capacité électorale საარჩევნო უფლების ქონა
privation du droit électoral საარჩევნო უფლების ჩამორთმევა
droit d'élire არჩევის უფლება
électorat არჩევის უფლება
droit d'être élu უფლება არჩეულ იყოს
éligibilité უფლება არჩეულ იყოს
éligible არჩეულად ყოფნის უფლება
inéligible არჩეულად ყოფნის უფლების არ ქონა
cens électoral (de fortune, d'instruction, de résidence) საარჩევნო ცენზი (ქონებრივი, განათლების, საცხოვრებელი ადგილის)
élection არჩევანი
procéder à une élection არჩევა
valider une élection არჩევის დადასტურება
invalider une élection არჩევის არ დადასტურება
réélection გადარჩევა
élections არჩევნები
élections générales, législatives,

parlementaires საპარლამენტო არჩევნები
 élections cantonales კანტონალური არჩევნები
 élections communales, municipales კომუნის არჩევნები, მუნიციპალური
 élections complémentaires დამატებითი არჩევნები
 élections partielles ნაწილობრივი არჩევნები
 élections ordinaires რიგითი არჩევნები
 élections extraordinaires რიგგარეშე არჩევნები
 élections directes პირდაპირი არჩევნები
 élections à deux, à trois degrés არჩევნები ორ, სამ ტურად
 élections à plusieurs degrés არჩევნები მრავალ ტურად
 élections à représentation proportionnelle არჩევნები პროპორციული სისტემით
 élections majoritaires არჩევნები მაჟორიტარული სისტემით
 suffrage საარჩევნო უფლება
 suffrage universel, direct et égal, au scrutin secret საყოველთაო, პირდაპირი და თანაბარი ფარული კენჭისყრით
 suffrage restreint შეზღუდული საარჩევნო უფლება
 suffrage à plusieurs degrés მრავალსაფეხურიანი კენჭისყრა
 suffrage inégal არათანაბარი კენჭისყრა
 suffrages paysans (ouvriers) გლეხთა(მუშათა) ხმები
 réunir, recueillir, obtenir, rallier, totaliser les suffrages (voix) ხმების მიღება (დაგროვება)

L'élection présidentielle algérienne fixée au 8 avril – «Le Monde», février 2004 - AFP

Le décret a été signé samedi 7 février par le président Abdelaziz Bouteflika, probable candidat. La quarantaine de postulants, qui doivent obtenir de nombreux parrainages, dénoncent déjà "la fraude qui s'organise".

La date de l'élection présidentielle algérienne est enfin connue. Abdelaziz Bouteflika, dont le mandat de cinq ans s'achève le 27 avril prochain, a signé, samedi 7 février, un décret convoquant le corps électoral pour le jeudi 8 avril 2004, indique un communiqué de la présidence de la République. Cette convocation s'effectue dans les délais prévus par la loi organique relative au régime électoral, soit 60 jours avant la tenue du scrutin.

Un second tour pourrait avoir lieu quinze jours après la proclamation des résultats du premier tour par le Conseil constitutionnel, selon la loi organique réagissant cette élection. Jusqu'à présent, un seul tour a suffi pour toutes les élections présidentielles en Algérie, à deux tours depuis la révision constitutionnelle de 1989 quand le multipartisme a été institué avec la fin du régime de parti unique du Front de Libération Nationale (FLN), conséquence des émeutes d'octobre 1988.

Une quarantaine de candidats possibles.

Le Président Bouteflika n'a toujours pas annoncé s'il brigait ou non un second mandat.

Toutefois, depuis plusieurs mois, il enchaîne tournée sur tournée en province, largement médiatisées par l'unique chaîne de télévision nationale. Sa candidature ne semble plus faire de doute, selon les journaux privés algériens. Samedi, à peine rentré d'une visite à Adar, à 1 500

km au sud d'Alger, il repartait pour une autre préfecture du sud, Ghardahia, où il a inauguré, comme dans toutes ses visites, des réalisations socio - économiques, largement commentées par la télévision d'État.

Face à M. Bouteflika, plus d'une quarantaine de postulants à la magistrature suprême se sont fait connaître. Certains ont même annoncé leurs candidatures. Parmi eux des ténors, comme l'ancien chef de gouvernement, le patron du FLN Ali Benflis, deux autres ex - chefs de gouvernement Sid Ahmed Ghazali et Mokhad Sifi, le général à la retraite Rachid Benyellès, l'islamiste radical Abdallah Djaballah, ainsi que des chefs de petits partis.

Toutefois, ces postulants ne sont pas tous sûrs de pouvoir se présenter. Pour être candidat, il faut être âgé de plus de 40 ans, "jouir uniquement de la nationalité algérienne d'origine" et "être de confession musulmane", la république démocratique et populaire d'Algérie faisant de l'islam la "religion d'État".

Observateurs Internationaux.

Surtout, la validation des candidatures par le Conseil constitutionnel nécessite de nombreux parrainages: un minimum de 600 signatures d'élus communaux, départementaux, de députés ou de sénateurs dans au moins 25 wilayas (départements), ou encore 75 000 signatures d'électeurs (au minimum 1500 signatures par wilaya).

Les candidats à la présidence ont déjà dénoncé la "fraude qui s'organise". De son côté, M. Bouteflika a créé une commission politique nationale de surveillance des élections et a fait appel à des observateurs internationaux pour vérifier le bon déroulement du scrutin.

კომენტარები

დაქვემდებარებული წინადადების არსებითი სახელით შეცვლა. თარგმნისას ფრანგულ ენაზე დაქვემდებარებული წინადადება შეიძლება შეცვლილ იქნას არსებითი სახელით. ამ დროს არსებითი სახელი ლექსიკურად უნდა შეესაბამებოდეს ზმნას ან ზედსართავ სახელს, რომელიც შეადგენს დაქვემდებარებული წინადადების შემასმენელს.

მაგალითად: თუმცა ამ ჯგუფების აზრები განსხვავებულია ბევრ საკითხზე, ისინი ერთხვევა მშვიდობის დაცვის საქმეში-

Quoique les opinions de ces groupements soient différentes sur nombre de questions, ils sont unanimes dans leur lutte pour la paix.

Les divergences d'opinions de ces groupements sur beaucoup de questions n'altèrent en rien leur unanimité dans la lutte pour la paix.

სავარჯიშო

თარგმნეთ წინადადებები, შეცვალეთ დაქვემდებარებული წინადადება არსებითი სახელით.

1. იმისათვის, რომ საკითხი გადაწყდეს, უნდა ორივე მხარეს მოუსმინონ.

2. ბოლო დროის ინფორმაცია იმსახურებს იმას, რომ მათზე გამახვილდეს ყურადღება.

3. საკითხი განიარაღების შესახებ შეიძლება დარეგულირდეს მანამ, სანამ გადაწყდება საკითხი გაერთიანების შესახებ.

ლექსიკა

vote კენჭისყრა

vote affirmatif კენჭისყრა ვინმეს სასარგებლოდ

vote négatif კენჭისყრა ვინმეს საწინააღმდეგოდ

vote public ღია კენჭისყრა

émettre un vote კენჭისყრა

soumettre au vote კენჭისყრაზე დაყენება

motiver son vote კენჭისყრის მოტივებთან დაკავშირებით გამოსვლა

annuler un vote კენჭისყრის გაუქმება

procédure de vote კენჭისყრის წესი

un vote intervient sur... კენჭისყრა მიმდინარეობს საკითხთან დაკავშირებით

voter კენჭისყრა

voter pour, contre qn, qch ვინმეს სასარგებლოდ ან საწინააღმდეგოდ კენჭისყრა

voter une loi კანონისათვის კენჭისყრა

voter socialiste კენჭისყრა დეპუტატი - სოციალისტისათვის

voter par bulletins ბიულეტენების მეშვეობით კენჭისყრა

voter par boules (blanches ou noires) ბურთულებით (თეთრი და შავი) კენჭისყრა

voter à main levée ხელის აწევით კენჭისყრა

voter par assis et levé ფეხზე ადგომით ადგილზე კენჭისყრა

voix ხმა

voix consultative სათათბირო ხმა

voix délibérative გადამწყვეტი ხმა

voix prépondérante თავმჯდომარის გადამწყვეტი ხმა

voix communistes ხმების, რომლებიც კომუნისტებს მისცეს

scrutin კენჭისყრა

ouvrir scrutin კენჭისყრის დაწყება

fermer, clore le scrutin კენჭისყრის დახურვა

dépouiller le scrutin ხმების დათვლა

scrutin d'arrondissement ხმების მიცემა უბნების მიხედვით

scrutin uninominal ხმის მიცემა თითოეული კანდიდატურისათვის

scrutin individuel ხმის მიცემა თითოეული კანდიდატურისათვის

scrutin de liste კენჭისყრა სიით

vote au scrutin public par appel nominal ღია და სახელობითი კენჭისყრა

scrutin secret ფარული კენჭისყრა

premier tour du scrutin კენჭისყრის პირველი ტური

second tour du scrutin კენჭისყრის მეორე ტური

scrutin de ballotage კენჭისყრის მეორე ტური

Le PS estime avoir décroché sa quatrième victoire électorale de l'année 2004-« Le Monde », septembre 2004 - Isabelle Mandraud

Unie, la gauche a gagné treize sièges.

Quatre à zéro. C'est le score de la gauche que les socialistes se sont empressés d'inscrire, dimanche 26 septembre, dans leur agenda 2004. Après les élections régionales, cantonales et européennes, le PS considère, en effet, que les sénatoriales marquent la quatrième défaite consécutive de la droite. "C'est une séquence cohérente", a déclaré au Monde le premier secrétaire, François Hollande. "Il est plus facile de se faire élire au Sénat qu'ailleurs, où cela aurait été plus périlleux", a-t-il ironisé, en désignant les quatre membres du gouvernement élus, dont Jean - Pierre Raffarin. "C'est très certainement la seule élection que le premier ministre pouvait gagner en ce moment", a raillé Bruno Le Roux, secrétaire national chargé des élections...

Les Verts ayant emporté trois sièges supplémentaires et le PCF deux, la gauche peut donc revendiquer un gain net de treize sièges, légèrement supérieur à ses estimations.

Malgré tout, le Sénat n' a pas viré de bord, et la droite y reste largement majoritaire.

Pour M. Hollande, le léger rééquilibrage en faveur de l'opposition "ne doit pas nous empêcher de réformer l'institution" que Lionel Jospin avait qualifiée d'"anomalie" de la démocratie. Dimanche soir, le député socialiste Arnaud Montebourg (Saône - et - Loire) a, pour sa part, donné "rendez - vous en 2007 pour abolir le Sénat actuel"...

Deux femmes issues de l'immigration font leur entrée au Sénat: Bariza Khiari (PS), âgée de 58 ans, et Alima Boumedienne - Thiéry (Verts), 48 ans, toutes deux élues à Paris sur la liste d'union de la gauche conduite par Roger Madec. Secrétaire nationale du PS chargée des services publics depuis 2003, Mme Khiari, par ailleurs conseillère du 16e arrondissement, est fabulienne; elle a été très active dans la bataille qu'ont menée les beurs du PS au congrès de Dijon, en 2003, pour être mieux représentés sur les listes électorales.

Ancienne de la Marche des beurs de 1983, Mme Boumedienne - Thiéry s'est heurtée à la fronde d'une partie des élus du PS parisien, qui lui reprochaient d'avoir participé à un débat avec Tariq Ramadan lors du Forum social européen de Saint - Denis, en novembre 2003, et contestaient sa candidature en position éligible.

კომენტარები

არსებითი სახელით ce ნაცვალსახელიანი მიმართებით დამოკიდებული წინადადებების ჩანაცვლება. ამ წინადადებებს აღწერითი ხასიათი აქვთ და თარგმნისას შეიძლება მათი ჩანაცვლება არსებითი სახელებით. მაგალითად:

ეროვნულ - განმათავისფლებელმა მოძრაობამ აფრიკაში გაიმარჯვა, მიუხედავად იმისა, რომ ყველაფერს აკეთებდნენ მის ჩასახშობად.

Le mouvement de libération nationale en Afrique a abouti, malgré tout ce qui se fait pour l'écraser.

Le mouvement national libérateur persiste en Afrique malgré tous les efforts pour l'écraser.

Consultation. ამ სიტყვას პოლიტიკურ ლექსიკაში შეიძლება ფართო მნიშვნელობა ჰქონდეს და აღნიშნავს ღონისძიებას, როდესაც მოქალაქეებს მოუწოდებენ კენჭისყრით გამომხატონ თავიანთი დამოკიდებულება რაიმე საკითხის მიმართ. კონტექსტიდან გამომდინარე ითარგმნება, როგორც „არჩევნები, რეფერენდუმი, პლებიციტი, საყოველთაო გამოკითხვა, ხალხის ნების გამოხატულება“.

საკარჯიშობები

თარგმნეთ წინადადებები:

1. Le Conseil des ministres a adopté les ordonnances relatives aux prochaines élections législatives, ainsi que le découpage des nouvelles circonscriptions.
2. Le cautionnement est fixé à 15 000 euros. Il n'y aura pas de remboursement pour les candidats n'ayant pas obtenu au moins 5% des suffrages exprimés.
3. Le parti radical a été le perdant à ces élections.
4. Au second tour le PCF a progressé dans beaucoup de départements.
5. Ce parti arrive en tête avec 200 voix sur 4000 votants pour 5000 inscrits.
6. Dans de nombreuses localités nos camarades l'emportent sur les sortants.
7. Au second tour, dans maints endroits, où quelques sièges restaient à pourvoir, le peuple a choisi les communistes.
8. L'élection du Conseil général de la Seine a donné lieu à ballottage dans 31 secteurs.

თარგმნეთ კონტექსტში სიტყვა consultation.

1. La consultation des populations de deux Allemagnes a déterminé les conditions de la réunification du pays.
2. A la consultation populaire de 1958 le peuple guinéen a choisi l'indépendance.
3. Les élections législatives viennent d'avoir lieu au Japon. La consultation a montré un important progrès des forces de gauche.

ლექსიკა

préparation des élections არჩევნებისათვის მომზადება

campagne électorale საარჩევნო კამპანია

programme électorale საარჩევნო პროგრამა

liste სია

liste commune საერთო სია

présenter la liste სიის წარდგენა

la liste électorale (des électeurs) საარჩევნო სია

dresser, établir des listes électorales საარჩევნო სიის შედგენა

inscription sur les listes électorales საარჩევნო სიაში შეტანა

révision des listes électorales საარჩევნო სიის შემოწმება

radiation des listes électorales საარჩევნო სიიდან ამოშლა

règlement des élections არჩევნების რეგლამენტი
 circonscription électorale საარჩევნო ოლქი
 section électorale საარჩევნო უბანი
 district électorale საარჩევნო უბანი
 bureau de vote საარჩევნო უბანი
 permanence électorale საარჩევნო უბანზე მორიგეობა
 bulletin de vote საარჩევნო ბიულეტენი
 carte électorale (d'électeur) არჩევნების უფლების დამადასტურებელი საბუთი
 se présenter aux élections en bloc არჩევნებში ვინმესთან ერთად ბლოკში
 avec qn წარდგენა
 apparemment არჩევნებში პარტიების ბლოკებად წარდგენა
 apparenter les listes სიების გაერთიანება
 apparentés ბლოკებად წარდგენილი პარტიები
 panachage კანდიდატისათვის ხმის მიცემა სხვადასხვა სიებიდან
 truquage électorale წინასაარჩევნო მაქინაცია
 candidat კანდიდატი
 désignation des candidats à კანდიდატების წაყენება
 proposer une candidature, nommer un candidat
 კანდიდატის წაყენება
 désigner un candidat aux élections à კანდიდატის წაყენება
 déclaration de candidature განცხადება კანდიდატურის წამოყენების შესახებ
 être porté officiellement candidat dans... კანდიდატად დარეგისტრირება
 (dé) poser sa candidature საკუთარი კანდიდატურის წაყენება
 se présenter à la députation საკუთარი კანდიდატურის წაყენება
 se présenter aux élections საკუთარი კანდიდატურის წაყენება
 se porter candidat საკუთარი კანდიდატურის წაყენება
 être nommé candidat კანდიდატად წაყენებული
 retirer sa candidature საკუთარი კანდიდატურის მოხსნა
 se démettre en faveur de qn საკუთარი კანდიდატურის მოხსნა
 se désister en faveur de qn საკუთარი კანდიდატურის მოხსნა
 désistement საკუთარი კანდიდატურის მოხსნა
 cautionnement გირაო, რომელსაც კანდიდატი იხდის

Silvio Berlusconi mise sur la proportionnelle – «Le Figaro», octobre 2005 - Richard Heuzé.

Italie. Le chef du gouvernement italien veut modifier le mode de scrutin en vue des législatives de mai 2006. Romano Prodi appelle la gauche à manifester dimanche.

Comme François Mitterand l'avait fait en avril 1985, Silvio Berlusconi veut abandonner le scrutin majoritaire pour réintroduire la proportionnelle en vue des élections de mai 2006.

Et comme Jacques Chirac l'avait décidé dans la foulée de sa victoire en mars 1986, Romano Prodi parle déjà d'abolir la nouvelle loi électorale que le Parlement devrait adopter dans les prochaines semaines pour en revenir au système majoritaire à peine aura-t-il remporté la consultation du printemps prochain.

L'objectif de Silvio Berlusconi est clair: "Forza Italia est bloqué à 20 - 22% du corps électoral parce que nos alliés nous ont contraints d'endosser une camisole de force(NDLR: le scrutin majoritaire). Avec la proportionnelle, je suis convaincu que nous retournerons à 30%."

Aussi menace - t - il d'ouvrir la crise dès demain si ses alliés centristes, et en particulier leur leader Marco Follini, lui tendent une embuscade au Parlement. Le Président de la Chambre Pier-Ferdinando Casini, autre centriste, s'est rallié au nouveau scrutin et appelle les siens à "l'accepter".

Les autres alliés font bloc derrière Silvio Berlusconi. A commencer par Gianfranco Fini, pourtant farouche défenseur du scrutin majoritaire. Le leader de l'Alliance nationale et numéro deux du gouvernement estimerait "désastreux" que la coalition au pouvoir se divise sur cette réforme. Et pour une fois, la Ligue du Nord paraît du même avis.

Le scrutin majoritaire à un tour a été introduit en Italie en 1994, supplantant la proportionnelle en vigueur depuis 1919. Il permet d'élire 75% des 630 députés, les autres continuant à l'être à la proportionnelle. Ce scrutin compliqué a toutefois garanti une certaine stabilité des alliances gouvernementales et permis une alternance. Lors de son retour au pouvoir en 2001, Silvio Berlusconi le considérait comme "l'antidote naturel aux tentations cyniques de changement de cap" en cours de législature.

S'il a changé d'avis, c'est surtout en raison du "chantage" permanent exercé, selon lui, par les centristes, qui représentent moins de 5% de l'électorat.

Selon le politologue Renato Mannheimer, "la réforme ne réussira pas à inverser la suprématie actuelle" de l'opposition dans les sondages, mais lui "créerait des difficultés". Le centre gauche obtiendrait ainsi trente sièges de moins qu'avec le scrutin majoritaire. Surtout, Romano Prodi se retrouverait dans une situation inconfortable: actuellement leader sans parti, il lui faudrait se présenter dans l'une des formations qui composent sa coalition.

Au risque de ne plus pouvoir prétendre représenter l'ensemble de la gauche.

Aussi le "Professore" part - il en guerre avec véhémence contre cette réforme. Il conteste le moment choisi pour la faire: "Berlusconi change les règles du jeu à la veille des élections." Il accuse son adversaire de vouloir modifier par un artifice le verdict des urnes. Pour dimanche, il a convoqué à Rome une grande manifestation de la gauche contre le gouvernement. Il entend en faire le tremplin de sa campagne à huit jours des primaires de la gauche qui doivent le consacrer comme le meilleur candidat face à Silvio Berlusconi.

საეარჯიშო

მოძებნეთ ფრანგული გამონათქვამების შესატყვისი ფორმები ქართულად:

mettre sur pied (forger) des blocs agressifs
(se) faire une majorité au Parlement
étendre le réseau de ses bases au monde entier
des magnats financiers, de grands financiers
ourdir une agression contre
politique à courte vue
un réactionnaire à tout crin
exécuteurs dociles
emboîter le pas de qn
mater, remettre à la raison les agresseurs
chefs de file de ce parti réactionnaire

ლექსიკა

- procédure du vote კენჭისყრის პროცედურა
mode de scrutin კენჭისყრის პროცედურა
mode d'élection, régime électoral არჩევნების წესი
isoloir კენჭისყრის კაბინა
urne électorale საარჩევნო ყუთი
aller aux urnes კენჭისყრა
sceller l'urne საარჩევნო ყუთის დალუქვა
dépouillement (du scrutin) კენჭისყრის შედეგების განსაზღვრა
dépouillement le scrutin (les voix) ხმების დათვლა
commission du dépouillement ხმის დამთვლელი კომისია
scrutateur ხმისდამთვლელი კომისიის წევრი
statistiques officielles des voix კენჭისყრის შედეგების ოფიციალური მონაცემები
résultats (chiffres) électoraux კენჭისყრის შედეგები
résultats partiels ნაწილობრივი შედეგები
résultats provisoires წინასწარი მონაცემები
résultats définitifs საბოლოო შედეგები
procès - verbal du dépouillement ხმისდამთვლელი კომისიის სხდომის ოქმი
le nombre des inscrits (des électeurs inscrits des enregistrés) სიაში ჩაწერილ ამომრჩეველთა რიცხვი
le nombre des votants ამომრჩეველთა რიცხვი
le nombre des voix exprimés (des suffrages exprimés) ამომრჩეველთა რიცხვი, რომლებმაც კენჭისყრაში მიიღო მონაწილეობა
le nombre des bulletins nuls (invalidés, blancs) გაუქმებული ბიულეტენების რიცხვი
le nombre des sièges à pourvoir დეპუტატთა ადგილების რიცხვი
le nombre des abstentions იმათი რიცხვი, ვინც კენჭისყრაში მონაწილეობისაგან თავი შეიკავა
abstention თავის შეკავება
abstentionniste პიროვნება, ვინც თავი შეიკავა კენჭისყრაში მონაწილეობა მიეღო
le pourcentage des voix ხმების გადანაწილება პროცენტული შეფარდებით
minorité უმცირესობა
majorité უმრავლესობა
majorité relative შედარებითი უმრავლესობა
majorité absolue აბსოლუტური უმრავლესობა
majorité écrasante ჭარბი უმრავლესობა
obtenir la majorité უმრავლესობის მოპოვება
gagner les voix ხმების დაგროვება
perdre les voix ხმების დაკარგვა
les gains se chiffrent à... ხმების რაოდენობა, რომელიც ამა თუ იმ კანდიდატის სასარგებლოდ იქნა მიცემული გაიზარდა...
pertes ხმების დაკარგვა
recul ხმების ან ადგილების დაკარგვა
progression არჩევნებში წარმატების მოპოვება
élu (du peuple) დეპუტატი
mandataire (de la nation) დეპუტატი
mandat de député დეპუტატის მანდატი
mandat (impératif) მანდატი

examiner la validité des pouvoirs des nouveaux élus დეპუტატების არჩევის სისწორის შემოწმება

invalidation დეპუტატის უფლებების არ აღიარება

élection valable(nulle) სწორი (არასწორი) არჩევა

mal-élus დეპუტატები, რომლებიც არჩეულ იქნა არასამართლიანი საარჩევნო კანონის შედეგად

l'Assemblée des mal-élus არასამართლიანად არჩეული ეროვნული კრება

trombinoscope წიგნი, რომელიც შეიცავს თითოეული დეპუტატის ფოტოს, ცნობებს მისი პროფესიის შესახებ, მის პოლიტიკურ ეტიკეტს.

სავარჯიშოები

თარგმნეთ გამოთქმები ფრანგულად:

მარიონეტული სახელმწიფო. მოლაპარაკებების გაჭიანურება. გამალებული შეიარაღება. კაბალური ხელშეკრულება. რეაქციის გააფთრებული მცდელობები. გეგმების ჩაშლა. დაშინების პოლიტიკა. აგრესიული განზრახვები. კაპიტალის მსახურები. ძირგამოთხრელი მოქმედებები. მოლაპარაკებების ჩაშლა. დრომოჭმული სისტემა. საკითხის დაწყება ნოლიდან. ეს გადაწყვეტილება დარჩა ქალაქებზე.

თარგმნეთ წინადადებები და განსაზღვრეთ რეაქციების მნიშვნელობები.

1. Une réception solennelle fut offerte en l'honneur de hôte éminent à l'Hôtel de Ville.
2. C'est une démarche du Comité des Forges qui fit échouer la conférence de Gênes et le syndicat pétrolier dit "franco - belge" qui, de la coulisse, torpilla la conférence de La Haye.
3. Sous la pression populaire, le leader de l'extrême droite a dû renoncer à briguer l'investiture.
4. Le groupe socialiste a exigé le débat sur la question. Mais l'Assemblée, consultée par assis et levés, s'y est refusée.
5. Les représentants directs du capital financier occupent les postes - clés dans l'appareil de l'État. Ils sont à la tête de la Banque de France, de la Caisse des Dépôts et Consignations, de la haute administration et de la diplomatie.
6. La suppression de l'indexation des prix agricoles, c'est - à - dire le blocage de ces prix à la production s'est accompagnée d'une augmentation de plus de 10% des produits industriels dont les cultivateurs ont besoin.
7. Le corps enseignant ressent l'octroi des fonds de l'État aux écoles confessionnelles comme un outrage fait à l'Université.
8. Le 3 mai ont eu lieu les élections aux Chambres d'agriculture.
9. Quant aux misérables qui osent reprendre d'infâmes calomnies contre le Parti des Fusillés, qu'ils lisent donc, s'ils en ont encore le temps, sur les murs de la chapelle du Mont Valérien ce que les martyrs y ont écrit à l'heure de la Vérité.

ლექსიკა

groupe parlementaire საპარლამენტო ჯგუფი, ფრაქცია
règlement de l'Assemblée ეროვნული კრების რეგლამენტი
législature პალატის მოწვევა (არჩევნების შემდეგ)
décret დეკრეტი
décret-loi კანონი - დეკრეტი
ordonnance ბრძანებულება
arrêté დადგენილება
loi კანონი
projet de loi კანონპროექტი
proposition de loi საპარლამენტო ინიციატივა(რომელსაც დეპუტატი წარადგენს)
déposer un projet de loi კანონპროექტის შეტანა
dépôt d'un projet de loi კანონპროექტის შეტანა
voter, adopter une loi კანონის მიღება
rejeter, repousser une loi კანონის არ მიღება
appliquer, exécuter une loi კანონის შესრულება
respecter, observer, suivre la loi კანონის დაცვა
avoir force de loi კანონის ძალის ქონა
promulguer une loi კანონის გამოქვეყნება
proroger une loi კანონის მოქმედების გაგრძელება
abroger une loi კანონის გაუქმება
déroger à la loi კანონის დარღვევა
violer la loi კანონის დარღვევა
investiture ინვესტიტურა, მთავრობის ჩამოყალიბების უფლება
poser la question de confiance ნდობის საკითხის დაყენება (მთავრობის მიერ)
vote de méfiance უნდობლობის ვოტუმი
motion de censure უნდობლობის ვოტუმი

Assises de la décentralisation

Discours de Clôture Prononcé par M. René Monory Président(ancien) du Sénat(février 1996 à Lille)

A diverses reprises, j'ai entendu, ces temps derniers, appeler les élus locaux à la mobilisation. Et je ne vous cache pas qu'un certain agacement m'a saisi. Mais que font - ils d'autre que se mobiliser! Et quel serait "l'état de la France" si, il y a 13 ans, on n'avait pas décidé de partager les responsabilités et de donner plus d'initiative aux collectivités locales?

Bien sûr, rien n'est parfait, et il reste de l'ouvrage sur le métier. Bien sûr, de la détermination, de la motivation, il nous en faudra chaque jour davantage. Mais à ceux qui nous exhortent à faire "plus", j'ai envie de dire: "De grâce! Laissons les maires, les conseillers généraux et régionaux travailler! Donnons - leur les moyens de leurs projets, c'est-à-dire d'abord, et avant tout, plus de liberté. Car c'est bien, de plus de liberté, dont nous avons besoin. Cessons de demander aux collectivités de se mobiliser, faisons - leur confiance. Et pour cela, regardons plus attentivement, plus objectivement, plus sereinement, leur bilan.

Ces assises sont l'occasion d'un bilan, ou plutôt d'un rapport d'étape, non pas pour s'en congratuler, mais pour avancer et entamer la deuxième phase de la décentralisation. Ensemble, nous avons évalué nos résultats. Ils dépassent de loin, je crois, l'objectif initial. Je pense que nous - mêmes, n'aurions pu imaginer en 1982, l'ampleur et la vitesse de ce mouvement.

Si l'on raisonne en termes d' "Avant, après", il est clair qu'en espace de dix ans, chaque parcelle de notre territoire, chaque commune, la plus petite soit - elle, en porte la marque. C'est une route, une école, un collège, un lycée, des logements, des équipements, des infrastructures. Ce sont des aides sociales ou une assistance à la recherche d'emploi. C'est un environnement souvent mieux protégé et valorisé....

Pour avancer, nous n'avons besoin d'autre réforme que celle des mentalités et de la pratique. Il faut libérer les énergies! Les élus locaux sont prêts à s'investir plus encore, mais ils sont trop souvent freinés dans leur envie d'agir....

Dans le domaine de l'emploi, je ferai le même constat. Les collectivités, institutions de proximité, peuvent faire l'interface entre les entreprises et les demandeurs d'emploi. Elles obtiennent d'ailleurs des résultats très positifs en matière d'insertion. Mais, pour que leurs efforts aboutissent pleinement, il faut que leur action avec les services de l'État soit mieux coordonné au plan local.

Je crois que pour continuer à décentraliser, le temps est maintenant venu de déconcentrer. et, ce n'est pas de texte de lois ou de règlements dont nous avons besoins, mais d'un mot d'ordre. J'ai appelé, la semaine dernière, l'attention du Premier ministre sur ce point...

Si les services déconcentrés de l'État aident les collectivités à mener à bien leur projets, si nous travaillons en synergie, alors nous donnerons à la décentralisation une formidable impulsion...

Enfin, nous ferons franchir à la décentralisation un nouveau cap en imaginant et en aménageant l'espace pour l'emploi et en décongestionnant les grands espaces urbains.

Aujourd'hui, nous ouvrons grand la boîte à idées. Reste maintenant à l'initiative, à l'esprit d'entreprise de prendre le relais. Et pour cela, je ne suis pas inquiet. Vous avez fait la preuve de votre imagination et de votre audace. Une ambition partagée pour la décentralisation, un enthousiasme commun sont un formidable levier pour faire entrer la décentralisation dans sa deuxième ère. Nous avons fait très beau bout de route ensemble. Ne restons pas au milieu du gué!

შეუდარეთ ფრანგული ტექსტი ქართულ თარგმანს. განსაზღვრეთ რამდენად სწორია თარგმანი. თუ შესაძლებელია გააკეთეთ ჩასწორებები.

"Démocratie locale dans la société contemporaine" - Les pouvoirs locaux: organisation, élection-Claude Casagrande - Tbilissi, 14/16 juillet 1997

L'organisation des pouvoirs locaux-ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანიზება

1. Quelques principes. - რამდენიმე პრინციპი

Les principes qui régissent l'existence et le fonctionnement des pouvoirs locaux sont rassemblés dans la Charte Européenne de l'Autonomie locale. Ils s'appuient d'une part sur le pos-

tulat qu'il n'y a pas de véritable démocratie sans démocratie locale et d'autre part sur le "principe de subsidiarité" qui énonce les affaires doivent être réglée au plus près des citoyens.

ის პრინციპები, რომლებიც განსაზღვრავს ადგილობრივი მმართველობის მუშაობას და არსებობას, ადგილობრივი თვითმმართველობის ევროპულ ქარტიამია მოცემული. ერთი მხრივ, ეს პრინციპები ეფუძნება იმ დებულებას, რომ არ არსებობს ჭეშმარიტი დემოკრატია ადგილობრივი დემოკრატიის გარეშე, და მეორე მხრივ კი, „იერარქიულ პრინციპს“, რომლის მიხედვითაც საქმეები უნდა წარიმართოს მოქალაქეების სურვილების გათვალისწინებით.

Un autre principe important est que les affaires de la commune sont réglés par une assemblée élue au suffrage universel. Les "affaires de la commune" sont le domaine de compétence de la collectivité telle qu'il est défini par la Loi.

შემდეგი, მნიშვნელოვანი პრინციპი იმაში მდგომარეობს, რომ კომუნის საქმეებს ახორციელებს კრება, რომელიც საყოველთაო არჩევნების გზითაა არჩეული. კომუნის საქმიანობა საკრებულოს კომპეტენციის სფეროს წარმოადგენს და კანონმდებლობით არის განსაზღვრული.

Le dernier principe important est que les décisions de cette assemblée sont mises en œuvre par un organe "exécutif", qui est responsable devant l'assemblée élue.

ბოლო, მნიშვნელოვან პრინციპს წარმოადგენს ის, რომ კრების(ასამბლეა) გადაწყვეტილებების განხორციელებას ახდენს აღმასრულებელი ორგანო, რომელიც პასუხისმგებელია არჩეული ასამბლეის წინაშე.

L'élection de l'Assemblée - ასამბლეის არჩევნები

L'élection de l'assemblée délibérante(Conseil Municipal) peut se faire de différentes manières:

სათათბირო კრების(მუნიციპალური საბჭო) არჩევა შეიძლება ჩატარდეს სხვადასხვა სახით.

1. l'élection "uninomiale": - სახელობითი არჩევნები
2. l'élection par "scrutin de liste" - არჩევნები „სიით კენჭისყრის დროს“.

1. Dans ce cas les candidats se présentent individuellement au suffrage des électeurs. Sont élus ceux qui ont le plus de suffrages. Dans ce système la personnalité des candidats est prédominante. ..L'inconvénient majeur de ce système réside dans le fait que les personnes ainsi élues peuvent avoir des idées sur la vie communale radicalement différentes, voire antagonistes et que, dans ces conditions, il peut être difficile de développer une politique locale cohérente. .. Ce mode de scrutin est en vigueur en France dans les communes de moins de 3 500 habitants.

ამ შემთხვევაში, მხოლოდ ცალკეული კანდიდატები წარსდგებიან ამომრჩევლების წინაშე და გაიმარჯვებს ის, ვინც ხმათა უმრავლესობას მიიღებს. ამ სისტემაში კანდიდატების პიროვნული ავტორიტეტი ძირითად როლს თამაშობს. ამ სისტემის ძირითადი ნაკლი მდგომარეობს იმაში, რომ ამ წესით არჩეულ კანდიდატებს შეიძლება რადიკალურად განსხვავებული, თვით ანტაგონისტური შეხედულებებიც კი ჰქონდეთ კომუნის ცხოვრებაზე. ამ შემთხვევაში კი ძნელია ერთიანი ადგილობრივი პოლიტიკის განხორციელება. არჩევნების ეს მოდელი მოქმედებს საფრანგეთში, ისეთ ტერიტორიულ ერთეულებში, სადაც 3500 მაცხოვრებელზე ნაკლებია.

2. Dans ce cas, les candidats sont présentés sur une "liste" comportant autant de noms que de sièges à pourvoir. Un candidat ne peut figurer sur plusieurs listes. L'avantage principal de ce mode de scrutin est que les candidats se regroupent en fonction du projet qu'ils veulent défendre et forment l'embryon d'une "équipe" qui pourra mener une politique plus "cohérente"...

ამ ტიპის არჩევნებისას იმდენი კანდიდატია სიაში, რამდენი ადგილიცაა გათვალისწინებული. ერთი კანდიდატის გვარი არ შეიძლება სხვადასხვა სიებში იყოს წარმოდგენილი. კენჭისყრის ამ მოდელის ძირითად უპირატესობას წარმოადგენს ის, რომ კანდიდატები ერთიანდებიან იმ გეგმის შესაბამისად რომლის გატარებაც სურთ და ქმნიან იმ ჯგუფის „ჩანასახს“, რომელიც შესძლებს უფრო შეთანხმებული პოლიტიკის წარმართვას.

La désignation du maire/du chef de l'exécutif
მერის დანიშვნა.

Il existe en Europe différents systèmes concernant la constitution de l'organe "exécutif", qui consistent autant de "statuts" de ses membres.

Tout d'abord, deux fonctions sont à prendre en considération: la Présidence du Conseil Municipal et la responsabilité du pouvoir "exécutif" de la ville.

- Le Président du Conseil Municipal a pour mission essentielle de présider les séances de l'Assemblée avec les pouvoirs afférents. Le Président du Conseil joue également un rôle politique important puisqu'il peut influencer sur les débats! Il exerce également une fonction de représentation.

- Le responsable de l'exécutif a la responsabilité de mettre en œuvre, d'exécuter, les décisions du Conseil municipal. Il a généralement aussi la responsabilité de préparer l'Ordre du jour du Conseil et les dossiers correspondants.

Ces fonctions peuvent être tenues par deux personnes distinctes ou par la même personne.

ევროპაში არსებობს სხვადასხვა სისტემა „აღმასრულებელი ხელისუფლების“ ორგანოს ჩამოყალიბების შესახებ, რომელიც ასევე ადგენს მისი წევრების „სტატუსსაც“. პირველ რიგში ორი ფუნქცია უნდა იქნეს მხედველობაში მიღებული. ეს გახლავთ მუნიციპალური საბჭოს თავმჯდომარეობა და ქალაქის აღმასრულებელი ხელისუფლების პასუხისმგებლობა. მუნიციპალური საბჭოს თავმჯდომარის ძირითადი მოვალეობაა უხელმძღვანელოს ასამბლეის სხდომებს ხელისუფლების შესაბამის ორგანოებთან ერთად. იგი მნიშვნელოვან პოლიტიკურ როლს თამაშობს, რადგანაც მას შეუძლია გავლენა მოახდინოს დებატებზე. ის ასრულებს ასევე, წარმომადგენლობით ფუნქციას.

აღმასრულებელი ხელისუფლების ხელმძღვანელი პასუხისმგებელია მუნიციპალური საბჭოს გადაწყვეტილებების ამოქმედებასა და აღსრულებაზე და შესაბამისი საქმეების მოწადადებაზე. ეს ფუნქციები შეიძლება იყოს ორი სხვადასხვა ან ერთი და იმავე პიროვნების ხელში.

Pour "l'exécutif", plusieurs situations sont possibles: აღმასრულებელი ხელისუფლების მოწყობის მრავალი სახეა შესაძლებელი:

- Celui - ci peut être "unipersonnel"...ის შეიძლება იყოს ერთპიროვნული
- Il peut être collégial ის შეიძლება იყოს კოლეგიალური
- Un cas un peu différent est celui de l'Italie: chaque "adjoint" reçoit une délégation explicite de la part du Conseil... Le Maire doit donc tenir le plus grand compte de leurs avis -ოდნავ განსხვავებული სახე აქვს იტალიაში: ყოველი „მოადგილე“ იღებს მკვეთრად გამო-

ხატულ უფლებამოსილებას საბჭოსაგან. მერმა დიდი მნიშვნელობა უნდა მიანიჭოს საბჭოს აზრს.

Le mode de désignation du Chef de l'exécutif: აღმასრულებელი ხელისუფლების ხელმძღვანელის დანიშვნის წესი.

Il peut varier considérablement, mais dans tous les cas il est "responsable" soit devant l'assemblée soit devant les électeurs...ის შეიძლება მნიშვნელოვნად იცვლებოდეს, მაგრამ ყველა შემთხვევაში ის „პასუხისმგებელია“ ასამბლეის ან ამომრჩევლის წინაშე.

La durée du mandat des Conseillers varie de 4 ans pour les plus courts (Espagne, Irlande, Royaume Uni, Danemark, Pays - Bas, certains länders allemands) à 6 ans pour les plus longs (France, Belgique, Luxembourg, certains länders allemands).

მრჩეველთა მანდატის ვადა მერყეობს 4 - დან 6 წლამდე. ყველაზე ხანმოკლე 4 წელია; (ესპანეთი, ირლანდია, გაერთიანებული სამეფო, დანია, ჰოლანდია, გერმანიის ზოგიერთი მიწა), ყველაზე ხანგრძლივი 6 წელი(საფრანგეთი, ბელგია, ლუქსემბურგი, გერმანიის ზოგიერთი მიწა).

En général, la durée du mandat de Chef de l'Exécutif est identique à celle de l'assemblée, sauf en Grande Bretagne où ce dernier n'est élu que pour un an ou lorsqu'il est élu séparément(Baden - Wurtemberg par exemple).

საერთოდ, აღმასრულებელი ხელისუფლების ხელმძღვანელს ირჩევენ ისეთივე ვადით, როგორც მეთაურს, გარდა დიდი ბრიტანეთისა, სადაც ამ უკანასკნელს ირჩევენ მხოლოდ ერთი წლით, ან კიდევ, როდესაც მას დამოუკიდებლად ირჩევენ (მაგალითად: ბადენ - ვიტენბერგში).

Les élections locales.

Les électeurs: ამომრჩეველები

Les électeurs sont recensés sur une "liste électorale". Dans le cas général, cette liste électorale est la même que celle utilisée pour les élections nationales: y figurent les habitants ayant un lien avec la commune (résidence, propriété, activité professionnelle) et âgée de plus de 18 ans...

ამომრჩეველების გვარები შეტანილია „საარჩევნო სიაში“. ძირითად შემთხვევაში ეს საარჩევნო სიები ისეთივეა როგორც საყველთაო არჩევნებისას: მასში შედიან მაცხოვრებლები, რომელთაც რაიმე კავშირი აქვთ კომუნასთან (საცხოვრებელი საკუთრება, პროფესიული საქმიანობა) და რომელთა ასაკიც 18 წელზე მეტია.

Les candidats - კანდიდატები

Le principe fondamental est que tout électeur est éligible. Parfois, une limite d'âge supérieure est cependant exigée, soit pour être élu Conseiller, soit pour être élu Maire.

ძირითადი პრინციპი მდგომარეობს იმაში, რომ ყველა ამომრჩეველს ჰქონდეს უფლება თავად იყოს არჩეული. ზოგჯერ ითხოვენ ასაკობრივ შეზღუდვას, იქნება ეს დეპუტატი, თუ მერი.

Tout citoyen électeur de la commune peut donc se présenter aux élections, et ce sans restriction autres que celles imposées par le mode de scrutin (par exemple, constituer une liste comportant autant de noms que de sièges à pourvoir).

La déclaration de candidature est enregistrée soit auprès d'une Commission électorale, soit auprès de l'administration de l'État...

ნებისმიერ მოქალაქეს შეუძლია წარადგინოს თავისი კანდიდატურა არჩევნებზე ყოველგვარი შეზღუდვის გარეშე, გარდა იმ შეზღუდვებისა, რომელსაც კენჭისყრის წესი მოითხოვს (ისეთი სიის შედგენას, რომელიც მოიცავს იმდენივე კანდიდატს, რამდენი ადგილიცაა გათვალისწინებული ხელისუფლებაში).

განცხადება კანდიდატად წარდგენის შესახებ, უნდა იყოს რეგისტრირებული საარჩევნო კომისიაში, ან სახელმწიფო ადმინისტრაციაში.

La campagne électorale: საარჩევნო კამპანია

La campagne électorale est un moment important de la vie démocratique. C'est à cette occasion que les électeurs vont faire la connaissance avec les candidats et surtout avec leur projet municipal et leur programme d'action.

Elle doit permettre un débat loyal entre tous les candidats, assurer l'équité de traitement et l'égalité des candidats pour l'accès aux fonctions électives.

საარჩევნო კამპანია დემოკრატიული ცხოვრების უმნიშვნელოვანესი მოვლენაა. სწორედ ამ დროს ეძლევათ საშუალება ამომრჩევლებს გაეცნონ კანდიდატებს, განსაკუთრებით კი მათ მუნიციპალურ და სამოქმედო პროგრამას. საარჩევნო კამპანია საშუალებას აძლევს ყველა კანდიდატს ჩაატაროს სამართლიანი დებატები, უზრუნველყოს მათდამი სამართლიან დამოკიდებულებას და ყველგან მათგანს აძლევს თანაბარ უფლებას, მიიღონ მონაწილეობა არჩევნებში.

organisation de la campagne: საარჩევნო კამპანიის ორგანიზება

La Loi organise les modalités de déroulement de la campagne. Ces modalités concernent généralement les points suivants:

- date d'ouverture et de clôture de la campagne électorale
- moyens de propagande autorisés et/ou interdits
- règles de financement

კანონი განიხილავს საარჩევნო კამპანიის მიმდინარეობის წესებს, რომლებიც ზოგადად შემდეგ პუნქტებს ეხება:

- საარჩევნო კამპანიის დაწყებისა და დამთავრების თარიღი;
- პროპაგანდის ნებადართული ან აკრძალული საშუალებების გამოყენება
- დაფინანსების წესები

déroulement de la campagne: საარჩევნო კამპანიის მიმდინარეობა

les candidats ont toute liberté en ce qui concerne le déroulement de la campagne dans le cadre fixé la Loi...

კანონის მიერ დადგენილ ფარგლებში კანდიდატებს ყოველგვარი თავისუფალი მოქმედების საშუალება ეძლევათ.

financement de la campagne კამპანიის დაფინანსება

Ce point est important car il convient d'assurer l'égalité d'accès des candidats à la campagne électorale...

ეს მნიშვნელოვანი პუნქტია, რამდენადაც საჭიროა კანდიდატთა საარჩევნო კამპანიის ჩატარების თანასწორ-უფლებიანობის უზრუნველყოფა.

Dans tous les cas, les modalités de financement des campagnes électorales doivent assurer la transparence (déclaration des comptes de campagnes et des noms des donateurs par exemple) afin d'empêcher la corruption.

ყველა შემთხვევაში საარჩევნო კამპანიის დაფინანსების წესებმა უნდა უზრუნველყონ საჯაროობა (მაგალითად საარჩევნო ხარჯების დეკლარაცია და დამფინანსებელთა ვინაობა), რადგან თავიდან იქნეს აცილებული კორუფცია.

Le scrutin doit répondre à certaines qualités: il doit être universel, libre, secret et public...

არჩევნები გარკვეულ პირობებს უნდა აკმაყოფილებდეს: უნდა იყოს საყველთაო, თავისუფალი, ფარული და საჯარო.

Les partis politiques nationaux et les élections locales-ეროვნული პოლიტიკური პარტიები და ადგილობრივი არჩევნები.

Le rôle des partis politiques dans les élections locales est lié au rôle que ces derniers jouent dans la vie politique nationale... Les partis politiques nationaux peuvent jouer un rôle important dans les élections locales. Il faut cependant veiller à ce que ce rôle ne soit pas hégémonique: l'une des principales vocations des élections locales est de permettre l'engagement des citoyens, qu'ils adhèrent ou non à un parti politique national. C'est le sens premier de la démocratie locale!

ადგილობრივ არჩევნებში პოლიტიკური პარტიების მონაწილეობა მჭიდროდაა დაკავშირებული იმ როლთან, რასაც ისინი ქვეყნის პოლიტიკურ ცხოვრებაში ასრულებენ... პოლიტიკურ პარტიებს შეუძლიათ უმნიშვნელოვანესი როლი შეასრულონ ადგილობრივ არჩევნებში. თუმცა საჭიროა სიფრთხილის გამოჩენა, რათა ეს როლი ჰეგემონური ხასიათის არ გახდეს. ადგილობრივი არჩევნების ერთ - ერთი უმთავრესი მოწოდებაა შესაძლებელი გახდეს მოქალაქეთა საზოგადოებრივ საქმიანობაში ჩაბმა, მიუხედავად იმისა არიან თუ არა ისინი რომელიმე პოლიტიკური პარტიის წევრები. სწორედ ამას მდგომარეობს ადგილობრივი დემოკრატიის უპირველესი დანიშნულება.

ამ ნაწილში მოცემულია მასალა შეკრებილი ორი ფრანგული გაზეთიდან: "La vie en Géorgie", რომელიც საქართველოში გამოდიოდა და ფრანგული გაზეთიდან „Le Monde“.

Législatives, entre rupture et continuité – «La Vie en Géorgie», octobre 2003, Régis Genté.

Les élections parlementaires du 2 novembre prochain sont importantes en ce qu'elles décident de l'après Chevardnadze et constituent un test démocratique pour le pays. Si les partis qui se présentent aux suffrages ne proposent pas aux Géorgiens d'alternatives convaincantes, ils pourraient toutefois apporter de la diversité au sein d'un Parlement jusqu'alors unicolore. Ainsi, ce scrutin pourrait créer un précédent de partage du pouvoir et créer peu à peu une "nouvelle atmosphère politique." C'est peut-être cela l'enjeu de ces élections.

Ce serait beaucoup dire qu'il y aura l'avant et l'après 2 novembre 2003. On ne sent pas souffler le vent du changement. Aucun candidat n'incarne avec force une alternative nouvelle. Pas un ne semble porter d'un projet capable d'emporter les suffrages d'une population pour l'heure bien atone. Ce n'est pas la fardeur ou la grandiloquence de carton-pâte de leur programme ou pseudo-programme, lorsqu'ils en ont, qui peuvent soulever l'enthousiasme des foules.

Et pourtant, tout indique qu'après ces élections, que certains analystes et responsables d'ONG qualifient peut-être exagérément de "déterminantes" ou de "capitales", les choses ne seront pas tout à fait pareilles. Alors que jusqu'aux dernières parlementaires incluses, en 1999, le Parlement était dominé par un seul parti, l'Union des Citoyens de Géorgie du Président Chevardnadze, cette fois, c'est une assemblée très colorée, éclatée, qui risque d'être élue.

Les élections de cette année devraient donc enteriner les ruptures qui se sont produites dans le Landerneau politique géorgien à partir de 2000. C'est en ce sens qu'il y aura rupture. "Je ne pense pas qu'il y aura une vraie cassure dans notre vie politique, expliqué Illico Khaïndrava, commentateur politique et membre du Parti Républicain, mais je pense que si les sièges du Parlement sont répartis entre plusieurs groupes politiques, alors, pour la première fois depuis que la Géorgie est indépendante, nous ferons l'expérience du partage du pouvoir."

Aussi faibles que soient les attributions de ce Parlement, aussi falsifié que soit le vote, aussi médiocre que soit la campagne des uns et des autres, un "précédent" sera créé. "Une nouvelle atmosphère politique" pourrait en émerger espère Illico Khaïndrava.

Selon les sondages et de l'avis des analystes politiques, six ou sept groupes devraient franchir la barre des 7% des suffrages, nécessaires pour entrer au Parlement. La popularité du Président Chévrnadzé est si faible que "Vers une nouvelle Géorgie", le bloc pro-gouvernemental, n'est pas sûr d'obtenir ce minimum requis si le scrutin est effectivement libre. Lors des élections locales de juin 2002, la coalition pro-Chévrnadzé n'avait récolté que 20% des voix.

Malgré tout, usant des "ressources administratives" du pays, il sera certainement plus proche des 25% que 5%. "Fin septembre, on a relevé notre carte de police et noté notre numéro d'identité, déclare Micha, officier de police, il est certain que c'est pour le vote. A mon avis, il y aura bien trois policiers sur quatre sur les 80 000 que nous sommes qui donneront leur voix, de gré ou de force, au bloc gouvernemental." Ce genre de pratique aura cours dans les ministères et les structures de forces ainsi que dans une partie des administrations. Une nouvelle fois, la Kvemo Kartli votera miraculeusement à 95% pour le parti du Président. La pagaille qui règne à quelques semaines des élections, les floues juridiques qui subsistent, et l'établissement des listes électorales qui semble des plus aléatoires feront le jeu des tricheurs.

Pour le reste, cinq ou six groupes devraient obtenir entre 7 et 25% le 2 novembre. Trois d'entre eux, les Démocrates Unis de Zurab Zvania et Nino Burdjanadzé, la présidente du

Parlement, les Nouvelles Droites de David Gamkréldzé, et le Mouvement National de Micha Saakashvili, constituent le cœur de l'opposition que certains observateurs se refusent à considérer comme une opposition franche.

Le discours populiste et démagogique de Chalva Natélashvili, parti Travailleuse, pourrait connaître un succès et peut espérer 20% des voix. L'Industrie Sauvera la Géorgie de Gogui Topadzé, certainement très proche du bloc gouvernemental, quant à lui, n'est pas sûr d'obtenir 7%.

Reste le cas de Renaissance, le parti d'Aslan Abachidzé, le leader de l'Adjarie. Pas de doute qu'entre 95 et 97% des suffrages adjares lui reviendront. Reste à savoir combien l'autoritaire chef de la république autonome voudra de sièges. Pour l'instant, il attend de savoir quel poids les autres régions du pays représentent pour annoncer le nombre d'électeurs adjares. Ils étaient 244 000 en 1999. Qui sait si Aslan Abachidzé n'en proposera pas plus cette année, nous offrant l'image d'une région en augmentation démographique tandis que le pays se vide? Il cherchera certainement à obtenir plus de 10% des sièges au Parlement.

Si l'opposition, aux idées et au style occidentaux, est loin d'être parfaite, si pour une grande part elle ne diffère pas fondamentalement de ceux qui occupent le pouvoir et que leur méthodes pourraient choquer dans les pays aux grandes traditions démocratiques, "il serait réducteur de dire que tous les politiciens géorgiens sont à mettre dans le même sac", estime Zourab Tchiabérashvili, politologue et directeur exécutif de l'ISFED (International Society for Fair Elections and Democracy. Institution géorgienne d'observation du déroulement des Elections). Cahin - caha, ce 2 novembre, la Géorgie pourrait faire un pas vers un pluralisme qui peut - être moins une affaire de politique que de génération et de style. C'est déjà ça.

Géorgie: M. Chevardnadzé tente de reprendre le contrôle de la situation - 12.11.03, Marie Jégo, «Le Monde».

Il invite les Géorgiens à éviter une dérive vers "la guerre civile".

Alors que les appels à la démission d'Edouard Chevardnadzé, continuaient de se faire entendre, mardi 11 novembre au soir à Tbilissi, où des milliers de manifestants campent toujours devant le bâtiment du Parlement, le président géorgien s'est efforcé de reprendre le contrôle de la situation: il a obtenu le soutien d'Aslan Abachidzé, le chef de la région autonome d'Adjarie (sud - ouest du pays). Selon des résultats incomplets des élections législatives du 2 novembre, la formation de ce dernier, l'Union pour le renouveau, serait arrivée en deuxième position avec 20,2% des voix, soit juste après le parti au pouvoir. Pour une nouvelle Géorgie (21, 9% des suffrages).

Afin de sceller cette alliance, le chef de l'État géorgien s'est rendu lundi à Batoumi, la capitale adjare, où un grand rassemblement s'est tenu en sa faveur. "L'Adjarie est bien la seule région de Géorgie où l'on peut trouver des manifestations de rues en faveur d'Edouard Chevardnadzé, surtout parce que la population locale est terrorisée par le régime d'Abachidzé", expliquait, dans la presse, un politologue local, Guiga Bokeria. "En s'appuyant sur les structures claniques du pays, Edouard Chevardnadzé favorise une plus grande fragmentation du pays, tout en renforçant l'archaïsme et la corruption. Il ne peut qu'en ressortir affaibli", déplore Guiorgui Mamoulia, un ancien diplomate géorgien.

Région relativement prospère par rapport au reste de la Géorgie, située sur les bords de la mer Noire à la frontière avec la Turquie, est tenue de main de fer par le "roitelet" local, Aslan Abachidzé, dont le clan et celui de sa défunte épouse (Gogitidze) sont omniprésents. La moitié des députés du Parlement local sont des membres de sa famille, son fils vient d'être nommé maire de la capitale. L'homme, réputé proche de Moscou, finance la base militaire russe sur

place. C'est avec ses fonds que des logements pour les militaires russes ont été construits, ce contingent reçoit en outre une solde complémentaire du pouvoir adjare. Cette base russe (comme les trois autres situées en Géorgie) devait être démantelée dans le cadre d'un accord signé par Boris Eltsine en 1999 lors du sommet d'Istanbul de l'Organisation pour la sécurité et la coopération en Europe (OSCE). A ce jour, deux bases (Vaziani et Goudaouta) sur quatre l'ont été et les Russes réclament aujourd'hui un délai de douze ans pour évacuer le reste de leurs troupes.

Selon le récit d'un observateur de l'OSCE en Adjarie, les falsifications lors du dépouillement des scrutins du 2 novembre y ont été encore plus patentes. À la spécificité géorgienne - celle de la panne d'électricité au moment du décompte des voix, lorsque des nouveaux bulletins de votes font leur apparition et sont impossibles à dissocier des autres une fois le courant revenu - , l'Adjarie a ajouté la sienne: le nombre de voix exprimées y excédait le nombre d'inscrits. Mais 95 des électeurs ont, bien sûr, voté pour Aslan Abachidzé.

Lors de la rencontre de lundi, le chef adjare et M. Chevardnadzé ont invité la foule à défendre le pays contre "des forces qui le mènent à la guerre civile et des chaos (1990 - 1994). Principale formation visée, le Mouvement national de Mikhaïl Saakashvili, crédité de la troisième position aux élections (19,6% des voix), apparaît affaibli. Quatre partis d'opposition se sont ainsi désolidarisés du mouvement de protestation engagé devant le Parlement à l'initiative de M. Saakashvili, très déterminé dans sa volonté de voir M. Chevardnadzé quitter le pouvoir.

Devenu très impopulaire parmi ses concitoyens, celui qui fut pendant vingt ans le chef du parti communiste local s'est toutefois montré ouvert au dialogue avec les partis opposants. Mais ceci ne rendra probablement pas sa popularité à M. Chevardnadzé. La population est à bout. Voici des mois, par exemple, que les habitants de Tbilissi ne prennent plus ni les ascenseurs ni le métro de crainte d'y être bloqués lors des coupures d'électricité.

La tension est montée d'un cran en Géorgie – «Le Monde», 14.11. 03, AFP et Reuters

Deux semaines après les législatives controversées du 2 novembre, à l'origine de la vague de protestation, l'opposition radicale maintient la pression et réclame la démission du président.

Plus de 10 000 manifestants se sont dirigés, vendredi 14 novembre, vers le bâtiment de la chancellerie pour réclamer la démission du président géorgien, Edourad Chevardnadzé. La manifestation s'est arrêtée aux portes du bâtiment, gardé par d'importantes forces anti-émeutes, sans provoquer d'incidents.

Les manifestants se sont d'abord réunis devant le Parlement à l'appel de Mikhaïl Saakashvili, chef du Mouvement national, principal mouvement de l'opposition. Celui-ci a alors appelé ses partisans à se rendre au siège de la commission électorale pour "paralyser[son] travail et qu'il ne soit plus question de ces élections falsifiées", évoquant les élections législatives controversées du 2 novembre, à l'origine de la vague de protestation.

Près de deux semaines après le scrutin, les résultats communiqués par la commission ne sont toujours que partiels. Selon les derniers chiffres, délivrés jeudi et portant sur la quasi-totalité des bureaux de vote, le parti pro-gouvernemental « Pour une nouvelle Géorgie » l'emporterait avec 20,9% des voix. L'opposition estime que ces chiffres sont gonflés par les autorités et accusé le pouvoir d'avoir truqué le vote. La commission électorale a annoncé qu'elle se donnait jusqu'au 20 novembre pour annoncer les résultats définitifs.

Devant les manifestants, M. Saakashvili a accusé le président d'avoir "tout volé" et a réclamé qu'il prête attention "à son propre peuple". Alors qu'il avait invité, la veille, la popu-

lation à se mobiliser pour “renverser le gouvernement” et appelé le pays à la désobéissance civile, le chef de l’opposition a indiqué ne pas vouloir “prendre le bâtiment”, mais s’approcher pour que M. Chevardnadzé “puisse entendre [les cris des manifestants]”. Il a, par ailleurs, appelé le pays à arrêter de payer les impôts et les taxes” et enjoint les fonctionnaires à cesser le travail.

En début d’après midi, cinq véhicules blindés, quatre camions et des soldats en tenus de combat se sont déployés devant le ministère de l’intérieur, Koba Nartchemachvili, a prévenu qu’il prendrait “les mesures appropriées” si les manifestants tentaient de passer en force. En début de soirée, ils étaient encore plusieurs milliers place de la Liberté, face au siège du Parlement.

La Russie inquiète.

Dans une allocution à la télévision nationale, M. Chevardnadzé a, pour sa part, agité le spectre d’un affrontement armé. Soutenant qu’il ne “démissionnerait pas”, il a affirmé qu’il ne laisserait “pas diviser la nation et [commencer] la guerre civile”. Dans l’après- midi, il a eu une conversation téléphonique avec le président russe, Vladimir Poutine, durant laquelle, selon le porte-parole du kremlin, Alexeï Gromov, le président géorgien a “informé M. Poutine de la situation”.

Cet échange intervient alors que, vendredi dernier, Aslan Abachidzé, l’un des principaux chefs de l’opposition qui a, depuis, apporté son soutien à M. Chevardnadzé, s’est entretenu avec le chef de la diplomatie russe, Igor Ivanov. Le ministre a souligné que la Russie était inquiète du développement de la situation mais a tenu à assurer qu’elle “ne s’intégrerait pas dans les affaires intérieures de la Géorgie”. Il a également espéré que “les forces politiques en Géorgie sauront agir conformément à la Constitution et trouveront une solution politique”.

M. Abachidzé a, pour sa part, estimé que le “quartet caucasien” au sein de la CEI devait aider à régler la situation, estimant que, sans son intervention, il serait “impossible demain de prévoir le déroulement des événements”.

Le président géorgien promet une commission d’enquête sur les législatives- «Le Monde», 17.11.03, AFP

L’opposition continue de réclamer la démission du président Chevardnadzé. Les manifestants ont bloqué, lundi, deux des rues principales de Tbilissi et distribué des fleurs aux forces de l’ordre.

Dans son discours hebdomadaires à la radio nationale, le président géorgien, Edouard Chevardnadzé, a promis, lundi 17 novembre, une enquête sur les fraudes éventuelles perpétrées lors des élections législatives organisées le 2 novembre. Alors que la situation reste tendue dans la capitale, Tbilissi, il a répété qu’il ne démissionnerait pas et mis en garde l’opposition contre les risques de chaos.

M. Chevardnadze a prévenu qu’il n’y avait “loin de la confrontation civile à la guerre civile”. Il a rejeté cette éventualité soulignant que “la seule voie à prendre est celle du compromis”. La création d’une commission pour faire la lumière sur les accusations portées envers les élections doit y pourvoir. Selon lui, si l’opposition radicale demande l’annulation des votes, c’est avant tout “pour le fauteuil présidentiel”. Il a, par ailleurs, dénoncé les méthodes “in-

constituonnelles" employées.

L'opposition, menée par le Mouvement national de l'ancien ministre de la justice Mikhaïl Saakashvili, accuse le pouvoir de falsifier les résultats définitifs des législatives n'ont toujours pas été publiés. La commission électorale s'est donné jusqu'au 20 novembre pour le faire. A l'issue du scrutin, l'Organisation pour la sécurité et la coopération en Europe(OSCE)avait dénoncé "d'évidentes" irrégularités.

La crise perdure.

Depuis début novembre, l'opposition mobilise presque chaque jour entre 3000 et 5000 personnes dans les rues de Tbilissi. Vendredi dernier, devant près de 15000 manifestants massées devant les grilles du Parlement à son appel, M. Saakachvili a invité la population à arrêter de payer les impôts et à stopper le travail dans les établissements publics à compter de ce lundi.

L'appel a finalement été assez peu suivi par des Géorgiens soucieux d'éviter que la contestation ne se transforme en confrontation civile ou craignant pour leurs emplois. La plupart des institutions ont donc fonctionné normalement. De nombreux parents n'ont toutefois pas envoyé leurs enfants à l'école. Selon une enseignante dans un collège de la capitale, "les professeurs sont là, mais pas les élèves, sans doute surtout pour des questions de sécurité".

Malgré ce relatif échec, l'opposition ne semble pas s'essouffler. Alors que le président s'adressait à la nation, un concert de klaxons s'est fait entendre dans les rues de la capitale. Pendant une dizaine de minutes, la population a marqué de la sorte son opposition au président Chevardnadzé.

Des membres de l'organisation estudiantine « Kmara » ont également bloqué momentanément deux des grandes artères de Tbilissi, alors qu'une cinquantaine de militants anti-Chevardnadzé tentaient de distribuer des fleurs aux policiers en fonction devant les bâtiments administratifs.

L'opposition annonce une marche de toute la Géorgie sur Tbilissi—«Le Monde», 18.11.03 - Nathalie Nougayrède

Tandis que les manifestants réclament qu'on reconnaisse leur victoire des législatives du 2 novembre, les résultats officiels, attendus en fin de semaine, devraient laisser le pouvoir au Président E. Chevardnadzé. L'impasse politique reste entière.

La Géorgie est plongée dans une profonde crise politique. Les élections législatives du 2 novembre, entachée de lourde fraude, ont déclenché une vague de manifestations qui a culminé, le 14 novembre, par ce qui fut sans doute(avec environ 12000 personnes) le plus grand rassemblement dans la capitale depuis avril 1989, lorsque l'armée soviétique avait tué, à coups de pelle, des manifestants qui réclamaient l'indépendance.

Les partisans du jeune meneur de l'opposition radicale, M. Saakachvili, un trentenaire diplômé de l'université de Columbia à New-York, et ancien ministre de la justice de M. Chevardnadzé, ont ce soir-là entouré de la présidence, lancé des appels à la démission du chef de l'État, puis ses sont dispersés dans le calme.

"Ce soir-là, Saakachvili aurait pu s'emparer du pouvoir", commente le représentant d'une

fondation américaine à Tbilissi, active auprès de l'opposition. "Les manifestants auraient pu investir la présidence. mais Saakachvili n'a pas franchi ce pas, car d'autres personnalités de l'opposition le freinent. Et qu'il sait que cette façon d'accéder au pouvoir serait mal vu par Washington."

L'époque Chevardnadzé tire à sa fin en Géorgie, son dernier mandat s'achevant en 2005. L'ancien ministre des affaires étrangères de Gorbatchev, rentré dans son pays en 1992 pour prendre le pouvoir à la faveur d'un soulèvement armé qui déposa le premier chef d'Etat élu, le nationaliste Zviad Gamsakhourdia, est aujourd'hui âgé de 75 ans. Il a passé une trentaine d'années au pouvoir dans cette République ex-soviétique de 4,4 millions d'habitants qui, en dépit de tous ses problèmes, reste le seul pays de la Communauté des Etats indépendants(CEI) à accorder une forte dose de liberté à ses médias. Une jeune génération de dirigeants politiques se positionne pour prendre la relève. Ils parlent couramment anglais, maîtrisent les techniques de communication et savent, comme le raconte en souriant un proche de M. Saakachvili, "attirer l'attention de CNN en organisant une marche sur la présidence. La question reste de savoir quand celle - ci se produira.

Médiation américaine.

E. Chevardnadzé a répété, lundi 17 novembre, qu'il ne démissionnerait pas. "L'élection présidentielle se tiendra en avril 2005, comme le veut la Constitution, et c'est le peuple géorgien, et non quelque groupe, qui décidera qui deviendra le président." À l'appel de l'opposition, des klaxons de voitures ont retenti dans la capitale au moment où le chef de l'Etat commençait son allocution hebdomadaire à la radio. Une campagne de "désobéissance civile" a aussi été déclenchée, les fonctionnaires étant invités à ne pas se rendre au travail. Mais elle semblait, lundi, avoir eu peu d'effets.

Le président géorgien a beau agité le spectre d'une "guerre civile", comme le pays en a connue en 1993, quand l'armée ralliée à M. Chevardnadzé et les partisans de Zviad Gamsakhourdia s'étaient affrontés, un tel déferlement de violence semble aujourd'hui improbable, selon de nombreux observateurs. Les forces de police dans Tbilissi, dont quelques centaines sont déployées aux abords de la chancellerie présidentielle, ne se sont livrées à aucun acte brutal pendant les manifestations, qui ont marqué une pause depuis trois jours, après avoir réuni des milliers de personnes.

L'opposition géorgienne souligne qu'elle veut agir "pacifiquement" et respecter la Constitution. Elle compte cependant dans ses rangs une organisation de jeunes, "Assez", financée par l'Américain George Soros, qui inspire directement des méthodes d' "Otpor", le mouvement étudiant qui contribua en 2000 au renversement de Slobodan Milosevic en Serbie. L'ambassadeur américain à Tbilissi, Richard Miles, "ne cesse de faire des allers - retours entre le pouvoir et les forces de l'opposition.

Le poids de la Russie.

"Les Américains qui ont donné plus de 1 milliard de dollars à ce pays en dix ans, pour ancrer la Géorgie à l'Ouest et faciliter leurs projets d'oléoduc de la Caspienne, se sont lassés de Chevardnadzé et de la corruption ambiante", poursuit cet officiel. "Mais ils ont peut-être mal évalué le contexte." En effet, depuis le début de la crise, E. Chevardnadzé multiplie les contacts avec Moscou, et s'est assuré du soutien d'Aslan Abachidzé, l'autocrate de la région autonome d'Adjarie(sud-ouest du pays), qui a amplement contribué aux fraudes électorales. En d'autres termes, le président "Chevardnadzé montre aux Américains qui le critiquent qu'il peut aussi jouer avec la Russie qui dispose de trois bases militaires en Géorgie", souligne cette source.

L'opposition géorgienne a annoncé une "marche sur Tbilissi" à partir de différentes régions, qui aboutirait jeudi ou vendredi, au lendemain de l'annonce des résultats officiels des législatives, dont les irrégularités ont été dénoncées par l'OSCE et les États-Unis. L'opposition accuse le régime d'avoir falsifié des listes électorales et de lui avoir "volé" sa victoire aux urnes. Le bloc pro-gouvernemental "Pour une Géorgie unie" arriverait en tête avec plus de 20% des voix, mais les partis classés dans l'opposition devraient dominer le Parlement.

M. Chevardnadzé a indiqué, lundi, que "quelques représentants" de l'opposition pourraient entrer dans le prochain gouvernement. Mais faute de parlement dont la composition serait reconnue par les uns et les autres, l'impasse politique reste entière.

Pro et anti-Chevardnadzé dans les rues de la capitale géorgienne—«Le Monde», 21.11.03.-AFP et Reuters

Alors que l'opposition intensifie les manifestations contre le président géorgien, ses alliés tentent d'allumer des contre-feux.

Plusieurs milliers de partisans du président géorgien, E. Chevardnadzé, ont été acheminés en autobus, vendredi 21 novembre, dans la capitale, Tbilissi, afin d'organiser des manifestations de soutien au gouvernement. Ils ont rejoint ceux qui occupent, depuis trois jours maintenant, les abords du Parlement. Ils seraient entre 5000 et 10000, selon les estimations.

Parmi les manifestants, nombreux sont ceux qui disent venir d'Adjarie, une région autonome dirigée par Aslan Abachidzé, un allié du président géorgien. Selon les observateurs, l'implication de M. Abachidzé pourrait préfigurer un rétablissement de l'influence russe, que M. Chevardnadzé avait jusqu'ici combattue. En effet, la Russie dispose toujours d'une base militaire en adjarie et M. Abachidzé s'est récemment rendu à Moscou pour des "discussions".

La manoeuvre intervient alors que quelque 3000 opposants au président convergent toujours vers la capitale pour réclamer sa démission. M. Saakachvili, chef du mouvement de l'opposition, a promis de bloquer, samedi, la première séance du nouveau Parlement. Il entend ainsi dénoncer les résultats officiels des élections législatives du 2 novembre rendus publics, jeudi, par la commission électorale, et considérés par l'opposition comme "un coup d'Etat du pouvoir".

Lors d'une conférence de presse, il a déclaré que "le jour de la révolution pacifique" est arrivé et que M. Chevardnadzé "doit se lever et partir" avant d'ajouter qu'il comptait mener "cette révolution sans faire couler le sang". En attendant, dans les rues de la capitale, un impressionnant dispositif de sécurité a été déployé pour interdire aux manifestants d'accéder aux rues les plus proches du Parlement et de la Chancellerie, le bureau du président.

"Syndrome d'illégalité";

Tedo Djaparidzé, le chef du Conseil de sécurité géorgien, connu pour sa proximité avec M. Chevardnadzé, a reconnu que "d'importantes irrégularités" ont eu lieu lors des élections. Ces fraudes seraient le fait de "toutes les forces politiques" du pays. Selon lui, ces manipulations se passeraient "dans le dos du président, qui subit la désinformation". "Exiger le départ du président par une voie inconstitutionnelle est inacceptable", a-t-il déclaré avant de mettre en garde contre "syndrome d'illégalité qui risque de s'installer pour 20 ou 30 ans, transformant le pays en république bananière".

Après avoir ainsi dédouané le président, M. Djaparidzé, responsable notamment des services de renseignement, a mis en garde contre les heurts qui pourraient se produire dans le pays,

une situation qu'il juge "plus grave qu'il y a dix ans" lors de la guerre civile. Selon lui, "des informations venant de services spéciaux, tant locaux qu'étrangers, indiquent une perspective réelle d'effusion de sang".

Ces déclarations apparaissent comme une réponse indirecte aux critiques sévères adressées, jeudi, à la direction géorgienne par les États-Unis. Le département d'État a dénoncé les résultats annoncés par la commission électorale, parlant de "fraudes massives" et de "large manipulation du décompte des voix".

Les étudiants géorgiens veulent leur "révolution", sur le modèle de la chute de Milosevic – «Le Monde», 22.11.03, Nathalie Nougayrède

"Lorsque je suis née, - le président - Chevardnadzé était déjà dans les structures du pouvoir! Mes parents m'ont raconté tout ça. Hors de question qu'il soit encore là quand nous serons vieux! Manana Tchkhartchvili, 23 ans, part d'un éclat de rire, entourée de ses amis du mouvement étudiant géorgien Kmara, dans le local de bric et de broc qui leur tient lieu de siège, entre le McDonald's et la Maison du cinéma au coeur de Tbilissi, la capitale.

« Kmara » veut dire "assez"!, et son symbole, le dessin en noir et blanc d'un poing fermé, est l'exacte réplique de celui des jeunes militants serbes de l'organisation « Otpor » qui contribuèrent, en octobre 2000, au renversement de Slobodan milosevic.

La "révolution" géorgienne, que ces jeunes, pétris d'idéaux démocratiques, appellent de leur vœux, aura-t-elle lieu? Sera-t-elle une sorte de réédition de l' "Octobre serbe" qui avait évincé l'homme fort de Belgrade? Ces militants en sont persuadés, sans pratiquer l'amalgame. "L'exemple de nos amis serbes est important, bien sûr, mais Chevardnadzé n'est pas Milosevic. Il autorise une liberté des médias, et n'a jamais été responsable de telles guerres et autocraties", disent-ils.

« Kmara » joue un rôle non négligeable dans la crise qui menace de balayer le régime de M. Chevardnadzé, perçu par l'écrasante majorité des habitants comme corrompu, inerte, et ayant mené le pays au bord de la banqueroute. « Kmara », comme « Otpor », est né "dans les universités, pour protester contre les archaïsmes et la corruption", relate Guiorgui Kandelaki, qui présente sa carte de visite: militant, auteur du site Internet « www.kmara.ge ". Aujourd'hui nous voulons la démission de Chevardnadzé pour que notre pays puisse de l'avant", dit-il.

De l'Edourd Chevardnadzé apprécié en occident, défenseur de la démocratisation dans l'URSS de la fin des années 1980, ces jeunes ne connaissent que peu de chose, mais voient en lui un tout autre visage, celui d'un homme vieilli et recroquevillé sur son pouvoir et ses réseaux, coupé de la société. Avec leurs sifflets, leur slogans humoristiques et leur énergie, ils sont à la pointe des manifestations contre le régime.

Le mouvement « Kmara » revendique environ 2000 militants actifs dans ce pays de 4,4 millions d'habitants, après environ six mois d'existence. Il bénéficie du soutien de la fondation du financier américain George Soros, ce qui avait aussi été le cas d'« Otpor ». Selon l'entourage de M. Chevardnadzé, M. Soros aurait entrepris de renverser le président élu. Voici un an, lors d'une conférence à l'Université centre-européenne de Budapest(qu'il finance), M. Soros avait en effet critiqué le président géorgien, le déclarant "fichu"("burned out"). "George a été cruellement déçu par Chevardnadzé", relate l'homme qui passe à Tbilissi pour être le "cerveau"de « Kmara », Kakha Lomaïa, élégant universitaire anglophone, à la tête de la fondation Soros. "Chevardnadzé avait sollicité Soros voici trois ans pour financer un programme

anticorruption. Mais il avait ensuite évité de mettre en oeuvre la moindre de ses recommandations", explique-t-il. Selon un militant géorgien, présent ce jour-là à Budapest, "Soros nous disait qu'il fallait se débarrasser du président".

Le contact Belgrade-Tbilissi s'est établi au printemps. Deux militants d'Otpor sont venus en Géorgie animer des séminaires d'initiation à la lutte pour la démocratie. « On a appris comment manifester, comment s'organiser, comment se comporter avec les médias, comment se comporter en cas d'arrestation », dit le militant Guiorgui Kandelaki. En août, ils appliquaient leurs nouveaux acquis, leurs nouveaux acquis, en protestant contre le rachat par le monopole russe EES du réseau électrique géorgien, y voyant une menace sur la souveraineté du pays, et reprochant à M. Chevardnadzé d'avoir laissé faire. Ces militants géorgiens, à l'instar de leurs « aînés » serbes, disposent du soutien de « leur » média, la télévision Roustavi-2, porte-parole de l'opposition. A Belgrade, ce rôle était dévolu à la radio B-92. Comme en Serbie, les partis d'opposition, associés au mouvement étudiant, ont préparé la marche sur la capitale. Une mobilisation du vote des jeunes lors des élections, la dénonciation des fraudes organisées par le pouvoir, afin de provoquer au final la chute du régime. « Le rôle de Kmara ? C'est comme un ferment qu'on met dans le lait pour faire du yaourt », dit Kakha Lomaïa, l'éminence grise du mouvement, « un ingrédient indispensable ». Est-il suffisant ?

Entretien-Trois questions à... Mikhaïl Saakachvili – «Le Monde», 22.11.03, Nathalie Nougayrède

Dirigeant du Mouvement national, principal parti de l'opposition, excluez-vous de prendre le pouvoir par la force ?

Absolument. Notre manifestation ne vise pas à prendre la chancellerie par la force. Le pouvoir veut provoquer la confrontation entre les groupes venus d'Adjarie et les habitants de Tbilissi. Notre tâche est de bloquer le travail du Parlement. Après, on discutera.

Si - le président - Chevardnadzé déclare l'état d'urgence, cela n'aura pas d'effet : il n'a pas de moyens militaires pour l'imposer. C'est pour cela qu'il a fait appel aux Adjars. L'opposition a pris contact avec la police et l'armée et nous sommes assurés qu'elles resteront neutres. Nous obtiendrons la démission du président, qui a volé ces élections.

Quelle est à vos yeux l'attitude de la Russie, qui soutient le chef de l'Adjarie ?

La première priorité de la Russie est d'avoir un gouvernement géorgien prorusse qui puisse préserver la stabilité dans ce pays. -Le président russe - Vladimir Poutine comprend bien qu'Abachidzé - le leader adjar, récemment reçu au Kremlin - serait une alternative dangereuse. S'il arrivait au pouvoir à Tbilissi, ce serait la guerre. La Russie n'a pas besoin d'un nouveau Loukachenko-dictateur biélorusse .

La relation de Chevardnadzé à la Russie a toujours été nourrie de complexes et de jalousies. Nous sommes le seul pays-de la Communauté des Etats Indépendants-auquel Moscou a imposé un régime de visas. Il faut être réaliste et reconnaître la présence économique russe. Mais, une fois au pouvoir, nous exigerons le retrait des troupes russes de Géorgie. Leur Présence relève d'un colonialisme inacceptable qui contribue à la déstabilisation du pays. Nous tâcherons de convaincre Moscou de procéder à ce retrait.

Les Etats-Unis vous soutiennent - ils ?

Ils ont d'abord cherché à garder leurs distances. Mais j'ai été agréablement surpris par la récente déclaration du département d'État, dénonçant la fraude massive aux élections. Les États-Unis ont beaucoup investi ici. À la demande de l'ex-secrétaire d'État James Baker , Edouard Chevardnadzé s'était engagé à ce que les élections soient honnêtes. Mais, à deux semaines du vote, il a fait volte-face.

L'opposition au pouvoir du président Chevardnadzé se divise.

Contesté dans la rue, le pouvoir du président Chevardnadzé pourrait bénéficier de la rupture des partis de l'opposition, 01.11.03 - «Le Monde», AFP

Le président géorgien Edouard Chevardnadzé a obtenu, lundi 10 novembre, le soutien du chef de la région autonome d'Adjarie, Aslan Abachidzé, homme-chef de la politique géorgienne. Alors que l'opposition radicale manifeste depuis une semaine dans les rues de la capitale, Tbilissi, le Parti de Renouveau de M. Abachidzé pourrait être allié essentiel pour les forces pro-gouvernementales.

Devant une foule de plusieurs milliers de personnes à Batoumi où il s'est rendu pour des « consultations » avec M. Abachidzé, M. Chevardnadzé a estimé que « l'Adjarie montre aujourd'hui l'exemple à toute la Géorgie » pour un « renouveau géorgien ». Il a, par ailleurs, dénoncé la « démagogie » de l'opposition radicale.

M. Abachidzé, dont le parti faisait jeu égal, selon les derniers résultats partiels publiés vendredi dernier, avec le bloc pro-gouvernemental, a de son côté déclaré qu'il fallait « tous ensemble, maintenir la liberté et l'ordre » et « défendre le pays des forces qu'ils mènent à la guerre civile ». Évoquant le Mouvement national(droite radicale) de Mikhaïl Saakachvili, le plus virulent des mouvements d'opposition, il a estimé que les « nationalistes...menacent tout le monde de prison et de répressions, et leur arrivée au pouvoir serait une catastrophe pour le pays ».

Les leaders du Parti travailliste, du parti « L'Industrie sauvera la Géorgie » et du parti de la Nouvelle droite se sont également désolidarisés, lundi, de la confrontation avec le pouvoir choisie par les dirigeants du Mouvement national et du Bloc démocratique. Le chef du Parti travailliste, Chalva Natélachvili, a accusé ces derniers d'être élus par leurs « ambitions personnelles ». « Nous n'avons pas moins de partisans, et nous sommes aussi mécontentes des fraudes, mais nous estimons que de sièges au Parlement ne valent pas la confrontation et l'effusion de sang.

« Hors de contrôle »

Après une semaine de manifestations quotidiennes, le ministre de la défense, David Tevdzadzé, a déclaré, samedi, que la situation était « pratiquement hors de contrôle » dans le pays. Quelque 3000 personnes ont encore manifesté, lundi, devant le siège du Parlement, réclamant la démission du chef de l'État après l'échec de la veille, de pourparlers sur l'issue des législatives.

Les manifestants demandent que soient annoncés les résultats des élections législatives du 2 novembre. Samedi, la commission électorale géorgienne avait annoncé la suspension du décompte des voix, en raison du grand nombre de plaintes déposées pour fraude électorale. Ces élections sont présumés favorables à l'opposition.

Dimanche soir, le président Chevardnadzé, dont les relations avec Moscou ont été conflictuelles ces dernières années, a eu un entretien téléphonique, avec son homologue russe Vladimir Poutine et a reçu l'ambassadeur de Russie Vladimir Tchikvichvili. La Russie a indiqué qu'était « prête à soutenir la Géorgie par tous les moyens » et a appelé, selon la présidence géorgienne, à éviter toute confrontation pouvant mener à une escalade du conflit.

Législatives géorgiennes : test pour les partisans du président Chevardnadzé – «Le Monde», 02.11.03 - AFP

Les Géorgiens se rendent aux urnes dimanche pour des législatives considérées comme un test démocratique pour un État morcelé. Les bureaux de vote se sont ouverts dans le calme, dimanche.

Les Géorgiens se rendent aux urnes dimanche pour des élections législatives considérées comme un test pour les partisans du président Edouard Chevardnadzé, donnés largement perdants par les sondages .

Le nombre d'électeurs est officiellement de 2,6 millions de cinq millions d'habitants de ce petit État caucasien, un chiffre surévalué selon l'opposition, on redoute des fraudes de la part des autorités.

Le Conseil de l'Europe a appelé à des « élections libres et équitables » dans cette ancienne république soviétique et réclamé des listes électorales claires. Une délégation de l'Assemblée parlementaire observera ce scrutin.

D'après les sondages, quatre partis d'opposition sont en compétition pour prendre la tête de ces législatives, alors que la coalition du pouvoir, Pour une nouvelle Géorgie, est à la traîne avec 6% des intentions de vote.

Si les géorgiens utilisaient ce scrutin pour adresser un message de défiance au président Chevardnadzé, celui - ci perdrait sa majorité au Parlement, à deux ans d'une élection présidentielle à laquelle il ne peut pas se représenter, selon la Constitution.

L'opposition voit donc dans ses législatives une chance de se placer pour lui succéder, et notamment Nino Burjanadzé, présidente du Parlement, dont le Bloc démocratique est en tête des sondages.

Des troubles sont craints, alors que des responsables d'opposition ont averti que si le pouvoir avait recours à la fraude, leurs partisans descendraient dans la rue.

Le président Chevardnadzé l'a prévenu que tout désordre serait sévèrement réprimé. La police aurait ainsi déjà été mise en état d'alerte.

Le président géorgien décrète l'état d'urgence-«Le Monde», 22.11.03, AFP et Reuters.

Quelques trois mille opposants géorgiens ont également investi samedi soir le bâtiment de la présidence à Tbilissi malgré une brève résistance de la police, avant d'annoncer qu'ils allaient occuper les lieux « jusqu'à l'arrivée » de Nino Burdjanadzé, proclamée par l'opposition présidente par intérim.

Le président géorgien Edouard Chevardnadzé a annoncé samedi 22 novembre avoir décrété l'état d'urgence, dans une déclaration à la télévision nationale au soir d'une journée qui a vu l'opposition radicale prendre le contrôle du parlement, forçant le chef de l'État à quitter les lieux.

Quatre véhicules blindés ainsi qu'une dizaine d'autobus et de minibus remplis de militaires auraient été déployés devant le ministère de l'intérieur, situé à deux kilomètres du parlement. Le ministre de l'intérieur, Koba Nartchémachvili a déclaré que la prise du parlement par l'opposition avait fait plusieurs blessés dans les rangs de la police, dont deux étaient dans un état grave et inconscients. Les opposants « ont saisi illégalement le parlement », a-t-il affirmé devant la presse. « Il s'agit d'une violation sérieuse de la loi ».

Quelque trois mille opposants géorgiens ont également investi samedi soir le bâtiment de la présidence à Tbilissi malgré une brève résistance de la police, avant d'annoncer qu'ils allaient occuper les lieux « jusqu'à l'arrivée » de Nino Bourdjanadzé, proclamée par l'opposition présidente par intérim.

Vers une élection présidentielle anticipée ?

Le dirigeant d'opposition Mikhaïl Saakachvili a déclaré samedi que le président Edouard Chevardnadzé pouvait rester au pouvoir pour le moment à condition qu'il organise une élection présidentielle anticipée. « Nous n'accepterons rien de moins (qu'une présidentielle anticipée). S'il annonce présidentielle, cela ira. S'il tient à l'organiser lui-même, nous pouvons encore discuter sur ce point », a-t-il à la chaîne de télévision CNN.

Le président géorgien s'est ensuite adressé devant le bâtiment à la foule de quelque cinq mille de ses partisans, pour les rassurer et leur dire « je ne partirai pas ». « Je ne quitterai mes fonctions que par la voie constitutionnelle. Des échauffourées avaient éclaté entre ses partisans et ceux de l'opposition qui, selon des images de télévision, s'étaient emparés de micros à la tribune.

Le président géorgien s'est ensuite adressé devant le bâtiment à la foule de quelque cinq mille de ses partisans, pour les rassurer et leur dire « je ne partirai pas ». « Je ne quitterai mes fonctions que par la voie constitutionnelle. Je ne partirai pas, nous sommes tous ensemble », a-t-il dit d'une voix calme, applaudi par ses sympathisants. « Toutes les questions peuvent être réglées par la voie légale. Nous exigeons la vérité », a déclaré M. Chevardnadzé, âgé de 75 ans, avant de monter en voiture, l'air très éprouvé, et de partir sous l'escorte de dizaines de ses gardes du corps.

Plus tôt dans la matinée, Mikhaïl Saakachvili, le leader du Mouvement national, s'était adressé à la foule réunie dans le parc de la Liberté à Tbilissi, déclarant aux manifestants que si Edouard Chevardnadzé ne s'adressait pas à eux, ils viendraient à lui.

Le Parlement s'était réuni depuis 14 heures, pour la première fois depuis les élections du 2 novembre. Les manifestants avaient, semble-t-il décidé d'empêcher le déroulement de la session parlementaire, mais M. Saakachvili avait indiqué à des diplomates européens qu'il ne prendrait pas part à cette démonstration de force.

M. Chevardnadzé, président depuis 1992, avait répété à maintes reprises qu'il n'irait jusqu'au terme de son nouveau mandat en 2005. Il a également mis en garde les Géorgiens contre le risque d'une guerre civile.

«Une révolution pacifique».

Des observateurs internationaux de l'OSCE - ainsi que les États-Unis avaient condamné le vote et demandé à M. Chevardnadzé d'organiser de nouvelles élections ou de se retirer. «Nous sommes profondément déçus du résultat des élections et par les autorités géorgiennes», avait déclaré Adam Ereli, un porte-parole du Département d'État. «Les résultats ne sont pas représentatifs de la volonté du peuple géorgien, mais démontrent au contraire une fraude massive dans différentes régions du pays.»

Le «jour de la révolution pacifique» est arrivé et le président géorgien Edouard Chevardnadzé «doit se lever et partir sans faire couler le sang», avait déclaré vendredi soir le leader du Mouvement national, Mikhaïl Saakachvili, qui a pris la tête de la contestation depuis les législatives controversées du 2 novembre.

«Des milliers de nos concitoyens sont arrivés» vendredi soir à Tbilissi «pour libérer la Géorgie. Toute la Géorgie s'est levée. Le jour de la révolution pacifique est arrivée», a lancé M. Saakachvili lors d'une conférence de presse. «Nous ferons cette révolution sans faire couler le sang, avait-t-il promis, l'air grave. Mais «le président doit se lever et partir[lui aussi] sans faire couler le sang», avait-il ajouté.

Courtisée par l'occident.

L'ancienne République du Caucase, qui souhaite rejoindre l'OTAN et dont la situation économique est très fragile, est courtisée par l'Occident, notamment par Washington, alors qu'un oléoduc doit traverser le pays d'ici à 2005 pour transporter le pétrole de la Caspienne vers la Turquie. Le pétrole de la Caspienne est vu comme un moyen d'atténuer la dépendance vis-à-vis du pétrole du Golfe persique.

Le président russe Vladimir Poutine a décidé de dépêcher à Tbilissi son chef de la diplomatie Igor Ivanov, annoncé samedi soir le porte-parole du Kremlin Alexeï Gromov, cité par l'agence ITAR - TASS. Les développements de la situation en Géorgie ont fait l'objet de consultations de M. Poutine avec des dirigeants des pays de la CEI selon la même source.

Le G7 et le FMI ne trouvent pas d'accord sur la dette des pays pauvres- «Le Monde», 03.10.04 - AFP, Reuters et AP

Devant tous les membres de l'assemblée générale, James Wolfenson, le président de la Banque mondiale dont le mandat expire en juin 2005, a choisi la provocation. Il a souligné que le monde reste très éloigné des objectifs du millénaire de l'ONU, qui prévoient entre autres une réduction de moitié de la pauvreté d'ici 2015.

Les stratèges du Fonds monétaire international(FMI) et les pays de G7 n'ont pas réussi à parvenir à un accord pour effacer l'intégralité de la dette de certains des pays les plus pauvres de la planète, dont le fardeau empêche l'amélioration du sort des populations les plus démunies.

Les organisations non gouvernementales(ONG) espéraient que la réunion des sept pays les plus industrialisés, vendredi, ou l'assemblée d'autonome du FMI et de la Banque mondiale, organisée ce week - end, débouchent sur un tel accord après les propositions avancées en ce sens par les États-Unis avant la réunion du G7.

Mais le G7 comme comité du FMI ont seulement promis d'étudier la question plus avant et de faire un rapport pour la fin de l'année.

Puiser dans les réserves d'or du FMI?

Les propositions pour trouver les fonds nécessaires ne manquent pas: réévaluation de l'or du FMI ou vente d'une partie du métal jaune comme le proposent certains ONG, une taxe internationale suggérée par la France et le Brésil, un nouveau fonds de financement proposé par la Grande-Bretagne ou l'accent mis sur les dons par les États- Unis.

Gordon Brown suggère d'utiliser les réserves d'or du FMI pour alléger le fardeau des pays lourdement endettés. Il a estimé vendredi que son idée trouverait à terme le soutien nécessaire.

Plusieurs pays du G7, ainsi que l'Afrique du Sud, producteur d'or de premier plan, ont fait part samedi de leur inquiétude devant ce projet. "Est-ce que l'on ne fait que cueillir les pommes sur l'arbre, ou alors est-ce que l'on coupe le pommier pour l'utiliser comme bois de cheminée?", s'est interrogé un officiel.

Certains redoutent l'impact de la proposition Brown sur les marchés des métaux précieux, qu'elle pourrait faire baisser, tandis que d'autres pays actionnaires du FMI craignent un appauvrissement financier du Fonds...

"On distribue les blâmes et les compliments".

La dette irakienne, évaluée à 120 milliards de dollars, a également été discutée. Le G7 a promis de trouver une solution pour la réduire d'ici la fin de l'année. Les positions se rapprochent, selon le ministre des finances Nicola Sarkozy.

Ils semblerait plutôt que les divergences de vues entre la France et les États-Unis sur les modalités de l'allègement se sont accentuées samedi alors que des représentants des deux pays se rencontraient pour l'assemblée du FMI.

Les Français proposent de la réduire de 50% et de se laisser ensuite du temps pour étudier la situation alors que les États-Unis voudraient annuler tout de suite 95% de la dette...

ზოგიერთ სფეროებში სადაც საჭიროა სპეციალური ტერმინოლოგიის გამოყენება, ისეთში, როგორიცაა ეკონომიკა, სამართალმცოდნეობა და სხვა, ძნელია გაავლო ზღვარი ტერმინებსა და სიტყვა-რეალიებს შორის. თუ გავითვალისწინებთ ნაციონალურ სპეციფიკას ტერმინები შეიძლება დავყოთ სამ ჯგუფად.

1. ტერმინები, რომელთაც არ გააჩნიათ ნაციონალური სპეციფიკა. მაგალითად ასეთია, ფრანგული გამოთქმა biens de production, ქართულად „წარმოების საშუალებები“.

2. ტერმინები, რომლებიც განეკუთვნება ქვეყნების ჯგუფს, მაგრამ რომლებიც არაა დამახასიათებელი ერთ-ერთი სათარგმნი ენისათვის. ასე მაგალითად: ტერმინი plein emploi "მოსახლეობის სრული დასაქმება", რომლებიც დამახასიათებელია არა მხოლოდ ფრანგული სინამდვილისათვის. ისინი დაკავშირებულია ეკონომიკურ პრობლემებთან, რომლებიც საერთოა ყველა ქვეყნისათვის.

3. ტერმინები, რომლებიც მხოლოდ ერთ ქვეყანას ახასიათებს. ამ შემთხვევაში ტერმინი ასრულებს ამავდროულად რეალიის როლს. მაგალითად: SMIC-salaire minimum interprofessionnel de croissance, რომელმაც შეცვალა ადრინდელი SMIG-salaire minimum interprofessionnel garanti. ტერმინი, რომელიც დამახასიათებელია ფრანგული ეკონომიკური ცხოვრებისათვის.

პირველი შემთხვევისათვის შეგვიძლია მოვძებნოთ ორივე ენაში მზა ეკვივალენტები. მეორე და მესამე შემთხვევისათვის მზა ეკვივალენტები შეიძლება არ არსებობდეს. კონტექსტის როლი შეზღუდულია ტერმინების თარგმნისას და საშუალებას გვაძლევს მხოლოდ განვასხვავოთ სიტყვათა ტერმინოლოგიური მნიშვნელობები მისი საერთო მნიშვნელობისაგან, ასევე დავაზუსტოთ სიტყვის სემანტიკა, რომელსაც მთელი რიგი ტერმინოლოგიური მნიშვნელობები აქვს. მაგალითად, სიტყვებს libération, emploi, marge გააჩნიათ საერთო მნიშვნელობები „განთავისუფლება“, „გამოყენება“, „მინდორი“ (ფურცელზე). თუმცა ზოგჯერ ისინი შეიძლება გამოყენებულ იქნას ეკონომიკური ტერმინოლოგიის მნიშვნელობით. „ვაჭრობის ლიბერალიზაცია“, „მოსახლეობის დასაქმების ხარისხი“. კონტექსტი საშუალებას გვაძლევს დავაზუსტოთ ტერმინის მნიშვნელობა და თარგმნის პროცესში არ ახდენს უშუალო ზეგავლენას ვარიანტის შერჩევაზე. ტერმინებისა და რეალიების თარგმნის ძირითადი საშუალებაა არსებული ქართული ეკვივალენტის გამოყენება. ასე, მაგალითად, ფრანგულ ტერმინს récession შესაბამება ქართულ ენაში „ეკონომიკური ვარდნა“. ზოგჯერ თუკი მოცემული ტერმინის ეკვივალენტი არაა რეგისტრირებული ლექსიკონში, მაშინ თარჯიმანმა თვითონ უნდა იპოვოს გამოსავალი.

მთარგმნელობით პრაქტიკაში გამოიყენება ეკვივალენტების შექმნის შემდეგი საშუალებები, ამასთან სიტყვა რეალიების სათარგმნელად არც თუ იშვიათად არსებობს რამდენიმე ვარიანტი, რომელთაგანაც თარჯიმანს უწევს ამორჩევა.

ა) ტრანსკრიფცია. ეს ხერხი გამოიყენება შემოკლებების გადმოსაცემად. მაგალითად: SMIC, Notre - Dame de Paris. ამ ხერხს ნაკლოვანებები გააჩნია. თარგმნისას ითხოვს დამატებითი უჩვეულო და გაუგებარი სიტყვების გამოყენებას, რომელიც თავისთავად ითხოვს დამატებით ახსნა - განმარტებებს.

ბ) სიტყვა - სიტყვითი თარგმანი(კალკა): le plein emploi - სრული დასაქმება(მოსახლეობის).

გ) ქართული სიტყვის გამოყენება, რომელიც თავისი შინაარსით რაღაც მიახლოებულ მნიშვნელობას გადმოსცემს. მაგალითად: „École Normale Supérieure“ - თუ ტრანსკრიფციით გადმოვცემთ იქნება „ეკოლ ნორმალ“, სიტყვა-სიტყვითი თარგმანი „უმაღლესი ნორმალური სკოლა“, ზოლო სწორი ეკვივალენტია „პედაგოგიური ინსტიტუტი“. თარგმნისას ეს ბოლო ხერხი, ყოველთვის მიზანშეწონილი როდია, რადგან იგი გარკვეულწილად

ჩრდილავს მოცემული ცნების ნაციონალურ სპეციფიკას. მკითხველს შეიძლება ეგონოს, რომ École Normale - ზუსატად იგუფეა, რაც პედინსტიტუტი ჩვენი გაგებით, რაც სწორი არ არის. მაგრამ საერთო ტერმინოლოგიის თარგმნისას ეს ხერხი უნდა იქნას გამოყენებული რაც შეიძლება უფრო ფართოდ. ავიღოთ მაგალითი prix à l'exportation - საქსპორტო ფასები, prix à la production-საწარმოო ფასი. წინდებული à მიუთითებს ფასების ჩამოყალიბების ადგილს. Prix à la terre, ეს ის ფასია, რომელიც ყალიბდება გლეხის მეურნეობაში; მისი ქართული ეკვივალენტი იქნება „შესყიდვის ფასი“. სწორედ ეს ვარიანტი შეიძლება გამოვიყენოთ თარგმნისას.

დ) თარგმანი ახსნა-განმარტებით. გამოიყენება იმ შემთხვევაში, როდესაც ზემომოყვანილი ხერხები გამოუსადეგარია კონკრეტულ შემთხვევაში. ეს ხერხი გამოიციხავს გაუგებრობას, ეროვნული სპეციფიკის დაჩრდილვას. მისი ნაკლი იმაში მდგომარეობს, რომ ტერმინი ითარგმნება არა მოკლე ერთგვაროვანი ტერმინით, არამედ გავრცობილი აღწერითი ფორმით. მაგალითად: imposition de l'allocation de salaire unique - დახმარება, რომელიც გაიცემა იმ შემთხვევაში, როდესაც ოჯახში მხოლოდ ერთი მარჩენალია. ტერმინებისა და რეალიების თარგმნისას დიდი მნიშვნელობა აქვს პრეცედენტს, ანუ უკვე არსებული ტერმინების გამოყენებას. იმისათვის, რომ ასეთი ეკვივალენტი მოვიძიოთ უნდა შევაიწყოთ ენციკლოპედიები, ცნობარები, შესაბამისი ლიტერატურის წიგნები.

ფრანგულ ენაში სპეციალურ ტექსტებში უფრო ხშირად ვიდრე ქართულში რთული ტერმინი გვხვდება შეკვეცილი ფორმით. მაგალითად: indices généraux-წარმოების საერთო მაჩვენებელი; l'expansion - წარმოების გაფართოება; une récession - წარმოების ვარდნა; l'essor - ეკონომიკური აღმავლობა.

ამიტომაც ფრანგულიდან ქართულად თარგმნისას ტერმინს სჭირდება დამატებითი ახსნა, ხოლო პირიქით თარგმნისას კი ტერმინი შეიძლება შეიკვეცოს, რათა ჩამოვაშოროთ ზედმეტი სიტყვები. ამან შეიძლება მრავალმნიშვნელობამდე მიგვიყვანოს. სწორედ ამ შემთხვევაში იზრდება კონტექსტის მნიშვნელობა ტერმინის მნიშვნელობის განსაზღვრისათვის. ფრანგულში უფრო ხშირად მივმართავთ სინონიმურ ფორმებს. მაგალითად: biens de production, biens d'équipement. ორივე მათგანი ითარგმნება, როგორც „წარმოების საშუალებები“. სრულებით არაა საჭირო, რომ თარჯიმანმა სხვა ფორმები გამოძებნოს, რათა თავიდან აიცილოს ტერმინების გამეორება. ტერმინების გადაჭარბებული მრავალფეროვნება, საკუთარი ვარიანტების შეთხზვამ შეიძლება გამოიწვიოს სათარგმნი ტექსტის გაბუნდოვანება.

ეკვივალენტები

წარმოების საშუალებების აღნიშვნა. ხშირად წარმოების დარგები აღინიშნება მეტონიმური ფორმებით.

მაგალითად: les textiles საფეიქრო მრეწველობა

· les cuirs ტყავის მრეწველობა

თუკი გვსურს ვთქვათ „ამა და ამ მრეწველობაში...“ - dans...; dans le pétrole -

ნავთობმრეწველობაში

ტერმინის „იზრდება“ (როდესაც არ უთითებთ რაოდენობას), ეკვივალენტებია: augmenter, grandir, être en hausse, s'accroître, croître;

ტერმინის „მცირდება“ (როდესაც არ უთითებთ განსხვავებას): diminuer, baisser, être en baisse.

როდესაც გვინდა გამოვხატოთ განსხვავება წინდებულებით contre, par rapport à;

ზმნის მეშვეობით dépasser

ზედსართავებით supérieur à, inférieur à;

გამოთქმებით *marquer une hausse, une augmentation*

le niveau de la production industrielle de la Russie, a augmenté par rapport à celui d'avant - guerre, est supérieur, a dépassé...

„განსხვავება“ გადმოიცემა წინდებული de - თი, *augmenter de 20%*;

„მიახლოებითობა“ გადმოიცემა სიტყვებით *environ*, (დაისმის რიცხვის წინ ან შემდეგ), *presque, plus de*(რიცხვის წინ). მაგალითად: *l'extraction de la houille a dépassé de plus de (d'environ) 30%*

„რამდენიმეჯერ“ გადმოიცემა ზმნების მეშვეობით: *doubler, tripler*(თუ ციფრები დამრგვალებულია), *dépasser, augmenter de...fois; se multiplier par..., აგრეთვე გამოთქმით... fois plus.*

le volume global de la production industrielle ... a dépassé de 36 fois, était 36 fois plus grand que, a été multiplié par 36 par rapport à)...

ზღვარი გადმოიცემა წინდებულით à (*jusqu'à*). მაგალითად: *augmenter jusqu'à 1000 euros;*

ზმნიზედები:

légèrement შეუმჩნევლად

nettement აშკარად

sensiblement საგრძნობლად

considérablement საგრძნობლად

largement მკვეთრად

არსებობს ორი გამოთქმა *à raison de, en raison de*; მათ სხვადასხვა მნიშვნელობები აქვთ.

à raison de იქიდან გამომდინარე

en raison de რაღაცის შესაბამისად

საკარჯიშოები

თარგმნეთ და მოძებნეთ მრეწველობის დარგების სახელწოდებანი:

Les cuirs et peaux. Les constructions mécaniques. La machinisme agricole. Le vêtement. La construction électrique. La bonneterie. La confection. Le papier-carton. La pétrochimie. Les textiles synthétiques. Les charbonnages. Les chantiers navals.

თარგმნეთ წინადადებები:

1. ბოლო დროს წარმოების პროდუქცია გაიზარდა 85%-ით.
2. სახალხო მოხმარების საგნების წარმოება გაიზარდა 76%-ით.
3. წელს მიიღეს 54 მილიონ ტონაზე მეტი შაქრის ჭარხალი, რაც ორჯერ აღემატება გასული წლის მონაცემებს.
4. პენსიონერთა შემოსავალი ორჯერ გაიზარდა წინა წელთან შედარებით, რეალური შემოსავალი კი ერთ სულზე გაიზარდა სამჯერ.

ლექსიკა

moyens et instruments de production წარმოების საშუალებები და იარაღები

biens de production წარმოების საშუალებები

biens d'équipement წარმოების საშუალებები

biens de consommation მოხმარების საშუალებები

articles de large consommation ფართო მოხმარების საგნები

(de consommation courante)

expansion წარმოების გაფართოება

récession წარმოების ვარდნა

stagnation უძრაობა

reprise წარმოების გამოცოცხლება

revenu national ეროვნული შემოსავალი

produit national brut საზოგადოებრივი პროდუქტი

vendre en(au) détail საცალო გაყიდვა

commerce de détail საცალო ვაჭრობა

détaillant ცალობით მოვაჭრე

vendre en gros ბითუმად გაყიდვა

commerce de (en) gros საბითუმო ვაჭრობა

grossiste ბითუმად მოვაჭრე

mévente დასაქონლება

marge(bénéficiaire) მოგება

disponibilités თავისუფალი სახსრები

prix ფასი, პრემია

hausse des prix de ...% (sur la viande) ფასების მატება რაღაცაზე...% - ით(ხორცზე)

baisse des prix de ფასების ვარდნა

montée(en flèche) des prix ფასების (მკვეთრი) აწევა

les prix montent ფასები იზრდება

bloquer les prix ფასების ბლოკირება

à (bas) prix დაბალ ფასად

prix de revient თვითღირებულება

prix d'achat შესყიდვის ფასი

prix compétitif კონკურენტული ფასი

à vil prix დაბალ ფასად

réduire, diminuer, rabattre les prix ფასების დაწევა

élever, augmenter, majorer, hausser les prix ფასების მომატება

majoration მომატება

(les automobiles) sont majorées de ... % ფასებმა (ავტომობილებზე) მოიმატა ...%

Une crise grave menacerait l'oléoduc "BTC", une route de l'or noir jugée stratégique par les États-Unis – «Le Monde», 05.11.03. - Marie Jégo

Si le conflit avec l'opposition en Géorgie tournait à l'affrontement, un projet jugé stratégique par Washington pourrait être menacé: celui d'un oléoduc reliant Bakou, Tbilissi et le port turc de Ceyhan.

L'âpre bataille qui s'est engagée en Géorgie pour emporter la succession d'Edouard Chevardnadzé risque de menacer un projet considéré comme stratégique par les Américains et honni par les Russes: celui de l'oléoduc Bakou-Tbilissi-Ceyhan(BTC), qui relie l'Azerbaïdjan et du Kazakhstan vers les marchés mondiaux, a d'ores et déjà débuté. Elle est censée s'achever en 2005. L'oléoduc pourra charrier un million de barils/jour jusqu'au port de Ceyhan, en Méditerranée.

Contesté par son coût élevé(3,6 milliards de dollars) et sa réalisation difficile (1 760 kilomètres) dans des régions insatiables, le "BTC" devrait, en 2007, être doublé d'un gazoduc (le BTE). Il relierait le champ gazier de Shan Deniz en Azerbaïdjan à Erzurum en Turquie, via Tbilissi (Géorgie).

Le maillon faible.

Ce double "corridor énergétique" est la clé de voûte de la politique américaine dans la région. Il s'agit pour Washington de rattacher les pays concernés, l'Azerbaïdjan et la Géorgie à peine sortis de leur tête avec Moscou, à la Turquie, la deuxième armée de l'OTAN et le meilleur allié des États-Unis dans la zone. Cette alliance régionale serait alors en mesure de faire contrepoids à un axe Russie -Arménie-Iran.

La Géorgie se trouve à l'épicentre de ce projet stratégique. Or le pays est au bord du démembrement. Près des deux tiers du territoire échappent au contrôle du pouvoir central, les frontières sont poreuses, la contrebande fleurit. En pleine déliquescence économique, rongée par la corruption et le règne des clans, la petite république des bords de la Mer Noire apparaît comme le maillon faible du dispositif.

Au printemps 2003, le parlement géorgien a ratifié les termes d'un partenariat militaire avec les États-Unis. Les militaires américains sont désormais dispensés de formalités consulaires pour entrer ou sortir du pays et sont autorisés à transporter des armes sur le territoire géorgien. A la veille des élections législatives du dimanche 2 novembre, plusieurs responsables américains, dont l'ancien secrétaire d'État James Baker, le sénateur John McCain, le général John Shalikashvili et Strobe Talbott, sont venus manifester leur soutien à Edouard Chevardnadzé.

Le président géorgien a dû récemment se tourner vers le voisin russe. Soucieux d'assurer un approvisionnement régulier en gaz à une population en proie à d'incessantes privations d'énergie. Il a signé, au printemps 2003, un accord avec Gazprom, le géant russe du gaz. Dorénavant le gaz fourni le sera à un prix "en phase avec le pouvoir d'achat des Géorgiens", a promis Alexeï Miller, le patron du groupe. Selon l'accord, Gazprom remettra en état le vieux gazoduc qui alimente depuis l'époque soviétique, la Géorgie et l'Arménie.

"Mieux vaut se rapprocher de la Russie que de rester dans le froid et dans le noir", a expliqué M. Chevardnadzé. Pour autant, ce rapprochement énergétique entre Moscou et Tbilissi

porte un coup à la réalisation du "BTE", le gazoduc entre l'Azerbaïdjan et la Turquie cher à l'administration américaine.

Opposition de Moscou.

Moscou n'apprécie pas plus la construction du Bakou-Tbilissi - Ceyhan, qui lui ôte le contrôle du transit du brut produit par ses anciennes "républiques sœurs". La Russie s'est fermement opposée à la réalisation d'un projet d'oléoduc sous la Caspienne, censé acheminer le pétrole issu des champs géants du Kazakhstan vers Bakou et le "BTC". Le statut de cette mer fermée, non résolu entre les cinq États qui la bordent, compromet le projet. En attendant le pétrole kazakh est acheminé vers Bakou par tankers.

La rentabilité du nouvel oléoduc ne pourra être atteinte que si le pétrole du Kazakhstan y transite, la seule production de brut azerbaïdjanais ne suffisant pas à le faire fonctionner à plein régime. Or le Kazakhstan-principale puissance pétrolière de la zone depuis la découverte, il y a trois ans, du champ géant de Kashagan - d'autres projets en tête, notamment vers la Chine et vers l'Iran. Les importations de brut kazakh par Téhéran sont passées de 50 000 tonnes par mois en 2002 à 180 000 par mois au premier trimestre de 2003.

En outre, les autorités du Kazakhstan, en bisbille avec les majors occidentales chargées d'exploiter le brut, ne manquent jamais une occasion de rappeler qu'elles cherchent à "se tourner vers l'Est" pour leurs exportations. En attendant, c'est vers la Russie qu'est acheminé l'essentiel du pétrole kazakh. Et c'est ce même chemin qu'empruntera, du moins au début, le brut qui jaillira de Kashagan.

L'aval de la Banque mondiale à la construction du "BTC", annoncé mardi 4 novembre, et qui devrait être bientôt suivi de celui de la BERD, mettra - t - il fin à la vague de contestation organisée ces derniers mois par de nombreuses ONG(64 au total) contre le "corridor énergétique".

Plusieurs organisations craignent que les populations des pays concernés n'en retirent pas les bénéfices escomptés, la manne pétrolière étant confisquée par les élites au pouvoir, corrompues et peu soucieuses de bonne gouvernance. D'autres, notamment en Géorgie, s'opposent au tracé choisi, à proximité de zones écologiquement sensibles comme celle du parc naturel et des vallées de Borjomi, où est produite l'eau minérale géorgienne, source de revenus à l'exportation pour ce petit pays qui en est dépourvu.

Pour l'heure, les travaux préliminaires de construction de l'oléoduc valent à la Géorgie un taux de croissance de 8,6% pour le premier semestre 2003. Une fois en service, le "BTC" devrait rapporter un milliard de dollars en investissements et 580 millions de dollars en taxes.

L'oléoduc serait alors une vraie manne pour l'État géorgien. Déficitaire de 50 millions de dollars pour 2003, le budget du pays - d'un montant total de 650 millions de dollars - voit chaque année 330 millions de dollars lui échapper. Il s'agit, selon la chambre de commerce américano - géorgienne, des taxes non acquittées sur les produits pétroliers qui transitent déjà par la petite république, délabrée économiquement et plus que jamais menacée d'insatibilité politique.

კომენტარები

ზმნის faire ჩანაცვლების პარალელური საშუალებები. თავისუფალ და ნახევრადთავისუფალ სიტყვათშეერთებებში ზმნა faire შეიძლება ჩანაცვლებულ იქნას სინონიმებით: effectuer, réaliser, commettre და უფრო ვიწრო მნიშვნელობის ზმნით.

მაგალითად:

2004 წელს განხორციელდა მსხვილი კაპიტალდაბანდებები.

En 2004 d'importants investissements ont été faits.

En 2004 d'importants investissements ont été effectués.

ფრანგმა დელეგატმა მთელი რიგი შენიშვნები გააკეთა და გამოხატა პროტესტი.

Le délégué français a fait des objections et a protesté.

Le délégué français a élevé des objections et protestations.

ზმნა commettre გამოიყენება უარყოფითი სტილისტური შეფერილობის მქონე დამატებებით: commettre une faute, un crime, une trahison, une erreur, un abus, une iniquité.

ეკვივალენტები

„მწყობრში შეყვანა“, ამ გამოთქმის ეკვივალენტებია "être en service, en exploitation, en activité";

"გაშვება, ექსპლუატაციაში ჩაშვება" - entrer en service, en ligne, mettre en service.

"მწყობრიდან გამოყვანა" - mettre hors de service, la mise en service, entrée en service. en service, en exploitation, en activité-მოქმედი, ექსპლუატაციაში მყოფი;

„ადგილი“ ითარგმნება სიტყვებით place, rang. "occuper la place", ადგილის დაკავება, სხვა ქვეყნებთან მიმართებაში კი occuper(tenir) un rang.

მაგალითად:

La France occupe le 3e rang mondial pour l'industrie aéronautique.

La France occupe le 5e rang mondial pour le blé(30 MT-millions de tonnes).

Avec ses trois façades maritimes la France n'occupe pourtant que la 4e place dans l'UE(500 000 tonnes de poissons).

წინდებული sur. შესიტყვებაში cinq sur dix წინდებული sur აღნიშნავს „იქიდან“.

გამოთქმა sans doute ნიშნავს ვარაუდს. კატეგორიული მტკიცება გადმოიცემა გამოთქმით sans aucun doute.

საეარჯიშოები

ითარგმნეთ წინადადებები, გამოიყენეთ ზმნის faire –ის ნაცვლად ზმნები: commettre, rédiger, réaliser, contracter, tenter.

1. იაპონელმა მეცნიერებმა გრანდიოზულ წარმატებებს მიაღწიეს ბოლო დროს, რითაც უდიდესი შთაბეჭდილება მოახდინეს მსოფლიო საზოგადოებრივ აზრზე.

2. საფრანგეთის სოციალისტური პარტიის ლიდერმა ფრანსუა პოლანდმა ეროვნულ ასამბლეაში გააკეთა განცხადება, რითაც მკაცრად გააკრიტიკა პრემიერ - მინისტრი დე ვილპენი.

3. ფედერაციის თავმჯდომარემ კრებაზე გააკეთა მოხსენება არჩევნების შედეგების შესახებ.

თარგმნეთ წინადადებები:

1. დღეს საქართველოში დიდი მნიშვნელობა აქვს მცირე ელექტროსადგურების მშენებლობასა და ექსპლუატაციაში შეყვანას.
2. 1954 წელს რუსეთში ამოქმედდა პირველი ატომური ელექტროსადგური.
3. მანქანათმშენებლობას მნიშვნელოვანი ადგილი უკავია საფრანგეთის ექსპორტში.
4. მეორე მსოფლიო ომამდე იაპონიის სავაჭრო პორტს მესამე ადგილი ეკავა.
5. ღვინის წარმოებით საფრანგეთს მეორე ადგილი უკავია ევროპაში იტალიის შემდეგ.

ლექსიკა

main-d'œuvre მუშა ხელი

carance (pénurie) de la მუშა ხელის ნაკლებობა

main- d'œuvre

employer qn გამოყენება

l'usine emploie 10 mille travailleurs ქარხანაში მუშაობს 10 000 ადამიანი

demandes d'emploi სამუშაოს ძებნა

offres d'emploi მუშა ხელზე მოთხოვნილება

plein - emploi სრული დასაქმება

embaucher un ouvrier მუშის დაქირავება

bureau d'embauche დამქირავებელი ბიურო

licencier, mettre à pied განთავისუფლება

chômage უმუშევრობა

chômage partiel ნაწილობრივი უმუშევრობა

chômeur inscrit რეგისტრირებული უმუშევრობა

indemnité de chômage დახმარება უმუშევრობის დროს

Le financement accordé par la Banque mondiale est fortement contesté – «Le Monde», 05.11.03, Babette Stern.

Mardi, la Banque mondiale a débloqué des financements pour la construction de l'oléoduc Bakou - Tbilissi - Ceyhan(BTC) menée par un consortium conduit par British Petroleum.

La mobilisation des organisations non gouvernementales de défense de l'environnement et des droits de l'homme d'une trentaine de pays en faveur d'un moratoire sur la construction de l'oléoduc Bakou-Tbilissi-Ceyhan(BTC), n'y a rien fait. Mardi 4 novembre, la Banque mondiale a approuvé le financement par son bras financier privé, la Société financière internationale(SFI), de l'exploitation du champ pétrolier offshore Azeri - Chirag, dans la mer Caspienne, et la construction de l'oléoduc qui devrait permettre, d'ici mi-2005, d'acheminer l'or noir azéri de Bakou au port turc de Ceyhan en passant par la Géorgie.

L'intervention de la SFI est un mélange de prêts et d'investissements directs pour un montant total de 310 millions de dollars sur 12 ans dont va bénéficier le consortium privé mené par la société pétrolière britannique British Petroleum. La Banque signe là son plus gros engagement dans le domaine du pétrole et du gaz dépassant de 200 millions celui consenti pour l'oléoduc Tchad - Cameroun, qui vient juste d'être inauguré.

Prévu il y a une semaine, le conseil avait été reporté pour permettre un nouveau tour de table des administrateurs avant d'en arriver au vote. Une réunion avait déjà eu lieu la semaine dernière mais trois heures de discussions ont encore été nécessaires pour parvenir à une décision. "Les risques politiques-terrorisme, interférence de l'État-et commerciaux tels que la chute des prix du pétrole ont fait que la participation de la Banque mondiale était essentielle", a déclaré le responsable du secteur pétrole et gaz de la SFI, Rashad Kaldany.

C'est justement la question que se sont posé un certain nombre d'administrateurs. Car aux risques politiques et commerciaux s'ajoute l'incertitude sur l'utilisation des ressources pétrolières. Et même s'il existe "quatre tonnes de conditions" pour que la SFI maintienne son partenariat, le suivi de l'affectation des recettes "est un peu plus lâche" que dans le projet Tchad-Cameroun, où le gouvernement est quasiment "mis sous tutelle" des institutions multilatérales, confie un responsable de la banque.

Jurisprudence pour l'avenir.

La corruption qui fait de l'Azerbaïdjan un des premiers pays dans la palmarès de Transparency International a été un des arguments de certains membres du conseil, pas très chauds pour suivre les Américains, premiers actionnaires de la Banque, qui ont fait de la Caspienne un élément de leur politique de sécurité énergétique, et les Britanniques concernés par la réussite de BP, dans cette aventure. Ils se consolent en estimant que les mises en garde exprimées sur ce projet serviront en quelques sorte de jurisprudence pour l'avenir.

Pour l'heure, à Washington, on minimise le rôle de l'institution, compte tenu du montant relativement modeste de sa participation, puisque le coût total du projet atteint 3,6 milliards de dollars. "Rien ne dit que sans nous, le projet n'aurait pas eu lieu", dit-on dans l'entourage du président Jim Wolfenson où l'on estime que la présence des institutions multilatérales est la garantie d'une surveillance internationale sur les compensations accordées aux populations touchées par le tracé de l'oléoduc ou le respect des contrats internationaux. Et puis, "la Banque ne peut pas financer que des écoles et des hôpitaux", plaide-t-on.

Mardi 11 novembre, la Banque européenne pour la reconstruction et le développement (BERD) réunira à son tour son conseil pour décider de son appui financier.

კომენტარები

წინდებული *avec*. ამ წინდებულს შემოყავს სხვადასხვა ტიპის გარემოებანი. ესენია: პირობითი, მიზეზობრივი, დროის და ა. შ.

avec le début de la crise économique ეკონომიკური კრიზის დაწყების (გამო)

ზმნა *se généraliser* არც თუ იშვიათად ნიშნავს „გაფართოებას, გავრცელებას“. *Généralisation* – „გავრცელება, გაფართოება“.

La Déclaration universelle des droits de l'homme appelle à la généralisation de l'enseignement technique.

ადამიანების უფლებების დაცვის საყოველთაო დეკლარაცია მოუწოდებს ტექნიკური განათლების გავრცელებისაკენ.

საგარჯიშოები

Transformez les phrases suivantes en utilisant le substantif correspondant au verbe. Exemple : Tous les salariés cotisent obligatoirement à la Sécurité Sociale : Cotisation obligatoire des salariés à la Sécurité Sociale.

1. Les marchandises sont expédiées dans le monde entier ;
2. Le prix des matières premières baisse depuis quelque temps ;
3. Une entreprise française espère décrocher ce fabuleux contrat ;
4. La facture devra être réglée dans les quinze jours ;
5. Le chef d'atelier contrôle le travail des ouvriers ;
6. Cette chaîne produit notre dernier modèle de voiture ;
7. La subvention des produits agricoles divise les douze ;
8. La croissance s'est ralentie dans l'ensemble des pays de l'UE ;
9. Un Français a découvert un nouveau système de carte à puce ;
10. Une caution est versée au propriétaire au moment de la signature ;
11. La grève des aiguilleurs du ciel a retardé nos expéditions ;
12. Le directeur commercial met en place un service technique d'urgence ;
13. Le bail a été résilié au bout de trois ans ;
14. Ce contrat a été adjugé à l'entreprise Spadi ;
15. Le service comptable établit les factures ;
16. Ce type d'investissement intéresse les sociétés japonaises

Modifiez la phrase en utilisant le verbe correspondant au temps indiqué. Exemple :Échec de l'offre publique d'achat de Cofimac sur Savitext S.A.(passé composé) : L'offre publique d'achat de Cofimac sur Savitext S.A. a échoué.

1. Conquête de nouveaux marchés en Amérique du Sud par Matra (passé composé) ;
2. Perception en octobre de la taxe foncière par la mairie (présent) ;
3. Craintes des producteurs de primeurs face aux importations en provenance des pays de l'Europe du Sud(présent) ;
4. Promesse de versement d'indemnités sécheresse par le gouvernement aux agriculteurs du Sud-Ouest(passé composé) ;
5. Le premier jour, lecture obligatoire des normes de sécurité pour tous les nouveaux employés(futur) ;
6. Interdiction de pénétrer sans casque sur le chantier(forme impersonnelle, présent) ;
7. Réduction du taux d'absentéisme grâce à l'implantation de l'horaire flexible(forme passive) ;
8. Satisfaction des salariés après l'intervention du médiateur(passé composé) ;
9. Parution tous les lundis d'un nouvel hebdomadaire à caractère économique(futur) ;
10. Garantie du bon fonctionnement des finances municipales par les Chambres régionales des Comptes(présent).

La Géorgie entre ses deux maîtres – «La Vie en Géorgie», juillet - août 2003, Régis Genté.

La signature, le 28 mai 2003, d'un accord de partenariat stratégique entre le Président Chevardnadzé et le Président de GazProm, le géant russe de l'énergie, a déclenché la colère des USA. Washington craint que cet accord ne rende moins rentables les projets qu'elle encourage pour l'exportation des hydrocarbures de la Caspienne d'Est en Ouest.

"Un même homme ne peut servir deux maîtres à la fois." Président américain pour les questions énergétiques de la Caspienne, a dû recourir à la Bible pour exprimer la profonde opposition de son pays aux projets du Président Chevardnadzé.

La signature, le 28 mai, d'un accord de partenariat stratégique avec Alexeï Miller, le Président de GazProm, a soulevé le mécontentement américain. Richard Miles, ambassadeur des États-Unis en Géorgie, a exprimé ses craintes que cet accord signé avec le géant russe de l'énergie ne réduise à la portion congrue l'intérêt du projet de gazoduc Bakou-Tbilissi-Erzurum.

L'accord signé entre le Président géorgien et Alexeï Miller prévoit le transport de gaz à travers le territoire géorgien ainsi que la distribution sur le marché national. C'est surtout la réhabilitation de deux gazoducs dont le point de départ est en Russie, et qui traversent la Géorgie, l'un se terminant en Turquie, l'autre en Arménie, qui pose problème.

A la veille d'élections parlementaires très importantes et très incertaines, juste avant l'hiver, le pouvoir géorgien entend certainement ménager les susceptibilités de la Russie dont il dépend encore 100% pour ses approvisionnements en gaz.

Un point de vue que les américains ne semblent pas prêts à entendre. Il faut choisir, tel est le sens des propos de Steven Mann. Les investissements occidentaux sont à présent trop lourds dans la région pour que l'heure soit à la compréhension des velléités géorgiennes.

Cet accord de partenariat ressemble à un test destiné à voir jusqu'où les États-Unis sont prêts à laisser les Russes reprendre pied dans leur proche étranger caucasien. Cette échauffourée médiatique est véritablement la première depuis que les américains ont décidé de s'impliquer économiquement et militairement dans le Caucase. Elle risque d'être suivie de plusieurs autres, la Géorgie espérant tirer profit autant que faire se peut de la rivalité entre ses deux maîtres du moment.

საგარჯიშოები

თარგმნეთ წინადადებები :

1. Les entrepreneurs exigent du gouvernement des subventions plus importantes pour l'emploi des jeunes ;
2. L'introduction de l'informatique dans certains secteurs a posé de graves problèmes de reconversion professionnelle ;
3. La création d'une société anonyme permet de réunir les capitaux nécessaires au lancement d'une affaire importante ;
4. Selon nos informations, le prix du baril de pétrole devrait continuer de baisser en raison du désaccord entre les différents pays producteurs ;
5. La bourse permet aux grandes entreprises de trouver les fonds nécessaires à leur fonctionnement.

თარგმნეთ წინადადებები :

1. ქართული ფულის შემოღების შემდეგ უფრო გამკაცრდა ქვეყნის ფულად-საკრედიტო პოლიტიკა;
2. საქართველოსათვის განსაკუთრებით რთული აღმოჩნდა ეკონომიკური რეფორმების საწყისი ეტაპი ;
3. სახელმწიფო ფინანსების რეგულირების ერთ-ერთი უმთავრესი ამოცანაა ეფექტიანი საბიუჯეტო საგადასახადო პოლიტიკის ფორმირება;
4. სახელმწიფო ქონების პრივატიზაციიდან მიღებული ყველა სახსრების მობილიზაცია უნდა მოხდეს ბიუჯეტში და იგი უნდა მოხმარდეს ეკონომიკური სექტორის განვითარებას.

Les eaux de Borjomi se sentent menacées par l'oléoduc Bakou - Tbilissi - Ceyhan – «La Vie en Géorgie», septembre 2002 - Régis Genté

L'oléoduc Bakou-Tbilissi-Ceyhan(BTC), dont la construction vient d'être lancée, représente un risque majeur pour la verte vallée de Borjomi en Géorgie selon des défenseurs de l'environnement et la célèbre eau minérale qui porte son nom se sent très menacée.

Jadis placée d'office sur les tables de tous les restaurants soviétiques, d'un goût légèrement salé, l'eau très pétillante de Borjomi, réputée efficace contre les maux d'estomac, est encore vendue dans toute la Russie et la plupart des pays d'ex-URSS.

Symbole, au même titre que la vodka Stolichnaïa, d'un passé que beaucoup de Russes évoquent avec nostalgie, l'eau de Borjomi serait en danger. Et avec elle, la ville d'eaux du même nom, à 150 km à l'Ouest de Tbilissi, célèbre pour ses paysages de montagne, ses forêts et la douceur de son climat.

Jacques Fleury, directeur exécutif de la Georgian Glass and Mineral Water(GGMW), la société qui exploite et commercialise les sources de Borjomi, déclare, une étude à l'appui, que c'est au minimum 7000 tonnes de pétrole brut qui se déverseraient dans la vallée en cas de rupture des canalisations.

"En amont, dit-il, la première pompe est à 75 km et à supposer que l'alerte soit aussitôt donnée, il faudrait malgré tout 20 minutes pour que les tuyauteries se vident".

. Dans un rapport récent, six ONG internationales attirent l'attention sur les risques pour l'environnement liés à la seule existence du pipeline, les menaces de pollution en cas d'accident, mais aussi l'impact négatif probable sur le tourisme et l'emploi.

Pour M. Alexandre Tvaltchrélidzé, hydrogéologue de l'Académie des Sciences de Tbilissi, outre les risques techniques ou naturels, le plus à craindre est celui de l'attaque terroriste.

M. Fleury soutient aussi que ce risque est "élevé". Il cite la Colombie où, "malgré 1000 soldats chargés de la surveillance des oléoducs, des dizaines d'attentats sont perpétrés chaque année par des guérilleros."

Le président géorgien Edourad Chevardnadzé a demandé le 30 octobre à M. G. Chantouria, président de la Georgian International oil Corporation(GIOC), de porter "une attention particulière" à cette question.

Ce dernier a affirmé que le risque d'attentat était "proche de zéro".

M. David Woodward, directeur de British Petroleum Azerbaïdjan, le principal actionnaire du Bakou-Tbilissi-Ceyhan, soutient que "toutes les mesures de sécurité seront prises": surveillance par satellite, patrouilles régulières, contrôle auprès des populations vivant dans le voisinage de l'oléoduc.

Il aurait été "préférable que la route passe plus au sud. Mais ce n'était sans doute pas possible pour des raisons politiques", constate M. Fleury.

Selon un expert requérant l'anonymat, "les autorités azerbaïdjanaises auraient exigé que soit contournée au maximum la Djavakhétie", une région géorgienne à majorité arménienne.

"En outre, dit-il, les Géorgiens ont sans doute voulu que le pipeline passe le plus loin possible de la base militaire russe d'Akhalkalaki."

La ministre de l'Environnement géorgien, Mme N. Tchkhobadzé, a déclaré que le tracé de l'oléoduc "n'était pas définitif." "J'ai demandé au ministre de l'Environnement hollandais d'établir un rapport sur les risques réels que le BTC fait courir au district de Borjomi. Je ne prendrai ma décision qu'à la lumière de ce rapport", dit-elle. Le rapport est attendu pour la fin novembre.

კომენტარები

„მარშრუტი“, ამ სიტყვას თავისი ეკვივალენტი აქვს, itinéraire, მაგრამ მოცემულ ტექსტში, როდესაც საქმე ეხება მილსადენის მარშრუტს, მაშინ ამბობენ tracé.

„ხეობა“, ამ სიტყვას ორი ეკვივალენტი აქვს ფრანგულად, თუ საქმე ეხება ბორჯომის ხეობას, მაშინ ამბობენ vallée de Borjomi, ხოლო პანკისის ხეობა ითარგმნება მრავლობითი რიცხვის ფორმით, როგორც Gorges de Pankissi.

სავარჯიშო

თარგმნეთ წინადადებები :

1. La consommation est un acte par lequel des biens et des services sont utilisés par des agents économiques ;
2. Les administrations privées fournissent des services non marchands aux ménages ;
3. Les institutions financières assurent efficacement la collecte de l'épargne des ménages sous la forme de dépôts, de placements et de prêts ;
4. La T.E.E., tableau économique d'ensemble, présente la synthèse de l'ensemble des comptes des secteurs institutionnels, des relations avec le Reste du Monde et la relation fondamentale d'équilibre des opérations sur biens et services ;

5. La valeur ajoutée est la différence entre la production réalisée par les agents, vendue aux autres agents en aval, et la valeur des produits qu'ils ont eux-mêmes achetés aux autres agents en amont et que l'on qualifie de consommation intermédiaire.

Les salariés britanniques de PSA votent contre la grève – «Le Figaro», économie, juin 2006.

Automobile. Les employés de l'usine PSA de Ryton (centre de l'Angleterre), qui doit fermer en 2007, ont voté hier contre un mot d'ordre de grève. Ce site qui emploie 2300 personnes produit des Peugeot 2006. Selon le secrétaire général du Transport and General Worker Union (TGWU), Tony Woodley, le vote reflète la volonté des employés de bénéficier des indemnités de licenciement. Cela ne signifie pas pour autant que cessera la campagne menée pour garder l'usine ouverte. Un autre syndicat - Amicus - a souligné qu'il lancerait au cours de la semaine "un plan de bataille" contre PSA afin de lui "faire reconsidérer son projet de fermer Ryton". PSA avait justifié sa décision de fermeture par le niveau élevé des coûts de production et de logistique. La majorité des fournisseurs ne sont pas implantés en Grande-Bretagne, alors que 70% de la production de Ryton est exportée.

ლექსიკა

rémunération, rétribution du travail შრომის ანაზღაურება
salaire ხელფასი
sursalaire დამატებითი ხელფასი
salaire de base ძირითადი ხელფასი
salaire réel რეალური ხელფასი
salaire légal, nominal მინიმალური ხელფასი
salaire horaire საათობრივი ანაზღაურება
salaire aux pièces ანაზღაურება შესრულებული სამუშაოს მიხედვით
ajuster les salaires ხელფასის დარეგულირება
augmenter, majorer le salaire de ...% ხელფასის მომეტება
diminuer, réduire le salaire ხელფასის შემცირება
bloquer le salaire ხელფასის ბლოკირება
arracher une augmentation ხელფასის მომატების მიღწევა
consentir, concéder une augmentation ხელფასის მომატებაზე წასვლა
hiérarchie des salaires ხელფასის შკალა
paye ხელფასი (მუშათა)
être payé à bas prix დაბალი ხელფასის მიღება
appointements ხელფასი, ჯამაგირი (მოსამსახურეთა)
traitement ხელფასი
taux ნამატი
retenue დაქვითვა
prime პრემია
prime à la production შრომის მწარმოებლურობაზე ნამატი
prime au rendement, à la quantité გამომუშავებაზე დანამატი
prime de fin d'année ყოველწლიური პრემია
prime de risque დანამატი სამუშაოს რისკის გამო

indemnité ფულადი დახმარება
 indemnité d'attente (provisoire) დროებითი დახმარება
 pension პენსია (შრომისუნაროთათვის და ნაკლებად უზრუნველყოფილებისათვის)
 pension de vieillesse მოხუცებულობის პენსია
 pension d'invalidité ინვალიდობის პენსია
 retraite პენსია(სამსახურისათვის თავის დანებების შემდეგ)
 en retraite პენსიაზე მყოფი
 prestation, allocation ფულადი დახმარება
 allocation (prestations) familiale(s) მრავალშვილიანებისათვის ფულადი დახმარება
 allocation viagère სამიღღემშიო დახმარება
 accorder (supprimer) une allocation,
 une pension დახმარების, პენსიის დანიშვნა
 familles économiquement faibles ეკონომიკურად ნაკლებად უზრუნველყოფილი ოჯახე-
 ბი
 abattement ხელფასის შემცირება
 abattement d'âge ხელფასის შემცირება ასაკის გამო
 abattement de zone ხელფასის შემცირება ტერიტორიის მიხედვით
 abattement sur les salaires féminins ხელფასის შემცირება ქალთა შრომაში

Peut-être aurons-nous quelques grands crus – «La Vie en Géorgie», juillet - août 2003, Céline Louail

Xavier de Volontat, président des Vignerons indépendants de France, revient pour nous sur l'influence de la canicule sur le millésime 2003.

Comment influe le manque d'eau sur la qualité du vin?

Lorsqu'il n'y a pas de ressource hydrique, le vin est concentré. Les raisins sont beaucoup plus petits. Qualitativement cela peut être très bon. Il y a régulièrement de grands vins dans ces conditions. Il me semble que les vins de Bourgogne devraient cette année entrer dans cette catégorie. Il faut encore attendre un peu pour l'affirmer. C'est maintenant au vinificateur de s'adapter, de faire son travail. Heureusement, chaque année est unique et c'est à nous de monter notre habileté pour tirer le meilleur de la vigne.

Quelle marge de manœuvre avez - vous?

Avec des raisins concentrés comme cette année, il va falloir laisser cuver moins longtemps que lorsque les baies sont plus légères. On va faire moins d'ajouts au raisin. Mais chaque vigneron juge l'influence qu'il doit exercer sur sa récolte.

Avons - nous déjà l'exemple d'un "millésime de canicule"?

1976 a été une grande année de sécheresse et généralement un très bon millésime. Cependant, les crus ne sont pas identiques d'une année à l'autre même lorsque les conditions climatiques sont proches. On retient surtout 1976 comme une année de sécheresse pour les éleveurs et agriculteurs. Quelques averses avaient eu lieu durant l'été. Assez pour constituer des réserves à la vigne. Cette année, c'est l'asphyxie. Les conditions de sécheresse sont encore accentuées. Il va falloir ne pas trop extraire. Peut-être aurons-nous alors quelques grands crus.

კომენტარები

„ელექტროხაზების მოპარვა“, ამ გამოთქმას რომელიც ძალზე გავრცელებული იყო საქართველოში თავისი ეკვივალენტი აქვს le piratage de la ligne électrique.

"branché illégalement sur le câble électrique qui passe à proximité"- უკანონოდ ახლო-მახლო გამაველ ელექტროხაზებში ჩართვა.

„ინაკასატორი“ (მრიცხველების)-contrôleur des compteurs électriques

სავარჯიშოები

თარგმნეთ წინადადებები:

1. Coupures de gaz, coupures d'électricité, pas facile de travailler en Géorgie.
2. Le piratage de la ligne électrique était très répandu en Géorgie les derniers temps.
3. L'année dernière, certaines familles étaient branchées illégalement sur le câble électrique qui passe à proximité.
4. Les familles pauvres espèrent qu'il n'y aura ni contrôleur des compteurs électrique ni de trop longues coupures d'électricité.

თარგმნეთ წინადადებები:

1. Avec la construction des pipelines Bakou - Tbilissi – Ceyhan (BTC) et Shah Deniz-Tbilissi–Erzurum (dit South Caucasus Pipeline, SCP), la Géorgie se trouve au cœur d'enjeux économiques et stratégiques régionaux et mondiaux.
2. Actuellement, les pays occidentaux prospectant dans toutes les régions du monde pour diversifier leurs sources d'approvisionnement.
3. La Géorgie est toujours un couloir qui achemine les matières premières de l'Orient vers l'Occident.
4. La participation des compagnies pétrolières russes dans le BTC serait une garantie de stabilité pour la région.
5. On pense que la Géorgie entrera dans l'OTAN d'ici quelques années.

თარგმნეთ წინადადებები:

1. Alors que depuis quelques années la politique géorgienne est résolument proaméricaine, notamment dans le secteur énergétique, les dernières semaines ont été marquées par un retour en force des compagnies russes dans la distribution du gaz et de l'électricité de ce petit pays du Caucase.
2. La Géorgie est aussi le seul moyen pour la Russie d'approvisionner la Turquie et d'ouvrir un couloir Nord-Sud qui débouche sur le Proche-Orient.
3. Le cas de la Géorgie diffère de celui de l'Arménie en ce qu'elle mène une politique pro-américaine depuis plusieurs années, en demandant son accession à l'OTAN, et qu'elle est sur la route des pipelines qui doivent acheminer les hydrocarbures de la Caspienne vers l'Occident, de l'Azerbaïdjan vers la Turquie.

4. GazProm signait un accord de partenariat stratégique de 25 ans avec la Géorgie au sujet de l'importation et de la distribution de gaz.
5. Bien des analystes et des observateurs de la région préfèrent penser que la Russie et les USA agissent en toute concertation vis-à-vis de la Géorgie.

ლექსიკა

revendication მოთხოვნა

déposer les revendications (à la direction) მოთხოვნის წაყენება (ადმინისტრაციისათვის)
 faire triompher, faire aboutir les revendications მოთხოვნების დაკმაყოფილების მიღწევა
 cahier de revendications მოთხოვნების ნუსხა(რომელსაც მუშები აყენებენ)

programme revendicatif მოთხოვნების პროგრამა

action, lutte revendicative ბრძოლა მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად

grève გაფიცვა

faire grève გაფიცვის მოწყობა

faire la grève de la faim შიშილობის გამოცხადება

se mettre en grève გაფიცვის დაწყება

décréter la grève გაფიცვის გამოცხადება

grève générale საერთო გაფიცვა

gréviste გაფიცული

briseur de grève შტრეიკბრეხერი

le comité de grève საგაფიცვო კომიტეტი

piquet de grève საგაფიცვო პიკეტი

arrêt du travail de...heures სამუშაოს შეჩერება რაღაც...საათით

débrayage სამუშაოს შეჩერება, ხანმოკლე გაფიცვა

débrayer სამუშაოს შეწყვეტა

l'usine a débrayé à 90% ქარხანის მუშათა 90% შეწყვეტა მუშაობა

minimum მინიმუმი

minimum garanti გარანტირებული მინიმუმი

minimum vital სასიცოცხლო მინიმუმი

conditions de vie სასიცოცხლო პირობები

coût de la vie სიცოცხლის ღირებულება

aggravation de la misère სიღარიბის გაზრდა

aggravation des conditions de vie ცხოვრების პირობების გაუარესება

pouvoir d'achat მსყიდველობითი უნარი

classe კლასი

lutte de classe კლასთა ბრძოლა

rapports de classe კლასობრივი ურთიერთობა

classe au pouvoir კლასი, რომელიც ხელისუფლებაში დგას

classe dirigeante წამყვანი კლასი

classe possédante მფლობელთა კლასი

classe dominante გაბატონებული კლასი

classes moyennes საშუალო კლასი

classes exploiteuses ექსპლუატატორთა კლასი

classes antagonistes ანტაგონისტური კლასი

antagonisme des classes კლასობრივი ანტაგონიზმი

collaboration de classe კლასობრივი თანამშრომლობა

paupérisation გაღარიბება
paupérisation absolue (relative) სრული გაღარიბება (ნაწილობრივი)
productivité მწარმოებლურობა
rendement უკუგება
intensification du travail შრომის ინტენსიფიკაცია
cadences infernales შრომის ინტენსიფიკაცია
augmenter les cadences შრომის ტემპის ზრდა

Problèmes énergétiques-TAD-territoire, aménagement, développement, Yves Paris - Economiste, Jacques Robert-expert-consultant

L'énergie: le cadre union européenne - Mer Noire

- L'Europe sera à l'avenir beaucoup plus dépendante de ses importations d'énergie.
- Le gaz disputera au pétrole la première place dans le panachage des combustibles.
- Les consommateurs européens seront de plus en plus approvisionnés par des réseaux interconnectés de distribution d'énergie.
- Une grande flexibilité existera dans le futur assortiment de produits énergétiques.

La consommation énergétique européenne augmente d'1% par an. La production énergétique de la Communauté semble vouée à décliner, d'un cinquième peut-être d'ici à 2020, bien que le progrès technologique puisse fortement freiner ce déclin.

Les importations représentent aujourd'hui près de 50% de la consommation brute et pourraient se rapprocher des 75% d'ici à 2020.

Même si la situation actuelle n'appelle pas de mesures urgentes concernant la sécurité de l'approvisionnement énergétique sur le plan physique, l'aggravation de la dépendance énergétique et le risque de chocs en tous cas économiques résultant de l'augmentation du prix des sources énergétiques, obligeront la Communauté à rester vigilante et à adopter une vision à long - terme de cet objectif énergétique central...

Les perspectives économiques et stratégiques.

Il ressort de ces considérations:

- que les besoins énergétiques de l'Europe seront, dans les décennies à venir, davantage orientés vers le gaz naturel du Kazakhstan et du Tadjikistan que vers le pétrole de l'Azerbaïdjan et de la Caspienne. Pour l'Europe, les principaux pays de transit du gaz naturel seront la Russie et l'Ukraine au nord des deux bassins maritimes(Caspienne et mer Noire) d'une part et la Turquie et l'Iran au sud, d'autre part. Ceci n'exclut pas l'importance des échanges de pétrole et de produits pétroliers ainsi que la fonction de transit que peut jouer le bassin de la mer Noire, avec les oléoducs, les ports pétroliers et le transport par voie maritime. La présence européenne dans les enjeux énergétiques du bassin de la Caspienne est de toute façon encore très faible et mériterait d'être accru...

- que l'amélioration relative des conditions de vie en Arménie, en Azerbaïdjan et en Géorgie ne résulte pas, jusqu'ici, de l'arrivée massive d'investissements étrangers, mais de l'impact positif de la fin des guerres. Le pétrole n'est d'ailleurs pas perçu par les dirigeants transcaucasiens comme fondement de la prospérité régionale. Pour eux, c'est d'abord une arme permettant de se procurer des garanties étrangères susceptibles de compenser la faiblesse du

სისტემა რეგიონალური უსაფრთხოების, ასევე რომ შეიძლება შეიქმნას გამოადგილებული შედეგების...
 სისტემა რეგიონალური უსაფრთხოების, ასევე რომ შეიძლება შეიქმნას გამოადგილებული შედეგების...

სისტემა რეგიონალური უსაფრთხოების, ასევე რომ შეიძლება შეიქმნას გამოადგილებული შედეგების...
 სისტემა რეგიონალური უსაფრთხოების, ასევე რომ შეიძლება შეიქმნას გამოადგილებული შედეგების...

სავარჯიშოები

თარგმნეთ გამოთქმები:

Tirer parti de qch; tirer profit de qch; tirer avantage de qch; tirer un bénéfice de qch; Tirer une leçon de qch; tirer une conclusion; tirer des conséquences; tirer un journal à cent mille exemplaires. Tirer du charbon d'une mine. Tirer qn de l'impasse; tirer de l'embarras; tirer copie d'un acte; tirer de l'argent de qn; tirer promesse de qn.

თარგმნეთ წინადადებები:

1. Dans le domaine de l'énergie, les États de la Mer Noire coopèrent dans le cadre d'initiatives financées par Phare et Tacis.
2. Des initiatives sont envisagées visant à assurer le développement stratégique de réseaux énergétiques reliant la région de la mer Noire à l'Asie Centrale et à l'Europe.
3. La signature de la Charte de l'Énergie représente également un pas capital, les signataires s'engageant à libéraliser les échanges et les investissements dans ce secteur.
4. La Communauté s'est donc dotée d'instruments financiers considérables pour la coopération et l'aide.
5. Si le pétrole de la mer Caspienne devenait trop coûteux à exploiter, et donc trop incertain, les contrats d'investissements signés pourraient être retardés, voire oubliés.

კომენტარები

ზმნის უარყოფით ფორმაში შეცვლის პარალელური საშუალებები:

ზმნები უარყოფით ფორმაში შეიძლება თარგმნილ იქნას ზმნის ანტონიმური ფორმით - დადებით ფორმაში.

Le patron n'accorde pas les augmentations aux salaires des ouvriers.
 Le patron refuse d'augmenter les salaires des ouvriers.

"ფორმით", ამ სიტყვის ეკვივალენტებია sous forme, sous couleur de(péj);
 sous le vocable de - სახელწოდებით;
 sous (le) couvert de - მფარველობის ქვეშ

sous le drapeau de - დროშის ქვეშ
sous l'enseigne de, sous l'étiquette de - აბრის ქვეშ
sous prétexte de, en prétextant qch - მიზეზით

„თითქოსდა“, ამ გამოთქმას შემდეგი ეკვივალენტები აქვს ფრანგულ ენაში:

ა) შეიძლება გამოიყენოთ პირობითი კილო, თუკი არ ვართ დარწმუნებული გამო-
ნათქვამის სისწორეში;

ბ) გამოიყენება ფორმები dit, prétendu, soi-disant, თუკი ეჭვია არსებითი სახელისა ან
ზედსართავი სახელის მიმართ.

სავარჯიშოები

თარგმნეთ წინადადებები ისე, რომ არ გამოიყენოთ უარყოფითი ფორმა:

1. ამ ფაქტებს კომენტარი არ ესაჭიროებათ.
2. დიდი ხნის განმავლობაში ეს კანონი არ გამოიყენებოდა.
3. მიუხედავად წარუმატებლობისა, ამერიკული დიპლო-მატია უარს არ ამბობს თავის გეგმებზე.
4. ადრე საფრანგეთში ქალებს არ ჰქონდათ უფლება მიეღოთ მონაწილეობა არჩევნებში.

თარგმნეთ წინადადებები:

1. Fin 2005, un Fonds d'urgence humanitaire, doté de 500 millions de dollars, a été créé par l'ONU.
2. Après l'OCDE, c'est au tour de la Commission européenne de revoir à la hausse les prévisions de croissance de la zone euro. Pour le trimestre en cours, la prévision passe d'une fourchette de 0,3 - 0,8% à 0,5 - 0,9%.
3. La Banque du Japon a injecté subitement sur les marchés de yens pour calmer le taux d'intérêt à court terme qui commençait à s'envoler à 0,1%.
4. En Inde, le secteur du "commerce, hôtellerie, transports et communications" a progressé de plus de 13%.
5. Plus d'un million de salariés en France cumulaient plusieurs emplois en 2005 selon une étude de l'INSEE, soit 4,8% de la population salariée.

Le Budget de l'État - Économie Générale –R. Bénad, C.Nava, «Hachette Technique», 1G, 1990

Du point de vue économique, l'État est un organisme à but non lucratif intégré dans un secteur institutionnel plus vaste que la Comptabilité nationale nomme les "administrations publiques". Outre l'État, ces administrations comprennent les collectivités locales(communes, départements, régions) et les administrations de sécurité sociale.

Les fonctions principales des administrations consistent d'une part à produire des services non marchands(sécurité, éducation, etc.) et, d'autre part à effectuer des opérations de

répartition du revenu ou du patrimoine (prélèvements de cotisations sociales et reversements de prestations).

Aujourd'hui, les dépenses des administrations représentent un montant équivalent à environ la moitié du P.I.B., c'est-à-dire à la moitié des richesses créées sur le territoire national. Le poids de cet agent est donc considérable et il n'est guère de domaine de l'activité économique dans lequel il ne soit pas présent d'une manière ou d'une autre.

L'État proprement dit est composé, en premier lieu, de l'ensemble des services rattachés aux ministères (Premier ministre, Éducation nationale, Justice, Intérieur, etc.) dont les opérations sont retracées dans le budget (Postes et Télécommunications, budget des prestations sociales agricoles, Imprimerie nationale, etc.).

L'examen du budget de l'État par les députés et les sénateurs commence au début du mois d'octobre et dure plusieurs semaines. Il s'en suit le vote d'une loi particulière que l'on nomme "loi de finances". C'est un acte important qui engage l'avenir économique du pays.

mots clefs

budget annexe
budget général
comptes spéciaux du Trésor
déficit budgétaire
État
impôts directs et indirects
loi de finances
marché unique européen
recettes fiscales
T.V.A.

ლექსიკა

budget ბიუჯეტი
année budgétaire, exercice საბიუჯეტო წელი
recettes, rentrées შესაკრებელი, მოგება
dépenses, charges ხარჯები
le trésor(public) სახელმწიფო ხაზინა
impôt ბეგარა
impôt sur le revenu საშემოსავლო გადასახადი
impôt sur le chiffre d'affaire ბეგარა საბრუნ თანხაზე
rentrées d'impôts შემოსავალი ბეგარიდან
frapper, charger, grever d'impôt დაბეგვრა
exempter, exonérer des impôts დაბეგვისაგან განთავისუფლება
supprimer un impôt ბეგარის გაუქმება
diminuer, alléger, dégrever les impôts ბეგარის შემცირება
prélever, percevoir les impôts sur... დაბეგვრა
mettre un impôt sur qch დაბეგვრა
les impôts pèsent sur(frappent, accablent les travailleurs) ბეგარა აწევს მშრომელებს
charge fiscale ბეგარა
contribuable გადასახადის გადამხდელი
fiscalité დაბეგვის სისტემა

Les étudiants affichent leur détermination, face aux propos de Villepin, «Le Figaro», mars 2006, AFP, AP.

L'Unef moque "l'effet dynamisant" de l'intervention du premier ministre à la télévision, et les mobilisations continuent contre le CPE, touchant selon le syndicat 52 universités. Refusant l'invitation à discuter tant que le texte n'est pas retiré, les organisations syndicales se préparent de leur côté aux nouvelles manifestations.

- Discuter, d'accord, mais reculer d'abord. L'ensemble des centrales syndicales semblent s'être accordé pour répondre à l'intervention télévisée de Dominique de Villepin, suivie par 11, 5 millions de téléspectateurs. Avec pour chacune son style et ses griefs propres, mais une revendication commune: le retrait du CPE.

De FO, "disposée à discuter une fois le CPE retiré" à la CFDT et sa proposition de "suspendre, pour rentrer dans une construction globale", en passant par la CGT et son "retrait pas négociable", ou l'Unsa et son rejet "des annonces trop peu, trop tard", tous ont réaffirmé leur mobilisation sans faille. Même la CFE-CGC, qui s'interrogeait sur la poursuite du mouvement, a jugé une concertation en ce moment comme n'étant "pas dans le bon tempo", l'organisation de cadres demandant également le retrait préalable du texte.

Les étudiants ne désarment pas.

De son côté, l'Unef s'affirme tous les jours un peu plus comme l'épine imprévue dans le pied d'un Villepin à l'élan coupé. Après avoir défilé le ministre de l'Éducation qui niait son décompte des universités en grève, en l'invitant à se rendre sur place, le président du mouvement étudiant, Bruno Julliard, a ironisé lundi matin sur la prestation du premier ministre, dimanche soir sur TF1. Évoquant "un effet dynamisant pour les assemblées générales", il assurait à la mi-journée que la mobilisation s'amplifiait dans l'Hexagone étudiant.

La journée de lundi a été marquée par l'entrée dans le mouvement de Bordeaux III, dont les étudiants ont reçu le soutien du conseil d'administration de l'université, rejoignant la démarche des Présidents de Toulouse III, Paris X et Nantes. Celui de l'université Marc Bloch de Strasbourg prenait à son tour le même parti, en fin d'après-midi, ainsi que celui de Tours.

Dans les autres villes déjà concernées, la reconduction des grèves et blocages sont adoptées, avec une augmentation sensible du nombre de votants. Le ministère de l'Éducation a réévalué à la hausse son décompte à la mi-journée, auquel s'ajoutait trois établissements supplémentaires, faisant désormais avoir été de 11 universités bloquées et 26 autres "perturbées à des degrés divers", se rapprochant ainsi des 52 sites touchées, tel que l'annonce l'Unef.

La dernière interrogation demeure dans les lycées, qui peinent à enclencher le mouvement. Très discrets jusqu'ici, les lycéens semblent s'organiser. Même si les actions entamées, à Amiens, Arras ou Alençon, paraissent encore assez désorganisées.

Quartier Latin, bis

A Paris, ils étaient plusieurs centaines, venues en majorité de Montreuil, à rejoindre leurs "grands frères", réunis en AG à la faculté de médecine, à côté de la Sorbonne. Un rassemblement était prévu à 17h, devant le site évacué dans la nuit de samedi, après son occupation par les opposants au CPE.

Après avoir manifesté dans les rues du Quartier Latin, l'on apprenait peu après 17h que plusieurs centaines de lycéens et d'étudiants avait envahi le Collège de France, lui aussi tout

proche. Des incidents se sont produits entre des manifestants restés à l'extérieur et les forces de l'ordre.

სავარჯიშოები

თარგმნეთ წინადადებები:

1. ირან - სომხეთის გაზსადენის მშენებლობამ რამდენადმე გაუსწრო დაგეგმილ გრაფიკს.
2. ირანისა და სომხეთის მთავრობების შეთანხმების თანახმად, სომხეთის ტერიტორიაზე ირანული ბუნებრივი აირის სანაცვლოდ, სომხეთი ირანს 3 კილოვატსაათ ელექტროენერჯიას მიაწვდის.
3. ირანი - სომხეთის გაზსადენის მშენებლობა ირანული 30 მილიონი დოლარის ოდენობის კრედიტის ფარგლებში ხორციელდება.
4. სომხეთის ენერჯეტიკის სამინისტროს თანახმად, სომხეთში შესული ირანული გაზი სომხეთის შიდა მოხმარებისათვის არ არის გათვალისწინებული. ის მთლიანად ელექტროენერჯიის გამომუშავებას მოხმარდება.

თარგმნეთ წინადადებები:

1. Cinq jours après son soixante et onzième anniversaire, la compagnie aérienne suisse Swissair, née le 26 mars 1931, disparaîtra définitivement avec un dernier vol Genève - New York, pour laisser la place à Swiss, nouveau transporteur national.
2. Aujourd'hui, les conditions semblent réunies pour un nouvel envol: 26 long - courriers, autant de moyens - courriers, et 78 jets régionaux desserviront 126 destinations dans 59 pays, soit une réduction de 30% des capacités par rapport à l'ex - Swissair.
3. La nouvelle compagnie, aujourd'hui détenue à 65% par le secteur privé et, pour le reste, par les cantons et la Confédération, va moderniser sa flotte.
4. Selon le plan présenté par André Dosé, Swiss devrait afficher cette année des pertes de plus de 1.1 milliard de francs suisses pour un chiffre d'affaires de 3,2 milliards de francs suisses.
5. Les entreprises suisses actionnaires ont souscrit une augmentation de capital de 2,7 milliards de francs suisses.

კომენტარები

ზმნას savoir Conditionnel-ში ეკვივალენტად შეიძლება ჰქონდეს თუკი ის უარყოფით ფორმაშია „არ შეიძლება, საჭიროა ყოველნაირად, აუცილებელია“.

მაგალითად: Ils ne sauraient faire obstacle à l'action unie pour atteindre les objectifs que doivent s'assigner de nos jours toutes les forces démocratiques-შეუძლებელია შეეწინააღმდეგო გაერთიანებულ მოძრაობას, რათა მიაღწიო მიზნებს, რაც უნდა დაისახოს დღეს დემოკრატიულმა ძალებმა.

Théâtre, ფრანგულ ენაში შეიძლება ეს სიტყვა გამოყენებულ იქნას, იმისათვის რომ მეტაფორულად გამოეხატოთ ადგილი, სადაც ხდება მოქმედება. ეს სიტყვა ზოგჯერ შეიძლება შენარჩუნებულ იქნას, „საომარ მოქმედებათა თეატრი“, დანარჩენ შემთხვევებში ან ვთარგმნით, როგორც „არენა“, ანდა საერთოდ ხდება მისი გამოტოვება.

Le système bancaire- Économie Générale –R. Bénad, C.Nava, «Hachette Technique», 1G, 1990

Les banques et système bancaire font partie de notre paysage quotidien. Nous émettons des chèques gratuitement et notre compte bancaire est géré de même. Les banques tentent de faire payer ces services à leurs clients qui s'y refusent dans leur grande majorité. Nous désirons emprunter à des taux les plus bas possibles et placer notre argent disponible aux taux les plus avantageux mais les banques protestent estimant qu'elles ne peuvent accorder des crédits à des taux inférieurs aux taux de placement, sinon elles disparaîtraient. Comment gérer et organiser ce système en pleine mutation?

Les banques et système bancaire ont connu une grande période d'expansion depuis la Seconde Guerre mondiale et notamment depuis 1966. Jusqu'à cette date, les banques étaient spécialisées: les banques de dépôts collectaient les ressources d'épargne et accordaient des prêts à court terme ou long terme, les banques d'affaires collectaient des ressources à plus de deux ans et proposaient des prêts à long terme ou participaient au capital des entreprises. Elles prospéraient dans leurs métiers respectifs et cloisonnés.

Après 1966, les besoins de l'économie en ressources financières augmentèrent fortement et assouplissement du statut bancaire, premier pas vers un statut unique, a été mis en place. Il a conduit à une meilleure collecte de l'épargne et à une restructuration des banques.

Depuis le début des années 80, et pour répondre aux défis lancés par la crise, à la concurrence internationale, à la nécessité de la désinflation et à la réduction des coûts de financement, a été instauré un système bancaire à statut universel contrôlé par la Banque de France et par des autorités de tutelle. L'approche analytique du système bancaire nous permettra de mieux déceler les problèmes qui s'y posent.

mots clefs

autorités de tutelle
autorités monétaires
banque d'affaires
banque de dépôts
banque de France
Désintermédiation
établissement de crédit
opérations de banque

Politique monétaire- Économie Générale –R. Bénad, C.Nava, «Hachette Technique», 1G, 1990

L'effort de la nation.

La prise en compte d'une assistance sociale aux individus n'est pas nouvelle. Dès le début du XVIIe siècle, une série de lois sur les pauvres (poor laws) organisa cette aide en Grande - Bretagne. Il fallut attendre cependant la fin du XIX siècle et le début du XXe siècle pour que

des ébauches de systèmes d'assurances couvrant la maladie et le chômage voient le jour dans les pays européens.

La loi du 22 mai 1946 institua en France un système généralisé de Sécurité sociale portant initialement sur l'assurance maladie et les allocations familiales. Ce système reposait sur les principes d'assurance et de solidarité à partir de cotisations obligatoires versées par les employeurs et les salariés.

Par la suite, l'effort social de la nation n'a fait que s'amplifier en prenant en compte de nouveaux besoins de protection de l'individu et de sa famille (création du fonds national de solidarité en 1956, de l'assurance chômage en 1958, de l'allocation aux adultes handicapés en 1975, de l'assurance veuvage en 1980...).

La marginalisation d'une partie de la population qui ne dispose plus de revenus suffisants fait apparaître une nouvelle pauvreté. Comment agir pour garantir à chacun un revenu minimum?

Aujourd'hui quatre grands "risques" sont couverts: la vieillesse, la maladie, la famille et le chômage. Les sommes qui sont consacrées sont de plus en plus élevées et le financement de la protection sociale ou sa remise en cause font partie des grands débats économiques et sociaux actuels. Faut-il maintenir la Sécurité sociale dans son intégralité et même élargir certaines protections (lutte contre la pauvreté) ou certains risques peuvent-ils être couverts de manière volontaire en recourant à des assurances privées?

mots clefs

assurance vieillesse
cotisations sociales
effort social de la nation
pauvreté
protection sociale
retraite de répartition
revenu minimum d'insertion
sécurité sociale

საკარჯიშო

თარგმნეთ წინადადებები :

1. La monnaie scripturale réside dans l'existence, auprès d'un établissement de crédit (banque) d'un dépôt de monnaie sur un compte quel que soit la forme de ce dépôt;
2. Il existe 2 circuits monétaires : le circuit interne et le circuit externe;
3. Le financement de l'économie consiste à mettre à la disposition des agents économiques les capitaux dont ils ont besoin;
4. Les banques ont contribué directement en 1988 à la formation d'environ 5% de la création de la richesse nationale.

La régulation par le marché- Économie Générale – R. Bénad, C.Nava, «Hachette Technique», 1G, 1990

L'économie française ainsi que l'économie des principaux pays industrialisés fonctionne selon les lois propres au système capitaliste. Ce système se caractérise par la propriété privée des moyens de production et l'initiative individuelle. Son mode de régulation correspond au jeu libre des forces du marché, c'est-à-dire que ce sont les prix qui se forment sur les marchés qui vont orienter les facteurs de production vers les différentes branches économiques et déterminer le volume de production offert.

En France, c'est la loi Le Chapelier(1791) qui comprendra les premières mesures de libéralisme économique en supprimant les privilèges professionnel réglementant l'accès aux métiers.

Cependant, ces mesures ne sont que les conséquences du rayonnement de la philosophie du "siècle des Lumières" et du développement de l'idéologie libérale qui domine la pensée économique des écoles physiocratique et classique. Le respect de "l'ordre naturel" est le garant du bon fonctionnement de l'économie et de la société.

Toutefois, pour que cet ordre naturel existe réellement, il est nécessaire que la concurrence entre les agents économiques remplisse certaines conditions. Sous ces hypothèses, il est démontré que l'économie doit parvenir à une situation d'équilibre général dans laquelle il n'existe ni chômage, ni inflation, ni crise durable.

La concurrence entre les entreprises ne s'exprime cependant plus uniquement par le prix. Il s'agit avant tout de se différencier par rapport aux adversaires. Différents moyens sont utilisés à cette fin.

mots clefs

atomicité
concurrence monopolistique
concurrence pure et parfaite
demande
fluidité
homogénéité
libéralisme
marché
mobilité
offre
prix
régulation
transparence

Les imperfections du marché- Économie Générale –R. Bénad, C.Nava, «Hachette Technique», 1G, 1990

Dans la réalité économique, de nombreux phénomènes, qui dénaturent la concurrence pure et parfaite. Certaines entreprises atteignent un poids suffisant pour influencer la formation des prix, des ententes se concluent entre firmes pour se partager les marchés, l'information est souvent insuffisante ou biaisée. Autant de pratiques qui vont à l'encontre d'une régulation optimum de l'activité économique par le marché. Si le XIX siècle a souvent été défini comme celui d'un capitalisme atomistique, le XX e est plutôt celui des groupes industriels et financiers, de l'interventionnisme de l'État et de l'influence des groupes de pression. Les producteurs ont créé des cartels, les ouvriers et les patrons se sont regroupés en syndicats, les consommateurs ou les particuliers ont constitué des comités de défense, des lobbies interviennent de manière informelle pour maintenir les privilèges de leurs membres. L'individu tend parfois à disparaître économiquement et socialement.

Il ne faudrait toutefois pas conclure à la disparition totale de la concurrence. Tout d'abord, l'extrême vitalité et la souplesse dont font preuve les P.M.E. attisent la compétition dans de nombreuses branches. En second lieu, la concurrence est devenue internationale. Ainsi, les entreprises qui occupaient naguère une position nationalement dominante, à l'abri des frontières protégées, se trouvent-elles aujourd'hui confrontées à l'agressivité des firmes étrangères: japonaises, américaines, allemandes mais aussi sud- coréennes, taïwannaises...

mots clefs

cartels
concentration économique
faiseur de prix
groupes de pression
innovation
libéralisation des prix
lobbies
monopole
monopsonie
oligopole
oligopsonie
politique de la concurrence
preneur de prix
structure de marché
syndicats

საკარჯიშობი

თარგმნეთ წინადადებები:

1. Le développement et l'utilisation des énergies renouvelables permettront de réduire l'importation des énergies d'origine fossile et en conséquence, déconomiser des devises.

2. L'expansion et la modernisation des réseaux d'alimentation en eau chaude au moyen de l'énergie solaire assurera une partie de l'alimentation en énergie du pays.

3. Presque toutes les centrales hydroélectriques exigent des travaux de reconstruction et de rénovation.

4. Les spécialistes géorgiens ont évalué le potentiel hydraulique des fleuves et ont élaboré de nombreux projets de construction des petites centrales, selon lesquels il est possible d'accroître la production de 10MW dans un délai de 3 à 5 ans.

5. La stratégie à long terme du Programme d'État couvre les vingt premières années du XXIème siècle et a pour objectif une orientation par étapes du pays, utilisant le potentiel technique et intellectuel, les technologies modernes occidentales et la technologie locale pour développer les énergies renouvelables.

Les facteurs de production-Économie Générale –R. Bénad, C.Nava, «Hachette Technique», 1G, 1990

La production est la première fonction économique. Un produit, par exemple une automobile, est obtenu par la combinaison du travail des hommes et du capital(châînes de montage, usine, etc) à partir de matières premières et de produits intermédiaires(fer, acier, verre, peaux, caoutchouc, etc.). Les matières premières proviennent des ressources naturelles de notre planète.

Une entreprise, en tant que centre de production, doit donc se procurer le facteur travail et le facteur capital, c'est-à-dire des ressources en hommes et en moyens de production.

Le travail doit être adapté à la demande des entreprises en quantité et en qualité. Le nombre de travailleurs disponibles à un moment donné constitue la population active.

Dans la période actuelle, celle-ci excède la demande du système productif et conduit à du chômage.

L'évolution du système productif transforme la nature des emplois, exige des compétences accrues et rend rapidement obsolètes certaines formations.

Le capital est indispensable pour accroître la capacité productive de l'homme. Les entreprises cherchent à accroître leur stock de capital et à améliorer la qualité. L'accumulation du capital autorise le développement des capacités de production et la modernisation par l'introduction du progrès technique. L'investissement permet la mise en place du capital et constitue en fait une variable économique stratégique. Il conditionne en particulier la croissance de la production, la productivité et requiert pour partie une épargne préalable.

mots clefs

Accumulation du capital

Capacité de production

Durée du travail

Épargne

Facteur capital

Facteur travail

Formation

Investissement

Population active

L'intégration des femmes immigrées en Europe - mars 2005, Paris, Alvaro Gil-Robles, commissaire aux Droits de l'Homme

...Comment garantir l'accès aux droits des femmes immigrées?... Qui sont les "femmes immigrées"? Certaines sont arrivées depuis plusieurs décennies dans un pays, d'autres sont primo - arrivantes. Il s'agit d'un groupe humain par nature très hétérogène quant aux origines, aux raisons qui les ont amenées migrer, leurs cultures, leurs origines sociales, leur environnement familial. Elles ont pourtant toutes en commun de vivre à l'étranger, de résider désormais dans un pays qui n'est pas celui dont elles sont originaires. Il convient de distinguer, dès à présent, ce groupe de celui des femmes appartenant à une minorité. Si ces dernières sont dans certaines circonstances des "femmes immigrées", l'inverse n'est pas réciproque et la notion d'immigration n'inclut pas celle de minorité.

D'un point de vue historique, il n'est pas inutile de rappeler que la migration des femmes n'est pas un fait nouveau et que, depuis toujours, les femmes comme les hommes ont migrés vers et à l'intérieur de l'Europe. A titre d'exemple, elles représentaient 46% de la population immigrée en France en 1911. Cela dit, les migrations économiques des quarante dernières années plus la suspension de l'immigration légale en Europe ont provoqué un certain décalage temporel entre les migrations masculines et féminines.

Ce phénomène a eu des conséquences considérables sur la reconnaissance des droits des femmes immigrées. Le modèle actuel de l'immigration en Europe considère souvent la femme comme rejoignant son conjoint, confinée dans la sphère domestique, sans profession et sans participation à la vie publique. Elles existent socialement par référence au père, à l'époux, au frère; à travers le prisme des traditions. Avec cette évolution, elles ont perdu une part de leur identité tant sur le plan personnel que juridique. L'intégration dans la société de ces femmes immigrées passe d'abord par la reconnaissance de leur existence d'un point de vue juridique, par l'autonomie de leur statut pour qu'elles ne soient plus "femmes de" ou "mère de".

La question de la garantie des droits des femmes immigrées renvoie à des considérations plus larges liées au climat diffus d'intolérance et de rejet de l'étranger qui se développe en Europe...

Les droits des demandeurs d'asile ont été presque partout limités. On peut citer: l'accélération des procédures d'asile conjuguée à la diminution des garanties juridictionnelles offertes; le renvoi étrangers dès leur arrivée, sans opportunité de demander l'asile; le développement du recours à la détention allant jusqu'à la détention systématique de tous les migrants irréguliers; les limitations des droits sociaux et économiques des demandeurs d'asile, qui dans certains pays vont jusqu'au retrait simultané des avantages sociaux et du droit de travail au cours du traitement des requêtes...

La durée des permis de séjour tend à être réduite et les critères de renouvellement sont rendus plus complexes, pour y inclure des conditions toujours plus coûteuses en termes d'emploi et d'autonomie économique. Le résultat place beaucoup d'immigrés dans une position de quasi-servitude vis-à-vis de leurs employeurs qui sont bien conscients de cette dépendance...

Le regroupement familial a été également sensiblement limité dans nombre d'États...
Les restrictions multiples décrites ci-dessus et leur banalisation dans l'ensemble de l'Europe n'ont pas réussi pour autant à empêcher l'arrivée de nouveaux migrants. Elles ont, en revanche, créé un marché énorme pour le travail clandestin et un autre, encore plus sinistre, pour des trafiquants d'êtres humains promettant l'abondance et la liberté et offrant la servitude comme aboutissement...

საქართველო

თარგმნეთ წინადადებები :

1. Les recettes de l'État proviennent à 93% de la fiscalité ;
2. La couverture sociale est considérable, tant du point de vue du nombre de personnes protégées(99%) que l'éventail des risques couverts ;
3. La transparence du marché permet à chacun d'être parfaitement informé des conditions de l'échange ;
4. De nombreux groupes de pression interviennent pour modifier à leur avantage la régulation exercée par le marché ;
5. La planification française s'est modifiée depuis 1945.

მთავრობა «საგადასახადო კოდექსის» პრეზენტაციას შაბათს მოაწყო, «ახალი მთავრობა», 10 ივნისი, 2004, ინტერ-პრესი.

საქართველოს მთავრობა ახალი «საგადასახადო კოდექსის» პროექტის პრეზენტაციას შაბათისთვის გეგმავს. ამის შესახებ გუშინ პარლამენტში ეკონომიკის მინისტრმა კახა ბენდუქიძემ განაცხადა. საეკონომიკურად, ამ დროისათვის უკვე დაიხვეწება კოდექსის ის ვარიანტი, რომელზეც მთავრობის ეკონომიკური გუნდი რამდენიმე დღეა, აქტიურად მუშაობს. «ორი დღის განმავლობაში კოდექსის პროექტში აშკარა პროგრესი შეიმჩნევა და იმედი მაქვს, რომ მისი სრულყოფილი ვარიანტი უფრო მისაღები იქნება»-განაცხადა ბენდუქიძემ. ახალი «საგადასახადო კოდექსის» ძირითად მიმართულებებს პრემიერ-მინისტრი ზურაბ ჟვანია წარმოადგენს. ჯერჯერობით უცნობია კოდექსის დეტალები, თუმცა ცნობილია, რომ ძირითადი აქცენტი გადატანილია ადმინისტრირების გაუმჯობესებაზე, საგადასახადო სისტემაში გადამხდევებისათვის ბარიერების მოხსნაზე და საეკონომიკურად, ამჟამად არსებული 18 გადასახადიდან ცხრა დარჩება.

საქართველოში აშშ-დან სახაზინო დეპარტამენტის წარმომადგენელი ჩამოდის - «ახალი მთავრობა», 10 ივნისი, 2004, მედია-ნიუსი.

საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურისათვის კონსულტაციების გასაწევად ოქტომბერში აშშ-დან სახაზინო დეპარტამენტის ფინანსური დანაშაულების ერთიანი ქსელის სამსახურის წარმომადგენელი, სიუზან აირლენდი ჩამოვა. ცოტა ხნის წინ საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურის წარმომადგენლები აშშ-ში ორი კვირის განმავლობაში იმყოფებოდნენ. ვიზიტის მიზანი იყო ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლის სფეროში აშშ-ის სახელმწიფო პოლიტიკის ძირითადი მიმართულებების და ამერიკელი კოლეგების გამოცდილების გაცნობა. ქართველ სპეციალისტებს აშშ-ში საშუალება მიეცათ, გაცნობოდნენ როგორც სამთავრობო, ასევე არასამთავრობო და კერძო სტრუქტურების საქმიანობას უკანონო შემოსავლების დელეგალიზაციის, ტერორიზმის დაფინანსების ფაქტების გამოვლენისა და მათ წინააღმდეგ ბრძოლის სფეროში. ვიზიტი განხორციელდა აშშ-ის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოსა და ეროვნული ბანკის მხარდაჭერით და საერთა-შორისო განათლების ინსტიტუტის ხელშეწყობით.

სავარჯიშოები

თარგმნეთ წინადადებები:

1. Alors que depuis quelques années la politique géorgienne est résolument proaméricaine, notamment dans le secteur énergétique, les dernières semaines ont été marquées par un retour en force des compagnies russes dans la distribution du gaz et de l'électricité de ce petit pays du Caucase.
2. Le 21 juillet 2003, Gazprom a signé un accord de partenariat stratégique de 25 ans avec la Géorgie au sujet de l'importation et de la distribution de gaz.
3. La Géorgie est dépendante à 100% de la Russie pour son approvisionnement en hydrocarbures.
4. En même temps que les projets de Route de la soie qui vont d'Est en Ouest sont développés, la direction Nord - Sud l'est aussi, c'est - à - dire que la coopération avec Gazprom et U.E.S. est une partie de la direction Nord - Sud.
5. Des analystes et des observateurs de la région préfèrent penser que la Russie et les USA agissent en toute concertation. Une personne proche du Conseil de Sécurité géorgien affirme voir lu des lettres de Mme Condolezza Rice exposant les changements dans la politique américaine en Géorgie, le pays aurait fait l'objet d'une tractation avec la Russie après la guerre d'Irak.

თარგმნეთ წინადადებები:

1. მობილური ტელეფონი საზოგადოებრივი მოვლენაა, რომელიც ხმაურით შეიჭრა ოჯახებში.
2. სინათლის გათიშვა უფრო მეტად ახდენს ქალაქის პარალიზებას, ვიდრე მიწისძვრა.
3. სამი წელია ძალადობის აქტები ხორციელდება არამართმადიდებელი რელიგიების მიმართ.
4. 2003 წლის 17 ივნისიდან 25 ივნისამდე პარიზში XVII უბნის მერიის დარბაზებში გაიმართა ქართული ხატების გამოფენა.

5. საქართველოს განათლების სამინისტროს მონაცემებით ოდნავ შემცირდა იმ მოსწავლეთა რიცხვი, რომლებიც ფრანგულ ენას სწავლობს სკოლაში.

La production et la combinaison productive-Économie Générale –R. Bénad, C.Nava, «Hachette Technique», 1G, 1990

Pour construire un tunnel, un barrage ou d'autres biens, différentes possibilités s'offrent à nous ou s'imposent à l'entrepreneur chargé d'une telle tâche.

Dans les pays peu développés, ces grands travaux requièrent des milliers de travailleurs utilisant des outils rudimentaires(pioches, corbeilles, etc.).

Dans les pays développés, il est toujours indispensable de disposer de nombreux travailleurs, mais ceux-ci utilisent des machines perfectionnées(tunneliers, grues, véhicules, lourds de travaux publics).

Chaque processus de production combine donc dans des proportions variables les facteurs de production, travail et capital. L'entrepreneur, peti chef d'entreprise ou état-major des grandes entreprises, assure cette fonction économique, essentielle, du choix de la proportion entre le capital et le travail. Du choix des entrepreneurs dépendra, pour une large part, la croissance de la production nationale.

Les économistes ont longuement étudié la combinaison productive et fourni des renseignements utiles sur le niveau de production atteint, sur son coût, sur la productivité. Celle-ci est obtenue par une introduction continue du progrès technique dans l'entreprise et notamment par la modernisation constante des équipements.

Les gains de productivité obtenus par le développement de l'électronique dans tous les domaines sont tels qu'ils posent aujourd'hui comme hier pour le moteur à explosion ou l'électricité, les problèmes des conditions de travail, de la formation, de la reconversion des travailleurs, du chômage et enfin de la finalité économique.

mots clefs

Capital

Combinaison productive

Coût marginal

Coût moyen

Coût total

Entrepreneur

Facteur complémentaire

Facteur substituable

Facteurs de production

Innovation

Production

Production moyenne

Productivité

Progrès technique

Rendements

Sustitution capital-travail

Travail

La répartition du revenu national-Économie Générale – R. Bénad, C. Nava, «Hachette Technique», 1G, 1990

La production fait appel à des facteurs de production : capital et travail. Ceux-ci doivent être rémunérés. Les revenus sont donc l'autre face de la production. Sa croissance permet l'élévation des revenus des agents économiques et l'amélioration de leur bien-être matériel.

Salaires, dividendes, intérêts, tous ces revenus ne sont que les fruits de la production et sont répartis nationalement entre les différentes catégories d'agents économiques.

Ces revenus sont distribués au cours du processus productif ou redistribués par le biais de l'État ou d'organismes sociaux. Ils sont le résultat d'une activité exercée (soit en tant que salarié, soit en tant que profession indépendante), d'un placement ou de conditions sociales particulières donnant droit au versement de prestations. Il importe donc dans un premier temps de mesurer le niveau des revenus versés aux agents économiques et d'en étudier la composition.

Mais évoquer les revenus, c'est aussi évoquer les inégalités de situation. Selon le contexte économique et social, selon le degré d'intervention de la puissance publique, la répartition du revenu sera favorable, à telle ou telle catégorie d'agents. En période de crise, le revenu des ménages, par exemple, augmente moins vite que celui des autres agents économiques. Au sein même des ménages la répartition n'est pas égalitaire. L'éventail des revenus mesure l'écart entre les revenus des groupes sociaux les plus favorisés et ceux des groupes sociaux ayant les revenus les plus bas. La croissance économique et les revenus de transferts modifient-ils cet écart ?

mots clefs

Agents économiques
Cotisations sociales
Éventail des revenus
Impôt sur le revenu et le patrimoine
P.I.B.
Prestations sociales
Prix constants
Prix courants
Rédistribution
Revenu disponible
Revenu national
Revenu primaire
Revenu de transfert
Salariat

Le système fluvial et les impacts environnementaux des projets de barrages—TAD Agence, Territoires, Aménagement, Développement-2000

L'écosystème du bassin de la Mer Noire est dégradé en permanence par l'action de certains polluants, notamment les polluants nutritifs. Les éléments nutritifs qui entrent en Mer Noire sont véhiculés par les fleuves et les rivières venant du continent. Le Danube participe pour plus de la moitié à la pollution de la Mer Noire. L'eutrophisation est un phénomène qui s'étend sur de vastes zones de la Mer Noire. Les rejets des déchets insuffisamment traités comportant

la présence d'agents de contamination biologique, représentent une menace pour la santé publique, et dans plusieurs cas constituent un réel obstacle pour le développement du tourisme et de l'aquaculture. Par ailleurs, les rejets d'autres produits nocifs, en particulier le pétrole, menacent eux aussi l'écosystème Mer Noire...

Les eaux fluviales sont encore plus polluées que celles de la mer, même en prenant en compte les rejets directs supplémentaires effectués par des riverains de la Mer Noire. Par ailleurs, il faut ajouter la pollution par les métaux lourds et la contamination depuis la catastrophe de Tchernobyl en 1986 ainsi que les dégradations provoquées par l'utilisation sans retenue de pesticides complexes...

Les fleuves eux-mêmes ont été maîtrisés et "castrés". La construction de barrages gigantesques pour contrôler le débit du fleuve, irriguer, produire de l'électricité a diminué l'apport en eau douce, et perturbé l'équilibre des eaux dans les estuaires, causant des dommages irréparables au cycle de vie des poissons anadromes qui remontent le fleuve pour se nourrir...

De nombreuses zones littorales sont dégradées du fait de l'érosion, du développement incontrôlé de l'urbanisation, des industries et des constructions. En conséquence, il existe un risque sérieux de disparition d'habitats et de paysages naturels remarquables et, en fin de compte, d'une régression profonde de la diversité et de la productivité biologiques de l'écosystème Mer Noire. Il est tout-à-fait exact que la Mer Noire est morte aux 9/10èmes et que ses eaux en dessous de 200 m oxycline sont rendues toxiques par l'hydrogène sulfureux. Sa mort ou presque n'est pas seulement provoquée par l'action de l'homme. Dans le même temps, c'est aussi l'action des forces naturelles qui participent à cette pollution considérable. La décomposition de milliards de tonnes de boues, de vases, de végétaux en provenance de l'intérieur, de micro-organismes morts pourrissent littéralement le fonds de la Mer Noire depuis le dernier âge glaciaire, avec le cinq grands fleuves qui se jettent dans cette mer...

Une stratégie sur la réduction de la pollution dans le bassin de la Mer Noire doit être développée pour attaquer les problèmes environnementaux de la Mer Noire tels que l'eutrophisation, la pollution atmosphérique, etc...

Une stratégie régionale Mer Noire en vue d'une gestion intégrée des zones littorales est nécessaire. Cette stratégie régionale élaborerait des principes de base et des méthodologies en matière de planification de l'occupation des sols et des zones marines. Elle définirait des systèmes de zonage. Des politiques d'aménagement et de gestion intégrées des zones côtières seraient établies aux niveaux nationaux, régionaux et locaux de l'administration publique.

L'aquaculture et le tourisme sont deux domaines considérés comme ayant un bon potentiel de croissance dans le bassin de la Mer Noire et pouvant bénéficier à l'ensemble de la région. Afin de prévenir les préjudices causés à l'environnement, par l'exercice de ces activités, leur développement devrait être géré selon des principes et des règles proches de celles de l'UE. Le développement de l'écotourisme serait favorisé dans la région avec la réalisation de projets pilotes concrets.

Enfin, chaque État de la Mer Noire adopterait et mettrait en œuvre des règles qui garantiraient le droit à l'information environnementale, qui donnerait le droit au public et aux ONG de participer à la prise de décisions et conférerait le droit aux individus et aux groupes de saisir les juridictions administratives et judiciaires. L'implication du public dans la prise de décision en matière environnementale pourrait se faire en s'inspirant des règles en vigueur dans l'UE.

თარგმნეთ წინადადებები:

1. Le ministre de l'Intérieur a assisté au rassemblement annuel de l'Union des Organisations Islamiques de France, Nicolas Sarkozy a rappelé les principes de la laïcité et marqué sa volonté de donner sa place à l'islam.

2. Les collections de l'écrivain André Breton, créateur du mouvement surréaliste, ont été dispersées pour 46 millions d'euros lors de la vente aux enchères qui s'est tenue à Paris du 7 au 17 avril.

3. La compagnie turque a payé 3 millions de dollars à Airzena en compensation de l'usage exclusif de la ligne Tbilissi - Istanbul.

4. En France, l'arrivée massive à la retraite de la génération du baby - boom, ainsi que l'augmentation de l'espérance de vie bousculent l'équilibre entre les personnes qui travaillent et celles qui ne travaillent pas.

5. Une assemblée générale extraordinaire du holding Bourses et Marchés espagnols(BME) a approuvé hier l'introduction en Bourse "au moins" 33% du capital de BME.

თარგმნეთ წინადადებები:

1. Banco Espirito Santo(BES), ერთ-ერთი მსხვილი პორტუგალიური საბანკო ჯგუფი, რომლის 8,8% აქციების მფლობელია Crédit Agricole, ცდილობს არ დაუთმოს კონტროლი ფრანგულ ბანკს.

2. სტატისტიკისა და ეკონომიკური კვლევების ინსტიტუტის თანახმად ხუთიდან ერთი ახალგაზრდა იმაზე ნაკლებ ხელფასს იღებს, ვიდრე მას იმედი ჰქონოდა, რომ მიიღებდა თავისი დიპლომის მიხედვით.

3. დღევანდელმა მოვლენებმა დაჩრდილა აერობუსის ამბიცია დარჩეს საუკეთესო საწარმოთა შორის.

4. ბრაზილია, რომელიც მსოფლიოში ეთანოლის პირველი მწარმოებელი და ექსპორტიორია, რომელიც შაქრის ლერწმისგან მიიღება, ახალ გამოწვევას იწყებს, აწარმოოს საწვავი სოიოს ზეთისაგან.

La consommation des ménages-Économie Générale – R. Bénad, C.Nava, «Hachette Technique», 1G, 1990

La consommation est l'acte par lequel il y a utilisation d'un bien ou d'un service.

Cependant, les ménages et les entreprises n'attendent pas les mêmes résultats de cette utilisation. Pour les premiers, la finalité est la satisfaction de besoins, alors que pour les secondes, la consommation s'effectue dans le cadre du processus productif.

La nature de la consommation est, elle aussi, différente. Dans certains cas, le bien disparaîtra au premier usage, alors que, dans d'autres cas, il sera possible d'utiliser le produit à plusieurs reprises...

La consommation est aujourd'hui possible sans débouchés assurés. C'est pour cette raison que la fonction mercatique est désormais une fonction importante dans l'entreprise.

Sur le plan théorique, la consommation peut être abordée de deux manières. D'un point de vue micro-économique, l'analyse porte alors sur le comportement individuel du consommateur et les déterminants de l'acte de consommation. D'un point de vue macro-économique, la consommation est étudiée de manière globale, au niveau de l'ensemble de l'économie nationale, et les grandes variables (consommation, production, investissements, commerce extérieur, etc.) sont mises en relation.

mots clefs

Bien durable

Bien non durable

Budget des ménages

Coefficient budgétaire

Consommation finale

Consommation intermédiaire

Consommation marchande

Consommation non marchande

Propension moyenne à consommer

Propension marginale à consommer

Utilité marginale

საუარჯიშო

თარგმნეთ წინადადებები:

1. La politique budgétaire, d'inspiration keynésienne, considère le déficit du budget de l'État comme un instrument actif de politique économique ;
2. Le développement du secteur public s'effectue selon trois modalités ;
3. L'inflation en France est un problème permanent depuis la Seconde Guerre mondiale ;
4. Les causes du déséquilibre du marché de l'emploi sont diverses : la croissance démographique, l'amélioration de la productivité et les imperfections du marché.

La monnaie-Économie Générale – R. Bénad, C.Nava, «Hachette Technique», 1G, 1990

...La division du travail et la croissance entraînent inévitablement l'échange. Par conséquent, la différenciation des flux monétaires, depuis la rupture du troc jusqu'aux opérations informatiques de compensation interbancaire, s'inscrivent dans le développement

économique normal d'un pays. Cette différenciation s'étend également aux relations monétaires internationales...

La demande de monnaie émane des agents économiques. C'est le niveau désiré de la quantité de monnaie qu'ils recherchent pour réaliser les opérations économiques souhaitées par eux. Cette quantité de monnaie désirée, appelée encaisse, n'est pas définie rigoureusement par les économistes. Pour certains, il s'agit seulement des disponibilités monétaires. Pour d'autres, doivent s'ajouter l'épargne liquide(ou quasi-monnaie), voire l'épargne financière. Les motifs qui sous-tendent ce désir d'encaisse sont liés aux fonctions de la monnaie.

L'offre de monnaie émane aujourd'hui des institutions financières. Elle correspond à la quantité de monnaie effectivement mise en circulation dans l'économie. Cette masse monétaire peut revêtir différentes formes, fiduciaire, scripturale avec les avoirs en compte à vue auprès des institutions financières. Cette dernière forme est utilisée au moyen d'instruments de circulation de la monnaie, comme le chèque, le virement ou la carte bancaire. L'ajustement entre l'offre et la demande conduit à la fixation du taux de l'intérêt.

mots clefs

Agrégats monétaires

Chèque

Compte à vue

Demande de monnaie

Fonctions de la monnaie

Formes de la monnaie

Masse monétaire

Monétique

Monnaie fiduciaire

Monnaie métallique

Monnaie scripturale

Motif de spéculation

Motif de transaction

Offre de monnaie

Prix absolus

Prix relatifs

Troc

Virement

La création de la masse monétaire-Économie Générale – R. Bénad, C.Nava, «Hachette Technique», 1G, 1990

Lorsque deux agents économiques effectuent un échange de biens ou de services, moyennant un prix, ils réalisent une transaction économique. Mener à bien cette dernière exige le recours à la monnaie.

La masse monétaire en circulation dans un pays est donc étroitement liée au niveau des transactions qui y sont effectuées. Si ce dernier progresse, c'est-à-dire si la production s'accroît, il est nécessaire d'augmenter la masse monétaire.

À quel moment va se réaliser cette augmentation ?

Lors de l'apparition du besoin en monnaie. Si une entreprise veut investir pour faire face aux besoins d'expansion de l'activité, elle devra utiliser davantage de monnaie.

Enfin, les opérations avec l'étranger exigent aussi de la monnaie et des devises. Lorsque l'on transforme des devises en francs, on crée de la monnaie.

Ainsi, chaque fois que de la monnaie est créée, il existe une opération économique de contrepartie. Les autorités monétaires, qui doivent contrôler la création de monnaie pour limiter l'inflation, ont établi des agrégats de monnaie...

mots clefs

Circuit monétaire
Contreparties de la monnaie
Créances sur l'extérieur
Création de monnaie
Crédit interne
Disponibilités monétaires
Masse monétaire
Monnaie banque centrale
Quasi-monnaie

Le circuit économique-Économie Générale – R. Bénad, C. Nava, «Hachette Technique», 1G, 1990

Le circuit économique constitue une représentation simplifiée du fonctionnement d'une économie toute entière, une sorte de modèle réduit ou de maquette. Pour ce faire, on ne peut retenir que les actes essentiels et laisser de côté les événements mineurs ou de faible montant...

Pour un néophyte, il est ardu de percevoir d'emblée l'ensemble de ces flux. Il s'avère donc indispensable de construire progressivement leur réseau global à partir du noyau fondamental de l'activité économique, constitué des ménages et des entreprises. Ainsi apparaît clairement la finalité de l'activité économique qui consiste à produire des biens et des services dans les entreprises pour les mettre à la disposition des hommes et ainsi vaincre leur limitation naturelle.

Ce noyau est aussi celui qui est, historiquement, apparu le premier. Par la suite, sont venues s'adjoindre, pour donner plus d'efficacité au noyau primitif, les institutions financières et les administrations.

Les premières se sont développées progressivement depuis la fin du Moyen Âge sous la nécessité de drainer l'épargne indispensable aux investissements de la croissance industrielle.

Les secondes se sont mises en place au cours du XXe siècle et notamment depuis 1945 pour inscrire dans les faits les fonctions régulatrices et protectrices de l'État-interventionniste et de l'État-Providence.

Parallèlement, les économistes ayant démontré les avantages du libre échange, les économies se sont ouvertes au commerce et les flux d'échange avec le Reste du Monde se sont multipliés.

mots clefs

Circuit économique
Consommation
Épargne
Exportations
Flux réels
Importations
Investissement
Production

L'intervention économique de l'État-Économie Générale – R. Bénad, C.Nava, «Hachette Technique», 1G, 1990

Même dans les États les plus libéraux, l'intervention économique de l'État reste particulièrement importante et n'est plus comparable à ce qu'elle était au XIXe siècle. La croissance du secteur public a été un phénomène quasi universel.

Au fur et à mesure des guerres, des crises, du besoin grandissant de protection sociale, l'État a progressivement étendu son champ d'activité. Il n'est pas un domaine économique ou social dans lequel, d'une manière ou d'une autre (taxation, réglementation, etc.), il ne soit présent. L'État est devenu un agent économique essentiel : il réalise la majorité des infrastructures, décide de l'éducation et de la formation, détermine la politique de la santé, finance la recherche, redistribue des revenus...

Après avoir été paré de maintes vertus pendant une trentaine d'années, il est aujourd'hui accablé de beaucoup de maux. Après Keynes, l'État était devenu l'État-Providance, actuellement ce serait plutôt l'État-Défiance. Pour les économistes libéraux, la crise ne peut être maîtrisée que par une diminution du poids de l'État qui freine les initiatives et accroît les rigidités. Il faut revenir davantage de flexibilité et renforcer les mécanismes de libre-concurrence. Pourtant, dès qu'une difficulté surgit, il est peu de partenaires sociaux (ou de groupes de pression) qui ne fassent appel à la « responsabilité » de l'État pour défendre leurs intérêts.

L'action de l'État ne peut cependant pas se décider sans que les grandes orientations ne soient définies dans les domaines clés des activités économiques et sociales.

L'élaboration d'un plan prospectif à moyen terme devrait répondre à cette exigence de rigueur « antihasard ».

mots clefs

Économie de l'offre
Effet de revenu
Effet de substitution
État-Gendarme
État-Providance
Intervention
Planification impérative
Planification indicative
Prélèvements obligatoires
Redistribution

L'inflation-Économie Générale – R. Bénad, C.Nava, «Hachette Technique», 1G, 1990

L'inflation apparaît de plus en plus, tant aux yeux de l'opinion publique qu'à ceux des économistes, comme un phénomène grave de nos sociétés.

L'évolution de l'indice des prix est attendue chaque mois avec anxiété dans tous les pays industrialisés. Il suffit que l'indice grimpe davantage que prévu pour que les bourses de Paris ou New York perdent plusieurs points, les entreprises s'inquiètent de la concurrence étrangère et les syndicats de la perte du pouvoir d'achat des salariés.

C'est dire que les agents économiques portent une attention particulière aux mouvements des prix.

La réflexion sur l'inflation a pourtant profondément changé au cours des trente dernières années. Considérée comme un stimulant économique et un amortisseur social, l'inflation a accompagné la période de croissance de l'économie française en ne dépassant pas les 6% en moyenne sur la période (5,6% de 1935 à 1959 ; 3,5% de 1960 à 1967 ; 5,6% de 1968 à 1970).

La hausse brutale des prix à partir de 1973 (10,5% de 1973 à 1979) va progressivement inverser les idées et la lutte contre l'inflation deviendra l'objectif majeur des politiques économiques de la fin des années 1970. Il faudra attendre malgré tout les années 1983-1984 pour que s'amorce une désinflation significative.

Les causes de l'inflation sont diverses. Toutefois, en France, le phénomène a souvent été présenté structurellement comme le moyen utilisé par les entreprises pour compenser les augmentations de salaire. L'ouverture des frontières, la concurrence internationale accrue ne permettent plus le recours à cet artifice...

mots clefs

Déflation

Désinflation

Écart d'inflation

Illusion monétaire

Indexation

Indice des prix

Inflation

Inflation importée

Inflation monétaire

Inflation par la demande

Inflation par les coûts

Inflation réelle

Stagflation

Le chômage-Économie Générale – R. Bénad, C.Nava, «Hachette Technique», 1G, 1990

Le chômage est l'un des déséquilibres majeurs que connaissent nos sociétés industrielles depuis la crise économique. Ses conséquences humaines et sociales apparaissent comme un

énorme gâchis. Ses conséquences économiques se traduisent par un coût très élevé pour la collectivité.

L'incapacité des experts et des théories à résoudre le problème a finalement porté atteinte à la crédibilité de l'économie en tant que science.

En France, de quelques centaines de milliers dans les années 60, le chômage dépasse aujourd'hui les 2,5 millions d'individus. Il n'épargne aucune catégorie sociale quel que soit l'âge ou le sexe. Certaines catégories ont toutefois touchées dans de plus grandes proportions.

Le progrès technique est souvent présenté comme destructeur d'emplois. La pression démographique et l'immigration agissent sur l'offre de travail. Au-delà de ces explications ponctuelles, le débat théorique reste dominé par l'opposition entre les thèses néo-classiques et keynésiennes.

Cependant, l'ampleur du phénomène a conduit les gouvernements à imposer de nombreuses mesures ponctuelles et complémentaires aux grandes politiques macroéconomiques. Ces mesures portent notamment sur ce que l'on nomme « le traitement social du chômage ». D'une part, la collectivité se doit d'assurer des conditions d'indemnisation des chômeurs doivent être aidés dans leur recherche d'un nouvel emploi. À une époque d'évolution permanente des technologies, le développement des stages de formation ou de reconversion devrait répondre à ce besoin.

mots clefs

Chômage

Chômage keynésien

Chômage néo-classique

Chômage volontaire

Démographie

Politique de l'emploi

Population active

Progrès technique

Taux de chômage

გლობალიზაცია, ვაჭრობა და დემოკრატია-ფილის ო. ბონანო, “ეკონომიკური რეფორმები დღეს”, იანვარი 1999

მსოფლიო სავაჭრო სისტემის გაძლიერება გადამწყვეტი ფაქტორია მთელს მსოფლიოში დემოკრატიის დასამყარებლად.

შესაძლებელია ეს ბანალურად ჟღერდეს, მაგარამ მისი არსი ამით არ მცირდება. როდესაც სავაჭრო სისტემა თავისუფალი და ღიაა, ეკონომიკას ზრდის საშუალება ექმნება, რაც განაპირობებს ხელფასების გადიდებასა და ცხოვრების უფრო მაღალ სტანდარტებს. ეს კი თავის მხრივ ტირანიიდან პოლიტიკური სტაბილურობისა და დემოკრატიისაკენ მოძრაობას უწყობს ხელს.

ამის მაგალითია სამხრეთ ამერიკის ქვეყნები, რომლებიც მერკოსურის საინტეგრაციო ბლოკში გაერთიანდნენ. როგორც რეგიონის ექსპერტები აღნიშნავენ, მართალია მერკოსურის შექმნის მოტივი ეკონომიკური იყო, ახლა მისი წევრობა დამოკიდებულია ქვეყნებში დემოკრატიული ინსტიტუტების არსებობასა და შენარჩუნებაზე.

ქვეყნებში, სადაც ვაჭრობის ლიბერალიზაცია მოახდინეს და ისწავლეს გლობალურ ბაზრებზე კონკურენცია, ეკონომიკის ზრდა და განვითარება სწრაფად ხდება, ვიდრე იქ, სადაც ადგილობრივ ბაზრებს იცავენ. საკმარისია თვალი შევავლოთ აზიის ქვეყნებს, რომ დავრწმუნდეთ ამ თვალსაზრისის სისწორეში. ბოლო ათი წლის მანძილზე, აზიის ბაზრებზე 1,5 მილიარდ ადამიანზე მეტმა გაიორკეცა შემოსავალი.

სავარჯიშოები

თარგმნეთ წინადადებები:

1. Les produits offerts spontanément à l'homme par la nature sont limités et ne satisfont que partiellement à ses besoins ;
2. Le capital comprend : des ressources naturelles, des biens d'équipement, du savoir accumulé ;
3. Aujourd'hui pour réaliser une production dans une entreprise, le travail seul ne suffit pas, le capital seul demeure inerte ; il faut donc les associer dans une combinaison productive.
4. La somme des revenus primaires versés à tous les agents économiques forme le revenu national brut.

თარგმნეთ წინადადებები :

1. ქვეყნები, რომლებიც კონკურენციისათვის საბაზისო უპირატესობას იყენებენ, ფაქტობრივად ღარიბდებიან ;
2. დღეისათვის პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები სხვადასხვა ქვეყნების ეკონომიკური ინტეგრაციის უმთავრესი ფორმაა ;
3. მსოფლიოს 200-მდე სუვერენული სახელმწიფოდან უმრავლესობას თავიანთი ეკონომიკური სისტემა კაპიტალისტურად მიაჩნია ;
4. XXI საუკუნის სახელმწიფოს მართვის ხელოვნებამ, სახელმწიფოს ახალი როლი განუსაზღვრა მწარმოებლებს შეუქმნას ეკონომიკის გამოცოცხლების საშუალება.

თავი X. იურიდიული ტერმინოლოგია. კონვენციები, ოქმები.
მოსხენებები იურიდიულ თემაზე

სანამ ამ თავზე გადახვალთ, გირჩევთ გაეცნოთ სამართალმცოდნეობის თეორიულ საკითხებს, რადგანაც ისინი დაგეხმარებათ გაერკვეთ ტერმინებში, რომლის ცოდნის გარეშეც შეუძლებელია სწორი თარგმანების განხორციელება.

Allocution de Monsieur Guy de Vel, Directeur des affaires juridiques du Conseil de l'Europe, 29 août 1996.

Monsieur le Ministre,

Mesdames et Messieurs,

C'est non seulement un honneur, mais également un réel plaisir pour moi de prendre la parole à l'ouverture de ce séminaire organisé par le Conseil de l'Europe sur « les systèmes judiciaires dans les pays européens » et je tiens à remercier les juristes géorgiens d'avoir bien voulu participer à cette séance marquant ainsi l'intérêt qu'ils portent à la coopération avec le Conseil de l'Europe dans le domaine juridique...

Ce séminaire se tient à un moment particulièrement approprié. En effet, il y a quelques semaines, à l'occasion d'une visite du Président du Comité des ministres et du Secrétaire Général du Conseil de l'Europe à Tbilissi, la Géorgie a déposé sa demande d'adhésion à notre Organisation. Il s'agit là évidemment d'un pas très important dans les relations entre votre pays et le Conseil de l'Europe. La demande est à l'examen du Comité des Ministres qui, suivant la procédure habituelle, devra par la suite consulter l'Assemblée Parlementaire...

Le Conseil de l'Europe tient ses programmes de coopération à la disposition de votre pays. Dans le domaine juridique, notre coopération fut déjà fructueuse en ce qui concerne l'élaboration de votre nouvelle constitution dont les dispositions tiennent, dans une large mesure, compte tenu des observations faites par notre Commission pour la démocratie par le droit, c'est-à-dire la Commission de Venise, avec laquelle un séminaire sur la justice constitutionnelle est en outre en cours de préparation.

Deux autres volets des programmes de coopération dans le domaine juridique sont le programme « Démo-droit » et le « plan Themis ».

Le programme « Démo-droit » vise les réformes institutionnelles et législatives. C'est ainsi que dans de nombreux pays d'Europe centrale et orientale, nous avons coopéré à l'élaboration de nouveaux codes civils et pénaux, de procédure civile et de procédure pénale, mais également de nombreuses autres lois, par exemple sur l'organisation judiciaire, sur le ministère public etc.

Les programmes « Démo - droit » sont complétés en aval par le plan Themis pour la formation des professeurs juridiques au sens large, afin d'assurer que les réformes législatives introduites soient véritablement mises en œuvre par celles - ci dans un esprit compatible avec la règle de droit et le respect des droits de l'homme. C'est ainsi que le plan Themis comprend actuellement huit projets visant des domaines reconnus prioritaires : la police, le ministère

public, les juges, le personnel pénitentiaire, le ministère de la Justice, la rédaction des lois, les avocats et les notaires.

Les projets Themis et Démo-droit sont mis en œuvre sous la forme d'expertises législatives, de réunions multilatérales et bilatérales, mais aussi de cours intensifs de formation, d'ateliers et de visites d'études à l'étranger.

Convention de sauvegarde des Droits de l'Homme et des Libertés fondamentales, telle qu'amendée par le Protocole N 11, le 04 XI 1950.

Article 22 - Élection des juges

1. Les juges sont élus par l'Assemblée parlementaire au titre de chaque Haute Partie contractante, à la majorité des voix exprimées, sur une liste de trois candidats présentés par la Haute Partie contractante.

2. La même procédure est suivie pour compléter la Cour en cas d'adhésion de nouvelles Hautes Parties contractantes et pourvoir les sièges devenus vacants.

Article 32 - Compétence de la Cour

1. La compétence de la Cour s'étend à toutes les questions concernant l'interprétation et l'application de la Convention et de ses protocoles qui lui seront soumises dans les conditions prévues par les articles 33,34 et 47.

2. En cas de contestation sur le point de savoir si la Cour est compétente, la Cour décide.

Article 1 - Abolition de la peine de mort

La peine de mort est abolie. Nul ne peut être condamné à une telle peine ni exécuté.

ლექსიკა

droits de l'homme ადამიანის უფლებები
libertés fondamentales ძირეული თავისუფლებანი
prééminence du droit უფლების უზენაესობა
sentence capitale სასიკვდილო განაჩენი
recours à la force ძალის გამოყენება
violence illégale უკანონო ძალადობა
traitements inhumains et dégradants არაადამიანური და
დამამცირებელი მოპყრობა
servitude დამონებული მდგომარეობა
travail forcé ou obligatoire იძულებითი ან საეკლდებულო შრომა, კატორღული შრომა
objecteur de conscience პირი, რომელიც უარს აცხადებს სამხედრო სამსახურზე თავი-
სი რელიგიური მრწამსის გამო

obligations civiques სამოქალაქო ვალდებულებანი
 droit à la liberté თავისუფლებაზე უფლება
 droit à la sûreté პირადი ხელშეუხებლობის უფლება
 arrestation დაპატიმრება
 détention დაკავება
 détention provisoire დროებითი პატიმრობა
 éducation surveillée აღმზრდელობითი ზედამხედველობა
 expulsion გაძევება
 extradition ექსტრადიცია
 juge მოსამართლე
 magistrat თანამდებობრივი პირი, რომელსაც ევალება კანონით განახორციელოს სა-
 სამართლოს ფუნქციები
 accusation portée contre qu ბრალდება ვინმეს მიმართ
 droit à réparation უფლება კომპენსაციის შესახებ
 tribunal indépendant et impartial დამოუკიდებელი და მიუკერძოებელი სასამართლო
 droit à un procès équitable უფლება აწარმოო სამართლიანი საქმის გარჩევა
 moralité ზნეობა
 ordre public საზოგადოებრივი წესრიგი
 sécurité nationale ეროვნული უსაფრთხოება
 intérêts des mineurs არასრულწლოვანთა ინტერესები
 intérêts de la justice მართლმსაჯულების ინტერესები
 publicité საჯაროობა
 culpabilité ბრალეულობა
 témoin à charge ბრალდების მოწმე
 témoin à décharge დაცვის მოწმე
 droit au respect de la vie privée et familiale, de son domicile et de sa correspondance უფ-
 ლება დაიცვა პირადი, ოჯახური ცხოვრება, საცხოვრებელი და მიმოწერის საიდუმლოე-
 ბა
 sûreté publique საზოგადოებრივი სიმშვიდე
 bien-être économique ეკონომიკური კეთილდღეობა
 droit à la liberté de pensée, de conscience et de religion აზრის, სინდისისა და რელი-
 გიის თავისუფლება
 droit à la liberté d'expression აზრის გამოხატვის თავისუფლება
 liberté d'opinion საკუთარი აზრის პატივისცემის უფლება
 liberté de recevoir ou communiquer des informations უფლება მიიღო და გაავრცელო
 ინფორმაცია
 droit à la liberté de réunion pacifique მშვიდობიანი შეკრების თავისუფლება
 droit à la liberté d'association ასოციაციის შექმნის თავისუფლება
 âge nubile საქორწინო ასაკი
 droit à un recours effectif სამართლებრივი დაცვის სანდო საშუალებების ქონების უფ-
 ლება
 dérogation კანონიდან გადახვევა
 requête საჩივარი
 recevabilité რამდენად მისაღებია საჩივარი განსახილველად
 irrecevabilité როდესაც საჩივარი არ მიიღება განსახილველად
 épuiser toutes les voies de recours internes სამართლებრივი დაცვის შიდა საშუალებე-
 ბის ამოწურვა
 radiation საქმის წარმოების შეწყვეტა, არქივში ჩაბარება

procédure de règlement amiable დავის მოგვარების პროცედურა, მხარეთა შეთანხმებით

raier l'affaire du rôle საქმის მოსმენიდან მოხსნა, საჩივრის აღრიცხვიდან მოხსნა

partie lésée დაზარალებული მხარე

satisfacation équitable სამართლიანი კომპენსაცია

protection de la propriété საკუთრების დაცვა

droit à l'instruction განათლების უფლება

liberté de circulation გადაადგილების თავისუფლება

expulsion des nationaux საკუთარი მოქალაქეების გაძევვა ქვეყნიდან

abolition de la peine de mort სიკვდილით დასჯის გაუქმება

droit à un double degré de juridiction en განაჩენის(სისხლის სამართლის საქმეში)

matière pénale გასაჩივრების უფლება ზემდგომ ინსტანციაში

droit d'indemnisation en cas d'erreur judiciaire კომპენსაციის უფლება სასამართლოს შეცდომის გამო

კომენტარები

ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა დაცვის კონცეფციამ ხანგრძლივი და წინააღმდეგობებით აღსავსე გზა განვლო. ქვემოთ მოყვანილია მთელი რიგი იურიდიული აქტებისა, რომლებიც ასახავს ამ კონცეფციის, როგორც საყოველთაო დოკუმენტის შექმნის პროცესს.

La Déclaration des droits de l'homme et du citoyen 1789(fut adoptée à Paris, à l'époque de la Révolution française)

1789 წლის ადამიანისა და მოქალაქის უფლებების დეკლარაცია.

La Déclaration universelle des droits de l'homme 1948(fut proclamée le 10 décembre 1948 par l'Assemblée générale des Nations Unies comme l'idéal à atteindre "par tous les peuples et toutes les nations; depuis lors cette date est célébrée comme la Journée internationale des droits de l'homme)

1948 წლის ადამიანის უფლებების საყოველთაო დეკლარაცია

La Convention de Sauvegarde des droits de l'Homme et des Libertés fondamentales 1950(fut élaborée et adoptée par le Conseil de l'Europe; signée à Rome le 1 novembre 1950)

ევროპის კონვენცია ადამიანთა უფლებებისა და ძირეული თავისუფლებების დაცვის შესახებ, 1950 წელი.

La Charte sociale européenne 1961(fut élaborée et adoptée par le Conseil de l'Europe)

ევროპის სოციალური ქარტია, 1961 წელი.

Le Pacte international relatif aux droits civils et politiques (CCPR)1966 (fut adopté par l'Assemblée générale des Nations Unies)

საერთაშორისო პაქტი სამოქალაქო და პოლიტიკური უფლებების შესახებ, 1966 წელი.

Le Pacte international relatif aux droits économiques, sociaux et culturels 1966(fut adopté par l'Assemblée générale des Nations Unies)

საერთაშორისო პაქტი ეკონომიკური, სოციალური და კულტურული უფლებების შესახებ, 1966 წელი.

N.B. Les deux derniers Pactes avec La Déclaration universelle des droits de l'Homme sont considérés comme La Charte internationale des droits de l'Homme
საერთაშორისო ბილი ადამიანთა უფლებების შესახებ.

Le Document final de la Conférence sur la sécurité et la coopération en Europe 1975 (fut adopté à Helsinki à l'issue de la Conférence sur la sécurité et la coopération en Europe).

ევროპაში უსაფრთხოებისა და თანამშრომლობის შესახებ თათბირის დასკვნითი აქტი.

ეკვივალენტები

საერთაშორისო - სამართლებრივი აქტის ენა, იქნება ეს კონვენცია, ხელშეკრულება, გამოიჩინება ლოგიკური თანმიმდევრობით, აზრობრივი სრულყოფილებით, სიმკაცრით, სტილის სტერეოტიპით, რომელიც მოწოდებულია უზრუნველყოს ტექსტის ერთგვაროვანი გაგება და გამორიცხოს მისი ნებისმიერი ინტერპრეტაციის ორმაგი ბუნება.

იურიდიული ნორმის ლინგვისტური ხატის ეს სტერეოტიპი ვლინდება ლექსიკის დონეზე, სპეციალური ტერმინების გამოყენებით, ხოლო სინტაქსის დონეზე, იმ კონსტრუქციის, ფორმულების გამოყენებით, რომლებიც ტიპურია საერთაშორისო იურიდიული აქტისათვის.

"convention, Convention" - კონვენცია, ხელშეკრულება, შეთანხმება (იურიდიული აქტების სახეობანი).

Convention de Sauvegarde des Droits de l'Homme et des Libertés fondamentales -

ადამიანთა უფლებების დაცვის ევროპული კონვენცია

აღსანიშნავია, რომ ფრანგულ ენაში სიტყვა კონვენცია იწერება დიდი ასოთი.

მაგალითად: Convention européenne pour le règlement pacifique des conflits-სადავო საკითხების მშვიდობიანი მოგვარების ევროპული კონვენცია.

une convention collective-კოლექტიური შრომის ხელშეკრულება

une convention commerciale - საჭრო ხელშეკრულება

adhérer à une Convention კონვენციასთან მიერთება

négociier une Convention მოლაპარაკების წარმართვა კონვენციის დადებასთან დაკავშირებით

signer une Convention კონვენციის ხელმოწერა

"jurisdiction" -სახელმწიფოს იურისდიქცია, სახელმწიფო ორგანოსი, ადმინისტრაციული ორგანოების ერთობლიობა, რომელსაც ახორციელებენ სახელმწიფოები და სახელმწიფო ორგანოები (compétences et pouvoirs conférés à un État, à une autorité publique).

სასამართლო ორგანო (synonyme: tribunal, cour).

Les peuples d'outre-mer placés sous la juridiction de la France - ზღვისგადაღმა ტერიტორიების ხალხები, რომლებიც იმყოფება საფრანგეთის სახელმწიფოს იურისდიქციის ქვეშ.

Les juridictions sont organes chargés de rendre la justice - სასამართლო ორგანოები, ეს ის დაწესებულებებია, რომლებიც მოწოდებულნი არიან დაიცვან სამართალი.

exercer la juridiction იურისდიქციის განხორციელება
reconnaître la juridiction de იურისდიქციის აღიარება
relever de la juridiction de ექვემდებარება იურისდიქციას
être placé sous la juridiction de... იურისდიქციის ქვეშ ყოფნა

reconnaître, იურიდიულ კონტექსტში ზმნა reconnaître გამოიყენება შემდეგ მნიშვნელობებში:

reconnaître qch à qu (droits, libertés, obligations, privilèges)

რაიმეს ვინმეს მიერ აღიარება

reconnaître qch - რაიმეს აღიარება (დანაშაულის აღიარება)

ზოგჯერ იგივე ზმნა გამოიყენება „უზრუნველყოფის, გარანტიის“ მნიშვნელობით, სიტყვებთან droits და libertés, ფაქტიურად არის assurer la garantie de qch - ს სინონიმი.

მაგალითად: Les Hautes Parties contactantes reconnaissent à toute personne relevant de leur juridiction les droits et les libertés définis au titre I de la présente Convention.

უმაღლესი მოლაპარაკე მხარეები უზრუნველყოფენ თითოეული ადამიანისათვის, რომელიც იმყოფება მათ იურისდიქციაში, მისი უფლებებისა და თავისუფლებების დაცვას, რომლებიც განსაზღვრულია მოცემული კონვენციის I ნაწილში.

გამოთქმები ტერმინთან les droits de l'homme.

Les droits fondamentaux

les droits et libertés fondamentales

proclamer/énoncer - გამოცხადება

appliquer - ცხოვრებაში გამოყენება

sauvegarder les droits - უფლებების დაცვა

exercer - განხორციელება

protéger - დაცვა

violer - დარღვევა

promouvoir-les droits de l'homme ადამიანის უფლებების განვითარების ხელშეწყობა

développer –les droits de l'homme- ადამიანთა უფლებების განვითარება

priver - qu du droit de +inf ვინმესთვის რაიმეს გასაკეთებლად უფლების ჩამორთმევა

avoir le droit de faire qch- რაიმეს გაკეთების უფლების ქონა

avoir le droit de se livrer à une activité რაიმე საქმიანობისათვის ხელის მოკიდება

avoir le droit de fonder une famille ოჯახის შექმნის უფლება

ანტონიმური თარგმანი.

იურიდიულ კონტექსტში ანტონიმური თარგმანი ეფუძნება იმ საშუალებას, რომ შესაძლებელია გამოთქმების ჩანაცვლება, ანტონიმობით. მაგალითად: La mort ne peut être infligée à quiconque intentionnellement...

არავის არ შეიძლება განზრახ მოუსწრაფო სიცოცხლე

infliger la mort - priver de la vie -სიკვდილით დასჯა; სიცოცხლის მოსწრაფება

sentence - სასამართლო გადაწყვეტილება, განაჩენი
rendre une sentence - სასამართლოს გადაწყვეტილების გამოტანა
prononcer - une sentence - სასამართლოს გადაწყვეტილების გამოტანა
sentence capitale - სასიკვდილო განაჩენი

ბოლო გამოთქმას უფრო არქაული და საზეიმო ნიშანი აქვს მის სინონიმთან შედარებით - peine capitale

peine - სასჯელი, სანქცია. syn.: sanction, condemnation, punishment, châtement

une peine+adjectif, nom - ზომა, სასჯელი

მაგალითად: une peine d'emprisonnement - სასჯელის ზომა დაპატიმრებით
adj.: pénal, e -სისხლის

appliquer une peine - სასჯელის გამოყენება

abolir une peine - სასჯელის გაუქმება

exempter de peine - სასჯელისაგან განთავისუფლება

dispenser de peine - სასჯელისაგან განთავისუფლება

purger une peine - სასჯელის მოხდა

la peine de mort/capitale/ suprême-სიკვდილით დასჯა

la peine d'emprisonnement - სასჯელი დაპატიმრების სახით

une peine privative de liberté -სასჯელი დაკავშირებული თავისუფლების აღკვეთასთან

une peine avec sursis - პირობითი სასჯელი

une peine ferme - სასჯელის ზომა აღსრულების გადაუადების გარეშე

à peine de... - შიშის ქვეშ

le droit pénal - სისხლის სამართალი

le Code pénal - სისხლის სამართლის კოდექსი

ტერმინები irrégulier(ère), illégale(e), illégitime, illicite

ეს ტერმინები სინონიმებია და ქართულად ითარგმნება, როგორც „უკანონო“, გამოიყენება იურიდიულ ტექსტებში. მისი ქართული ეკვივალენტი შეიძლება იყოს აგრეთვე „დაუშვებელი“.

ტერმინი illégitime/légitime შეიძლება გამოყენებულ იქნას ეთიკური ნიშნით:

légitime კანონიერი, ანუ რომელიც შეესაბამება ზნეობის ნორმებს

illégitime უკანონო, რომელიც არ შეესაბამება ზნეობის ნორმებს

თუ რომელი ზმნა რომელ არსებით სახელთან გამოიყენება ძირითადად განისაზღვრება ტრადიციით.

une arrestation irrégulière/ régulière

une détention illégale/ légale

une activité illégale/légale

une décision illicite/licite

illégitime/légitime

une restriction illégitime/légitime

statuer sur la légalité/légitimité(de la détention, de l'arrestation) - გადაწყვეტილების გამოტანა(დაკავების, დაპატიმრების) კანონიერებასთან დაკავშირებით

selon les voies légales - კანონით დადგენილ წესებში

ტერმინი régulier, ère - კანონიერი. légale, licite, légitime

რეგულარული. syn.: périodique, permanent,e

adv. régulièrement - კანონიერად, რეგულარულად

régularité - კანონიერება, სამართლიანობა, რეგულარულობა

მაგალითად: effectuer une arrestation régulière...კანონიერად დაპატიმრება

empêcher l'évasion d'une personne régulièrement détenue - პიროვნების გაქცევის თავიდან აცილება კანონიერ საფუძველზე

être en correspondance régulière avec qn - ვინმესთან მიწერ - მოწერა

ტერმინები arrestation, détention. ორივე ტერმინი შეიძლება გამოყენებულ იქნას (ექვემიტანილის) დაკავების მნიშვნელობით. ამასთან მათი გარჩევა ხდება მნიშვნელობის კონკრეტული ნიშნებით, რომელსაც იურისტები ამ ცნებაში დებენ.

arrestation - დაკავება, სასამართლოს სანქციის გარეშე, რომელიც არ აღემატება ოთხ დღეს.

détention - დაკავება სასამართლოს გადაწყვეტილებით.

მაგალითად: Toute personne privée de sa liberté par arrestation ou détention a le droit d'introduire un recours - თითოეული ვინც თავისუფლებას კარგავს დაკავების გზით, აქვს უფლება მისი საქმე განხილულ იქნას სასამართლოში.

გარდა ამისა, ტერმინი détention შეიძლება გამოყენებულ იქნას მნიშვნელობით «თავისუფლების აღკვეთა მთლიანად, ნებისმიერი ვადით». დაპატიმრება. ამ შემთხვევაში მისი სინონიმია ტერმინი emprisonnement.

მაგალითად: cet homme est condamné à une détention de 10 ans - ამ კაცს მიესაჯა 10 წლით თავისუფლების აღკვეთა.

Séminaire sur le thème "Les systèmes judiciaires dans les pays européens"- Tbilissi, Géorgie, 29 - 30 août 1996

Exposé par Ernst Wesselius, procureur de la Reine au Tribunal de grande instance d'Almelo, Pays - Bas.

Le procureur, statut et compétences.

...Le système judiciaire de mon pays remplit les conditions posées par le Conseil en ce qui concerne la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'homme et de libertés fondamentales(CEDH)...

...Aux Pays - Bas, nous avons construit et continuons à construire un système judiciaire dans l'espoir de satisfaire aux exigences d'une justice moderne, effective et humaine, conformément aux règles de la CEDH.

Organisation judiciaire, position du procureur.

La Cour de Cassation des Pays - Bas siège à la Haye, où siège aussi le gouvernement des Pays - Bas.

Il y a aux Pays - Bas 5 Cours d'appel et 19 tribunaux de grande instance ainsi que 62 tribunaux d'instance.

Les tribunaux d'instance traitent les contraventions, pour lesquelles la juridiction d'appel est de tribunal de grande instance.

Les tribunaux de grande instance traitent les délits et les crimes(le code pénal aux Pays - Bas ne connaît pas la distinction entre délits et crimes comme, par exemple, en France et en Belgique), pour lesquelles la juridiction d'appel est de la cour d'appel.

Les parquets des procureurs sont situés:

a. sur les territoires des 19 tribunaux de grande instance(on appelle ces territoires les arrondissements et par conséquent les parquets y sont appelés les (19) parquets d'arrondissements).

b. sur les territoires des 5 cours d'appel(on appelle ces territoires les ressorts et par conséquent les parquets y sont appelés les(5) parquets de ressort).

On appelle l'ensemble des procureurs le Ministère Public(MP)...

Les juges(la magistrature assise)sont nommés par la Reine des Pays - Bas. Les garanties pour l'indépendance du pouvoir judiciaire sont fixés par la loi, dans la Constitution et dans le Code d'Organisation Judiciaire(COJ) qui stipulent que les membres du pouvoir judiciaire sont inamovibles.

Les procureurs(la magistrature debout) sont également nommés par la Reine des Pays - Bas.

Le Procureur et la Police.

Les tâches du Ministère Public sont déterminées dans le Code d'Organisation Judiciaire.

1. Le respect des lois.
2. La poursuite des infractions.
3. L'exécution des sentences.

Les tâches des procureurs sont déterminées dans le Code de Procédure Pénale(CPP).

1. L'enquête sur les infractions.
2. La poursuite des infractions.
3. L'exécution des sentences.

Les tâches de la police sont principalement déterminées dans deux lois, dans le Code de Procédure Pénale(CPP), concernant les tâches judiciaires de la police, et dans le Code de la Police, concernant les tâches générales et les autres tâches.

En ce qui concerne la tâche judiciaire, l'enquête occupe la place la plus importante...

L'enquête est en premier lieu la tâche principale de la police...

La police signifie que la responsabilité finale incombe au procureur...

Le CPP accorde à la police des prérogatives importantes en ce qui concerne le suspect. Dans le CPP le suspect a été défini:

Avant la poursuite, la personne contre qui, sur base des faits ou des circonstances, existe une raisonnable présomption de culpabilité d'un délit ou d'un crime.

Ensuite, la personne contre qui la poursuite est engagée(l'inculpé)...

Le juge peut déclarer le Ministère Public non recevable en ce qui concerne la poursuite!

... Plus la prérogative ou la mesure coercitive est grave, plus strictes sont les exigences du CPP et plus haut dans la hiérarchie se trouve l'autorité qui prend la décision.

Je vous cite ces prérogatives et mesures coercitives:

- Interpeller et appréhender le suspect.
- Procéder à l'arrestation provisoire du suspect: en flagrant délit une prérogative de chaque agent de police; sans flagrant délit seulement avec autorisation du procureur.
- Pénétrer dans tous les lieux pour l'arrestation du suspect.
- Procéder à la fouille corporelle et à la fouille des vêtements du suspect.
- Interroger le suspect.

Durée: 6 heures(on ne compte pas les heures entre minuit et 9 heures du matin). Remarquez bien que le CPP oblige la police à prévenir le suspect qu'il n'est pas tenu de répondre!

Garde à vue, seulement sur ordre d'un officier de police.

La durée de la garde à vue est de 3 jours. Elle ne peut être prolongée que sur ordre du procureur.

Depuis quelques années, les articles du CPP concernant la prolongation de la garde à vue ont été modifiés et adaptés aux exigences de la CEDH. L'article 5 de la CEDH stipule: *Toute personne arrêtée ou détenue(...) doit être aussitôt traduite devant un juge ou un autre magistrat habilité par la loi à exercer des fonctions judiciaires et a le droit d'être jugée dans un délai raisonnable, ou libérée pendant la procédure...*

En général, le Ministère Public jouit d'une grande indépendance.

La loi néerlandaise est basée sur le principe de l'opportunité et non sur celui de la légalité, comme dans certains autres pays(l'Allemagne, par exemple). Le procureur n'est donc pas tenu de poursuivre une infraction portée à sa connaissance, sauf s'il en reçoit l'ordre formel de la cour d'appel(après une plainte de non - poursuite), du Ministère de la Justice ou du procureur - général auprès de la cour d'appel.

Après examen du procès - verbal le procureur peut prendre une des décisions suivantes:

- Poursuivre, donc saisir le tribunal d'une affaire.
- Ne pas poursuivre, donc décider le classement de l'affaire, sans suite ou sous conditions(aux Pays - Bas on appelle cette décision sépot).

- Proposer au suspect une transaction financière pour éviter la poursuite...
Le procureur et le juge d'instruction.

...le procureur doit conduire l'inculpé devant le juge d'instruction quand il juge nécessaire la mise sous mandat de dépôt de l'inculpé. La durée de mise en dépôt est de 10 jours. Ensuite le procureur peut demander la détention provisoire au tribunal de grande instance. Durée: 30 jours. La détention provisoire peut être prolongée deux fois.

Je récapitule la durée totale des mesures de privation de liberté de l'inculpé:

- L'interrogatoire du suspect: 6 heures(+9 heures pendant la nuit).
- Garde à vue: 3 jours+3 jours de garde à vue prolongée, au total 6 jours.
- Dépôt: 10 jours.
- Détention provisoire: 30+2 fois prolongation de 30 jours, au total 90 jours.

Durée totale 106 jours et 15 heures. Cela signifie qu'au plus tard 106 jours après l'arrestation, le prévenu doit être traduit devant le tribunal.

Le juge d'instruction est chargé non seulement de la décision concernant la mise en dépôt, mais aussi de l'instruction judiciaire.

Un tel fonctionnaire n'existe pourtant pas dans tous les pays européens. Là où de tels fonctionnaires existent, leur rôles ne sont pas toujours comparables. Par rapport au juge d'instruction aux Pays - Bas, son collègue français, par exemple, joue un rôle plus actif...

კომენტარები

ტერმინი affaire, cause ; ორივე ტერმინი შეიძლება ითარგმნოს როგორც სასამართლო საქმე. თუმცა აღნიშნავენ განსხვავებულ ცნებებს.

ტერმინი affaire, აღნიშნავს სასამართლო საქმეს, მისი სინონიმი შეიძლება იყოს dossier. მაგალითად: En cas de règlement amiable, la Cour raye l'affaire du rôle par une décision... დავის მეგობრული მოგვარების შემთხვევაში, სასამართლო ამოიღებს მოცემულ საქმეს სიიდან, სპეციალური გადაწყვეტილების მიღების გზით.

ტერმინი cause, გამოიყენება იმ შემთხვევაში, როდესაც აქცენტი კეთდება იმაზე, რომ საქმე უნდა იქნეს განხილული სასამართლოში.

ტერმინი cause, გამოიყენება ასევე სამართლიანი საქმის მნიშვნელობით (on est sûr que c'est la bonne cause). მაგალითად: Toute personne a droit à ce que sa cause soit entendue équitablement et publiquement... ყოველ ადამიანს აქვს უფლება, რომ მისი საქმე განხილულ იქნას სამართლიანად და საჯაროდ.

entendre une cause საქმის მოსმენა/განხილვა

plaider une cause სასამართლოში საქმის დაცვა

perdre la cause საქმის დაკარგვა

cause civile სამოქალაქო საქმე

cause criminelle სისხლის სამართლის საქმე

cause pénale სისხლის სამართლის საქმე

la cause de la Paix მშვიდობის საქმე

servir la bonne cause მართალ საქმეს ემსახურო

se battre pour la bonne cause სამართლიანი საქმისათვის ბრძოლა

ტერმინი autorité/autorités, ეს ის შემთხვევაა, როდესაც რიცხვმა შეიძლება სიტყვის მნიშვნელობა შეცვალოს.

autorité - ავტორიტეტი, თუმცა იურიდიულ თუ პოლიტიკურ ტერმინოლოგიაში შეიძლება ნიშნავდეს ორგანოს. მაგალითად: En France...la souveraineté nationale, c'est-à-dire l'autorité suprême appartient au peuple...

საფრანგეთში... ეროვნული სუვერენიტეტი, ანუ უზენაესი ხელისუფლება ეკუთვნის ხალხს.

les autorités - ხელისუფლების ორგანოები(სახელმწიფო, სასამართლო, ადმინისტრაციული). მაგალითად: Ce droit (la liberté d'expression) comprend la liberté d'opinion...sans qu'il puisse y avoir ingérence d'autorités publiques...ეს უფლება გულისხმობს თავისუფლებას გქონდეს შენი აზრი, სახელმწიფო ორგანოების მხრიდან ყოველგვარი ჩარევის გარეშე.

ტერმინი - sûreté - უსაფრთხოება; syn. sécurité

მაგალითად: Il ne peut y avoir ingérence d'une autorité publique dans l'exercice de ce droit que pour autant que cette ingérence est prévue par la loi et qu'elle constitue une mesure qui ... est nécessaire à la sécurité nationale; à la sûreté publique...

დაუშვებელია, სახელმწიფო ორგანოების მხრივ ჩარევა ამ უფლების განხორციელებისას, გარდა იმ გამონაკლისისა, რომელიც კანონითაა დაშვებული და აუცილებელია ეროვნული/ სახელმწიფო უშიშროებისა და საზოგადოებრივი სიმშვიდის ინტერესებიდან გამომდინარე.

Toute personne a droit à la liberté et à la sûreté - თითოეულ ადამიანს აქვს უფლება იყოს თავისუფალი და ჰქონდეს პირადი ხელშეუხებლობა.

sûreté publique საზოგადოებრივი სიმშვიდე/ უსაფრთხოება

sûreté nationale სახელმწიფო უსაფრთხოება syn.: sécurité nationale

sûreté individuelle პირადი ხელშეუხებლობა

ტერმინი recours, სამართლებრივი დაცვის საშუალება

მისი ეკვივალენტებია „საჩივარი, განცხადება“, საქმის აღძვრა“; „გასაჩივრება, ხელმეორედ საქმის განხილვა“; syn. appel; ლიტერატურულ ენაში ნიშნავს „გამოყენებას“. მაგალითად: droit à un recours effectif - უფლება მიმართო სასამართლოს

La Cour ne peut être saisie qu'après l'épuisement des voies de recours internes - სასამართლომ შეიძლება მხოლოდ მაშინ მიიღოს საქმე განსახილველად, როდესაც სამართლებრივი დაცვის ყველა რესურსი იქნება ამოწურული.

introduire un recours devant... სარჩელის შეტანა

voies de recours internes სამართლებრივი დაცვის შიდა რესურსები

un recours abusif უსაფუძვლო საჩივარი

susceptible de recours გასაჩივრებას ექვემდებარება

sans recours გასაჩივრებას არ ექვემდებარება

ტერმინი effectif, ve - რეალური, ჭეშმარიტი

მაგალითად: En vue d'assurer l'exercice effectif du droit de travail à des conditions équitables, les Parties Contractantes s'engagent à... - იმისათვის, რომ უზრუნველყოთ შრომის სამართლიანი უფლების რეალური განხორციელება, მოლაპარაკე მხარეები ვალდებული იქნებიან.....

Toute personne dont les droits et libertés reconnus dans la présente Convention ont été violés, a droit à l'octroi d'un recours effectif - ყოველი ადამიანს, ვისი უფლებები და თავისუფლებები არსებულ კონვენციაში დარღვეულ იქნა, აქვს უფლება გამოიყენოს სამართლებრივი დაცვის რეალური საშუალებები.

recours effectif-სამართლებრივი დაცვის რეალური საშუალება
effectivité d'une loi - კანონის ეფექტურობა
effectivité d'un principe - პრინციპის ეფექტურობა

ტერმინი – publicité, public - que, publiquement

publicité - საჯაროობა, ღიაობა; რეკლამა
publique - საჯარო, ღია
publiquement - ღიად, საჯაროდ, აშკარად

თუ გავანალიზებთ მოცემული ტერმინების მნიშვნელობებს, ვნახავთ, რომ ცნებები ტრანსპარენტულობა, ღიაობა და საჯაროობა იდენტური არ არის.

ტრანსპარენტულობა /ღიაობა საშუალებას იძლევა გვეჩვენოს ინფორმაციის მოპოვებისა და მისი განხილვის თავისუფლება.

საჯაროობა გულისხმობს ან საზოგადოების უშუალო დასწრებას რომელიმე საზოგადოებრივი აქტის ან მოქმედების განსახორციელებლად(მაგალითად, საქმე ეხება საზოგადოების დასწრებას სასამართლოს სხდომის დროს ან განაჩენის გამოტანისას), ანდა ტექნიკური საშუალებების გამოყენებისას(მაგალითად, ტელევიზია) ამ საჯარო აქტის განცხადების მიზნით.

La Cour a indiqué que la publicité de la procédure judiciaire a pour objet de protéger les justiciables...

სასამართლომ აღნიშნა, რომ სასამართლოს განხილვის საჯაროობა მიმართულია მსჯავრდებულთა დასაცავად...

Il ne peut y avoir ingérence d'une autorité publique dans l'exercice de ce droit...

დაუშვებელია სახელმწიფო ორგანოების ჩარევა ამ უფლების განსახორციელებლად...

Toute personne a droit à ce que sa cause soit entendue équitablement, publiquement... par un tribunal indépendant et impartial...

თითოეულ ადამიანს აქვს უფლება, რომ მისი საქმე განიხილოს სამართლიანმა და მიუკერძოებელმა სასამართლომ...

ტერმინი saisir (la Cour)

saisir la Cour d'une enquête სასამართლოს მიმართო სარჩელით

la Cour peut être saisie d'une requête par qu... სასამართლომ შეიძლება მიიღოს საჩივარი...

მაგალითად: Toute Haute Partie contractante peut saisir la Cour de tout manquement aux dispositions de la Convention et de ses protocoles...

ნებისმიერი უმაღლესი დონის მომლაპარაკებელ მხარეს შეუძლია მიმართოს სასამართლოს კონვენციის დებულების ნებისმიერი და მასზე მიბმული ოქმების საგარაუდო დარღვევის დროს...

la Cour peut être saisie par toute personne physique...

სასამართლომ შეიძლება მიიღოს საჩივარი ნებისმიერი ფიზიკური პირისაგან...

საერთაშორისო დოკუმენტის კომპოზიციური სტრუქტურის დამახასიათებელი ნიშანია პრეამბულის ქონა. პრეამბულა ჩვეულებრივ იწყება ან სახელმწიფოთა ჩამოთვლით, რომლებიც მიუერთდნენ მოცემულ აქტს, ისეთი კლიშირებული გამოთქმების გამოყენებით, როგორცაა:

les gouvernements signataires აქტის ხელისმომწერი მთავრობები

les États signataires აქტის ხელმომწერი სახელმწიფოები

les Hautes Parties contractantes უმაღლესი ხელისმომწერი მხარეები

საერთაშორისო აქტის პრეამბულა, როგორც წესი მთავრდება კლიშირებული გამოთქმით, რომელიც შეიცავს ზმნას convenir.

Les gouvernements signataires, membres du Conseil de l'Europe...sont convenus de ce qui suit...

კონვენციის ხელისმომწერი მხარეები, რომლებიც ევროსაბჭოს წევრები არიან, შეთანხმდნენ ქვემოთმოყვანილ საკითხებზე...

convenir de qch შეთანხმება

convenir à qch

convenir que შესაბამება

ხელშეკრულებების ტექსტებში სიტყვა convenir გამოიყენება ჩვეულებრივ პირველი მნიშვნელობით და იუღლება ზმნით être. საჭიროა აგრეთვე მივუძღვიოთ ყურადღება იმას, რომ ზმნას convenir არ აქვს უკუქცევითი ფორმა.

პრეამბულა, როგორც წესი შეიცავს იმ მოტივებს, რომლებმაც ხელი უბიძგეს სახელმწიფოებს მიეღოთ ეს საერთაშორისო აქტი. ლინგვისტური თვალსაზრისით, ეს მოსაზრებანი წარმოდგენილია კონტრუქცია ბლოკების სახით, რომლებიც შეიცავს ზმნური ან სხვა ფორმების გამეორებებს. მაგალითად:

Considérant la Déclaration universelle des Droits de l'Homme

ითვალისწინებს რა ადამიანის უფლებათა დაცვის დეკლარაციას...

Considérant que cette Déclaration tend à assurer...

ითვალისწინებს რა, რომ ამ დეკლარაციის მიზანია...

ეს გამეორებები, ტექსტს უფრო მეტ მნიშვნელობასა და გამომხატველობას ანიჭებს. იგი წარმოადგენს პუბლიცისტური მეტყველების ხერხს.

განუსაზღვრელი ზედსართავი სახელი - nul, nulle. Personne, nul/nulle, გამოიყენება ოფიციალურ მეტყველებაში. ეს ფორმა ხშირად გვხვდება ხელშეკრულების, კონვენციის, შეთანხმების ტექსტებში.

განუსაზღვრელი ნაცვალსახელი nul/nulle აღნიშნავს «არავინ, არც ერთი». წინადადებაში, მეორე უარყოფის ნაწილაკი არ გამოიყენება. მაგალითად:

Nul ne peut être arbitrairement arrêté...

არავინ შეიძლება თვითნებურად იქნეს დაკავებული

განუსაზღვრელი ზედსართავი - quiconque

აღნიშნავს „ყოველი, ნებისმიერი, ის ვინც, ვინც არ უნდა იყოს“. ეს ნაცვალსახელი გამოიყენება ასევე ოფიციალურ ენაში. მაგალითად:

Quiconque travaille a droit à une rémunération équitable...

ის ვინც მუშაობს, აქვს უფლება სამართლიანად იქნეს მისი შრომა ანაზღაურებული...

მიმღობითი ფორმები იურიდიულ აქტში. მიმღობით ფორმებს ხშირად შეხვდებით ხელშეკრულების, კონვენციების, დეკლარაციების ტექსტებში. ქართულში მას შეესაბამება დაქვემდებარებული წინადადება. მაგალითად:

Les États signataires, réaffirmant leur engagement en faveur de la paix...

ხელისმომწერი ქვეყნები, რომლებიც ადასტურებენ თავიანთ ვალდებულებას მშვიდობის საქმის მიმართ...

იგივე შეიძლება ითქვას participe passé - თან დაკავშირებით. აქ შეიძლება ზედსართავის ფორმაც იქნას გამოყენებული ქართულ ენაში.

მაგალითად: résolu, en tant que gouvernements d'États européens animés d'un même esprit...

მტკიცედ აქვთ გადაწყვეტილი,

იურიდიულ ტექსტებში ხშირია უპირო გამოთქმები. უპირო წინადადებაში შეიძლება შეგვხვდეს ზმნები პასიურ ფორმაში, გარდაუვალი და უპირო ზმნები. მაგალითად: il est institué; il est entendu; il convient de; il y a; il y a lieu; il peut y avoir და სხვები. ეს უპირო ფორმები ხაზს უსვამენ იმას, რომ მოქმედების შესრულების ფაქტი უფრო მნიშვნელოვანია, ვიდრე მოქმედების სუბიექტზე მითითება. მაგალითად: il est institué une Cour européenne des Droits de l'Homme-დაფუძნდა ადამიანთა უფლების დაცვის ევროპის სასამართლო.

Dans le cas où il y a lieu de conférer plusieurs mandats...

იმ შემთხვევაში, როდესაც შესაძლებელია გამოყენებულ იქნას რამდენიმე მანდატი...

კლიშირებული ფრაზეოლოგიური კონსტრუქციების ერთ - ერთი თავისებურება, რომლითაც ხასიათდება ოფიციალური ენა, სახელადი კონსტრუქციებია, რომლებიც შემოყვანილია წინდებულთ en, რომლებიც მოქმედების იმიტაციას ახდენს:

en application(ce paragraphe) მოცემული პარაგრაფის შესაბამისად

en exécution(cet article) მოცემული სტატიის შესასრულებლად

en remplacement de (juge) მოსამართლის შესაცვლელად

en violation de (une disposition) დებულების დასარღვევად

en vertu de (une loi) კანონის შესაბამისად

La Cour déclare irrecevable toute requête individuelle introduite en application de l'article 34.

სასამართლო თვლის მიუღებლად ნებისმიერ სარჩელს, რომელიც 34 სტატიის შესაბამისადაა შეტანილი...

მნიშვნელოვანია აგრეთვე კონვენციის დასკვნითი ნაწილი. ეს ნაწილი, როგორც წესია შეიცავს ტიპიურ მყარ შესისტყევებს, რომელიც დამახასიათებელია ოფიციალური ენისათვის:

être ouvert à la signature ხელმოწერისათვის მზადაა
être soumis à la ratification ე ქვემდებარება რატიფიცირებას
entrer en vigueur ძალაში შესვლა
déposer un instrument de ratification რატიფიცირებული სიგელის შესანახად ჩაბარება
(dépôt) ჩაბარება
avoir pour effet შედეგად ქონა

საერთაშორისო აქტის ტექსტი სრულდება ჩვეულებრივ შემდეგი საკანცელარიო შტამპებით:

en foi de quoi რის დასამოწმებლად
les soussignés ხელისმომწერნი
dûment autorisés à cet effet ამასთან დაკავშირებით მოვალეობა აკისრიათ
fait à (Strasbourg) ხელმოწერილია(სტრასბურგში)
(des textes) faisant également foi ტექსტები, რომელთაც ერთნაირი ძალა გააჩნიათ
communiquer une copie certifiée დამოწმებული კოპიოს გაგზავნა
conforme à რაიმეს შესაბამისად

Universalité des droits humains - Le Monde diplomatique, décembre 1998

Un tribunal international pour en finir avec l'impunité.

Sept juridictions

La Cour internationale de justice(CIJ): c'est l'organe judiciaire des Nations unies; elle règle les différends juridiques entre États qui acceptent sa compétence; les individus ne peuvent pas la saisir. Elle rend aussi des avis sur des questions de droit à la demande des États ou des organisations internationales. Son siège est à la Haye(Pays - Bas).

La Cour de justice des Communautés européennes(CJCE): elle juge de la conformité des actes adoptés par les institutions de Bruxelles aux traités européens - traité de Rome, Acte unique, traité de Maastricht et, bientôt, traité d'Amsterdam. Elle sanctionne les États qui ne respectent pas leurs obligations au regard du droit communautaire. La Cour peut être saisie par les quinze États membres de l'Union, les institutions européennes, les individus et toute personne morale concernée(les associations et les entreprises). Son siège est à Luxembourg. Elle est, depuis 1988, l'instance d'appel du tribunal de première instance des Communautés européennes.

La Cour européenne des droits de l'homme: créée dans le cadre du Conseil de l'Europe

(quarante membres en 1988), elle veille au respect de la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales. Elle juge des violations de ce traité et peut être saisie par les États signataires et les individus. Son siège est à Strasbourg.

La Cour interaméricaine des droits humains: créée par l'Organisation des États américains(OEA) en 1979, elle est chargée d'interpréter et de veiller à l'application de la Convention américaine des droits humains. Seuls les instances de l'OEA et les États signataires peuvent la saisir. Un État ne peut être poursuivi devant elle que s'il a accepté sa juridiction. Le siège de la Cour est à San José (Costa Rica).

Le Tribunal pénal international pour l'ex - Yougoslavie (TPIY): créé en février 1993 par le Conseil de sécurité des Nations Unies, il juge les "personnes présumées responsables de violations graves du droit humanitaire international commises sur le territoire de l'ex - Yougoslavie depuis 1991". Il dispose d'enquêteurs, mais rencontre des difficultés à faire exécuter les mandats d'arrêt internationaux qu'il délivre. Le TPIY a prononcé deux condamnations et inculpé soixante personnes. Son siège est à la Haye(Pays - Bas).

Le Tribunal pénal international pour le Rwanda(TPR): créé en novembre 1994 par le Conseil de sécurité des Nations unies pour juger des crimes commis lors du génocide rwandais (printemps 1994), il vient de rendre ses premières décisions. Trente enquêteurs sont chargés d'identifier et de localiser les présumés coupables. Le TPR délivre un mandat d'arrêt international que les États sont tenus d'exécuter. Son siège est à Arusha (Tanzanie).

La Cour pénale internationale (CPI): son statut a été adopté en juillet 1998; elle sera chargée de juger des crimes contre l'humanité, des crimes de guerre et des génocides en quelque lieu et à quelque moment qu'ils aient été commis. Elle ne pourra poursuivre que des individus dont l'État a accepté la compétence de la Cour ou qui ont commis des exactions dans un pays signataire. Elle pourra être saisie par un État signataire du traité, le Conseil de sécurité des Nations unies ou le procureur chargé de recueillir les témoignages et les informations. Elle n'interviendra que si la justice de l'État concerné ne peut pas s'exercer correctement. A titre transitoire, les pays ont la faculté, pendant sept ans, de ne pas reconnaître la compétence de la Cour pour les crimes de guerre. Si 120 pays ont signé la convention, les Etats - Unis, la Libye, l'Irak, l'Israël et la Chine l'ont refusée. La CPI entrera en fonction quand soixante États l'auront ratifiée.

Aucun de ces tribunaux internationaux ne peut infliger la peine de mort.

საქართველოს კანონი საერთო სასამართლოების შესახებ.

თავი I. ზოგადი დებულებები

მუხლი 1. სასამართლო ხელისუფლება

საქართველოს კონსტიტუციის შესაბამისად სასამართლო ხელისუფლება დამოუკიდებელია და მას ახორციელებენ მხოლოდ სასამართლოები. სასამართლო ხელისუფლება ხორციელდება საკონსტიტუციო კონტროლის, მართლმსაჯულებისა და კანონით დადგენილი სხვა ფორმების მეშვეობით.

მართლმსაჯულებას ახორციელებენ სასამართლოები.

ეს კანონი განსაზღვრავს საერთო სასამართლოების სისტემას და ორგანიზაციას, მოსამართლეების სამართლებრივ მდგომარეობას.

მუხლი 2. საერთო სასამართლოების სისტემა.

საქართველოს საერთო სასამართლოებია:

• უბნის, საოლქო, სააპელაციო სასამართლოები, აფხაზეთის და აჭარის უმაღლესი სასამართლოები, საქართველოს უზენაესი სასამართლო.

საქართველოს საერთო სასამართლოების სისტემა ერთიანია.

სამხედრო სასამართლოები შეიძლება შემოღებულ იქნას საომარ პირობებში და საერთო სასამართლოების სისტემაში.

საგანგებო და სპეციალური სასამართლოების შექმნა დაუშვებელია.

საერთო სასამართლოების სისტემაში შეიძლება შეიქმნას სპეციალიზირებული კოლეგიები ან სასამართლოები...

საეარჯიშოები

Donnez le pluriel des adjectifs ci - dessous:

fondamental, égal, impartial, matrimonial, national, principal, social.

Donnez les noms à partir des verbes ci - dessous:

arrêter, atteindre, assurer, enquêter, épuiser, exécuter, exiger, jouir, recourir, recevoir, remplacer, respecter, saisir.

Donnez les verbes à partir des noms. qui voici:

dérogation, garantie, octroi, témoin, violence

Constituer des familles de mots ayant le même radical que ceux - ci:

requête, recours, sûreté, témoin

Dites le contraire:

l'accusation; la mise en liberté; une détention régulière; une activité légale; un gouvernement légitime; une requête individuelle; le témoin à charge.

თარგმნეთ წინადადებები:

1. ევროპის ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენცია მიღებულ იქნა რომში 1950 წლის 1 ნოემბერს.

2. ევროპის კონვენციის ხელისმომწერი ქვეყნებმა ვალდებულება იკისრეს განეხორციელებინათ 1 ნაწილში მოცემული თავისუფლებანი და უფლებები.

3. ევროსაბჭოს ერთ-ერთი მიზანია ადამიანთა უფლებების დაცვა და შემდგომი განვითარება.

4. სიცოცხლის უფლება ნებისმიერი ადამიანის განუყოფელი უფლებაა. ის კანონითაა დაცული.

თარგმნეთ წინადადებები:

1. Toutes les privations de la liberté, visées à l'article 5, doivent entraîner la comparution du détenu devant une autorité judiciaire...

2 La Cour peut être saisie d'une requête par toute personne physique, toute organisation non gouvernementale ou tout groupe de particuliers qui se prétend victime d'une violation.

3. La saisine d'un juge d'instruction dépend de la gravité de l'affaire. S'il s'agit d'un crime, l'instruction préalable est obligatoire.

4. Il doit y avoir des raisons plausibles de soupçonner une personne pour la placer en détention...

5. Toute personne arrêtée ou détenue doit être traduite devant un juge, aucun autre magistrat ne pouvant exercer des fonctions judiciaires.

La juge d'instruction Eva Joly demande une mise en disponibilité – «Le Monde», 28.02.02, AFP.

La juge d'instruction parisienne Eva Joly, qui était notamment en charge de l'affaire ELF, a déposé, jeudi, une demande de mise en disponibilité pour aller travailler en Norvège.

La juge d'instruction parisienne Eva Joly, qui était notamment en charge de l'affaire Elf, a déposé, jeudi 28 février, une demande de mise en disponibilité. Selon son entourage, elle souhaite partir en Norvège pour "exercer des fonctions de conseiller auprès du gouvernement en rapport avec la lutte contre la corruption et le blanchiment".

Eva Joly, l'une des juges d'instruction les plus en vue économique et financier à Paris, avait récemment évoqué son avenir personnel en soulignant qu'elle se sentait "libre". J'ai vécu 40 ans en France et je me sens aussi français que norvégienne. J'ai besoin d'un équilibre entre la Norvège et la France mais cet équilibre peut évoluer", avait-elle indiqué, n'excluant ainsi pas un retour dans son pays d'origine. Les médias norvégiens ont d'ailleurs spéculé ces dernières semaines sur une éventuelle entrée en fonctions de Mme Joly à la tête de la brigade financière de la police norvégienne. "Rien n'est exclu, rien n'est décidé", avait-elle ajouté.

La procédure de mise en disponibilité devrait prendre plusieurs semaines, le temps pour le Conseil supérieur de la magistrature(CSM) de contrôler que la juge remplit bien les conditions statutaires. Eva Joly, 58 ans, mère de deux enfants, a marqué de son nom des dossiers aussi prestigieux que les affaires des frégates de Taïwan, du Crédit Lyonnais - Tapie, du financement du Parti républicain, ou encore de la fusion Matra - Hachette.

Le 12 décembre 2001, Laurence Vichnievsky, l'atere - ego d'Eva Joly au pôle financier, avait été nommée présidente du tribunal de grande instance de Chartres. En octobre, elle avait

demandé sans succès à être dessaisie du dossier Elf, sur lequel les deux femmes avaient été rejointes par Renaud van Ruymbeke. Autre grande figure médiatique de l'instruction, l'ancien magistrat de Créteil Eric Halphen, notamment chargé de l'affaire des HLM de Paris, avait annoncé en janvier sa volonté de se mettre en disponibilité de la magistrature, estimant qu'"on lui(avait) mis des bâtons dans les roues tout le temps".

La police face à l'insaisissable économie souterraine des quartiers – «Le Monde», 28.02.02, AFP.

La lutte contre l'économie souterraine des quartiers en difficulté est devenue une priorité du gouvernement. Depuis la circulaire du 9 mai 2001 sur la lutte contre les trafics organisés, une trentaine d'"opérations ciblées" ont été menées par la justice et la police. L'économie souterraine des banlieues se nourrit également de petits trafics: commerce de portables volés, garages clandestins, revente de vêtements de marque.

Qu'elle vise le petit "business" ou les trafics organisés, la lutte contre l'économie souterraine est aujourd'hui présentée comme une priorité pour les ministères de la justice et de l'intérieur. Dans une circulaire adressée aux procureurs généraux et aux procureurs de la République, le 9 mai 2001, la garde des sceaux Marylise Lebranchu incitait les magistrats du parquet à "accentuer les efforts vers la recherche et la répression d'une délinquance qui contribue à l'existence d'économies souterraines dans les quartiers urbains(trafics locaux de stupéfiants, recels organisés, travail illégal, trafic de faux documents)".

La trentaine d'opérations ciblées menées en 2001 sur des sites jugés sensibles en majorité des faits d'économie souterraine. Elles se sont conclues par 112 placements sous écrou de personnes mises en examen et environ 600 affaires élucidées, selon la direction centrale de la sécurité publique. Le ministère de l'intérieur établit un lien direct entre ces actions contre l'économie souterraine et la baisse des vols à main armée(34,11%) enregistrée à Strasbourg (Bas - Rhin) ou des vols de voitures(34,05%) à Blois(Loir - et - Cher). " Ces opérations ont eu un effet non négligeable, affirme le directeur central de la sécurité publique, Christian de Charrière, car elles contribuent à déstabiliser les noyaux durs de l'économie souterraine et à lutter contre les logiques d'appropriation des territoires. "Cent douze nouvelles opérations ont déjà été définies, dont une vingtaine dans des zones qui dépendent de la gendarmerie.

Ces premiers résultats ne suffisent cependant pas à mesurer l'ampleur exacte du phénomène, qui échappe aux estimations des renseignements généraux et aux statistiques de la sécurité publique. De plus, l'un des grands principes préconisés par le dispositif - celui de la coopération étroite entre la justice et la police, mais aussi les douanes et les impôts - est encore appliqué de manière très variable d'un département à l'autre.

Revenus occultes

Sur le terrain, les policiers sont souvent demandeurs d'une meilleure collaboration avec les services fiscaux afin de mettre davantage au jour les revenus occultes des trafiquants. "On a de plus en plus d'affaires d'économie souterraine, explique le commissaire Pierre Painset, chef de la sûreté départementale de l'Essonne. Mais on a du mal à faire face. Il faudrait davantage

s'intéresser aux situations fiscales et regarder de près les déclarations de revenus". Autre difficulté invoquée, la faiblesse de l'arsenal juridique. "La plupart du temps, le chef de mise en examen, c'est le recel, avec une condamnation de cinq ans d'emprisonnement maximum", déplore M. Painset. Les quelques opérations ciblées menées dans l'Essonne, notamment contre un trafic de voitures volées, n'ont pas donné les résultats escomptés. Selon le commissaire, il aurait fallu améliorer la définition des cibles en tenant compte des contours géographiques souvent flous de ces activités: "Il ya une très grande mobilité de l'économie souterraine. Il ne faut pas choisir des cibles territorialement trop restreintes. "En poste depuis six ans dans l'Essonne, il constate des évolutions. "Il n' y a pas de gros caïds mais il y a un parcours: une partie de ceux qui faisaient leurs magouilles dans la cité commencent à aller voler et revendre ailleurs et ils réinvestissent leur argent. C'est à partir de ce moment - là que l'économie des caves devient de l'économie souterraine."

Ce basculement vers un trafic organisé reste, malgré tout, limité. Procureur adjoint au tribunal de grande instance d'Evry, Pierre - Louis Jacob affirme que "seule une minorité des petits délinquants continuent leur parcours vers l'économie souterraine". D'après lui, la lutte contre économie n"entraîne pas forcément une baisse de la délinquance. "En supprimant un trafic de pièces détachées, on ne fait pas disparaître les voitures brûlées. Il y en a une partie qui sont cramées pour d'autres raisons", explique - t - il. De plus, la lutte contre l'économie souterraine se heurte à la difficulté d'enquêter dans des quartiers sensibles et à la nature, par définition informelle, des trafics clandestins. "Le plus souvent, c'est de la combine, explique M. Jacob. C'est très difficile à saisir parce que il n' y a pas de structure, pas d'organisation."

საეარჯიშოები

Donnez les équivalents français:

სიკვდილის განაჩენი; კანონიერი დაპატიმრება; საზოგადოებრივი სიმშვიდე; საგანგებო მდგომარეობა; სიცოცხლის ხელყოფა; ძალის გამოყენება; გონივრული ვადა; კანონით დაცვა; მრწამსის შეცვლა; ვიმესგან დაცვის განხორციელება; ეროვნული უშიშროება; ქორწინების უფლება; აზრის თავისუფლად გამოხატვის უფლება.

Donnez les équivalents géorgiens:

violence illégale; témoin à décharge; présomption d'innocence; porter une accusation contre qu; à partir de l'âge nubile; procédure d'expulsion ou d'extradition.

თარგმნეთ ქართულად:

Les pays ayant ratifié la convention sur le travail forcé s'engagent à "supprimer l'emploi du travail forcé ou obligatoire sous toutes ses formes dans le plus bref délai possible...

La convention prévoit la suppression du travail forcé ou obligatoire sous toutes ses formes. On entend par travail forcé "tout travail ou service exigé d'un individu sous la menace d'une peine quelconque et pour lequel ledit individu ne s'est pas offert de plein gré"...

La convention dispose que le fait d'exiger illégalement du travail forcé ou obligatoire sera passible de sanctions pénales "réellement efficaces" et strictement appliquées à l'échelle nationale...

Les normes sur le travail forcé restent à l'avant - garde du système des normes internationales de l'OIT. Il y est souvent recouru à l'échelle internationale pour garantir effectivement les droits de l'homme fondamentaux partout dans le monde.

ლექსიკა

arrêt სასამართლოს გადაწყვეტილება

affaire საქმე

Cour სასამართლო

grande chambre დიდი პალატა

la chambre est composée de... პალატა შედგება

règlement de la Cour სასამართლოს რეგლამენტი

juge მოსამართლე

greffier სასამართლოს მდივანი

greffier adjoint სასამართლოს მდივნის მოადგილე

requête განცხადება, საჩივარი

requête dirigée contre qu სარჩელი ვინმეს წინააღმდეგ

კომენტარები

ევროპული სასამართლოს ადამიანთა უფლებების გადაწყვეტილებებში სიტყვით Cour აღნიშნება სტრასბურგში არსებული სასამართლო, იმ ქვეყნების სასამართლოები, რომლებმაც ხელი მოაწერა კონვენციას. თუკი კონვენცია მოცემულია დიდი ასოთი, ეს ნიშნავს, რომ საქმე ეხება ადამიანთა უფლებებისა და თავისუფლებების დაცვის კონვენციას. სიტყვით Protocole აღნიშნება მასზე მიბმული ოქმი.

Grefe-კანცელარია, სასამართლოს სამდივნო. მის ფუნქციაში შედის გადაწყვეტილებათა დაწერა, საქმეების შედგენა, სასამართლოს გადაწყვეტილებათა ორიგინალების შენახვა, კოპიების გაგზავნა, საქმის მოსმენის წარმოება, სასამართლოს საქმიანობის ხელმძღვანელობა. Greffier-ეს კანცელარიის თანამდებობის პირია. იგი 1966 წლიდან საფრანგეთში სახელმწიფო მოხელეთა რანგს განეკუთვნება.

საფრანგეთის მართლმსაჯულებაში სასამართლო ორგანოებს (juridictions) ანსხავეებენ, ერთი მხრივ მცირე და დიდი პროცესებისათვის (tribunaux d'instance et de grande instance), რომლებსაც ზოგიერთი სამართალმცოდნე უწოდებს ტრიბუნალს, მეორე მხრივ, ინსტანციებს (Cour d'appel, de cassation), სადაც შეიძლება პირველადი გადაწყვეტილების გასაჩივრება. ტრიბუნალებს საფრანგეთში გამოაქვს გადაწყვეტილებები - rendent des jugements, ხოლო სააპელაციო და საკასაციო სასამართლოებს გამოაქვთ განჩინება - rendent des arrêts.

სავარჯიშოები

თარგმნეთ წინადადებები:

1. La Cour est constituée en une grande chambre - la constitution de la Cour.
2. La Cour rend l'arrêt - l'arrêt est rendu, adopter l'arrêt - l'adoption de l'arrêt.
3. Introduire l'affaire, l'année d'introduction.
4. déférer les affaires à la Cour.
5. saisir la Cour - la saisine de la Cour, la liste des saisines de la Cour.

ახსენით განსხვავება სიტყვებს შორის:

greffe - la greffe du coeur

greffe - greffier, greffier adjoint

en espèces - pays en espèces

en l'espèce - D'après le tribunal sa mission consistait à rechercher si le délit était constitué en l'espèce

თარგმნეთ წინადადებები:

1. სასამართლოს შექმნის წესი და სასამართლოს შემადგენლობა უკვე დადგენილია.
2. სასამართლომ გაითვალისწინა საქმის კომისიისთვის გადაცემის წელი.
3. მოცემული საჩივარი შეტანილ იქნა ადამიანთა უფლებების დაცვის სასამართლოში 1997 წლის მაისში.
4. იმისათვის, რომ ევროპის სასამართლოში იქნეს გადაცემული საქმე, უნდა გამოყენებულ იქნას სამართლებრივი დაცვის ყველა შიდა საშუალება.

La justice d'Angers craint d'être débordée par l'enquête sur un gigantesque réseau pédophile – «Le Monde», 18.10.02, Vincent Boucault.

C'est un dossier "hors norme", a convenu le procureur de la République: 47 mises en examen, 43 incarcérations, 40 victimes, filles et garçons, âgées de 6 mois à 12 ans, près de 10 000 pages d'instruction. Sept mois après les premières arrestations, le dossier du réseau pédophile envahit le tribunal d'Angers et le procureur Marc Désert a réclamé, mercredi 16 octobre, plus de moyens pour mener l'affaire à bon terme.

D'autant qu'"il ne s'agit là que du premier cercle", a indiqué le magistrat, autrement dit du maillage très diffus des "parents, voire grands - parents, concubins, voisins, amis" qui abusent de leurs propres enfants ou de ceux de leurs relations. Ces enfants pouvaient être "prêtés" pour des sommes dérisoires, des colis alimentaires, des paquets de cigarettes. "Dans ce milieu en situation précaire cela passait presque pour un service", tente d'expliquer un avocat. Pour le procureur, "il y a eu des viols, mais surtout des attouchements, souvent en groupes, avec parfois des prises de vue avec des Polaroids". Ce premier cercle est l'expression d'un milieu à la marge, composé de Rmistes, parfois de gens sous tutelle. Beaucoup ont reproduit ce qu'ils ont eux - mêmes subi. Ce qui peut expliquer que sur 47 mis en examen, 20 soient des

eux - mêmes subi. Ce qui peut expliquer que sur 47 mis en examen, 20 soient des femmes. La plupart le sont pour dénonciation, mais certaines aussi pour complicité de viols et mauvais traitements, voire proxénétisme. "Il y a une défaillance d'un maillon qui, en général, est le dernier à céder", répète le procureur depuis le début de l'enquête...

ლექსიკა

procédure სამართალწარმოება, პროცესი
procédure devant la Cour პროცესი სასამართლოში
ressortissant რომელიმე სახელმწიფოს მოქალაქე
faits de la cause საქმის მდგომარეობა
État - défendeur სახელმწიფო - მოპასუხე
manquement de l'État-défendeur სახელმწიფო - მოპასუხის მიერ კონვენციის შეუსრუ-
ლებლობა
juridiction იურისდიქცია, კომპეტენცია, ნასამართლეობა
conseil კონსულტანტი
mémoires des requérants განმცხადებლის ახსნა - განმარტება
débats დებატები
ministère des Affaires étrangères საგარეო საქმეთა სამინისტრო
ministère de la Justice იუსტიციის სამინისტრო
magistrat მოსამართლე, პროკურორი
justice pénale სისხლის სამართლის მართლმსაჯულება
direction მართვა
grâce შეწყალება
avocat ადვოკატი
barreau ადვოკატთა კოლეგია

კომენტარები

სიტყვით barreau-გისოსი, ადრე აღნიშნავდნენ ადგილს, რომელიც გამოყოფილი და დაცული იყო გისოსებით, რომლითაც იცავდნენ სასამართლო დარბაზში დამცველებს. ადვოკატებთან მიმართებაში ეს სიტყვა აღნიშნავს დღეს ადვოკატურას, ადვოკატთა კორპუსს, რომლებიც არსებობს დიდი პროცესის სასამართლოსთან. ადვოკატურას გააჩნია პრაქტიკოს იურისტთა დამოუკიდებელი პროფესიული ჯგუფის სტატუსი.

Magistrat - მოსამართლე, რომელიც ასრულებს ფუნქციებს დაკავშირებულს არსებითად საქმის განხილვასთან. Magistrats de siège-სასამართლო რანგის ჩინი, რომლებიც გამოდიან სასამართლო სხდომაზე, სხედან სეარძლებში, რითაც განსხვავდებიან პროკურორის რანგის ჩინისაგან, magistrats du Parquet ანდა magistrats debout, რომლებიც ტრადიციისამებრ სასამართლოს მიმართავენ ფეხზე მდგომნი. Magistrats du Parquet -პროკურატურის თანამდებობრივი პირები, რომლებიც ასრულებენ სასამართლოში ბრლადების მხარდამჭერის ფუნქციას.

სიტყვა débat მხოლოდით რიცხვში ასახავს შესაბამისი ზმნის débattre მნიშვნელობას (დიკუსია, განხილვა, დავა), განსაკუთრებით გარადაუვალი ზმნის ფორმით წინდებულ de - სთან ერთად. „იკამათო რაიმე საკითხის გარშემო“ (débattre ouvertement et sereinement

de sa propre histoire), ამიტომ სიტყვას débat ასეთი მნიშვნელობით, ეკვივალენტად ექნება «განხილვა, დისკუსია, დავა, კამათი, პოლემიკა». შემთხვევითი როდია, რომ სასამართლოს გადაწყვეტილების ტექსტში გვხვდება გამოთქმა débat historique და თვით débat historique, მის სინონიმთან ერთად controverse historique, რისიც ეკვივალენტი ქართულში იქნება „სამეცნიერო დავა, აზრთა შეხლა-შემოხლა, პოლემიკა“. ასეთ შემთხვევაში სიტყვა débat შეიძლება შეგვხვდეს მრავლობითი რიცხვში. სასამართლო პროცესთან მიმართებაში ეს სიტყვა სწორედ მრავლობით რიცხვში დაისმის, იგი იღებს კონკრეტულ სპეციალურ, პროცესის მნიშვნელობას „კამათი“, რომლებიც იწყება ადვოკატებისა და პროკურატურის წარმომადგენელთა მოხსენებებით და სრულდება მათი დახურვით. ჩვეულებრივ „კამათის“ დაწყებისა და დამთავრების შესახებ განცხადებას აკეთებს სასამართლოს თავმჯდომარე, გადაწყვეტილების გამოტანამდე (la clôture des débats est prononcée par le Président avant de rendre le jugement).

ფრანგულ ენაში გავრცობილი ქვემდებარე შეიძლება ინვერტირებულ იქნეს, განსაკუთრებით ჩამოთვლის დროს და იმ შემთხვევაში, როდესაც წინადადება იწყება გარემოებითი სიტყვებით. მაგალითად:

1. ...dans le délai de trois mois qu'ouvrent les articles 32 et 47 de la Convention...
2. A son origine se trouve une requête dirigée contre la République française et dont deux ressortissants de cet Etat... avaient saisi la Commission...
3. Ont comparu:
 - pour le Gouvernement M. X...
 - pour la Commission M. N...
 - pour les requérants M. B...

სიტყვა, რომელიც აღნიშნავს თანამდებობას და დგას გეარის წინ, გამოიყენება განსაზღვრული არტიკლით, მაგალითად: le Président de la Cour, M. R. Dubois,

არტიკლის გარეშე, თუკი იგი გეარის შემდეგ დგას. მაგალითად: M. Petit, juge élu de nationalité française. M. Grand, vice - président de la Cour.

კონსტრუქცია avoir qualité pour, გამოიყენება ოფიციალურ ტექსტებში, ნიშნავს „უფლების ქონა რაღაცის გასაკეთებლად, რაიმეს გასაკეთებლად შესაბამისი სტატუსის ქონა“. მაგალითად: Les parties civiles n'avaient pas qualité pour mettre en mouvement l'action publique-მხარეებს უფლება არ ქონდათ დაეწყოთ სისხლის სამართლებრივი დევნა.

საეარჯიშოები

თქვით ქართული ეკვივალენტები:

1. Reconnaître la juridiction obligatoire de la Cour;
2. Les débats se sont déroulés en public;
3. La Cour a entendu M...
4. La chambre a décidé de se dessaisir avec effet immédiat au profit d'une grande chambre;
5. Tirer au sort.

თქვით რა განსხვავებაა მოცემულ გამოთქმებს შორის:

François, vous avez la mémoire courte. mémoire(f)

Conformément à l'ordonnance rendue en conséquence, le greffier a reçu les mémoires des requérants et du Gouvernement. mémoire(m)

თარგმნეთ გამოთქმები და წინადადებები:

- succéder à qn à la présidence;
- se substituer à...
- les suppléants de la chambre;
- Ce couloir tient lieu de salle d'audience.

თარგმნეთ წინადადებები:

1. Le droit de constituer des organisations doit être garanti aux travailleurs et aux employeurs, sans distinction d'aucune sorte.
2. La Constitution de 1919 souligne que ce principe revêt une "importance particulière et urgente" qui devrait guider la politique de l'OIT.
3. La Convention de 1951 consacre le principe de l'égalité de rémunération entre hommes et femmes pour un travail de valeur égale.
4. Les employeurs et les travailleurs ont le droit de créer les organisations de leur choix et de s'y affilier, à la seule condition de se conformer aux statuts de ces organisations.

Marylise Lebranchu annonce la création de 35 nouvelles prisons – «Le Monde», 26.10.01, Cécile Prieur.

Construire de nouvelles prisons sans augmenter le nombre de places dans les établissements pénitentiaires: c'est l'équation délicate qu'affirme pouvoir résoudre la ministre de la justice, Marylise Lebranchu. Déclinant, mercredi 24 octobre, un programme de rénovation du parc pénitentiaire, la garde des sceaux a annoncé la création de "35 nouvelles prisons" qui devrait s'ajouter à des "rénovations, des démolitions - reconstructions ainsi que la probable fermeture de 27 établissements vétustes et non fonctionnels". L'ensemble de ce programme, qui devrait être financé par 10 milliards de francs d'ici à 2006, est destiné à améliorer les conditions de détention, en offrant notamment une cellule individuelle à chaque détenu. Il devrait également permettre la création d'établissements plus sécurisés pour les détenus considérés comme "dangereux".

Ce plan de rénovation avait été décidé le 8 novembre 2000 par Lionel Jospin en réponse à deux commissions d'enquête parlementaires qui dénonçaient l'état de délabrement des prisons, qualifié d'"indigne de la patrie des droits de l'homme". Actuellement, la France compte 185 prisons en métropole, dont 119 maisons d'arrêt, destinées à accueillir les personnes placées en détention provisoire et 55 établissements pour peines, réservés aux condamnés. Or "un

établissement sur deux a été construit depuis plus d'un siècle et ne répond plus aux exigences de sécurité et de salubrité", reconnaît la chancellerie. Trente - trois établissements ont ainsi été construits avant 1830, tandis que d'autres datent du Moyen Age.

Lancé en 1998, un premier programme de construction de six nouvelles prisons devrait être prochainement achevé. Les établissements prévus à Toulouse et Avignon seront ainsi livrés en 2002, ceux de Lille, Liancourt et Toulon ouvriront leurs portes en 2003 et celui de Meaux en 2004. D'autres prisons font actuellement l'objet de travaux de réhabilitation, comme Fleury - Mérogis, Fresnes, la Santé, Loos - lès - Lille et les Beaumettes à Marseille. "Il ne s'agit pas d'augmenter le nombre de places, a toutefois assuré Mme Lebranchu. Il s'agit d'augmenter le nombre de cellules individuelles et de mieux répartir les prisons sur l'ensemble du territoire."

Principe d'une cellule par détenu.

Se basant sur une population carcérale oscillant entre 43 000 et 45 000 détenus, la chancellerie a estimé qu'il lui manquait 8 600 places pour obéir au principe d'une cellule par détenu. "Je propose, dès lors, la construction de 7 maisons d'arrêt et de 28 établissements pour peines dont 5 maisons centrales", a précisé la ministre. Ces 35 établissements devraient permettre "une véritable séparation des prévenus et des condamnés" qui n'est pas respectée aujourd'hui. Ils devront être répartis sur l'ensemble du territoire afin qu'ils soient rapprochés des "lieux de résidence des détenus pour maintenir leurs liens familiaux et faciliter la mise en œuvre de projets de réinsertion". Ils devraient aussi tous comporter des unités de vie familiale(UVF), afin que les détenus puissent recevoir leur famille. Enfin, ils seront classés, non plus en fonction de la durée de la peine, comme aujourd'hui, "mais en fonction de la personnalité du détenu".

La garde des sceaux a ainsi confirmé son projet de créer des établissements plus sécurisés que d'autres. "Je proposerai effectivement dans la future loi pénitentiaire que l'on puisse avoir des établissements accueillant des détenus difficiles, issus des organisations criminelles ou terroristes. Leurs conditions de détention, sécurisées, pèsent actuellement sur les autres détenus", a affirmé la ministre qui a balayé le risque de voir se reconstituer les quartiers de haute sécurité(QHS) des années 1970. Ferme sur les détenus dits "dangereux", la garde des sceaux est restée plus floue quant au sort de ceux qui souffrent de troubles psychiatriques, en affirmant que le gouvernement "envisage" de créer des unités sécurisées dans les hopitaux psychiatriques.

ლექსიკა

société საზოგადოება, ამხანაგობა, კომპანია

peine de mort სიკვდილით დასჯა

salut მისაღმება, გადარჩენა

pour le salut de la patrie სამშობლოს გადარჩენის სახელით

salutaire გადარმრჩენი

faux ყალბი დოკუმენტი

Comité économique et social სოციალურ-ეკონომიკური კომიტეტი

intelligences ფარული კავშირები

entretenir des intelligences avec qu ვინმესათან ფარული კავშირის დამყარება

stage სტაჟი

კომენტარები

თუკი კორპორაციის სახელწოდება მოიცავს სიტყვას national, საქმე ეხება სახელმწიფო დაწესებულებას, სადაც სახელმწიფო ფლობს აქციების საკონტროლო პაკეტს. მაგალითად, la Régie nationale des usines Renault - "რენოს" ქარხნების ეროვნული სამმართველო.

საფრანგეთში მართლმსაჯულების ზედა პალატა (La Haute Cour de justice) შეიქმნა 1958 წლის კონსტიტუციის შესაბამისად და მოქმედებს 1959 წლის 2 იანვრის კანონის საფუძველზე. ამ პალატის გადაწყვეტილება არ ექვემდებარება არც სააპელაციო და არც საკასაციო გასაჩივრებას. უნდა გვახსოვდეს, რომ სახელმწიფო ორგანოების დასახელებებში ყოველთვის გამოიყენება განსაზღვრული არტიკლი.

ასოციაცია (association) - ეს გაერთიანებაა, რომელსაც აქვს ირიდიული პირის სტატუსი, რომლის დარეგულირება ხდება 1901 წლის კანონით ასოციაციების შესახებ. კომპანიებისა და ამხანაგობებისაგან განსხვავებით, ასოციაციის მიზანი არ არის მოგების მიღება.

ტერმინი bâtonnier გამოხატავს საფრანგეთში ადვოკატთა წრეში უფროსს, რომელსაც ირჩევს კოლეგია 2 წლით. იგი წარმოადგენს ამ წრეს და ახორციელებს მოკვლევას, იმ შემთხვევაში თუკი ადვოკატთა კოლეგიის წევრების მიმართ მიღებული იქნება გადაწყვეტილება დისციპლინარული ზომების შესახებ.

დრეიფუსის საქმე (affaire Dreyfus, 1894), მდგომარეობდა იმაში, რომ საფრანგეთის გენერალური შტაბის ოფიცერი ალფრედ დრეიფუსს, ეროვნებით ებრაელს, ბრალად ედებოდა ჯაშუშობა გერმანიის სასარგებლოდ. 1899 წლის სექტემბერში, დრეიფუსი შეწყალებულ იქნა, ხოლო 1906 წელს მთლიანად რეაბილიტირებული.

სიტყვა stage „მთარგმნელის ცრუ მეგობარია“, რომელიც ნიშნავს „სტაჟირებას“ და არა „მუშაობის სტაჟს“ (ancienneté). მხოლოდ, როდესაც საქმე ეხება ამა თუ იმ ორგანიზაციაში წევრობის სტაჟს, სიტყვა stage ემთხვევა თავისი მნიშვნელობით მის ომონიმს.

მაკავშირებელი ზმნის être-ის შემდეგ, არსებითი სახელები, რომლებიც გამოხატავენ თანამდებობას ან პროფესიას ზმნის სახელადი ნაწილის შემადგენლობაში, გამოიყენება არტიკლის გარეშე. მაგალითად:

- Il avait été avocat au barreau de Paris.
- Il fut secrétaire d'État à la production industrielle.
- Il était administrateur puis directeur de sociétés.

გამოთქმის en sa qualité de სინონიმია à titre de. აქედან ერთი გამოიყენება ოფიციალურ ტექსტებში, მეორე კი ამავე მნიშვნელობით პუბლიცისტიკაში.

აბსტრაქტული არსებითი სახელი, რომელიც გამოიყენება ფრანგულ ენაში განუსაზღვრელი არტიკლით მხოლოდით ან მრავლობით რიცხვში, ხდება კონკრეტული. მაგალითად სიტყვა intelligence - გონება, ნიჭი, თანხმობა, თანამოაზრეობა, როდესაც გამოყენებულია მრავლობით რიცხვში ნიშნავს „შეთქმულება, მტერთან კავშირი“, როგორც რაიმეზე მოლაპარაკების კონკრეტული გამოხატვა.

სავარჯიშოები

ახსენით იურიდიული ტერმინების მნიშვნელობები:

avocat, barreau, bâtonnier

მოგვეცით ქართული ეკვივალენტები ქვემოთმოცემული გამოთქმებისათვის:

- Résider en France - lieu de résidence principale
- être secrétaire d'État
- Né en...et décédé... M. était administrateur de sociétés,...
- secrétaire d'État à la production...
- être avocat à la Cour d'appel

თარგმნეთ ფრანგულად:

1. საფრანგეთში, რომ მოიპოვო მუდმივი ცხოვრების უფლება უნდა შეასრულო მთელი რიგი პირობები.
2. ბატონი ვენსანი, რომელიც დაბადებულია 1950 წელს, მუშაობს ადვოკატად სააპელაციო სასამართლოში.
3. უწყების ყველა ხელმძღვანელმა მიმართა პრეზიდენტს თხოვნით დაეხმაროს ქვეყანას.
4. ფრანგები მარშალ ჰეტენს თავინ გადამრჩენად მიიჩნევენ.
5. საზოგადოებრივი აზრის მიუხედავად მას მიუსაჯეს სიკვდილი.

ლექსიკა

ancien combattant ვეტერანი (ომის)

collaboration თანამშრომლობა

délit de collaboration კოლაბორაციონიზმი

complicité თანამზრახველობა

complice თანამზრახველი

révision d'un arrêt სასამართლოს გადაწყვეტილების გადახედვა

réhabilitation de qu ვინმეს რეაბილიტაცია

réquisitoire პროკურორის მოთხოვნა, საბრალდებო სიტყვა

non - lieu საქმის შეწყვეტა სამხილის არ არსებობის გამო

juge d'instruction გამომძიებელი

délit დელიქტი (მსუბუქი დანაშაული)

crime დანაშაული

attendus სასამართლო დადაგენილების მოტივირებული ნაწილი

moyens de défense სასამართლო დაცვის საშუალებები

action (en justice) სარჩელი

action publique სისხლის სამართლებრივი დევნა

accusé ბრალდებული

chef d'accusation ბრალდების პუნქტი

prévenu ბრალდებული

défenseur დამცველი

Code de procédure pénale სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსი

nullité de la poursuite უსაფუძვლობა

à peine de nullité დევნა იმის საფრთხით აღიარებულ იქნას უსაფუძვლობა?

pourvoi en cassation საკასაციო გასაჩივრება

კომენტარები

ფრანგულ ენაში სიტყვა collaboration, თავისი მნიშვნელობის გარდა „თანამშრომლობა“ ნეიტრალური მნიშვნელობით, აღნიშნავს კოლაბორაციონიზმს., პიტლერულ ოკუპანტებთან თანამშრომლობას, რომელსაც ახორციელებდნენ ვიშის მთავრობასთან ერთად 1940-1944 წლებში. შესაბამისად ოკუპანტებთან თანამშრომლობის აქტიურ მომხრეებს უწოდებდნენ „კოლაბორაციონისტებს“, ანდა შემოკლებით collabo.

ფრანგულ ენაში გამოიყენება დიდი რაოდენობით ზედსართავეები -if, - ique: caractéristiques de, constitutif de, exclusif de, რომლებიც ინარჩუნებენ შესაბამის ზმნებთან მოქმედების ნიშნებსა და ასოციაციურ კავშირებს. მაგალითად: éléments de constitutifs du crime - qui constituent le crime - დანაშაულის შემადგენლობის ნიშნები; être exclusif de toute bonne foi -exclure toute bonne foi. Il existe quelques adjectifs caractéristiques de la langue juridique - qui caractérisent la langue juridique-ეს ზედსართავეები დამახასიათებელია იურიდიული ენისათვის.

ფრანგულ ენაში ცოტაა სუფიქსები, რომლებიც ქმნიან აბსტრაქტულ არსებით სახელებს, თუმცა აბსტრაქტულობის გადმოცემის ცნობილი მეთოდების გარდა, ისეთების, როგორებიცაა სიტყვები esprit, carcatère, მათი წარმოება ხორციელდება ზედსართავეების სუბსტანტივაციის წყალობით ანდა მიმღეობით განსაზღვრული არტიკლის le - ს დახმარებით. მაგალითად: Quant à la cour d'appel, elle aurait en fait retenu une incrimination "d'apologie implicite" qui visait plus le non-dit que l'écrit lui-même.

პირის ნაცვალსახელები il, elle, ils...ცვლის, როგორც წესი, ლოგიკურ სუბიექტს, რომელიც გამოხატულია ქვემდებარით, წინადადების სხვა წევრების შეცვლა მოხდება ჩვენებითი ნაცვალსახელებით, როგორებიცაა celui-ci, celle- ci...მაგალითად: Selon la partie civile, le texte avait un caractère apologétique pénalement punissable car *il* tendait à justifier l'action politique du maréchal Pétain, condamné le 15 août 1945 par la Haute Cour de justice.

საეარჯიშოები

თარგმნეთ გამოთქმები:

1. La plainte à l'origine des poursuites.
2. prendre un réquisitoire définitif de non - lieu au motif que l'infraction reprochée n'était pas constituée.
3. se déclarer incompétent sur l'action des parties civiles.
4. se pourvoir en cassation contre l'arrêt
5. ouverture du procès en révision.

თარგმნეთ ფრანგულად:

დადანაშაულება; სხვაზე დანაშაულის გადაბრალება; მონაწილეობის შესახებ განცხადება.

თარგმნეთ წინადადებები:

1. ტექსტის ავტორებმა სარჩელის შეიტანეს სამოქალაქო საქმეზე.
2. გამოძიებელმა გამოიტანა დადგენილება საქმის სასამართლო გარჩევის შესახებ.
3. გამცხადებლებმა შეიტანეს საკასაციო სარჩელი.
4. ამის საფუძველზე სასამართლომ უკუაგდო საკასაციო სარჩელი.

Le suicide de Mireille Jospin remet en lumière le combat pour la dépénalisation de l'euthanasie – «Le Monde», 26.02.03, Paul Benkimoun.

Créée en 1980, l'Association pour le droit de mourir dans la dignité, forte de 20 000 adhérents, tente de faire évoluer la législation française afin d'éviter "l'acharnement thérapeutique".

En mars 2001, lors de la grève des sages - femmes, la France avait découvert l'un des combats de Mireille Jospin, solidaire de ses anciennes consoeurs. Avec son suicide à l'âge de 92 ans, annoncé samedi 7 décembre dans un avis de décès paru dans Le Figaro, c'est celui qu'elle menait pour la dépénalisation de l'euthanasie qui est apparu au grand jour.

La mère de l'ancien premier ministre figurait depuis janvier parmi les membres du comité de parrainage de l'Association pour le droit de mourir dans la dignité (ADMD). Cette dernière a été créée par annonce au Journal officiel des 5 et 6 mai 1980, sous l'impulsion de l'écrivain Michel Le Landa, qui avait publié une tribune intitulée "Un droit" dans Le Monde du 17 novembre 1979. Il y évoquait "le droit de mourir dignement, dans la lucidité, la tendresse, sans autres affres que celles inhérentes à la séparation et au glissement hors de cette forme de vie". Il ajoutait: "Ce droit devient un impératif évident, dès lors que la vie peut être prolongée jusqu'au dernier délabrement - et même au - delà." Michel Landa évoquait le projet de loi déposé en avril 1978 par le sénateur Henri Caillavet "pour protéger de l'acharnement thérapeutique ceux qui le souhaiteraient".

"Impitoyable vieillesse"

Le débat n'est pas neuf. Se suicidant à l'âge de 69 ans avec son épouse Laura - la plus jeune des filles de Karl Marx - le 26 novembre 1911, Paul Lafargue, le fondateur du Parti ouvrier français qui était aussi médecin, laissait une lettre où il écrivait: "Sain de corps et d'esprit, je me tue avant que l'impitoyable vieillesse qui m'enlève un à un les plaisirs et les joies de l'existence et qui m'en dépouille de mes forces physiques et intellectuelles ne paralyse mon énergie, ne brise ma volonté et ne fasse de moi, une charge à moi et aux autres." L'auteur du

Droit à la paresse expliquait: "Depuis des années, je me suis promis de ne pas dépasser les soixante - dix années, j'ai fixé l'époque de l'année pour mon départ de la vie et j'ai préparé le mode d'exécution pour ma résolution, une injection hypodermique d'acide cyanhydrique." "Plus près de nous, l'écrivain Henry de Montherlant laissa ces mots, en 1972: "Je deviens aveugle. Je me tue." En juillet 1998, c'est l'ancien ministre socialiste Roger Quilliot, 73 ans, qui se suicide en compagnie de sa femme, qui devait, elle, survivre à cette tentative.

A la suite de sa tribune, en 1979, Michel Landa reçut des centaines de lettres d'approbation. Dans la foulée, il créa l'ADMD, qui allait compter dans ses rangs Henri Caillaudet, aujourd'hui président d'honneur. L'ADMD s'est d'emblée battue pour que soit reconnue la légalité d'une "déclaration de volonté de mourir dans la dignité", conçue comme un testament de vie. Le signataire y demande l'abstention de "tout acharnement thérapeutique pour prolonger abusivement sa vie, que l'on use de tous les remèdes pour calmer ses douleurs, même au cas où les seuls restant efficaces risqueraient d'abrégé sa vie, qu'en dernier recours on lui procure l'euthanasie, c'est - à - dire une mort douce."

Revendiquant aujourd'hui plus de 20 000 adhérents, l'ADMD précise sur son site Internet qu'elle "a une vocation humanitaire. Elle s'oppose à tout recours à l'euthanasie pour raisons politique, sociale ou économique. Elle exclut toute aide ou incitation au suicide de ceux, et notamment des jeunes, qui n'auraient d'autres motifs de cesser de vivre qu'irrationnels ou dépressifs et aux causes desquelles il se peut que l'on puisse apporter remède."

"Autodelivrance"

En 1982, tout en se démarquant du livre Suicide, mode d'emploi, condamné à plusieurs reprises, l'ADMD a publié et diffusé auprès de ses adhérents un Guide de l'autodélivrance, mettant en pratique un "droit à la connaissance des méthodes, moyens, procédés, substances et produits susceptibles de faire cesser la vie, des effets et de la rapidité de ce processus et des difficultés qui lui sont liées". Pour autant, comme la précise son président actuel, le docteur Jean Cohen, "l'ADMD n'est pas une association de service, elle ne pratique pas d'interruptions volontaires de vie. Elle est destinée à modifier la loi de dépenaliser l'euthanasie". Reconnaisant que l'association est "très fréquemment confrontée à des problèmes", Jean Cohen précise que l'action des médecins traitants afin de s'assurer qu'il n'y ait pas d'acharnement thérapeutique". S'inspirant de l'exemple de la législation néerlandaise, le président de l'ADMD souhaite la mise en place d'une procédure médicalisée d'assistance à l'euthanasie.

En France, le débat a évolué, notamment sous l'impulsion de Bernard Kouchner, qui a réuni à plusieurs reprises, lorsqu'il était ministre de la santé, les partisans des différentes positions. Sans tout résoudre, les soins palliatifs se sont développés. Hostile à une simple dépenalisation, le Comité consultatif national d'éthique a recommandé la reconnaissance d'une "exception d'euthanasie". Si les antagonismes n'ont pas cessé, du moins le fossé s'est-il un peu comblé.

Une mobilisation plutôt laïque et de gauche.

Sans être à proprement parler un combat de gauche, la dépenalisation de l'euthanasie a beaucoup été défendue par des personnalités politiques de la mouvance socialiste et des courants de pensée laïques, et pas seulement l'ancien sénateur radical de gauche Henri Caillaudet, président d'honneur de l'Association pour le droit de mourir dans la dignité(ADMD). En 1989, 21 sénateurs socialistes(dont Jean - Luc Mélenchon et Roger Quilliot) et, à l'Assemblée, le socialiste Bernard Charles Déposaient des propositions de loi "tendant à rendre licite la

déclaration de volonté de mourir dans la dignité". La même année, une pétition, signée notamment par Claude Allègre, Haroun Tazieff ou Laurent Schartz, réclamait le droit à "une aide active à disparaître". Dix ans plus tard, 56 sénateurs socialistes récidivaient. Juste avant cela, le 12 janvier 1999, 132 personnalités, la plupart classées à gauche, signaient un appel à la "désobéissance civique" en matière d'euthanasie. Par le passé, plusieurs responsables et personnalités de l'ADMD, tels les docteurs Marie - André Lagroua Weill - Hallé et Jaen Cohen, s'étaient engagés dans le combat pour le droit à la contraception et à l'avortement.

ლექსიკა

jurisprudence იურისპრუდენცია; სასამართლო პრაქტიკა
apologie des crimes de guerre სამხედრო დანაშაულებათა აპოლოგია
sanction სანქცია
Code pénal სისხლის სამართლის კოდექსი
pertinent შესაბამისი, შესაფერისი
sécurité nationale ეროვნული, სახელმწიფო უშიშროება
sûreté publique საზოგადოებრივი სიმშვიდე

კომენტარები

სიტყვა pertinent გამოიყენება სხვადასხვა მნიშვნელობით. ცნება un fait pertinent-არსებითი გარემოება, რომელიც ზემოქმედებს საქმეზე. ლინგვისტიკაში ეს ტერმინი გამოიყენება „რელევანტურის“ მნიშვნელობით, ანუ რომელიც ემსახურება ენობრივი ერთეულების განსასხვავებლად.

სინტაქსურად დეფინიციის გაფორმება ხდება ქვემდებარის ინვერსიის საშუალებით. მაგალითად: Est juge tout magistrat chargé de rendre la justice. ქართულად მას სხვანაირად გადმოსცემენ. მოსამართლედ ითვლება ის ადამიანი, ვისაც ევალება სიმართლე დაადგინოს.

ქართულ ფორმას „ზემოხსენებული“ ფრანგულში შეესაბამება ფორმები: ledit, précité, susvisé, susmentionné. ეს სიტყვები დამახასიათებელია ოფიციალურ-საქმიანი სტილისათვის, რომელსაც განეკუთვნება ზედსართავი présent, რომელიც გვხვდება არსებით სახელთან პრეპოზიციისაში. მაგალითად: le présent arrêt - წინამდებარე განჩინება.

საკარჯიშოები

თარგმნეთ ქართულად:

1. Seront punis comme complices d'une action qualifiée crime ou délit ceux qui...auront directement provoqué l'auteur ou les auteurs à commettre ladite action, si la provocation a été suivie d'effet.
2. Est une apologie du crime de vol la publication d'un article qui, loin de se borner à relater un vol de nature criminelle, le présente comme un exploit digne d'approbation, en exprimant le souhait que son auteur échappe à toute sanction.

3. Il échet donc de rechercher à présent si ladite ingérence était nécessaire, dans une société démocratique"...

ახსენით განსხვავება შემდეგ ზმნებს შორის:

affirmer, confirmer, infirmer.

თარგმნეთ ქართულად:

1. დანაშაულის შექება წარმოადგენს სამართალდარღვევას, რომელიც განსხვავდება პროვოკაციისაგან შედეგების გარეშე.

2. საზოგადოებრივი წესრიგის დარღვევის გამოიყენება აღმკვეთი ზომები, რომლებიც გათვალისწინებულია სისხლის სამართლის კოდექსში.

ლექსიკა

mémemorandum დიპლომატიური ნოტა, მემორანდუმი

grief ზარალი

griefs de l'accusation დადანაშაულების პუნქტები

surplus დამატებითი თანხა

annexe დამატება

incompatibilité avec შეუთავსებლობა

recevabilité de la requête პირობების ქონა საქმის წარმოებაში მისაღებად

droits et libertés garantis par la Convention უფლებები და თავისუფლებანი, რომლებიც გარანტირებულია კონვენციით

comparant პიროვნება, რომელიც სასამართლოს წინაშე წარსდგა

requête (demande en révision du procès) შუამდგომლობა სასამართლო გადაწყვეტილების გადახედვის შესახებ

culpabilité ბრალეულობა

arrêt de condamnation საბრალდებო დასკვნა

კომენტარები

ფრანგულ ენაში არსებობს მთელი რიგი ზმნები, რომლებიც როგორც აღნიშნებოდა იურიდიულ კონტექსტში იცვლიან თავიანთ მნიშვნელობასა და მართვას. მაგალითად, გარადამავლი ზმნა connaître გამოიყენება წინდებულ de-სთან ერთად და აღნიშნავს „სასამართლოში საქმის გარჩევას“: connaître d'une affaire, ზმნა conclure ზდება გარდაუვალი და ლებულობს მნიშვნელობას „დასკვნის გაკეთება...“. მაგალითად: conclure à la violation de l'article 10.

სავარჯიშოები

ახსენით გამოთქმების მორფოლოგიური ნათესაობა:

avoir égard à qch - eu égard à

შეავსეთ და თარგმნეთ:

- requérants - requérir - requête
- comparants - ? - ?
- appelants - ? - ?

თარგმნეთ წინადადებები:

1. მთავრობამ მიმართა სასამართლოს თხოვნით უარყოს საჩივარი, იმის გამო, რომ ის არ შეესაბამება კონვენციის დებულების მიმართ სარჩელის საფუძველს.
2. სასამართლოს წინაშე წარმსდგარმა პირებმა ერთხმად აღიარეს, რომ კანონი ითვალისწინებს სიტყვის თავისუფლებას.
3. ტექსტში ზოგიერთი ისტორიული ფაქტი წარმოდგენილია შეცდომით.
4. აღმკვეთი ზომები სიმბოლური აღმოჩნდა.
5. განმცხადებლებმა გამოტოვეს ზოგიერთი ისტორიული ფაქტი.

Code de déontologie de la Police Nationale.

Titre Préliminaire.

Article 1: La police nationale concourt, sur l'ensemble du territoire, à la garantie des libertés et à la défense des institutions de la République, au maintien de la paix et de l'ordre publics et à la protection des personnes et des biens.

Article 2: La police nationale s'acquitte de ses missions dans le respect de la Déclaration des droits de l'homme et du citoyen, de la Constitution, des conventions internationales et des lois.

Article 3: La police nationale est ouverte à tout citoyen français satisfaisant aux conditions fixées par les lois et règlements.

Article 4: La police nationale est organisée hiérarchiquement. Sous réserve des règles posées par le code de procédure pénale en ce qui concerne les missions de police judiciaire, elle est placée sous l'autorité du ministre de l'intérieur.

Article 5: Le présent code de déontologie s'applique aux fonctionnaires de la police nationale et aux personnes légalement appelées à participer à ses missions.

Article 6: Tout manquement aux devoirs définis par le présent code expose son auteur à une sanction disciplinaire, sans préjudice, le cas échéant, des peines prévues par la loi pénale.

ლექსიკა

Holocauste ებრაელების მასობრივი განადგურება
autorité nationale ხელისუფლების სახელმწიფო ორგანო
légitimité კანონიერება
cas d'espèce კონკრეტული შემთხვევა
relaxe გ ამართლება, გამამართლებელი განაჩენი
objet social (des associations) საქმიანობის მიზანი
voies de droit civiles სამოქალაქო სამართალში სამართლებრივი დაცვის საშუალებე-
ბი
intérêts moratoires მორატორული პროცენტები
dommage moral მორალური ზარალი
appréciation de la Cour სასამართლოს მიერ გათვალისწინება
par ces motifs, la Cour ამის საფუძველზე, სასამართლომ
violation de l'article მუხლის დარღვევა
satisfaction équitable სამართლიანი ანაზღაურება
dépens სასამართლოს ხარჯები
montant თანხა
audience publique ღია სასამართლო სხდომა
opinions séparées: concordante, განსაკუთრებული აზრი, თანხვედრი,
dissidente არათანმხვედრი

კომენტარები

მაკავშირებელი კავშირი or აკავშირებს ერთმანეთთან ორ ინფორმაციას, რითაც ამყარებს ამ კავშირის შიდა ლოგიკას, რითაც აკავშირებს ბოლო ფრაზას წინასთან და არა პირიქით. თუკი შენიშვნა იწყება კავშირით or, დასკვნა იწყება სიტყვით donc. ეს კავშირი კარგად ჩანს შემდეგ სილოგიზმში. Tous les hommes sont mortels. Or Socrate est un homme. Donc Socrate est mortel.

ქართულ ენაში მისი ეკვივალენტებია: იმ დროს, თუმცა, მაშ და ა. შ.

სავარჯიშოები

თარგმნეთ წინადადებები:

1. Le fonctionnaire de la police nationale est loyal envers les institutions républicaines. Il est intègre et impartial.

2. Toute personne appréhendée est placée sous la responsabilité et la protection de la police; elle ne doit subir, de la part des fonctionnaires de police ou de tiers, aucune violence ni aucun traitement inhumain ou dégradant.

3. Le ministre de l'intérieur défend les fonctionnaires de la police nationale contre les menaces, les violences, les voies de fait, les injures, diffamations ou outrages dont ils sont victimes dans l'exercice ou à l'occasion de leurs fonctions.

4. Le préfet est en France le seul haut fonctionnaire dont l'existence et le rôle soient définis par la Constitution.

5. Depuis 1999, est engagée, sous l'égide de la direction générale de la police nationale dans la mise en œuvre de la police de proximité, pilier de la politique nouvelle initiée par le ministre de l'intérieur en matière de sécurité.

თარგმნეთ წინადადებები:

1. La Convention européenne des Droits de l'Homme prévoit un mécanisme qui permet aux personnes physiques et morales de porter plainte contre les gouvernements des États contractants.

2. Pour porter une affaire devant la Cour européenne des Droits de l'Homme, il faut respecter certains critères.

3. Le dépôt de la requête, ou au moins la première démarche auprès de la Cour, doit intervenir dans un délai de six mois à partir de la date de la décision ou de la mesure interne définitive concernant l'affaire.

4. La personne ou l'organisation qui allègue une violation de ses droits doit avoir essayé d'obtenir réparation dans l'État concerné en utilisant tous les recours appropriés.

Testez vos connaissances :

1. Faire le bon choix

Complétez les phrases suivantes en retournant la bonne réponse.

1. ...peut saisir le tribunal ?

- a. Quoi
- b. Quel
- c. Qui
- d. Où

2. A-t-il consulté un avocat ? Pas encore, mais il va bientôt...

- a. le consulter
- b. leur consulter
- c. en consulter un
- d. en consulter

3. Tout ...présumé innocent.

- a. accusé
- b. condamné
- c. détenu
- d. appelant

4. Le ...porte plainte

- a. plaideur
- b. plaignant
- c. plaigneur
- d. plaintif

5. Le mandataire agit au nom du...

- a. mandateur
- b. manadant
- c. mandaté
- d. mandeur

6. Il doit ...en personne devant le tribunal

- a. assigner
- b. comparaître
- c. délibérer
- d. convoquer

7. Ils ont confié la ...de leurs intérêts à leur avocat, Me Campion

- a. rupture
- b. défense
- c. résistance
- d. sûreté

8. Il a fait...du jugement du conseil de prud'hommes.

- a. affaire
- b. autorité
- c. résiliation
- d. appel

9. Il a été condamné à une...

- a. dépense
- b. amende
- c. prison
- d. responsabilité

10. Nous porterons cette...en justice, s'il le faut

- a. situation
- b. aventure
- c. affaire
- d. conjoncture

11. Le litige en suspens n'est pas près d'être...

- a. réglé
- b. accordé
- c. soldé
- d. acquitté

12. Pourriez-vous nous donner la preuve du... ?

- a. contraire
- b. contre
- c. contraste
- d. contradiction

13. Les juges ont...leur décision.

- a. donné
- b. fait
- c. rendu
- d. achevé

14. La partie...fait appel

- a. éjectée
- b. démolie
- c. déboutée
- d. éliminée

II. Chasser l'intrus

Dans chaque série de mots ou expressions suivants, barrez les deux intrus.

1. greffier-ouvrier-avocat-notaire-juge-huissier-boulangier-avoué-procureur.
2. cour d'appel-Cour de cassation-cour de récréation-cour d'assises-Cour des comptes-cour des miracles-Cour de sûreté de l'État.
3. tribunal d'instance-conseil de prud'hommes-Conseil d'État-tribunal de police-tribunal correctionnel-tribunal administratif-cour d'assises.
4. casser-annuler-inventer-débouter-condamner-infirmer-rejeter-acheter.
5. litige-désaccord-accord-différend-contestation-acceptation-conflit.

III. Faire des phrases

A. Réécrivez les phrases ci-dessous en mettant les mots ou expressions suivants dans l'ordre, en commençant par le(s) premier(s) mot(s) proposé(s).

1. Maître Lacour-en-travail-droit-spécialisé-est-un-du-avocat.
2. Le ministère-a-peine-public-maximale-la-requis.
3. Le demandeur-aucune-sa demande-preuve-à l'appui de-n'apporte.
4. La plainte-au-par-transmise-la-parquet-police-est.
5. La cour-tribunal-confirmé-jugement-grande-d'appel-instance-a-du-le-de.

B. Composez une phrase en utilisant les mots suivants dans l'ordre donné et en ajoutant les mots manquants. Mettez les verbes donnés ici à l'infinitif à des modes et temps qui conviennent.

1. La compétence territoriale-la juridiction-déterminer-lieu-domicile-défendeur.
2. Les tribunaux de commerce-composer-commerçants-élire-pairs.
3. La chambre civile-Cour de cassation-casser-arrêt-rendre-cour d'appel—Rouen- 18 novembre 1998.
4. L'État espagnol-introduire-CJCE-recours-annulation-directive 99/120.

1. R. Bénad, C.Nava, *Économie Générale*, « Hachette Technique », 1G, 1990
2. J.F. Bocquillon, C. Villain, *Droit Terminale G*, Dunod, Bordas, 1987
3. Гак В. Г. *Курс перевода, французский язык*, издательство ИМО, Москва, 1962
4. Ch. Cali, M. Cheval, A. Zabardi, *La conférence internationale et ses variantes*, Hachette, 1995
5. L. Corado, M.-O. Sanchez- Macagno, *Le Français des Affaires*, Hachette, 1990
6. M. Dany, N. Clément-Rondepierre, L. Dallot, C. Poulet, *Le Français des relations internationales*, Hachette, 1983
7. . M. Dany, C. Noé, *Les employés*, Hachette, Paris, 1986
8. Ch. Delarme, V. Delarme, *Dossier de droit*, Sirey, 1992
9. F. De Fontette, *Vocabulaire juridique*, Que sais-je ? PUF, Paris, 1988
10. K. Djachy, M. Djachy, *Dictionnaire géorgien-français-anglais-allemand-russe des termes juridiques*, Lingua Plus, Tbilissi, 2002
11. Documents d'études, *Constitution Française du 4 octobre 1958*, La documentation française. N. 1.04 édition 1995
12. ეკონომიკური რეფორმები დღეს, №1, იანვარი, 1999
11. France, *La documentation française*, Ministère des Affaires étrangères., Paris, 1995
13. I. Khomiakova, K. Recoche, *La Cour Européenne, Manuel de français juridique, Convention de sauvegarde des Droits de l'Homme et des Libertés Fondamentales*, Moscou, 2001;
14. *Les Institutions de la Vème République*, Ministère des Affaires Étrangères, Direction de la Presse, de l'Information et de la Communication, Paris, 1994
15. *Les 200 mots-clés de la justice*, Ministère de la Justice, 1997
16. მაკრო, მიკრო ეკონომიკა, №4, 1999
17. მოხსენებები სხვადასხვა საერთაშორისო კონფერენციებიდან, რომელთა სინქრონული და თანმიმდევრული თარგმანი განხორციელებულ იქნა ავტორის მიერ.
18. P. Pactet, *Les Institutions Françaises*, PUF, Que sais-je ?, 1996
19. J.-L. Penformis, *Le Français du droit*, CLE International, 1998
20. პუბლიკაციები ფრანგულ და ქართულ ენებზე, სტატიები ინტერნეტიდან

სარჩევი

ავტორისაგან	3
თარგმნის პრაქტიკული კურსი	4
თავის I. პოლიტიკა, დელეგაციების ჩამოსვლა, გაცილება, მოლაპარაკებები . .	8
თავი II. მასმედია	15
თავი III. ომი და მშვიდობა	29
თავი IV. პარტიები და მასთან დაკავშირებული ლექსიკა	64
თავი V. დიპლომატია. საერთაშორისო ურთიერთობები	74
თავი VI. ყრილობები. კონფერენციები. სხდომები. დღის წესრიგი	94
თავი VII. სახელმწიფო. კონსტიტუცია. არჩევნები	110
თავი VIII. ვარდების რევოლუცია	132
თავი IX. ეკონომიკა. ეკონომიკური მდგომარეობა. მრეწველობის დარგები. წარმოება	145
თავი X. იურიდიული ტერმინოლოგია. კონვენციები. ოქმები. მოხსენებები იურიდიულ თემაზე	188
გამოყენებული ლიტერატურა	228
სარჩევი	229